

Kallelse/Ärendelista

Sammanträde med Barn- och utbildningsnämnden, **fredagen** fredag 16 februari 2024

Tid: K1 08:30

Plats: Vänerns kommun, konferensrum Vänerns borg

Bo Carlsson
Ordförande

Camilla Saxberg
Sekreterare

Förhinder för ordinarie ledamot att delta vid sammanträdet anmäls till Camilla Saxberg, camilla.saxberg@vanersborg.se

Ledamöter

Bo Carlsson (C)
Gunnar Henriksson (L)
Christin Slättmyr (S)
Göran Nilsson (SD)
Tor Wendel (M)
Joakim Sjöling (S)
Stefan Kärbling (V)
Eric Bönström (S)
Anna Gustafsson (SD)
Elisabeth Johansson (KD)
Mikael Karström (M)

Ersättare

Sara Johansson (S)
Henrik Josten (M)
Johan Lindqvist (S)
Jimmy Lindqvist (SD)
Emma Hansson (M)
Marie Robertsson (C)
Peter Lenberg (V)
Saga Rypdal Josefsson (KD)
Erik Wessby (SD)
Anna-Karin Sandberg (MP)
Johan Aghem (M)

Övriga närvarande

Ninna Silvonsaari, Sveriges lärare. Ers: Maria Dunbrant
Teresia Andersson, Kommunal. Ers: Gunilla Nilsson

Maja Smochina, kommunjurist kommunstyrelseförvaltningen

Sofia Bråberg, förvaltningschef
Susann Berg, administrativ chef
Ann Nyqvist, verksamhetschef F-6
Tomas Granat, verksamhetschef 7-9
Magnus Henriksson, barn- och elevhälsochef

2024-02-16

Stina Lindell, barn- och elevhälsochef
Malin Waldefeldt, skolsköterska med medicinskt ledningsansvar
Cecilia Ydergren, skolpsykolog med psykologiskt ledningsansvar
Anda Svantesson, logoped med logopediskt ledningsansvar
Melker Eksell, rektor Blåsuts skola
Charlotte Ljungman förstelärare Blåsuts skola
Anna Edensvärd, rektor Mariedalskolan
Lena Berglund, rektor Anpassad grundskola Mariedalskolan
Katarina Rabe fritidsansvarig, Anpassad grundskola Mariedalskolan
Patrik Gustavsson fritidspedagog Anpassad grundskola Mariedalskolan
Louise Edgren, utredare
Christina Nilsson, administratör förvaltning
Emma Karvonen, administratör förvaltning
Maria Andersson, ekonom
Rebecca Magnusson, ekonom
Annie Sköldeborg, ekonom
Maria Wassén, HR-partner
Hans-Joachim Ackermann, utvecklingsledare
Camilla Saxberg, förvaltningssekreterare

2024-02-16

Inledande formalia

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare: Förslag Tor Wendel
- Anmälan av närvarorätt
- Eventuella anmälningar om jäv

	Ärendelista	Dnr	Sida
1	Systematiskt kvalitetsarbete och verksamhetsuppföljning: Förskoleklass, fritidshem, grundskola och anpassad grundskola 1-6	2024/1	5
2	Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska, psykologiska och logopediska insatser	2024/35	6 - 23
3	Information om barnomsorgsavgifter	2023/122	24 - 30
4	Lång verksamhetsberättelse 2023 barn- och utbildningsnämnden	2023/53	31 - 68
5	Budget 2025; Presentation vid gemensam presidieöverläggning 1 februari 2024	2023/111	69 - 70
6	Budget 2025, Mål- och resursplan 2025-2027, Fastighetsinvesteringar	2023/111	71 - 86
7	Lokalinformation februari 2024	2024/4	87
8	Svar på granskning Fördjupad översiktsplan Brålanda	2022/68	88 - 90
9	Svar på remiss angående Näringslivsstrategi Vänersborgs kommun 2024-2030	2024/28	91 - 112
10	Svar på remiss angående utredning Norra skolans lokaler	2023/132	113 - 145
11	Flytt av verksamhet från Norra skolan till Holmängenskolan	2019/142	146 - 241
12	Uppföljning av anmälningar om kränkande behandling, samt inkomna synpunkter och klagomål för år 2023	2024/8	242
13	Uppföljning av dialog om "Roller, ansvar och samarbetsformer för politik och tjänsteorganisation"	2023/129	243
14	Redovisning av delegeringsbeslut till nämnd i februari 2024	2024/7	244
15	Meddelanden till nämnd i februari 2024	2024/8	245
16	Förvaltningschefens information		
17	Ordförandes information		

2024-02-16

Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, t.ex. parfym eller rakvatten.

2024-02-02

Dnr: BUTN 2024/1

Handläggare

Ann Nykvist
ann.nykvist@vanersborg.se
0521-72 17 80

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Systematiskt kvalitetsarbete och verksamhetsuppföljning: Förskoleklass, fritidshem, grundskola och anpassad grundskola 1-6

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Verksamhetsuppföljning ska ske vid nämndens sammanträde så att nämnden får en inblick i pågående verksamheter inom förvaltningen. Vid sammanträdet i februari utgörs verksamhetsuppföljning av förskoleklass, fritidshem, grundskola och anpassad grundskola 1-6, med fokus på fritidshemmet.

Vid presentationen deltar verksamhetschef Ann Nykvist samt rektorerna Melker Eksell Blåsuts skola, Anna Edensvärd Mariedalskolan samt Lena Berglund Anpassad grundskola Mariedalskolan. Vidare deltar förstelärare Charlotte Ljungman Blåsuts skola, samt Katarina Rabe fritidsansvarig och fritidspedagog Patrik Gustavsson, båda från Anpassad grundskola Mariedalskolan.

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Sändlista

Verksamhetschef F-6
Utvecklingsledare

2024-02-06

Dnr: BUTN 2024/35

Handläggare

Stina Lindell
stina.lindell@vanersborg.se
0521-72 10 80

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska, psykologiska och logopediska insatser

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden noterar informationen om Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska, psykologiska och logopediska insatser i Vänersborgs kommun 2023

Sammanfattning av ärendet

Enligt Patientsäkerhetslagen (PSL 2010:659) ska alla vårdgivare som bedriver hälso- och sjukvård och därmed lyder under hälso- och sjukvårdslagen (HSL 1982:763) skriva en patientsäkerhetsberättelse före första mars varje år. Vårdgivare i detta fall är barn- och utbildningsnämnden i Vänersborg. Barn- och utbildningsnämnden har gett i uppdrag till barn- och elevhälsochef Stina Lindell att tillse att patientsäkerhetsberättelse upprättas årligen.

Av patientsäkerhetsberättelsen ska framgå:

1. hur patientsäkerhetsarbetet bedrivits under året
2. vilka åtgärder som vidtagits för att öka patientsäkerheten
3. vilka resultat som uppnåtts

Inom Barn- och elevhälsan arbetar följande yrkeskategorier med uppgifter som är att betrakta som hälso- och sjukvård: skolsköterskor, skolläkare, skolpsykologer och skollogoped. Vissa medicinska ledningsuppgifter är av verksamhetschef överlåtna till medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA), psykologiskt ledningsansvarig skolpsykolog (PLA) och logopediskt ledningsansvarig skollogoped (LLA). Elevhälsans medicinska insats (EMI), det vill säga skolsköterskor och skolläkare, betraktas juridiskt som en självständig verksamhet, och är till stora delar en renodlad hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Bilagor

- Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska, psykologiska och logopediska insatser i Vänersborgs kommun 2023

Sofia Bråberg
Förvaltningschef

Sändlista

Barn- och elevhälsochef

Vänersborgs kommun

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska, psykologiska och logopediska insatser i Vänersborgs kommun

2023

2024-01-16

Stina Lindell, verksamhetschef enligt HSL
Malin Waldefeldt, medicinskt ledningsansvarig
Cecilia Ydergren, psykologiskt ledningsansvarig
Anda Svantesson, logopediskt ledningsansvarig

Diarienummer

Inledning

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren årligen upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Patientsäkerhetsberättelsen ska öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten. I Vänersborgs kommun är Barn- och utbildningsnämnden vårdgivare för den hälso- och sjukvård som bedrivs inom elevhälsan.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen följer strukturen för den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet. Den ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Källa:

Socialstyrelsen ”Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024”

Innehåll

SAMMANFATTNING	4
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	5
Engagerad ledning och tydlig styrning	5
Övergripande mål och strategier för 2023.....	5
Organisation och ansvar	7
Samverkan för att förebygga vårdskador	8
Informationssäkerhet	9
En god säkerhetskultur	9
Adekvat kunskap och kompetens	10
Patienten som medskapare	11
AGERA FÖR SÄKER VÅRD	11
Öka kunskap om inträffade vårdskador	13
Tillförlitliga och säkra system och processer	14
Säker vård här och nu	14
Riskhantering	14
Stärka analys, lärande och utveckling.....	14
Avvikelse	14
Klagomål och synpunkter.....	16
Öka riskmedvetenhet och beredskap	16
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR.....	17
Mål för 2024	17

SAMMANFATTNING

Elevhälsans medicinska insats (EMI), elevhälsans psykologiska insats (EPI) och elevhälsans logopediska insats (ELI) är en del av skolan samt även en del av hälso- och sjukvården och omfattas därför av hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Vårdgivare för den delen av elevhälsan som styrs av HSL är Barn- och utbildningsnämnden.

I denna patientsäkerhetsberättelse beskrivs målen för 2023, vilka åtgärder som vidtagits, de viktigaste resultaten samt nya mål för 2024. Kortfattat har de flesta målen för 2023 uppnåtts. Inga allvarliga avvikelser har rapporterats. Egenkontroller har utförts enligt rutin vilket resulterat i vissa förbättringsåtgärder, bland annat införande av ett centralt förråd av sjukvårdsmaterial för EMI. Logguppföljningar i journalsystemet har inte visat på någon olovlig journalåtkomst. Rutiner, riktlinjer och processer har uppdaterats fortlöpande under året för att säkerställa patientsäkerheten.

EMI har redovisat en övergripande sammanfattning av hälsoenkäterna från läsåret 2022/2023 till verksamhetschefer för Barn- och utbildningsförvaltningen samt elevhälsoteam på skolenheterna. Den syftar till att synliggöra elevers hälsostatus och möjliggöra ett ökat samarbete kring det hälsofrämjande arbetet.

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Nedan beskrivs mål och strategier, organisation och struktur för arbetet med att minska antalet vårdskador. För att kunna nå den nationella visionen ”God och säker vård – överallt och alltid” och det nationella målet ”ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada”, har fyra grundläggande förutsättningar identifierats i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet.

Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer.

Patientsäkerhetsarbetet leds, planeras och följs regelbundet upp av en kvalitetsledningsgrupp HSL, bestående av verksamhetschef och ledningsansvariga inom EMI, EPI och ELI.

Målet för insatser enligt HSL är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. God vård ska vara kunskapsbaserad och ändamålsenlig och utföras på ett effektivt och säkert sätt, så att risker och händelser tidigt identifieras och därmed kan förebyggas.

Patientsäkerhetsarbetet syftar till att säkerställa medicinska, psykologiska och logopediska insatser av hög kvalitet. Ett löpande patientsäkerhetsarbete sker genom att säkerställa goda rutiner i arbetet för att minska risken för vårdskador och avvikelser. Detta sker genom egenkontroll, samverkan, metodutveckling och kompetensutveckling.

Övergripande mål och strategier för 2023

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Mål 1

Kvalitetsledningsgruppen fortsätter arbetet med att systematiskt förbättra patientsäkerhetsarbetet i gemensamma delar i metodstödet för patientsäkerhet.

I detta har ingått att skapa en förvaltningsövergripande rutin kring sekretessfrågor vid ärendehantering inom elevhälsoteam (EHT) samt fortsatt utveckling av professionsspecifika metodstöd.

Strategi:

Översyn av gemensamma delar i metodstödet som faller under patientsäkerhet.

Resultat och måluppfyllelse:

Arbetet med utveckling av metodstöd/rutiner är ett ständigt pågående arbete. Samtliga metodstöd har reviderats i enlighet med årshjul och uppdaterats efter behov. Gällande målet att skapa en förvaltningsövergripande rutin kring sekretessfrågor har detta ingått i mål 3, se nedan.

Mål 2

Ett gemensamt mål som funnits med sedan 2020 är arbetet med att ge elever ökat inflytande och delaktighet i sin vård

Strategi:

Att medvetandegöra vikten av elevers inflytande och delaktighet för personal.

Resultat och måluppfyllelse:

Arbetet med elevers inflytande och delaktighet sker fortlöpande. Inför alla HSL-insatser görs eleven delaktig genom förberedelse och information, både direkt till berörd elev och utifrån ålder och mognad genom vårdnadshavare.

Mål 3

Ett förvaltningsövergripande mål var att färdigställa revidering av ramdokument och manual för journalsystemet PMO.

Strategi:

En tillsatt arbetsgrupp ansvarar för revidering av ramdokument och manual.

Resultat och måluppfyllelse:

Ramdokument och manual är reviderade, mål uppfyllt.

Mål 4

Att erbjuda och genomföra alla insatser enligt basprogram för EMI samt arbeta för en ökad samverkan med andra vårdgivare för elever med övervikt och fetma.

Strategi:

Samtliga elever erbjuds insatser enligt basprogram för EMI. Fortsätta det systematiska kvalitetsarbetet enligt årshjul och rutiner, revidera rutiner enligt årshjul samt revidera checklistor för journalgenomgång.

Planera för samverkansmöte med rehabmottagningar i Vänersborgs kommun. Samverkan syftar till att ge eleverna stöd för att förbättra sina levnadsvanor.

Resultat och måluppfyllelse:

Samtliga elever har erbjudits insatser enligt basprogram för EMI. Alla delar ingående i årshjul för systematiskt kvalitetsarbete för EMI har genomförts. Samtliga rutiner ingående i årshjulet för 2023 är reviderade. Mål uppfyllt.

Samverkansmöte med representanter från rehabmottagningar i Vänersborgs kommun har genomförts. Det har ökat möjligheten att kunna erbjuda stöd för elever som önskar förbättra sina levnadsvanor. Mål uppfyllt.

Mål 5

För EPI var målen att tydligare utveckla ramarna för psykologens roll inom barnhälsoteamet (BHT) samt att öka samverkan mellan elevhälsans skolpsykologer och psykologer inom Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) i syfte att skapa samförstånd kring de nya rutinerna som beskrivs i BUP:s organisation "En väg in".

Strategi:

Skolpsykolog kopplad till BHT deltar i samverkansmöten med utredningsteam BUP 0-5 år och Centrala Barnhälsovården.

Verksamhetschef enligt HSL deltar i samverkansmöten med BUP. I och med att Barn- och elevhälsan inte remitterar till BUP utan hänvisar till primärvård eller egenremiss förs diskussioner i stället på strategisk nivå och mellan chefer.

Resultat och måluppfyllelse:

Resursfördelning gällande skolpsykolog i förskolans arbete har förtydligats under året och skolpsykologens roll och arbetssätt är beskrivet i processkarta för BHT-arbetet. Målet att öka samverkan mellan skolpsykologer och BUP har uppnåtts till viss del vad gäller BUP 0-5 år. Vad gäller samverkan kring elever i grundskolan kvarstår behovet då BUP inte deltagit regelbundet på samverkansmöten.

Mål 6

Gemensamma mål för EPI och ELI var fortsatt arbete med intern kompetensutveckling och implementering av PASS-teorin med därtill kopplade bedömningsmaterial samt att utveckla gemensamma rutiner för dokumentation i elev- och professionsakt i samband med elevhälsoarbete på skolorna.

Ett annat mål var fortsatt arbete för att vidareutveckla rutiner för egenkontroll.

Strategi:

Tvårprofessionella möten med EPI och ELI.

Resultat och måluppfyllelse:

På grund av vakanser i skolpsykologgruppen har det funnit begränsad möjlighet att arbeta med detta mål. Arbetet med att vidareutveckla rutiner pågår dock kontinuerligt och under året har ett behov av att se över rutiner generellt inom EPI framkommit.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Vårdgivare

Vårdgivare för elevhälsans medicinska, psykologiska och logopediska insatser är Barn- och utbildningsnämnden (BUN) i Vänersborg. BUN ansvarar för att:

- planera, leda och kontrollera verksamheten så den uppfyller hälso- och sjukvårdslagens krav
- se till att det finns den personal, de lokaler och den utrustning som behövs för att bedriva god och säker vård
- se till att det finns ett ledningssystem som ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet
- årligen innan den 1 mars upprätta patientsäkerhetsberättelse

Verksamhetschef enligt HSL

Barn- och elevhälsochef har av BUN utsetts till verksamhetschef enligt HSL och är den som har det samlade ledningsansvaret för den hälso- och sjukvård som bedrivs inom Barn- och elevhälsan och ansvarar därmed för att utföra vårdgivarens ovan listade uppdrag.

Ledningsansvariga

De ledningsansvariga arbetar på uppdrag av verksamhetschef enligt HSL och stödjer denne i arbetet med tillämpning av det systematiska kvalitetsarbetet. För förskoleklasser, grundskolor, anpassad

grundskola och fritidshem finns en ledningsansvarig för elevhälsans medicinska insats (MLA), en ledningsansvarig för elevhälsans psykologiska insats (PLA) samt en ledningsansvarig för elevhälsans logopediska insats (LLA). I rollen som ledningsansvarig ingår att kvalitetssäkra och utveckla den egna professionens processer och rutiner i arbetet samt att utföra egenkontroll.

Kvalitetsledningsgrupp

Verksamhetschef enligt HSL bildar tillsammans med ledningsansvariga för respektive profession en kvalitetsledningsgrupp. Gruppen ansvarar tillsammans för planering och ledning av patientsäkerhetsarbetet.

Skolsköterskor, skolläkare, skolpsykologer och skollogopedier

Som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har varje individ ett eget yrkesansvar att följa gällande styrdokument, att vara påläst i verksamhetens processer och rutiner samt att påtala eventuella brister och risker i patientsäkerheten.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Samverkan mellan olika professioner inom Barn- och elevhälsan förenklas genom den centrala organisationen. En samverkande socialsekreterare underlättar samverkan med socialtjänst. Samverkan med andra vårdgivare sker i det dagliga arbetet i enskilda ärenden med ex. vårdcentraler, barn- och ungdomspsykiatri, habilitering, logopedimottagning samt barn- och ungdomsmottagning.

Samverkan med vårdnadshavare eftersträvas alltid så långt som möjligt. Elevens ålder och mognad samt vårdens innehåll avgör om sekretess gentemot vårdnadshavare ska beaktas. Samverkan med vårdnadshavare och elever sker till exempel inför utredande insatser där vårdnadshavares och elevers synpunkter tas till vara.

Information om EMI:s basprogram görs tillgängligt för alla vårdnadshavare på skolplattformen InfoMentor i början av varje läsår. Samverkan med vårdnadshavare möjliggörs genom att vårdnadshavare alltid bjuds in till elevens första hälsosamtal hos skolsköterskan i förskoleklass. Om avvikande värden framkommer under ett hälsobesök hos skolsköterskan kontaktas alltid vårdnadshavare.

Verksamhetschef enligt HSL deltar i lokal samverkansgrupp barn och ungas psykiska hälsa. Syftet med gruppen är att förbättra patientsäkerhet och samverkan i olika frågor, och sker genom regelbundna dialogmöten med chefer på vårdcentraler och inom kommunens verksamheter.

MLA och skolläkare deltar i nätverksmöten i Fyrbodalen. MLA deltar även i Ledningsråd Elevhälsan tillsammans med MLA från de flesta kommuner i Västra Götalandsregionen. Syftet med gruppen är få en likvärdig elevhälsa med hälsofrämjande och förebyggande insatser och att stärka samarbetet mellan kommunerna och regionens hälso- och sjukvård, och är en del av projekt Program Millennium option 1. Ledningsråd Elevhälsan har bland annat tagit fram ett gemensamt basprogram för hälsobesök och hälsosamtal, vilket höjer kvaliteten och likvärdigheten oavsett vilken kommun eleven bor i.

EMI deltar i samverkansmöten med representanter från rehabmottagningar, samverkar med Ungas psykiska hälsa (UPH) vilket detta år lett till en gemensam insats för elever med svår sprutträdspla. EMI deltar även i samverkansmöte med Ungdomsmottagningen.

PLA ingår i nätverk för psykologiskt ledningsansvariga i kommuner i Västra Götalandsregionen. PLA har under året även samverkat med PLA i Trollhättan för att se över och utveckla rutiner för skolpsykologens arbete.

LLA ingår i nationellt och regionalt nätverk för skollogopedier med ledningsansvar i syfte att bidra med egna och ta del av andras erfarenheter som en del i arbetet med vidareutveckling av metodstöd och rutiner för logopedier i pedagogisk verksamhet. LLA har fortsatt samarbete med medicinskt ledningsansvarig på Logopedimottagningen NU-sjukvården för att upprätthålla samverkan.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Personal som ingår i barnhälsoteam (BHT) och elevhälsoteam (EHT) dokumenterar i journalsystemet PMO. Syftet är att säkerställa ärendehantering och dokumentation kring barn och elever. Rutin för hur uppföljning inom respektive profession ska ske finns beskrivet i ”Anvisning PMO grundskola och anpassad grundskola”.

Som skydd mot olovlig åtkomst görs loggkontroller i PMO enligt rutin av systemförvaltare en gång i veckan. Tydlig rutin finns för att säkra att olovligt intrång i journal eller elevakt upptäcks och följs upp. Utöver detta gör systemförvaltare en genomgång av användarkonton en gång per termin. Ingen känd olovlig åtkomst har skett under året.

Uppdatering av journalsystem har skett kontinuerligt av lokala systemförvaltare och IT-kontor. Utveckling av journalsystem sker vid behov av systemförvaltare i samverkan med kategoriansvarig för respektive profession.

E-tjänstekort (SITHS-kort) för inloggning i PMO har införts under året för skolsköterskor, skolläkare, skolpsykologer och skollogopedier. Detta har ökat säkerheten vid journalföring.

En god säkerhetskultur

Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet, och bär själva ansvar för hur de utför sina arbetsuppgifter. Hälso- och sjukvårdspersonal är skyldig att bidra till att en hög patientsäkerhet upprätthålls och ska rapportera till vårdgivaren om det finns risk för vårdskador samt händelser som har medfört eller har kunnat medföra vårdskada.

Risker uppmärksammas exempelvis genom avvikelshanteringssystemet Flexite men kan även uppmärksammas i det vardagliga arbetet och hanteras av ledningsansvarig. Vid professionsträffar analyseras inkomna avvikelser och nödvändiga åtgärder vidtas. Sådana åtgärder kan vara revidering av rutiner och riktlinjer, kompetenshöjande insatser samt individuellt stöd och uppföljning. Vid professionsträffarna ges utrymme för lärande och reflektion kring god och säker vård och det säkerställs också genom de professionsspecifika metodstöd som kontinuerligt följs upp och kvalitetssäkras.

Samtycke till vård, undersökning och behandling inhämtas muntligt eller skriftligt. Alla samtycken dokumenteras i PMO. Inför vaccination inhämtas ett digitalt samtycke via PMO där vårdnadshavare kan godkänna vaccination via BankID. Om tillgång till BankID saknas finns möjlighet att lämna skriftligt samtycke.

Under året har en ny rutin tagits fram för att tydliggöra i verksamheten praktiserande studenters skyldighet att iaktta sekretess och tystnadsplikt, samt att de ska uppvisa utdrag ur polisens misstanke- och belastningsregister.

Adekvat kunskap och kompetens

För att säkerställa hög patientsäkerhet krävs det att personal som anställs inom EMI, EPI och ELI har rätt kompetens och arbetar utifrån ledningssystemets processer och rutiner. Verksamhetschef enligt HSL kontrollerar legitimation och/eller examensbevis samt utdrag ur belastningsregistret i samband med nyanställning.

Patientsäkerhetsarbete har under året bedrivits genom regelbundna professionsträffar där rutiner, riktlinjer, ärenden och insatser har diskuterats samt ny kunskap uppmärksammats. Professionsträffarna är också forum för kollegialt stöd och tillfälle att utbyta erfarenheter, samt ge information om aktuella frågor som rör professionen. De är även ett forum för gemensamt arbete med att upptäcka brister, göra förtydliganden kring rutiner samt ett diskussionsforum för att skapa en god säkerhetskultur.

Ett fortlöpande arbete med metodutveckling gällande rutiner och riktlinjer har genomförts. Kompetensutveckling har skett i syfte att hålla sig väl uppdaterade på ny forskning och nya rön samt utifrån uppmärksammade behov.

För att kvalitetssäkra tillgången till rutiner, riktlinjer, kvalitets- och utvecklingsarbete samt metodstöd har under året en förvaltningsintern kanal i Teams utarbetats. Där hanteras frågor inom professionsområdena som inte omfattas av sekretess.

Nyanställda har under året erbjudits yrkesspecifik introduktion och mentorskap efter behov.

För att säkerställa adekvat kompetensutveckling och erbjuda kollegial handledning har antalet professionsträffar för EMI och ELI utökats inför höstterminen 2023. Inom ELI har professionsträffarna även strukturerats för specifikt arbete med dokumentation.

Under hösten har EMI fokuserat på metodutveckling av hälsosamtalet samt sett över mallen för sammanställning och analys av hälsosamtalen på klassnivå, för att på ett tydligare sätt kunna kommunicera resultatet till EHT på respektive skolenhet.

För att synliggöra elevers hälsostatus och möjliggöra ett ökat samarbete kring det hälsofrämjande arbetet har MLA sammanställt en övergripande sammanfattning av svaren från hälsoenkäterna i årkurs 4 och årskurs 8 från läsåret 2022/2023. Denna sammanfattning har kommunicerats till verksamhetschefer inom barn- och utbildningsförvaltningen samt rektorer på skolenheterna.

Kompetensutveckling inom EMI har bland annat skett genom extern handledning och föreläsning, fokusgrupper kopplat till specifika utvecklingsområden, gemensam genomgång av avvikelser samt skolsköterskekongress för några representanter från skolsköterskegruppen.

För EPI har ett arbete med att tydliggöra och skriva ned rutiner påbörjats under året för att öka likvärdighet och därmed patientsäkerhet. Under året har en skolpsykolog tagit del av en extern utbildning på temat pedagogisk psykologi och skolpsykologens roll i skolans pedagogiska miljö. I början av året deltog skolpsykologgruppen i extern handledning på samma tema, detta var dock något som avslutades då det inte ansågs finnas förutsättningar att fortsätta utifrån vakanser inom skolpsykologgruppen.

Patienten som medskapare

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

En grundläggande förutsättning för en säker vård är patientens och de närståendes delaktighet. Vården blir säkrare om patienten är välinformerad, deltar aktivt i sin vård och ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Att patienten bemöts med respekt skapar tillit och förtroende.

De olika professionerna inom Barn- och elevhälsan är involverade i barnens och elevernas övergångar mellan förskolan till förskoleklass och fritids, och mellan olika stadier. Vårdnadshavarna görs delaktiga i utformningen av information om barns/elevs hälsotillstånd som lämnas vidare och ges möjlighet till att vara med vid utformning av anpassningar för fortsatt gynnsam utveckling och välbefinnande.

Möjligheten för elever och deras vårdnadshavare att vara delaktiga är viktig, och detta startar redan i förskoleklass då vårdnadshavare bjuds in till elevens första hälsosamtal hos skolsköterskan. Där möjliggörs en dialog kring elevens behov och EMI:s uppdrag och insatser, vilket ger en grund för god samverkan mellan hem och skola under elevens hela skolgång. Tolk används vid behov.

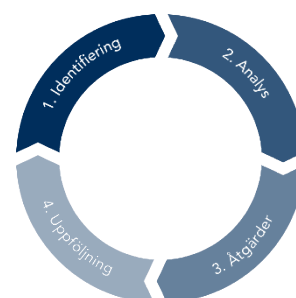
Med hänsyn till ålder och mognad informeras eleven om och görs delaktig i det som rör eleven. Vårdnadshavare informeras i de flesta fall, och informationen ges muntligen eller skriftligen. Eleven har dock utifrån ålder och mognad under vissa omständigheter möjlighet till självbestämmande.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Som systematisk uppföljning av genomfört arbete upprättas efter varje läsår en kvalitetsberättelse av verksamhetschef enligt HSL och ledningsansvariga inom EMI, EPI och ELI. Vårdgivaren ska även utöva egenkontroll, vilket ska göras med den frekvens och i den omfattning som bedöms krävas för att verksamhetens kvalitet ska säkerställas.

Egenkontroll innebär systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten, samt kontroll av de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem. Egenkontroll genomförs utifrån rutin och ledningsansvariga inom EMI, EPI och ELI ansvarar för att genomföra egenkontroll inom respektive profession. Genomförd egenkontroll presenteras i tabell nedan.

Tabell 1, Egenkontroll

Verksamhetsgren	Typ av egenkontroll	Frekvens	Utvärdering	Ev. åtgärder
EMI, EPI, ELI	Journalgranskning	En gång/år	EMI: God följsamhet EPI: Överlag god följsamhet ELI: Bristfällig signering	EPI: finns utvecklingspotential i beskrivning av bakgrund till insats för att göra journalen fullständig och lättbegriplig ELI: ny rutin införd kring journaldokumentation
EMI	Läkemedels- hantering, intern och extern kontroll. Intern kontroll utförs av MLA. Extern kontroll sker samverkan med MLA i närliggande kommuner	En gång/år	Intern: Förbättringsbehov för likvärdighet gällande tillgång till akutläkemedel på alla skolenheter när skolsköterska är på plats (inte bara i samband med vaccination) Extern: Utan anmärkning	Akutläkemedel har införskaffats för att alltid finnas tillgängligt när skolsköterska finns på skolan
EMI	Granskning av lokaler och utrustning, utförs av MLA	En gång/år	Risk för att sjukvårdsmaterial blir utgången i datum och därmed kasseras.	Centralisera beställning och förvaring av basförråd för sjukvårdsmaterial
EMI	Kontroll av läkemedelsförråd, utförs av	Två gånger/ termin	Utän anmärkning	

	skolsköterska enligt rutin			
EMI	Kontroll av temperatur på läkemedelskylskåp, utförs av skolsköterska enligt rutin	En gång/månad	Utan anmärkning	
EMI	Kontroll och kalibrering av medicinskteknisk utrustning, utförs av extern konsult	En gång/år	Utan anmärkning	
EMI	Lägesrapport årshjul för basprogram och vaccinationer	En gång/termin	Alla skolsköterskor är i fas med basprogram	

Under året har förbättringsåtgärder genomförts. I samband med egenkontroll av lokaler och utrustning inom EMI uppmärksammades behov av att centralisera basförråd av sjukvårdsmaterial. Detta förväntas minska risken för att material hinner bli utgången och därmed måste kasseras. I samband med egenkontroll av läkemedel uppmärksammades även ett förbättringsbehov för likvärdighet gällande tillgång till akutläkemedel på alla skolenheter när skolsköterska finns på skolan. Detta föranledde att akutläkemedel införskaffades till samtliga skolenheter. För att spara resurser kommer även beställning av läkemedel till samtliga skolenheter göras av en person.

Inom EPI har bland annat ärendegång för skolformsutredningar setts över, vilket lett till en gemensam ärendelista i PMO för att säkerställa korrekt prioritering. EPI har även skapat en tydligare ordning i arkivskåp efter att kommunarkivet kunnat ta emot journaler för arkivering. Riskanalys har genomförts vid behov gällande bland annat förvaring av pappersjournal i arkivskåp och risker med att inte använda digitala mallar vid utredningsarbete.

Inom ELI har vid utvärdering av HSL-insatser uppmärksammats behov av en mer tidseffektiv journalföring. Detta har lett till införande av en ny rutin kring journaldokumentation. Det har uppmärksammats inom gruppen ett behov av att frigöra tid för dokumentation då det är svårt att hinna signera journaler och under 2024 planeras en gemensam insats i skollogopedgruppen kring journalföring.

Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §

Genom identifiering, utredning samt mätning av skador och vårdskador ökar kunskapen om vad som drabbar patienterna när resultatet av vården inte blivit det som avsetts. Kunskap om bakomliggande orsaker och konsekvenser för patienterna ger underlag för utformning av åtgärder och prioritering av insatser.

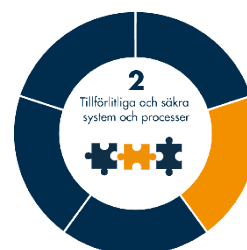

Händelser, även kallat avvikelser, rapporteras av varje enskild hälso- och sjukvårdspersonal i det digitala avvikelshanteringssystemet Flexite. Därefter är det ledningsansvarig för respektive profession som utreder och följer upp händelsen och beslutar om vårdgivare, rektor, elev och/eller vårdnadshavare ska informeras. Efter dialog med verksamhetschef enligt HSL tar ledningsansvarig ställning till om avvikelserna utgör grund för anmälan enligt Lex Maria eller anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Tillförlitliga och säkra system och processer

Genom att inkludera systematiskt patientsäkerhetsarbete som en naturlig del av verksamhetsutvecklingen kan både de reaktiva och proaktiva perspektiven på patientsäkerhet bejakas.

Inkomna avvikelser lyfts inom professionsgruppen för information och för att säkerställa att relevanta åtgärder vidtas i verksamheten för att liknande händelse inte ska upprepas.

Säker vård här och nu

Hälso- och sjukvården präglas av ständiga interaktioner mellan människor, teknik och organisation. Förutsättningarna för säkerhet förändras snabbt och det är viktigt att agera på störningar i närtid.

Är vården säker idag?

Vakanser, sjukskrivning och vård av sjukt barn har lett till fördröjning eller bortfall av planerade insatser på organisation-, grupp- och individnivå inom samtliga HSL-professioner.

Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

För att förebygga bortfall av planerade insatser har professionsgrupperna tillsammans med verksamhetschef enligt HSL kontinuerligt arbetat med prioritering och fördelning av ärenden inom professionsgruppen.

Stärka analys, lärande och utveckling

Analys och lärande av erfarenheter är en del av det fortlöpande arbetet inom hälso- och sjukvården. När resultaten används för att förstå vad som bidrar till säkerhet, hållbarhet, önskvärd flexibilitet och goda resultat, kan verksamheten utvecklas så att kvaliteten och säkerheten ökar och risken för vårdskador minskar.

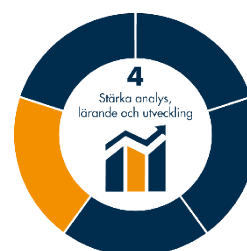
Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

När en avvikelse uppmärksammas lyfts alltid detta inom respektive profession. Inom EMI och EPI har inga allvarliga avvikelser inträffat under året, och risken för att vårdskador ska inträffa i framtiden bedöms som låg.

Inom ELI har inga avvikelser inkommit under året.

Sammanställning av de händelser som har hanterats som avvikelser inom EMI och EPI redovisas i tabellen nedan.

Tabell 2, Avvikelser

Verksamhetsgren	Område	Antal	Händelse	Åtgärd
EMI	Vård och behandling	21	Ex. ej utförd ryggkontroll, missad extra kontroll av hörsel eller syn, ej utfört hälsobesök åk 2.	Kontroller gjorda efter upptäckt. Genomgång av avvikelser och rutiner enligt metodstöd vid EMI-möten. Återkoppling till direkt berörda av avvikelse, uppföljande möten
.EMI	Administration	2	Ex. remissvar som ej skannats in i journal, finns kvar i arkivskåp efter att elev flyttat till annan kommun.	Remissvar skickat till aktuell skola för kännedom samt inskanning.
EMI	Vaccination	4	Ej given MPR-vaccination dos 2 i åk 2, upptäcks i åk 7	MPR-vaccination dos 2 erbjuds och ges i åk 7. Genomgång av avvikelse och rutin för vaccination vid EMI-möte.
EMI	Journalhantering	5	Ex. journalkopior som ej kommit fram till försäkringsbolag	Nya journalkopior skickas efter samtycke från vårdnadshavare
EPI	Dokumentation	7	Ex. dokument går ej att finna, dokument inskannat i felaktig elevs journal, ordning i arkivskåp med dubbla journaler. Har också rört en nyanställd psykolog som inte fick tillgång till digital journal i tillräckligt god tid.	Åtgärdat direkta brister, återkopplat till berörda och sett över rutiner.

EPI	Vårdhänvisning	1	Familj har inte erbjudits remiss till habilitering efter att ha erhållit intellektuell funktionsnedsättning inom verksamheten. Familjen har stått utan stödinsatser i drygt ett år innan detta upptäcks.	Remiss erbjöds och genomfördes.
-----	----------------	---	--	---------------------------------

Flera externa avvikelser har rapporterats under året. Bland annat har ett remissvar på vårdnadshavares egenremiss adresserats till skolan i stället för till vårdnadshavare, samt att Ungas psykiska hälsa (UPH) har ställt felaktigt krav på kognitiv bedömning i skolan inför vidare remittering och avvaktat vidare behandling. Externa avvikelser har rapporterats i MedControl pro.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Klagomål och synpunkter kan inkomma från elever eller deras närstående, från personal inom den egna organisationen, från samverkanspartner eller från andra intressenter i samhället. Den medarbetare som tar emot klagomål eller synpunkter rapporterar dessa skriftligt via e-post eller på papper till MLA, PLA eller LLA för hantering.

Inga klagomål har inkommit under verksamhetsåret.

Öka riskmedvetenhet och beredskap

Alla delar av vården behöver planera för en hälso- och sjukvård som flexibelt kan anpassas till kortsiktigt eller långsiktigt förändrade förhållanden med bibehållen funktionalitet, även under oväntade förhållanden.

Verksamhetschef enligt HSL har under året utformat dokument som tydliggör professionernas uppdrag. Detta är en del i arbetet med att kvalitetssäkra en likvärdig elevhälsa. Verksamhetschef ser kontinuerligt över fördelning av elevhälsans professioner på skolenheterna samt elevhälsans uppdrag och insatser. Ett exempel på detta är arbetet med strukturen för fördelning av skolpsykologinsatser.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Utifrån analys av året som gått beskrivs här mål, strategier, planerade åtgärder och aktiviteter samt vilken egenkontroll som behövs inom respektive fokusområden för att nå en säkrare vård.

Mål för 2024

Mål 1

Utifrån upphandling av journalsystem säkerställa kvalitet, implementering och kompetensutveckling.

Strategi, planerade åtgärder och aktiviteter:

Ge förutsättningar för att arbeta systematiskt med implementering av upphandlat journalsystem.
Säkerställa efterföljsamhet i de rutiner som avser signering av journalanteckningar.

Egenkontroll:

Patientsäkerhetsberättelse 2024

Journalgranskning

Mål 2

Utveckla och säkerställa ledningssystem för elevhälsans medicinska, psykologiska och logopediska insatser.

Strategi, planerade åtgärder och aktiviteter:

Revidera ledningssystem för elevhälsans medicinska, psykologiska och logopediska insatser.
Se över att aktuella processer och rutiner finns nedskrivna samt revidera befintliga.
Ge förutsättningar för att arbeta systematiskt med rutiner och riktlinjer som implementeras i verksamheten.

Egenkontroll:

Utvärdera och revidera rutiner och processer enligt årshjul.

Tillse att ledningssystemet revideras.

Patientsäkerhetsberättelse 2024.

2024-02-06

Dnr: BUTN 2023/122

Handläggare
Susann Berg
susann.berg@vanersborg.se
0521-72 26 59

Mottagare
Barn- och
utbildningsnämnden

Information angående barnomsorgsavgifter

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige antog 2016-02-03 §3 Barnomsorgsavgifter gällande från och med 2016-04-01. Barn- och utbildningsförvaltningen informerar barn- och utbildningsnämnden om förslag på revideringar.

Nämndens beslut om barnomsorgsavgifter föreslås behandlas vid nämndssammanträden i april för vidare behandling i kommunfullmäktige i juni.

Underlag

Barnomsorgsavgifter, gäller fr.o.m. 2016-04-01

Sofia Bråberg
Förvaltningschef

Sändlista

Administrativ chef

Barnomsorgsavgifter

Gäller fr.o.m. 2016-04-01

Innehållsförteckning

Barnomsorgsavgifter	1
Allmänt om avgifter	1
Avgiftspliktiga personer	1
Avgiftsgrundande belopp	1
Beräkning och fastställande av avgift.....	2
Nedsättning av avgift.....	2
Barnomsorgsavgift (Maxtaxa)	2

Dokumenttyp Taxa/avgift	Dokumentnamn Barnomsorgsavgifter	Antagen KF 2016-02-03, § 3	Version 1.0
Dokumentägare Barn- och utbildningsförvaltningen	Dokumentansvarig Förvaltningschef	Reviderad Senast reviderad bilaga 2023-11-27	Giltighet Fr.o.m.2016-04-01
Dokumentinformation Avgiftsnivåer inom förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem			Publicerad på hemsidan 2024-01-01
Andra styrande dokument som omnämns Skollagen (2010:800)			

Barnomsorgsavgifter

Allmänt om avgifter

- 1 § Den inkomstrelaterade taxan gäller för barn i kommunal förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg. Avgiften debiteras månadsvis och betalas för innevarande månad från den dag inskolningen börjar.

Månadsavgiften betalas 12 månader per år.

Eftersom barnet disponerar en plats betalas avgiften även om barnet inte varit närvarande på grund av ledighet eller sjukdom.

Förskoleklass och allmän förskola (525 timmar/år) är avgiftsfri.

Avgiftspliktiga personer

- 2 §
1. Avgiften grundas på den samlade ekonomin i familjen där barnet/barnen är folkbokförda.
 2. Om platsinnehavarna har gemensam vårdnad, men bor på skilda håll och barnet bor växelvis hos platsinnehavarna grundas avgiften på den sammanlagda inkomsten i respektive hushåll, och föräldrarna erhåller var sin faktura som beräknats efter varje hushålls inkomster.
 3. Platsinnehavaren är skyldig att lämna inkomstuppgift för både sig själv och eventuell make/sammanboende.
 4. För sammanboende och gifta räknas bådass inkomster som avgiftsgrundande oberoende om barnen är gemensamma eller inte. När växelvis boende föreligger och enbart en förälder har behov av förskoleverksamhet/skolbarnsomsorg, beräknas det avgiftsgrundande beloppet efter inkomsten för den förälder som har behovet.

Avgiftsgrundande belopp

- 3 § Till grund för avgiftssättningen ligger den samlade bruttoinkomsten per kalenderår för varje hushåll. Avgiften grundas på inkomster av tjänst och inkomst av näringsverksamhet intjänade i Sverige eller utomlands.

För familjehemsplacerat barn gäller familjehemsföräldrarnas egna bruttoinkomster och arvodesdelen.

Vid varierande månadsinkomst är beräkningsgrunden den sammanlagda bruttoinkomsten per kalenderår, vilken därefter divideras med 12 månader.

Avgiften bestäms mot den framräknade månadsinkomsten.

En kontinuerlig inkomstjämförelse av familjens uppgifter sker med inhämtade uppgifter från Skatteverket. Den taxerade förvärvsinkomsten jämförs med föräldrars inlämnade uppgifter till Barn- och utbildningsförvaltningen.

Vid utebliven inkomstuppgift anses högsta avgift enligt fastställd taxa accepterad av platsinnehavaren

Beräkning och fastställande av avgift

- 4 § Vid placering av flera barn från samma hushåll beräknas den högsta procentsatsen för det yngsta barnet.

Alla barn har enligt Skollagen 9 kap 5 § rätt till 525 timmar avgiftsfri utbildning per år i förskoleklass från höstterminen det år de fyller 6 år. Samma rätt har också barn 1-5 år som behöver särskilt stöd i sin utveckling (8 kap 7 och 9 §§ Skollagen). För barn med behov av längre placeringstid uttages avgift, 2 %, för den del som överstiger 15 timmar/vecka (525 timmar/år). Sker förändringen under månaden tillämpas den ändrade avgiften fr.o.m. nästa månadskifte.

Förälder/ vårdnadshavare har skyldighet att omgående anmäla till kommunen om sådana förhållanden inträtt som kan påverka placeringstiden och barnomsorgsavgiften.

Om avgift inte har betalats inom 2 månader från fakturans fakturadatum, avstängs barnet från barnomsorgsplatsen. När skulden är betald, måste ny anmälan göras och barnet ställas på nytt i barnomsorgskö.

Maximal omsorgstid 11,5 timmar/dag (Undantag Lanternan). Öppettider 06.00 – 17.30. För skolbarn, som tillfälligt placeras under skollov, dock ej sommarlov, utgår en avgift med 100 kr/dag.

Nedsättning av avgift

- 5 § Särskilda skäl kan motivera nedsättning av avgift under en viss tid. Bedömningen sker från fall till fall. Ansökan om avgiftsnedsättning lämnas/skickas till Barn- och utbildningsförvaltningen, som besvarar skriftligt.

Barnomsorgsavgift (Maxtaxa)

- 6 § Barnomsorgsavgiften (Maxtaxan) följer alltid den av Skolverket fastställda avgiftsnivån. Aktuell avgiftsnivå framgår av bilaga till detta dokument.

Aktuell avgiftsnivå för maxtaxa

Barnomsorgsavgifter i Vänersborgs kommun

Avgiften för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg räknas utifrån hushållets avgiftsgrundande inkomst. Den högsta inkomsten som kommunen kan få ersättning för är 56 250 kr per månad.

Avgiftsnivåer 2024

Från och med 1 januari 2024 gäller avgiftsnivåerna nedan. De har höjts i jämförelse med 2023. Höjning beror på att inkomsttaket indexerats till 56 250 kr per månad 2024.

Tabell 1: Förskola/pedagogisk omsorg

	Avgiftstak	Dock högst...
Barn 1	3%	1 688 kr
Barn 2	2%	1 125 kr
Barn 3	1%	563 kr

Tabell 2: Fritidshem/pedagogisk omsorg/förskola

	Avgiftstak	Dock högst...
Barn 1	2%	1 125 kr
Barn 2	1%	563 kr
Barn 3	1%	563 kr

Tabell 1 avser:**Förskola och pedagogisk omsorg för barn 1-3 år**

(3-åringar t.o.m. höstterminens start)

Tabell 2 avser:**Fritidshem/pedagogisk omsorg för barn 6-13 år** (t.o.m. vårterminen för 13-åringar)

Gäller även för:

Barn 1-13 år som enligt 8 kap 7 och 9 §§ Skollagen behöver särskilt stöd i sin utveckling har rätt till 15 timmar/vecka (525 timmar/år) avgiftsfri placering, för den del som överstiger 15 timmar/vecka (525 timmar/år) erläggs en avgift enligt ovan.

Arbetslösa eller föräldralediga vårdnadshavare till barn 1-5 år har rätt till barnomsorg 15 timmar/vecka och debiteras en avgift enligt ovan.

Den allmänna förskolan från hösten det år man fyller 3 år och till hösten det år man fyller 6 år är avgiftsfri, men för vistelsetiden i förskolan som överstiger de garanterade 525 timmarna om året (15 timmar/vecka) erläggs en avgift enligt ovan. (t.o.m. v.31 för 6-åringar)

2024-01-25

Dnr: BUTN 2023/53

Handläggare

Rebecca Magnusson
rebecca.magnusson@vanersborg.se
0521-721427

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Lång verksamhetsberättelse 2023 barn- och utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner lång verksamhetsberättelse för barn- och utbildningsnämnden 2023 samt överlämnar denna till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Årets resultat 2023 för barn- och utbildningsnämnden uppgår till 1,8 mnkr.

Den långa verksamhetsberättelsen innehåller: särskilda händelser under året, årets verksamhet, målavstämning, årets resultat med övergripande analys, redovisning per anslagsredovisningsnivå, nyckeltal, inventarieinvesteringar samt personalredovisning.

Sofia Bråberg

Förvaltningschef/Skolchef

Bilagor

Lång verksamhetsberättelse 2023 barn- och utbildningsnämnden.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Ekonomikontoret
Ledningsgrupp BUF
HR-partners BUF
Ekonomer BUF

Vänersborgs kommun

Verksamhetsberättelse 2023

Barn- och utbildningsnämnden

Ordförande: Bo Carlsson (C)
1:e vice ordförande: Christin Slättmyr (S)
2:e vice ordförande: Gunnar Henriksson (L)
Förvaltningschef: Sofia Bråberg

Särskilda händelser under året

Den 2 juni 2023 gick Klassjoggen av stapeln i ett soligt Vänersborg. Tusentals elever i årskurs 4-9 samlades för att ta sig runt en bana på två kilometer i centrala Vänersborg samtidigt som elever i årskurs F-3 hade möjlighet att springa på sina respektive skolor som ett gemensamt avslut på läsåret 2022/2023.

Lika målmedvetet som eleverna sprang den 2 juni har barn- och utbildningsförvaltningen arbetat under året för att få in fler barn i förskolan. Detta har resulterat i att andelen barn inskrivna i förskolan har fortsatt att öka och Vänersborgs kommun ligger bland de 25 % bästa kommunerna i Sverige när det gäller andelen barn inskrivna i förskolan. Samtidigt sjönk gymnasiebehörigheten något jämfört med året innan. Det finns fortsatta utmaningar när det gäller att alla barn och elever ska fullfölja sina studier genom grundskolan och gymnasieskolan för att komma vidare till högre studier eller ut på arbetsmarknaden. Barn- och utbildningsförvaltningen har därför under år 2023 valt att delta i Samverkan för bästa skola. Tillsammans med Skolverket och Linnéuniversitetet har förvaltningen startat upp arbetet med att analysera elevernas förutsättningar i fråga om trygghet, trivsel, studiero och studieresultat. Detta arbete är en del i ett långsiktigt och strategiskt arbete för att förbättra elevernas kunskapsresultat, framför allt inom matematik, svenska och svenska som andraspråk där resultaten är särskilt låga. För att ytterligare stärka det strategiska långsiktiga arbetet har barn- och utbildningsförvaltningen under år 2023 arbetat fram nya vägledande principer som ska genomsyra hela organisationen, du kan läsa om principerna längre fram i verksamhetsberättelsen.

År 2023 är ett år som präglats av den ekonomiska utvecklingen. Hög inflation, ett fortsatt högt ränteläge och en oro för den ekonomiska utvecklingen är delar som påverkat omvärlden och så även barn- och utbildningsnämnden i Vänersborgs kommun. Med högre kostnader för såväl skolskjutsar, läromedel som lokaler har 2023 inneburit ett än mer intensivt arbete med ekonomi- och resultatstyrning för att nå en budget i balans. Medarbetarundersökningen som genomfördes under 2023 visar att arbetsbelastningen är fortsatt hög och en liten minskning gällande andelen som skulle rekommendera barn- och utbildningsförvaltningen som arbetsplats jämfört med föregående år. Detta kan hänga samman med oron för den ekonomiska utvecklingen då svaren i medarbetarundersökningen ger en bild av en obalans mellan krav och resurser inom förvaltningens verksamheter.

År 2023 har inneburit utmaningar inom anpassad grundskola där barn- och utbildningsförvaltningen mött både en volymökning och större behov hos elevgruppen. På likande sätt finns samma utmaningar inom förskolan där barns behov tidigt fångas upp. Den insatskoordinator inom förskolan som påbörjat sitt uppdrag under 2023 har ökat möjligheterna att få kunskap om problematisk frånvaron redan i förskolan för att barn och familjer tidigt ska få ett ändamålsenligt stöd för en fungerande, regelbunden närvaro och likvärdig tillgång till förskolans undervisning. Detta stärker arbetet för fullföljda studier och närvaroarbetet för alla barn 1 till 16 år.

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till all personal för fantastiska insatser under året som bidragit till att vi tillsammans gör bra bättre!

Sofia Bråberg

Förvaltningschef/Skolchef

Innehåll

<i>Särskilda händelser under året</i>	2
<i>Årets verksamhet</i>	5
Nämnd och förvaltning.....	5
<i>Målavstämning - förväntade resultat utifrån inriktningsmål</i>	7
<i>Ekonomi</i>	11
Kommunal budget, statsbidrag och övriga intäkter.....	11
Kostnader.....	12
Övergripande analys.....	13
<i>Nämnd och nämndsadministration</i>	14
Ekonomiskt utfall.....	14
Ekonomisk analys.....	14
Nyckeltal.....	14
<i>Förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år</i>	15
Ekonomiskt utfall.....	15
Ekonomisk analys.....	15
Nyckeltal.....	16
<i>Grundskola (inklusive förskoleklass och skolbarnomsorg)</i>	17
Välkomsten.....	17
Ekonomiskt utfall.....	17
Ekonomisk analys.....	17
Nyckeltal.....	18
<i>Anpassad grundskola</i>	19
Ekonomiskt utfall.....	19
Ekonomisk analys.....	19
Nyckeltal anpassad grundskola.....	20
<i>Inventarieinvesteringar</i>	20
<i>Personal</i>	21
Personalen i siffror.....	21
Antal anställda.....	21
Friskt och hållbart arbetsliv.....	23
Hållbart medarbetarengagemang (HME).....	23
Sjukfrånvaro.....	25
Budgetförutsättningar.....	26
Arbetsbelastning.....	26
Rektors komplexa uppdrag.....	27
Stödsystem.....	27
Insatser för att sänka sjukfrånvaron.....	27
Förebyggande insatser.....	27
Kompetensförsörjningsplan med friskfaktorer.....	27
Rehabprocess och verktygslåda.....	28
Hälsoinspiratörer.....	29
Åtgärdande insatser.....	29

Nära och riktat chefsstöd.....	29
Företagshälsovård.....	29
Utmaningar att fokusera på framåt.....	30
Arbetsskador och tillbud.....	30
Systematiskt arbetsmiljöarbete.....	31
Kompetensförsörjning.....	32
Ambassadörer.....	32
Personalrörlighet.....	32
Kompetensförsörjningsplan.....	33
Legitimerad personal.....	34
Kompetensutveckling.....	36
Rektorsprogrammet.....	36
Systematiskt kvalitetsarbete.....	36
Samverkan och samarbeten.....	36
Lönekartläggning.....	36
Samarbete kring barn och unga i förskole- och skolåldern.....	36

Årets verksamhet

Nämnd och förvaltning

Barn- och utbildningsnämndens verksamhet består av förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. Förutom den ordinarie verksamheten ingår både nämnden och förvaltningsledningen i flera samverkansstrukturer, bland annat Fyrbodals kommunalförbund.

Kommunfullmäktige är huvudman för utbildning inom skolväsendet och ansvarar för att, i enlighet med nationella lagar och styrdokument, bedriva en likvärdig utbildning för alla barn oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden. Alla barn i kommunen ska ha lika tillgång till utbildning. Barn- och utbildningsnämnden har kommunfullmäktiges uppdrag att fullgöra huvudmannauppgiften. Huvudmannens ansvar gentemot enskilda skolhuvudmän är att fördela resurser i enlighet med den resursfördelning som fastställs för de kommunala verksamheterna. I de fall som enskilda huvudmän bedriver fristående förskola och/eller enskild pedagogisk omsorg i kommunen är kommunen tillsynsmyndighet.

Barn- och utbildningsförvaltningen stödjer barn- och utbildningsnämnden i att leda och samordna nämndens verksamheter. Barn- och utbildningsförvaltningen arbetar utifrån kommunens vision *Attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet* med de tillhörande värdeorden levande, attraktiv, hållbar – tillsammans. Barn- och utbildningsförvaltningens helhetsidé *Tillsammans gör vi bra bättre* går helt i linje med kommunens vision och värdeord. Förvaltningschef och verksamhetschefer styr, leder och stödjer rektorer i uppdraget att öka måluppfyllelsen och förbättra resultaten. Arbetet utgår från nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat genom förvaltningens prioriterade fokusområde: elevers resultat ska förbättras.

I januari 2023 påbörjade barn- och utbildningsförvaltningen ett samarbete med Skolverket inom ramen för Samverkan för bästa skola. Projektet kommer att fortsätta under 2024-2025 och fokus för arbetet är att analysera elevernas förutsättningar i fråga om trygghet, trivsel, studiero och studieresultat. Detta arbete är en del i ett långsiktigt och strategiskt arbete för att förbättra elevernas kunskapsresultat. I Vänersborgs kommun är resultaten låga i matematik och när det kommer till att läsa och skriva i svenska och svenska som andraspråk. Barn- och utbildningsförvaltningen har under 2023 tagit fram tre vägledande principer som ska ligga till grund för det långsiktiga strategiska arbetet:

- Vi har en professionell kultur
- Vi utgår från barnets/elevens perspektiv
- Vi utgår från det lokala sammanhanget i förbättringsarbetet

Verksamhetschefer har under året fortsatt haft kontinuerliga uppdragsdialoger med rektorerna utifrån fokusområdet och de vägledande principerna. Barn- och utbildningsnämnden har under året fått uppföljning utifrån respektive verksamhetsområde inom ramen för barn- och utbildningsnämndens plan för systematiskt kvalitetsarbete.

Inom områdena nämnd, personal, ekonomi, organisation, kvalitetsarbete, utveckling och kommunikation finns administrativa avdelningen som stöd. När det gäller hälsofrämjande och förebyggande arbete finns den centrala barn- och elevhälsan som stöd för förskolans, grundskolans och den anpassad grundskolans barn- och elevhälsoarbete. Centrala barn- och elevhälsan utgörs av skolsköterskor, skolläkare, skolpsykologer, skolkuratorer, samordnare för anpassad grundskola, skollogoped, samverkande socialsekreterare, administration och ett mobilt skolteam som arbetar med fokus på ökad skolnärvaro.

Barn- och elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Uppdraget är att främja, förebygga och stödja barnens och elevernas utveckling mot målen.

Målavstämning - förväntade resultat utifrån inriktningsmål

Andelen barn inskrivna i förskolan ökar

● Uppnås

Det förväntade resultatet har uppnåtts. Andelen barn boende i Vänersborgs kommun inskrivna i förskola under 2023 var i genomsnitt 90,0%. Under år 2022 var i genomsnitt 87,1% av barn boende i Vänersborgs kommun inskrivna i förskolan (lokalt mått).

Arbetet med uppsökande verksamhet för att informera om förskolan och öka vårdnadshavares kunskap om förskolans betydelse har bedrivits under året. Familjecentralen Sirius är en viktig mötesplats där vårdnadshavare får information om vikten av utbildning i tidig ålder. Sirius är en introduktionsförskola och en väg in till en placering i förskolan. Under året har lagändringen i skollagen om ett särskilt erbjudande om plats i förskola implementerats och resulterat i ytterligare placeringar i förskolan.

Andelen elever i årskurs 9 som har behörighet till yrkesprogram ökar

■ Uppnås inte

Det förväntade resultatet har inte uppnåtts. Andelen elever i årskurs 9 med Vänersborg som hemkommun och som har behörighet till yrkesprogram minskade till 83,2% läsåret 2022/2023 från 85,3% läsåret 2021/2022.

För kommunala grundskolor var andelen elever i årskurs 9 med behörighet till yrkesprogram efter sommarlovskolan 82,5% läsåret 2022/2023. Motsvarande andel läsåret 2021/2022 var 83,5%. En utmaning framöver är att elevgruppen som läsåret 2022/2023 gick ur årskurs 6 i kommunala grundskolor hade motsvarande gymnasiebehörighet på 71,0%.

Ett stort arbete har genomförts med fokus på tillgängliga lärmiljöer, anpassningar och individanpassat särskilt riktat stöd med extra fokus på de elever som saknat något/några ämnen för att nå gymnasiebehörighet. Insatser har gjorts bland annat genom lovskolor, undervisning i mindre grupper, enskild undervisning för elever, tät återkoppling mellan lärare och elev och tät kontakt med vårdnadshavare. Detta arbete har bidragit till att öka andelen med gymnasiebehörighet från 79% vårterminen årskurs 6 till 82,5% vårterminen årskurs 9. Enheterna lyckades inte att få elever med annat modersmål att bli behöriga i samma utsträckning som elever med svenska som modersmål. En annan förklaring till att det förväntade resultatet inte uppnås är att andelen elever med frånvaroproblematik fortsatt är högre än innan pandemin. Av de elever som saknade gymnasiebehörighet var det matematik som stack ut som det vanligaste ämnet som eleverna inte nådde målen i.

Andelen barn och elever som upplever trygghet i lärmiljön ökar

◆ Uppnås delvis

Det förväntade resultatet har delvis uppnåtts. Inom förskolan och årskurs 7-9 har barn och elevers upplevda trygghet i lärmiljön ökat jämfört med förra året. För årskurs F-6 har elevernas upplevda trygghet i lärmiljön minskat jämfört med förra året.

Förskolans organisering i mindre barngrupper beskrivs ge en lugn och trygg lärmiljö. Pedagogerna har genom samtal med barnen fått mer kunskap om deras intressen och förmågor vilket innebär att barnen involveras i undervisningen. Dessutom arbetar förskolorna med att skapa trygghetsskapande lärmiljöer. Elevernas delaktighet i arbetet med lärmiljöer och mot diskriminering och kränkande behandling bedöms inom grundskolan bidra till trygghet i lärmiljön. Samtidigt påverkas tryggheten av att det är färre vuxna i skolan och enheter beskriver att det förekommer kränkningar och motsättningar elever emellan. Det krävs ytterligare analyser för att identifiera orsaken till den minskade upplevda tryggheten i årskurs F-6.

Hållbart medarbetarengagemang ökar

◆ Uppnås delvis

Det förväntade resultatet har delvis uppnåtts. Det hållbara medarbetarengagemanget (HME) för barn- och utbildningsförvaltningen uppgår 2023 till 79 vilket är samma nivå som år 2022. Svarsfrekvensen höjdes 2023 till 78%.

Barn- och utbildningsförvaltningen har arbetat systematiskt på samtliga nivåer med uppdragsdialoger och handlingsplaner utifrån varje enhets resultat 2022 vilket har skapat engagemang och ansvarskänsla hos medarbetarna. En tydlig röd tråd genom barn- och utbildningsförvaltningen är fortsatt att medarbetarna upplever att de har tydliga mål att arbeta mot och att de följs upp och utvärderas på ett bra sätt.

Under året har förvaltningschefens ledningsgrupp arbetat fram en kompetensförsörjningsplan med stöd av HR-partners med utgångspunkt i SKR:s nio strategier för kompetensförsörjning, Suntarbetslivs friskfaktorer samt HÖK 21 (Huvudöverenskommelse). Utifrån denna har förvaltningen börjat arbeta mer uttalat utifrån ett främjande och förebyggande perspektiv på alla nivåer i förvaltningen. Genom att stärka det friska och välfungerande i verksamheten skapas bättre förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Trots den oro som funnits i förvaltningen för att den ekonomiska utvecklingen skulle påverka arbetsbelastningen och därmed påverka värdet för hållbart medarbetarengagemang negativt har barn- och utbildningsförvaltningen lyckats att behålla HME på samma nivå som förra året. Denna oro kan dock ha bidragit till att det är färre som skulle rekommendera barn- och utbildningsförvaltningen som arbetsplats jämfört med föregående år. Barn- och utbildningsförvaltningen ligger fortsatt på en lägre nivå jämfört med kommunen som helhet när det gäller upplevelsen att ha de resurser som behövs för att utföra sina arbetsuppgifter.

Sjukfrånvaron hos våra medarbetare minskar

● Uppnås

Det förväntade resultatet har uppnåtts. Den totala sjukfrånvaron för barn- och utbildningsförvaltningen var i genomsnitt 9,2% under 2023 jämfört med 10,1% föregående år. Pandemin bidrog till den högre sjukfrånvaron under den första delen av förra året.

Barn- och utbildningsförvaltningen har arbetat aktivt med frågor kopplat till sjukfrånvaro genom att bland annat analysera sjuktal samt med förebyggande och främjande insatser för ett hållbart arbetsliv med utgångspunkt i arbetet med HÖK21. Sjukfrånvaro har följts upp månatligen och underlag har tillgängliggjorts för alla chefer att kunna följa upp och analysera på respektive nivå: rektor på sina enheter, verksamhetschefer på verksamhetsnivå och förvaltningschef på förvaltningsnivå.

HR-partners har stöttat cheferna löpande på såväl gruppnivå som individuellt utifrån behov, såväl förebyggande som rehabiliterande. HR-partners har haft återkommande dialog och utbildningsinsatser på rektorsmöten i rehabiliteringsprocessen i syfte att rektorerna ska kunna bedriva effektiva och framgångsrika processer med målsättning att medarbetaren ska återgå i arbete. En viktig del i detta arbete har varit den verktyglåda med stödmaterial till exempel processkartor, samtalsmodeller samt frågor och svar som funnits tillgängligt för alla chefer.

Under året har arbetet påbörjats med att lära känna Suntarbetsliv forskningsbaserade friskfaktorer. Suntarbetsliv har genomfört en webbaserad programserie som heter Studio Friskfaktorer som består av fyra avsnitt. Information om Studio Friskfaktorer har spridits till samtliga rektorer och dialog om programserien har bland annat hållits i förvaltningschefens ledningsgrupp och förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG).

Målavstämning - kompletterande förväntade resultat

Kvaliteten i förskolan ökar

● Uppnås

Det förväntade resultatet har uppnåtts. Ett gemensamt matrisunderlag har tagits fram för att mäta effekterna av kvalitetsökningen. Förskolan använder Ann S Pihlgrens utvärderingsmatriser som stöd för att analysera kvalitén och innehållet i utbildningen. Barnets förändrade kunnande dokumenteras också med stöd av olika matriser exempelvis inom läsning, skrivande, matematik och lärandeidentitet.

Matriserna har bidragit till att skapa förutsättningar för ett likvärdigt synliggörande när det gäller barnens progression i lärandet. Ett mått har under året tagits fram gällande läs- och skrivmatrisens resultat för de barn som lämnade förskolan för förskoleklassen höstterminen 2023. Fortsatt kommer undervisningens effekter på alla barns kunskapsresultat att kunna följas. Med ett ökat fokus på barnets perspektiv vid planering och uppföljning möts barnens behov bättre i förskolans organisation.

Andelen elever i grundskolan som når kriterierna för bedömning av godtagbara kunskaper i läsförståelse i årskurs 1 ökar

● Uppnås

Det förväntade resultatet har uppnåtts då 89% av eleverna i årskurs 1 nådde kriterierna för bedömning av godtagbara kunskaper i läsförståelse. År 2022 var motsvarande andel 82%. En framgångsfaktor bedöms vara att prioritera tidiga åldrar så att behöriga lärare kan läsa med alla elever flera gånger i veckan. Enheterna har identifierat elever som inte nått läskravet och satt in insatser som till exempel intensivperioder med lästräning. En framgångsfaktor har varit kontinuitet i elevhälsoteamet och att kunskaper om barnen förs över vid övergångar.

Andelen elever i årskurs 7-9 med mer än 75 procent närvaro ökar

◆ Uppnås delvis

Det förväntade resultatet har delvis uppnåtts. Andelen elever i årskurs 7-9 med mer än 75% närvaro var under 2023 85,7% jämfört med 85,8% år 2022.

Trots att det förväntade resultatet uppnås delvis är det en lägre andel av eleverna som har en närvaro över 75% än före pandemin. Barn- och utbildningsförvaltningen har noterat ett samband mellan hemmavarande vårdnadshavare och elever som inte kommer till skolan vilket bland annat skulle kunna kopplas till den normförändring gällande distansarbete som skedde under pandemin. En ändrad hantering av skolpliktsbevakningen gör också att resultatet påverkas negativt, då eleverna är skolplacerade med frånvaro tills Skatteverket har slutfört ärendet och fattat beslut om folkbokföring. Som en följd av att många elever fortsatt har problem med närvaron arbetar Mobila skolteamet annorlunda och kan hantera fler elever med hjälp av verksamheten i lokalerna på Vänerparken 15.

Andelen elever i årskurs 9 som har nått lägst betygskriterierna för E i alla ämnen ökar

● Uppnås

Det förväntade resultatet har uppnåtts. Läsåret 2022/2023 var det 67,2% av eleverna i årskurs 9 som nådde lägst betygskriterierna för E i alla ämnen, motsvarande siffra läsåret 2021/2022 var 65,4%. Även i årskurs 6 har andelen elever som nått lägst betygskriterierna för E i alla ämnen ökat jämfört med föregående läsår.

Ett stort arbete har genomförts med fokus på tillgängliga lärmiljöer, anpassningar och individanpassat särskilt riktat stöd med extra fokus på de elever som saknat något/några ämnen för att nå gymnasiebehörighet. Verksamheterna fortsätter arbetet med att utveckla stöd, stimulans, delaktighet och motivation i ämnesundervisningen bland annat genom tätare dialog mellan lärare, elev och vårdnadshavare.

Andelen inköp av miljömärkta varor ska uppgå till minst 30%

● Uppnås

Det förväntade resultatet har uppnåtts. Andelen inköp av miljömärkta varor uppgick under 2023 till 38% samma andel var 35% under år 2022. Barn- och utbildningsförvaltningen har löpande utbildningar för nya beställare i Marknadsplatsen och enheterna tar hjälp av upphandlingskatalogen på Intranätet.

Andelen vårdnadshavare som upplever att de får tydlig information om sitt barns utveckling ökar

● Uppnås

Det förväntade resultatet har uppnåtts. Barn- och utbildningsförvaltningen har under våren och hösten 2023 genomfört vårdnadshavarenkäter, dessvärre var det en relativt låg svarsfrekvens.

Vårdnadshavarnas möjligheter till påverkan i förskolan har tydliggjorts när pedagogerna gett dem vardaglig delaktighet i verksamheten. Förskolan lyssnar in vårdnadshavarnas förväntningar på introduktionen och undervisningsuppdraget samt informerar om vilka förväntningar förskolan har på samarbetet med vårdnadshavarna.

I grundskolan informeras vårdnadshavarna löpande via lärplattformen Infomentor men också på utvecklingssamtal, föräldramöten och andra möten skolorna bjuder in till. Skolor i årskurs 7-9 har under året arbetat med att göra omdömen mer lättförståeliga för vårdnadshavarna.

Ekonomi

Mnkr	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetdiff 2023
Statsbidrag	97,6	97,7	82,2	91,2	9,1
Övriga intäkter	38,4	39,4	38,4	42,8	4,3
Summa intäkter	136,0	137,1	120,6	134,0	13,4
Personal	621,8	636,7	670,2	685,1	-14,9
Omkostnader	368,1	368,3	415,7	412,7	3,0
Avskrivning och internränta	3,6	4,1	4,9	4,6	0,3
Summa kostnader	993,5	1027,1	1 090,8	1 102,4	-11,6
Nettokostnader	857,5	890,0	970,2	968,4	1,8

Avvikelser i summeringarna förekommer på grund av avrundningar.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 1,8 mnkr, vilket är en avvikelse mot budget med 0,2 %.

Barn- och utbildningsnämndens helårsprognos i delårsboksluten per april och augusti visade budget i balans.

Kommunal budget, statsbidrag och övriga intäkter

Diagrammet visar fördelningen mellan kommunal budget, statsbidrag och övriga intäkter.

Den nationella styrningen med många och omfattande riktade bidrag leder till ryckighet i planering och ger bristande långsiktighet i kvalitetsarbetet. De riktade statsbidragen är självklart värdefulla finansiella tillskott, men de riskerar samtidigt att motverka en önskvärd utveckling genom oförutsägbarheten och korta ledder. Särskilt problematiska är de bidrag som riktas mot ökad bemanning och löner. De skapar oro i verksamheterna och kortsiktighet i insatserna eftersom man inte vet hur länge man kan räkna med bidragen eller om man får behålla dem utifrån eventuella förändringar i kommunens tilldelning. Statsbidragshanteringen ökar administrationen, och trots att intäkterna är värdefulla och omfattande så skapar det problem med planering, styrning och prioritering lokalt.

Bidragen uppgick till 91 mnkr jämfört med 98 mnkr 2022. Under 2023 erhöles inget statsbidrag för sjuklönekompensation till skillnad mot 2022. Under 2023 har det tillkommit statsbidrag för inköp av vissa läromedel samt för akutskolor. Statsbidrag för läxhjälp, mindre barngrupper samt språkutveckling i förskolan har minskats eller tagits bort. Barn- och utbildningsnämnden har under flera år erhållit bidrag för utökning av skolpsykologer men för 2023 har rekrytering inte kunnat genomföras i önskad utsträckning vilket resulterat i att statsbidraget inte kunnat nyttjas.

Statsbidragen från Skolverket uppgick till 68 mnkr för 2023, ungefär samma nivå som 2022. De två största statsbidragen gällde likvärdighet i grundskolan (28 mnkr) och kvalitetshöjande åtgärder i förskolan (11 mnkr). Resterande statsbidrag från Skolverket (29 mnkr) var exempelvis Akutskolor, Inköp av vissa läromedel, Lärarlönelyftet, Karriärtjänster, Läxhjälp och Lärarassistenter.

Bidrag från Migrationsverket för asylsökande och nyanlända uppgick till 10 mnkr. Resterande del av statsbidragen (13 mnkr) kom främst från Arbetsförmedlingen (olika former av anställningsstöd), Västra Götalandsregionen, Högskolan Väst (i form av handledararvoden), Kunskapsförbundet Väst samt momsbidrag.

Övriga intäkter, 43 mnkr, bestod främst av barnomsorgsavgifter för förskola och fritidshem samt ersättningar för barn och elever från andra kommuner som gått i Vänersborgs förskolor och grundskolor.

Kostnader

Diagrammet visar fördelningen mellan de olika kostnadsposterna.

Personalkostnaderna uppgick till 685 mnkr för nämndens kommunala verksamheter, jämfört med 637 mnkr 2022. Ökningen består av löneökning utifrån den årliga löneöversynen 17 mnkr och ökning av personalomkostnadspålägg om 26 mnkr. Semesterlöneskulden ökade med 1 mnkr jämfört med 2022, 38 mnkr till 39 mnkr.

Bidrag till fristående förskolor, enskild pedagogisk omsorg och fristående grundskolor samt barn- och elevplaceringar i andra kommuner uppgick till 127 mnkr jämfört med budgeterat 131 mnkr. Lägre kostnader beror på att det var färre barn och elever som valde att gå i andra kommuner samt i fristående verksamhet än budgeterat. Lokalkostnader (hyror; interna och externa, städ, el med mera) uppgick till 150 mnkr jämfört med 2022 då lokalkostnaderna blev 133

mnkr. Den ökade kostnaden beror på högre hyra för utbyggnad/ombyggnad av Öxnered skola, Onsjöskolan, Mariedalskolan och Vänerparken 15. En stor del av ökningen består också av högre internränta och inflation. Kostnader för framtida avetablering och återställning av lokaler har belastat nämndens budget under 2023. Köp av måltider uppgick till 63 mnkr. Kostnader för IT och telefoni uppgick till 29 mnkr och skolskjutskostnaderna uppgick till 25 mnkr. Övriga kostnader, 22 mnkr, omfattar omkostnader så som undervisnings- och lekmaterial (ej digitala läromedel då dessa ingår i IT-kostnader), läroböcker, förbrukningsinventarier, tolktjänster och kompetensutveckling.

Övergripande analys

Mnkr	Budget 2022	Utfall 2022	Budgetdiff 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetdiff 2023
Nämnd och nämndsadministration	5,6	4,4	1,2	13,9	4,6	9,4
Förskola och pedagogisk omsorg	270,3	267,5	2,8	298,7	300,5	-1,8
Grundskola*	583,9	585,4	-1,5	621,0	621,9	-0,9
Anpassad grundskola	33,1	32,7	-0,3	36,6	41,5	-4,9
Summa	892,2	890,0	2,2	970,2	968,5	1,8

Avvikelse i summeringarna förekommer på grund av avrundningar.

*Grundskola omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-9 samt fritidshem.

Nämnd och nämndsadministration redovisar ett överskott på 9,4 mnkr

Överskottet består av ej förbrukad budget för oförutsedda kostnader samt budget för Holmängenskolans lokalkostnader.

Förskola och pedagogisk omsorg redovisar ett underskott på 1,8 mnkr

En större andel barn 1-5 år har haft en placering under 2023 än 2022, nyttjandegraden har ökat med tre procentenheter. Under året har skollagsändringen om ett särskilt erbjudande om plats i förskola implementerats och resulterat i ytterligare placeringar i förskolan.

Personalkostnaderna har ökat på grund av fler barn i verksamheten, fler barn med heltidsplacering, fler barn i behov av särskilt stöd och ökade omvårdnadsbehov vilket också har medfört budgetunderskott för vissa enheter.

Grundskola inkl. förskoleklass och skolbarnsomsorg redovisar ett underskott på 0,9 mnkr

Verksamheterna redovisar ett underskott på 0,9 mnkr. Vissa enheter uppvisar ett negativt ekonomiskt resultat. Det beror främst på att kostnaderna varit högre än budgeterat för elever i behov av särskilt stöd och då framför allt avseende psykosociala, språkliga behov och ökade omvårdnadsbehov. Inom grundskolan har antalet elever minskat mer än förväntat under 2023. Elevminskningen har påverkat flera enheter och årskurser vilket har försvårat arbetet med att anpassa organisationen utifrån tilldelad elevpeng. Flera nya och utökade statliga uppdrag har tillkommit som krävt stora insatser och resurser, framförallt avseende utökad studietid i årskurs 4-9 och utökad lovskola i årskurs 9. Uppdragen har krävt omprioriteringar för att genomföras inom ram. Dessa prioriteringar har till viss del minskat resurserna under ordinarie skoltid.

Anpassad grundskola redovisar ett underskott på 4,9 mnkr

Underskottet beror framför allt på fler elever i verksamheten än föregående år. 7 fler elever har tillkommit under 2023, vilket motsvarar en kostnad om ca 4,0 mnkr.

Nämnd och nämndsadministration

Ekonomiskt utfall

Mnkr	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetdiff 2023
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Summa kostnader	4,2	4,4	13,9	4,6	9,4
Totalt netto	4,2	4,4	13,9	4,6	9,4

Avvikelser i summeringarna förekommer på grund av avrundningar.

Ekonomisk analys

Nämnd och nämndsadministration uppvisar ett överskott på 9,4 mnkr. Överskottet består av ej förbrukad budget för oförutsedda kostnader samt budget för Holmängenskolans lokalkostnad.

Nyckeltal

Nämnd och nämndsadministration	2021	2022	2023
Antal sammanträden	10	10	10
Genomsnitt, timmar	4	4	5
Personalkostnadens andel av bruttokostnaden, %	94	94	94
Hyreskostnadens andel av bruttokostnaden, %	2	3	2
Verksamhetens nettokostnad/invånare, kr	107	112	114

Kommentar till nyckeltal

Under 2023 har barn- och utbildningsnämnden genomfört 10 ordinarie sammanträden.

Utifrån de ordinarie sammanträdena beräknas genomsnittstiden per möte.

Inom två av de ordinarie sammanträdena har barn- och utbildningsnämnden genomfört dialoger; dialog om utredningen Framtidens skola samt dialog om målvärden för förväntade resultat inför verksamhetsplan 2024-2026.

Då det var ny mandatperiod genomförde nämnden därutöver fem utbildningstillfällen om nämndens verksamhetsområde, varav ett tillfälle bestod av en busstur med verksamhetsbesök vid förskolor och grundskolor. Nämnden har också besökt arbetsplatsen för kommande Holmängenskolan, samt att presidiet och enskilda ledamöter gjort verksamhetsbesök.

Nyckeltalet Verksamhetens nettokostnad per invånare har beräknats på senast kända befolkningssiffran för Vänersborgs kommun. Invånarantalet 230930 var enligt SCB 40 029 personer.

Förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år

I Vänersborgs kommun finns 26 kommunala förskolor och 1 dagbarnvårdare som bedriver kommunal pedagogisk omsorg i hemmet. Det finns flera fristående förskolor och aktörer som driver enskild pedagogisk omsorg. Vänersborgs kommun har under 2023 haft kostnadsansvar för i genomsnitt 2 188 placeringar inom förskola och pedagogisk omsorg, varav 12 % var inom fristående förskola och enskild pedagogisk omsorg.

Kommunen har en verksamhet som har öppet dygnet runt, Lanternan, som ligger på Vänerparken. Kommunen har också en öppen förskola, Sirius, som ingår i en familjecentral. Det finns också pedagoger med en ökad kompetens kring barn med hörselvariationer på Korsgatans förskola.

Ekonomiskt utfall

Mnkr	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetdiff 2023
Summa intäkter	50,7	51,8	41,2	46,1	4,9
Summa kostnader	310,2	319,3	339,9	346,6	-6,7
Totalt netto	259,5	267,5	298,7	300,5	-1,8

Avvikelse i summeringen förekommer på grund av avrundningar.

Ekonomisk analys

Verksamheterna förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år uppvisar ett underskott om 1,8 mnkr.

Totala statsbidrag 2023 till förskola och pedagogisk omsorg uppgår till 22,6 mnkr, vilket är en minskning med 7,2 mnkr jämfört med 2022. Minskningen beror främst på borttaget statsbidrag för sjuklönekostnader på grund av coronapandemin och mindre statsbidrag från Migrationsverket. Det största statsbidraget förskolan tagit del av under 2023 är Kvalitetshöjande åtgärder i förskolan om 11,1 mnkr.

Personalkostnaderna 2023 uppgår till 223,8 mnkr jämfört med 204,1 mnkr för 2022, vilket motsvarar en ökning på 9,6 %. Ökningen beror framför allt på löneavtalskompensation och ökning av personalomkostnadspålägg mellan åren, men också på grund av fler barn i kommunal förskola (69 fler barn än 2022) samt fler barn med heltidsplaceringar och därmed har organisationen utökats. Antalet anställda inom förskola och pedagogisk omsorg har minskat om man ser till mät datumet 1 november, men ökningen av antalet barn har skett framför allt under våren. Antal årsarbetare är fler 2023 än förra året. Andelen barn ökar i förskolan och man kan se att den bredden på aktiviteter/roller och ansvar som har organiserats upp för de senaste åren har gett resultat. Omkostnaderna uppgår till totalt 122,8 mnkr, varav 50,2 % är interna kostnader, främst för hyror och måltider.

Förskola och pedagogisk omsorg har arbetat intensivt för budget i balans. Det finns dock variationer mellan förskolorna, där främst resurskostnader för barn i behov av särskilt stöd är svåra att täcka inom tilldelad budget. Barn i behov av särskilt stöd har i mycket högre grad behov av vuxna som stöttar upp en-till-en och av olika hjälpmedel. Det innebär att det är en utmaning för verksamheten och personalens förutsättningar att räkna till för alla barns behov. De elever som går i anpassad grundskola idag har tidigare gått i förskolan med samma behov.

Nyckeltal

Förskola och pedagogisk omsorg	2021	2022	2023
Personalkostnad, andel av bruttokostnaden, %	64,5	63,8	64,4
Hyreskostnad, andel av bruttokostnaden, %	8,8	10,2	10,2
Måltidskostnad, andel av bruttokostnaden, %	7,3	7,7	7,7
Bidrag till externa och andra kommuner, andel av bruttokostnad, %	11,6	11,4	11,0
Verksamhetens nettokostnad per invånare, kr	6 553	6 725	7 507
Avgiftstäckning kommunal förskola, %	6,1	6,6	6,6
Totalt antal placeringar 1-5 år, genomsnitt per år			
	2 113	2 131	2 188
- Varav förskola	1 995	2 038	2 108
- Varav fristående förskola	196	192	190
- Varav pedagogisk omsorg	118	93	80
- Varav enskild pedagogisk omsorg	91	76	71
Andel av placeringar i extern regi, genomsnitt per år	13,0	12,6	12,0
Nyttjandegrad 1-5 år, genomsnitt per år, %	91,5	91,1	93,5
Nettokostnad per plats:			
förskola, kr	124 916	127 763	139 835
pedagogisk omsorg, kr	87 425	79 914	71 565
Bruttokostnad per plats			
förskola, kr	150 402	153 140	161 967
pedagogisk omsorg (familjedaghem), kr	86 537	85 904	76 517

Kommentarer till nyckeltal

Antalet placeringar avser ett genomsnitt för 12 månader. Efterfrågan på förskoleplatser är högre på våren och lägre på hösten. Totalt har antalet placeringar inom förskola och pedagogisk omsorg ökat med 57 jämfört med föregående år. Antal placeringar i kommunal förskola har ökat med 69. Minskning har skett i framför allt enskild pedagogisk omsorg om 13 placeringar. Maxantalet placeringar finansierade av Vänersborgs kommun var 2 345 i juni och minimiantalet var 1 959 i augusti. Nyttjandegraden har ökat från 91,1 % år 2022 till 93,5 % år 2023.

3,7 % av totala placeringar är inom pedagogisk omsorg, en minskning jämfört med tidigare år då motsvarande antal placeringar var 4,3 % 2022 och 5,6 % 2021. Av alla placeringar inom pedagogisk omsorg går 88,8 % i enskild pedagogisk omsorg, resterande går i kommunal verksamhet.

Nettokostnad för förskola per placering är högre 2023 än 2022 och beror på löneökning utifrån den årliga löneöversynen, ökning av personalomkostnadspålägget mellan åren, fler barn med heltidsplacering och barn i behov av särskilt stöd. Nettokostnad för placering inom pedagogisk omsorg är lägre än föregående år. Anledningen till en lägre nettokostnad beror på fler barn per dagbarnvårdare i kommunal pedagogisk omsorg.

Bruttokostnad per barn visar den egentliga kostnaden för en placering (kommunbidrag, statsbidrag samt övriga intäkter) och nettokostnad per plats visar hur stor del av platskostnaden som täcks av kommunbidraget.

Nyckeltalet Verksamhetens nettokostnad per invånare har beräknats på senast kända

befolkningssiffran för Vänersborgs kommun. Invånarantalet 230930 var enligt SCB 40 029 personer.

Grundskola (inklusive förskoleklass och skolbarnomsorg)

Det finns 17 kommunala grundskolor och fritidshem finns på alla F-6 skolor. Två fristående aktörer finns inom kommunen. Under 2023 har Vänersborgs kommun haft kostnadsansvar för 4 780 elever (genomsnitt 2023).

Välkomsten

Välkomsten är mottagningsenhet för nyanlända grundskoleelever i Vänersborgs kommun. Här startar de sin skolgång i svensk skola och mottagandet sker kontinuerligt under terminstid. Huvudfokus ligger på kartläggning av elevernas kunskaper. På Välkomsten arbetar enhetschef, lärare, specialpedagog och administratör. Vid behov konsulterar Välkomsten skolkurator, skolpsykolog, skollogoped och skolköterska.

Ekonomiskt utfall

Mnkr	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetdiff 2023
Summa intäkter	84,7	84,9	79,4	87,4	8,0
Summa kostnader	645,4	670,3	700,4	709,3	-8,9
Totalt netto	560,7	585,4	621,0	621,9	-0,9

Avvikelser i summeringarna förekommer på grund av avrundningar.

Ekonomisk analys

Både intäkter och kostnader har överstigit budgeterade nivåer för 2023. Att båda posterna ökar hänger samman, om det tillförs mer medel kan verksamheten ha större kostnader. Detta drivs främst av de kortsiktiga statsbidragen, för 2023 kan som exempel nämnas statsbidraget för inköp av vissa läromedel som möjliggjorde utökade kostnader för kommunala skolor om 2,1 mnkr. Det har även varit fler elever från andra kommuner i barn- och utbildningsnämndens verksamheter än budgeterat.

De totala kostnaderna inom förskoleklass, grundskola och fritidshem uppgick till 709,3 mnkr 2023 jämfört med 670,3 mnkr för 2022. Lönekostnaderna uppgick till 424,3 mnkr för 2023 jämfört med 402,4 mnkr för 2022 där ökningen består av högre personalomkostnadspålägg. Exkluderat personalomkostnadspålägget är ökningen mellan åren 3,1 mnkr. Löneavtalskompensationen för 2023 var 11,0 mnkr för verksamheterna förskoleklass, grundskola och fritidshem.

Trots det målmedvetna arbetet med verksamhets- och ekonomistyrning finns det fortfarande skolenheter som har budgetunderskott, främst beroende på svårigheter att möta elevers behov av särskilt stöd inom tilldelad budget.

Nyckeltal

Grundskola	2021	2022	2023
Personalkostnad, andel av bruttokostnaden, %	60,4	59,4	59,2
Hyreskostnad, andel av bruttokostnaden, %	9,8	10,4	11,3
Måltidskostnad, andel av bruttokostnaden, %	4,5	5,0	5,0
Grundskola F-9, kommunal och extern verksamhet			
Antal elever årskurs F-9, genomsnitt per år	4 839	4 846	4 779
- Varav i fristående alternativ, genomsnitt per år, %	12,0	12,1	12,4
- Varav i andra kommuner, genomsnitt antal elever per år	85	82	75
Bidrag till fristående och andra kommuner, andel av bruttokostnad, %	12,8	12,2	12,3
Skolskjutskostnad, andel av bruttokostnaden, %	3,2	3,4	3,0
Nettokostnad per elev i förskoleklass, kr	43 516	55 282	58 549
Nettokostnad per elev i årskurs 1-9, kr	111 003	114 535	122 633
Bruttokostnad per elev i årskurs 1-9, kr	126 013	130 229	139 120
Verksamhetens nettokostnad per invånare, kr (förskoleklass & åk 1-9)	12 725	13 274	13 909
Fritidshem och pedagogisk omsorg 6-12 år, kommunal och extern verksamhet			
Antal placeringar fritidshem och pedagogisk omsorg 6-12 år, genomsnitt per år	1 727	1 763	1 749
- Varav i pedagogisk omsorg 6-12 år, genomsnitt per år	73	66	60
- Varav i enskild pedagogisk omsorg 6-12 år, genomsnitt per år	73	66	60
Andel i extern fritidsverksamhet, genomsnitt per år, %	15,0	14,0	13,8
Nyttjandegrad 6-12 år, genomsnitt per år, %	49,2	50,7	51,5
Nettokostnad per elev 6-12 år, fritidshem, kr	33 479	32 997	37 739
Nettokostnad per elev 6-12 år, pedagogisk omsorg, kr	24 361	23 314	23 083
Verksamhetens nettokostnad per invånare, kr (fritidshem och pedagogisk omsorg), kr	1 429	1 450	1 627

Kommentarer till nyckeltal

Antal elevplaceringar i grundskola och placeringar på fritidshem avser ett genomsnitt för 12 månader.

Genomsnittet för antal elevplaceringar inom grundskolan F-9 har minskat med 67 elever jämfört med genomsnittet för 2022. Andel elever i fristående verksamhet var 12,4 %. Antal elevplaceringar med annan huvudman än Vänersborgs kommun var i genomsnitt 677.

Nettokostnadsökningen 2023 per elev i förskoleklass beror på fler elever i behov av stöd i nivå för anpassad grundskola. Nettokostnadsökningen i årskurs 1-9 beror på löneökning utifrån den årliga löneöversynen, personalomkostnadsförändringen, ökade kostnader för hyror och elever i behov av särskilt stöd. Kostnader för elever i behov av extraordinärt stöd har ökat under året.

Bruttokostnad per elev visar den egentliga kostnaden för en elev (kommunbidrag, statsbidrag samt övriga intäkter) och nettokostnad per elev visar hur stor del av elevkostnaden som täcks av kommunbidraget.

Antal placeringar inom fritidshemmen är 14 färre än föregående år. Nyttjandegraden har ökat från 50,7 % till 51,5 %.

Pedagogisk omsorg för elever i åldern 6-12 år finns endast i enskild verksamhet, det finns inga placeringar inom kommunala enheter.

Nyckeltalet Verksamhetens nettokostnad per invånare, kr har beräknats på senast kända befolkningssiffran för Vänersborgs kommun. Invånarantalet 230930 var enligt SCB 40 029 personer.

Anpassad grundskola

Den anpassade grundskolan omfattar årskurs 1-9 och erbjuder en anpassad undervisning för elever som har rätt till denna skolform. Utbildningen omfattar ämnen eller ämnesområden. Antal elever i anpassad grundskola 2023 har varit 73 (genomsnitt för 2023).

Ekonomiskt utfall

Mnkr	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetdiff 2023
Summa intäkter	0,5	0,4	0	0,5	0,5
Summa kostnader	33,6	33,1	36,6	41,9	-5,4
Totalt netto	33,1	32,7	36,6	41,4	-4,9

Avvikelser i summeringarna förekommer på grund av avrundningar.

Ekonomisk analys

Anpassad grundskola uppvisar ett underskott på 4,9 mnkr för budgetåret 2023.

Barn- och utbildningsnämnden äskade och beviljades ett tillägg till budget om 2,0 mnkr under 2022 som resulterade i att underskottet endast uppgick till 0,3 mnkr. Under 2023 har elevökningen fortsatt utan ytterligare tilläggsbudget och därmed har underskottet blivit större.

Personalkostnaderna var 32,7 mnkr 2023 och under 2022 var kostnaderna 26,0 mnkr. 7 fler elever i anpassad grundskola har tillkommit under 2023 jämfört med 2022, vilket har medfört ökade kostnader i form av fler anställda. Fler elever läser ämnesområden i stället för ämnen än tidigare, vilket bidrar till ökande kostnader inom verksamheten.

Då övriga verksamheter inom grundskolans område ofta kan ta del av statsbidrag för att öka kvaliteten finns inte samma möjlighet inom området för anpassad grundskola. Ett statsbidrag från Specialpedagogiska skolmyndigheten om 0,2 mnkr beviljades anpassad grundskola gällande utvecklingsprojekt för barn och elever med synnedsättning eller blindhet under 2023. Utöver detta erhöll verksamheten 0,3 mnkr från Skolverket för inköp av vissa läromedel, personalförstärkning speciallärare, lärarlönelyftet, karriärtjänster, lärarassistenter samt läxhjälp. Skolverkets statsbidrag för likvärdig skola får inte användas inom anpassad grundskola. Bidragen från Migrationsverket uppgår till samma belopp som för grundskoleelever trots att elever i anpassad grundskola har större behov av resurser.

Nyckeltal anpassad grundskola

Anpassad grundskola	2021	2022	2023
Antal elever, genomsnitt per år	64	66	73
- Varav elever som läser ämnen	36	35	36
- Varav elever som läser ämnesområden	28	31	37
Nettokostnad per elev i anpassad grundskola, kr	517 959	496 845	567 537
- Varav nettokostnad per elev som läser ämnen*	-	410 153	462 133
- Varav nettokostnad per elev som läser ämnesområden*	-	594 722	670 093
Personalkostnad, andel av bruttokostnaden, %	77,0	78,2	77,8
Hyreskostnad, andel av bruttokostnaden, %	7,6	5,7	6,0
Skolskjutskostnad, andel av bruttokostnaden, %	8,7	9,2	8,7
Verksamhetens nettokostnad/invånare, kr	837	825	1 036

*Nyckeltalet finns endast tillgängligt för 2022 och framåt.

Kommentarer till nyckeltal

Förklaring till uppdelningen av elever inom anpassad grundskola: Att läsa ämne i anpassad grundskola innebär att eleven läser enligt en kursplan som till stor del liknar grundskolans kursplan, alltså alla ämnen förutom moderna språk som inte ges inom anpassad grundskola. Det är en kursplan som är upprättad på en enklare nivå, både vad gäller syfte, centralt innehåll och vad som ska bedömas. Ämnesområden är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen. De läser i stället mot en kursplan som innefattar 5 områden som är: kommunikation, vardagsaktiviteter, verklighetsuppfattning, motorik och estetisk verksamhet.

Nettokostnad per elev i anpassad grundskola 2023 har ökat jämfört med 2022. Ökningen beror delvis på löneökning utifrån den årliga löneöversynen, ökning av personalomkostnadspålägg och större behov hos eleverna i verksamheten. Antal elever (genomsnitt per år) inom anpassad grundskola har ökat med 7 elever jämfört med föregående år. Det motsvarar en ökning om 11 %.

Nyckeltalet Verksamhetens nettokostnad per invånare, kr har beräknats på senast kända befolkningssiffran för Vänersborgs kommun. Invånarantalet 230930 var enligt SCB 40 029 personer.

Inventarieinvesteringar

Mnkr	Investeringsplan 2023	Utfall 2023	Budgetdiff 2023
Förskola och grundskola	8,8	5,0	3,8
Totalt netto	8,8	5,0	3,8

Investeringsbudgeten har använts till att utrusta lokaler och genomföra arbetsmiljöåtgärder. En medveten satsning under 2023 har varit att inte nyttja hela investeringsbudgeten för att få en lägre kostnad för ränta och avskrivning 2024 och framåt.

Personal

Anställningar	Mätdatum	Kvinnor	Män	Totalt	Jfr. 2022
Totalt antal månadsanställningar	1 nov	1 036	199	1 235	-28
Varav tillsvidareanställningar	1 nov	958	171	1 129	22
Varav visstidsanställningar	1 nov	78	28	106	-50
Antal årsarbeten totalt, utifrån anställning	1 nov	1 016	191	1 207	-30
Månadsanställningar per verksamhetsområde:					
Nämndadministration	1 nov	3	0	3	oför.
Förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år	1 nov	433	23	456	-12
Grundskola F-9 och fritidshem	1 nov	552	160	712	-27
Anpassad grundskola 1-9	1 nov	48	16	64	11
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, tillsvidareanställningar (%)	1 nov	98,8	97,3	98,6	oför.
Andel heltid, tillsvidareanställningar (%)	1 nov	96,3	93,6	95,4	oför
Medellön, tillsvidareanställda	1 nov	37 232	36 673	37 147	912
Medelålder, tillsvidareanställda	1 nov	46	42	45	oför
Medelålder, visstidsanställda	1 nov	35	34	35	oför

Utfall helår	Mätdatum	Kvinnor	Män	Totalt	Jfr. 2022
Totalt antal utförda årsarbeten	Helår			965	27
Nämndadministration	Helår			3	oför.
Varav timavlönade	Helår			0	
Förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år	Helår			366	14
Varav timavlönade	Helår			17	-1
Grundskola F-9 och fritidshem	Helår			546	2
Varav timavlönade	Helår			22	1
Anpassad grundskola 1-9,	Helår			50	11
Varav timavlönade	Helår			2	-1
Övertidstimmar	Helår	542	165	707	-310
Mertidstimmar	Helår	3316	742	4048	-800
Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid	Helår	9,5	7,7	9,2	-0,9
Personalrörlighet, extern och intern (%)	Helår	10,8	8,6	10,5	0,2

Personalen i siffror

Antal anställda och arbetad tid

I barn- och utbildningsförvaltningen har antalet månadsanställda minskat jämfört med föregående år och det är ensidigt visstidsanställningar som minskat i antal medan tillsvidareanställningar har blivit fler. Bland visstidsanställningar totalt inom förvaltningen är det framför allt obehöriga lärare och förskollärare samt resurspersoner som blivit betydligt färre. Bland de tillsvidareanställda har det skett mindre förändringar i antal på flertalet yrkeskategorier men den yrkesgrupp som enskilt står för den största ökningen i antal anställningar är resurspersoner som är 15 fler 2023 än året innan. Bland den undervisande

personalen med legitimationskrav är antalet legitimerade totalt sett samma i antal mellan åren, dock har förvaltningen några enstaka fler tillsvidareanställda 2023 jämfört med 2022.

Kommunfullmäktiges beslut om återhållsamhet och strikt vakansprövning har under hösten inneburit att samtliga anställningar har prövats av överställd chef innan tillsättning kunnat ske. Inför varje läsår arbetar rektorerna tillsammans med sina medarbetare intensivt för att tillse att alla befintliga resurser används på bästa sätt. Detta arbete har utifrån kommunfullmäktiges beslut blivit mer intensivt och flera enheter inom förvaltningen har en än mer slimmad organisation läsår 2023/2024 jämfört med läsår 2022/2023.

Förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år

Inom förskolan har antalet anställda 1 november minskat i jämförelse med föregående år och minskningen består ensidigt av visstidsanställningar. Samtidigt som antalet månadsanställda minskat per den 1 november inom förskolan har antal arbetade timmar under hela 2023 varit fler än under hela 2022. Detta går att härleda till antal placerade barn i Vänersborgs kommuns kommunala förskolor som i snitt varit 69 fler under 2023 än under 2022. Vid samtliga mätningar av antal placerade barn har det förutom i december 2023 varit en ökning jämfört med 2022 och de största skillnaderna finns under våren där det varit mellan 79-127 fler inskrivna barn än under 2022.

Antal placerade barn inom kommunal förskola, inkl barn från andra kommuner	2023	Jfr. 2022
Januari	1 931	79
Februari	1 955	92
Mars	1 986	99
April	2 029	115
Maj	2 050	117
Juni	2 069	127
Juli	1 993	109
Augusti	1 765	53
September	1 847	16
Oktober	1 871	12
November	1 879	13
December	1 871	-3
Snitt helår	1 937	69

Samtidigt som inskrivna barn blivit fler har även antal heltidsplacerade barn samt barn i behov av särskilt stöd ökat vilket medför en ökad arbetsbelastningen för medarbetare inom förskolan. De barn som är i behov av särskilt stöd har i hög grad behov av stöd en till en vilket är en stor utmaning att lösa inom ordinarie bemanning. Inom förskolan välkomnas alla barn vilket därmed medför att det är många och ibland väldigt omfattande behov som behöver kunna tillgodoses. Exempelvis ska de barn som senare går vidare till anpassad grundskola få sina behov tillgodosedda och detta är svårt att organisera för inom tilldelad budgetram.

Grundskola F-9 och fritidshem

Inom grundskolans verksamhet har antalet elever totalt sett minskat under året och neddragning av personal har gjorts trots att förändringen i elevantal är spridd på flera enheter och årskurser. Här har rektorerna fått lägga stor kraft på att få ihop sin tjänsteplanering inför läsår 2023/2024 med färre antal personer i sin organisation som ska kunna tillgodose elevernas

behov. Att utifrån elevantal och tilldelad elevpeng justera sin organisation är en stor utmaning då elevantalet inte är den enda faktor som styr behovet av antal personal. Elevernas behov av särskilt stöd har ökat vilket ställt stora krav på medarbetarna i det dagliga arbetet. Behovet av stöd grundar sig mestadels i ökade psykosociala och språkliga behov hos eleverna men även rena omvårdnadsbehov. Inom förskoleklassen har förvaltningen även uppmärksammat en ökning av antal elever som är i behov av stöd i nivå för anpassad grundskola som finns från årskurs 1. Här uppstår därmed samma svårighet som inom förskolan där omfattande behov behöver tillgodoses inom ram för ordinarie elevpeng.

Antal barn som är inskrivna på fritidshemmet har inte minskat i samma utsträckning som det totala elevantalet inom grundskolan.

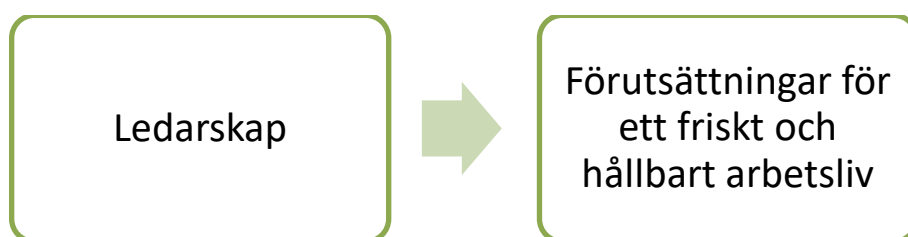
Anpassad grundskola 1-9

Inom anpassad grundskola har elevantalet ökat och det har även skett en förskjutning där fler elever läser ämnesområden än tidigare. Utifrån detta har det funnits behov av att utöka bemanningen i syfte att kunna tillgodose elevernas många gånger omfattande behov av omvårdnad och stöd.

Utöver barn- och elevantal och ett ökat behov av särskilt stöd tillkommer fler parametrar som påverkar antalet anställda i barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter. Frånvaro bland personalen är en stor del och där såväl planerad som oplanerad frånvaro gör att det finns behov av att ha en utökad grundbemanning för att skapa stabilitet för alla barn- och elever i förvaltningens verksamheter.

Friskt och hållbart arbetsliv

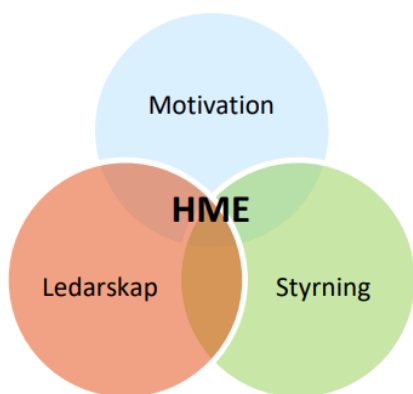
Under året har hela barn- och utbildningsförvaltningen arbetat på flera olika sätt för att bedriva en verksamhet som ger förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv för samtliga medarbetare inom förvaltningen. Genom att mer aktivt arbeta utifrån ett helhetsperspektiv har förvaltningen börjat synliggöra hur sjukfrånvaro, arbetsmiljö, hållbart medarbetarengagemang, friskfaktorer, kompetensförsörjning och måluppfyllelse hänger ihop och påverkar varandra. Genom detta arbetssätt vill förvaltningen stärka förmågan och öka medvetenheten om vikten av att lägga fokus på rätt saker, i rätt tid och på rätt nivå. För att lyckas i detta arbete har barn- och utbildningsförvaltningen fortsatt att lägga stor kraft på att stärka, utveckla och stötta förvaltningens chefer i sitt ledarskap.

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

I den årliga medarbetarundersökningen som genomförs kommunövergripande ingår frågor gällande hållbart medarbetarengagemang (HME). HME är en modell som Sveriges kommuner och regioner (SKR) tillsammans med Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) tagit fram. Syftet är att utvärdera organisationens och dess chefers förmåga att främja, ta tillvara, och bygga vidare på medarbetarnas motivation och förutsättningar att göra sitt bästa för organisationen. Modellen bygger på nio positiva påståenden om förhållanden på arbetsplatsen och svarande ombeds att på given skala ange i hur stor utsträckning man håller med. För att kunna ta till sig och analysera resultatet från HME är det uppdelat i tre delar och resultatet

presenteras i ett totalindex och tre delindex; motivation, ledarskap och styrning.

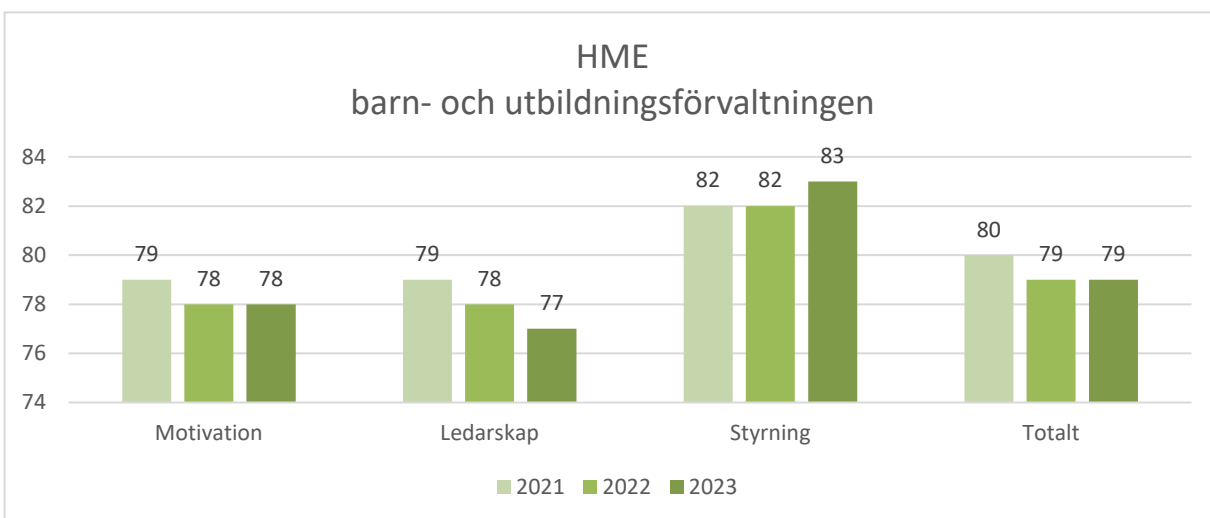

Motivation - medarbetarnas motivation och förutsättningar att göra sitt bästa för organisationen.

Ledarskap – närmsta chefs förmåga att ge förutsättningar för ett starkt och hållbart medarbetarengagemang i verksamheten. Cheferna är enligt flertalet studier av medarbetarengagemang avgörande för detsamma.

Styrning – är verksamhetsstyrningen sådan att den ger förutsättningar för att bidra till ett hållbart medarbetarengagemang i verksamheten.

Inom barn- och utbildningsförvaltningen har resultatet för HME varit stabilt mellan 2021–2023. Det finns variationer mellan verksamheterna men gemensamt för samtliga år att styrning är det delindex som har högst värde. Inom förvaltningens kärnverksamheter har det dessutom varit en positiv trend de senaste tre åren gällande just styrning. Att 2023 uppnå ett resultat i nivå med tidigare år, inte minst kopplat till delindex motivation, ses som positivt då 2023 har varit ett år där barn- och utbildningsförvaltningen mött flera utmaningar. Motivation är dock ett viktigt område att på olika sätt och på olika nivåer arbeta mer medvetet med för att stärka.

Med små variationer ligger barn- och utbildningsförvaltningens resultat i linje med det kommunövergripande resultatet för 2023. Den största skillnaden syns inom styrning där barn- och utbildningsförvaltningen har en större ökning än kommunen jämfört med resultat föregående år. Gällande svarsfrekvens har barn- och utbildningsförvaltningen ökat från 74 % vid 2022 års medarbetarundersökning till 78 % vid 2023 års medarbetarundersökning. Även kommunens totala svarsfrekvens har gjort en liknande ökning och då barn- och utbildningsförvaltningen är en av de största förvaltningarna har förvaltningens enskilda resultat stor inverkan på det kommunövergripande resultatet.

Barn- och utbildningsförvaltningens resultat från medarbetarundersökningen utgör ett dialogmaterial att hantera på respektive arbetsplats, verksamhetsområde och även på förvaltningsnivå. I detta analysarbete läggs fokus på att synliggöra utvecklingsområden och tillsammans upprätta en plan för hur arbetet kopplat till detta ska se ut framåt. Men minst lika viktigt är att på samtliga nivåer föra en dialog om styrkor och friskfaktorer så att dessa kan bibehållas eller i bästa fall stärkas än mer framåt.

Att stärka HME är fortsatt ett viktigt utvecklingsområde för barn- och utbildningsförvaltningen. För att nå framgång är fokus att fortsätta det långsiktiga arbetet och intensifiera arbetet med att stärka friskfaktorer på alla nivåer i förvaltningen.

Frisktal

	2021	2022	2023
Långtidsfriska (0-7 sjukdagar/år)	45,8	46,1	52,4

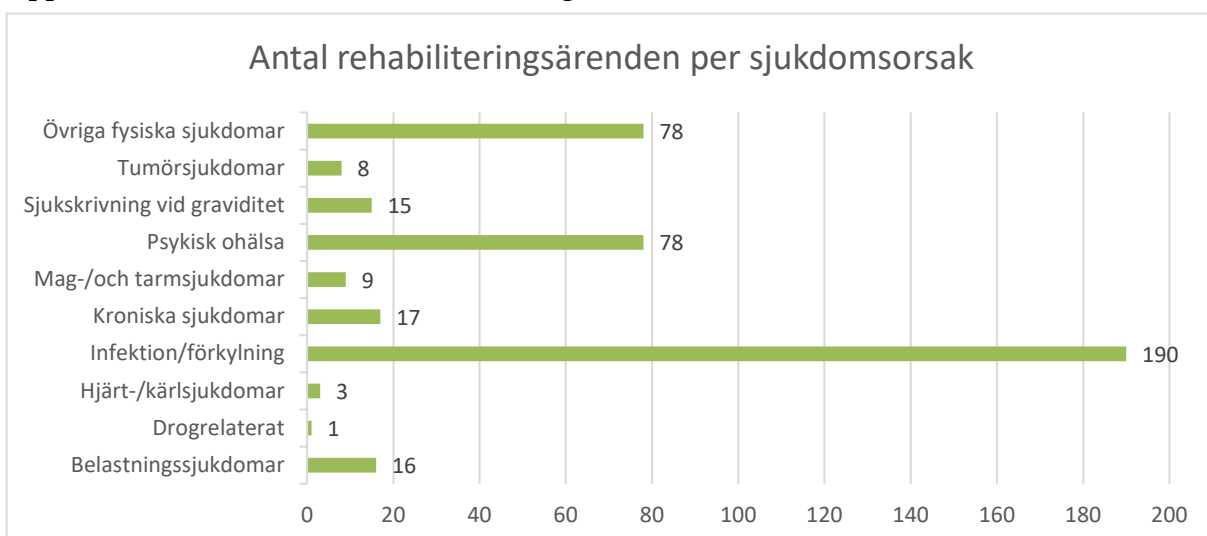
Som ett led i barn- och utbildningsförvaltningens arbete med att stärka det som fungerar och fokusera på friskfaktorer har uppföljning av långtidsfriska börjat göras. Lika viktigt som att följa sjukfrånvaron och arbeta förebyggande med den är det att kartlägga det friska och välfungerande. Genom att följa och kartlägga denna grupp medarbetare hoppas förvaltningen kunna skapa goda förutsättningar för friska och hållbara medarbetare över tid.

Sjukfrånvaro

	2021	2022	2023
Total sjukfrånvaro barn- och utbildningsförvaltningen, %	10,1	10,1	9,2
- Varav korttidssjukfrånvaro (dag 1-14)	5,1	5,4	4,2
- Varav långtidssjukfrånvaro (dag >15)	5,0	4,7	5,0
Total sjukfrånvaro Vänersborgs kommun, %	10,0	10,5	9,5

Barn- och utbildningsförvaltningens totala sjukfrånvaro under 2023 uppgick till 9,2 %. Det råder fortfarande en hög sjukfrånvaro i förvaltningens verksamheter, dock har sjuktalen totalt sett minskat för förvaltningen i stort jämfört med föregående år. Det som bedöms oroväckande är den stabilt höga långtidssjukfrånvaron som 2023 blev något högre totalt sett än under 2022.

Under 2023 har 415 rehabiliteringsärenden hanterats gällande 401 unika medarbetare. Bland de rehabiliteringsärenden som varit aktiva under 2023 har 60 % utgjorts av ärenden initierade av upprepad korttidssjukfrånvaro med 4 sjukfall under 6 månader. Inom denna grupp har infektion och förkylning varit den mest förekommande orsaken både på förvaltningsnivå och inom respektive verksamhetsområde. 39 % av rehabiliteringsärendena har initierats utifrån en sammanhängande sjukfrånvaro på minst 14 dagar och bland dessa är det psykisk ohälsa tätt följt av övriga fysiska sjukdomar som är de mest förekommande sjukdomsorsakerna. Resterande 1% är de rehabiliteringsärenden som startas på initiativ av medarbetaren eller chef utifrån en uppmärksammas ohälsa där rehabiliteringsbehov finns.

Bland rehabiliteringsärendena kopplade till övriga fysiska sjukdomar ryms bland annat de som råkat ut för fysiska skador eller genomfört operationer av olika slag. I dessa ärenden krävs ofta en längre medicinsk rehabilitering innan arbetsgivaren aktivt kan arbeta med den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. Gällande psykisk ohälsa är utmattning och stressrelaterade besvär tydligt överrepresenterade. I de allra flesta fall är den psykiska ohälsan kopplad till livet i stort och inte ensidigt till privatliv eller arbetsliv vilket gör den arbetsplatsinriktade rehabiliteringen komplex. Bland barn och utbildningsförvaltningens långtidssjukskrivna medarbetare saknas det i många fall prognoser i läkarintygen vilket försvårar både planeringen för återgång i arbetet för den sjukskrivna medarbetaren samt bemanning av verksamheten.

Den 31 december 2023 hade barn- och utbildningsförvaltningen totalt 112 aktiva rehabiliteringsärenden där arbete fortsätter under 2024. Av dessa 112 rehabiliteringsärenden berörde närmare hälften medarbetare som var åter i arbete men med behov av uppföljning antingen utifrån en upprepad korttidssjukfrånvaro eller med anledning av att medarbetaren är åter efter en längre tids sjukfrånvaro. Resterande 62 aktiva ärenden berör sjukskrivna medarbetare varav 26 medarbetare har varit under rehabilitering i över ett års tid. Barn- och utbildningsförvaltningen arbetar aktivt med att skapa förutsättningar för att medarbetare ska kunna återgå i arbete men många gånger finns en lång medicinsk rehabilitering. När den arbetsplatsinriktade rehabiliteringen och återgång i arbete blir aktuell är även detta i många fall en lång process med stegvis upptrappning.

Budgetförutsättningar

Under 2023 har barn- och utbildningsförvaltningen utifrån given budgetram behövt anpassa sina verksamheter på olika sätt för att skapa förutsättningar för budget i balans. Flertalet av de förändringar som chef sett behov av att genomföra har medfört en minskad personaltäthet inför läsåret 2023/2024. Att i denna situation skapa förutsättningar för friska och hållbara arbetsplatser med medarbetare som bidrar till att barn och elevers kunskapsresultat förbättras och samtidigt arbeta för att få ner sjuktalen är en stor utmaning för alla chefer inom förvaltningen.

Flera enheter har även behövt genomföra förändringar för att skapa bättre förutsättningar för professionella och hållbara arbetsplatser. I några fall har förändringarna som rektorerna sett som nödvändiga för verksamheten lett till att medarbetare blivit sjukskrivna på grund av stress. Dessa medarbetare har fått erbjudande om stöd från företagshälsovården i syfte att få verktyg för att kunna hantera förändringarna i arbetssituationen. Inför förändring i verksamheten ska arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker, för ohälsa eller olycksfall, som kan behöva åtgärdas innan förändringen genomförs eller som det behöver finnas en handlingsplan för. För att se de möjligheter som förändringen kan bidra till är det också viktigt att identifiera friskfaktorer och ha dialog om hur dessa påverkar och eventuellt kan underminera vissa risker som uppmärksammas. Detta har genomförts och rektorerna påminns även om det bland annat i rutinen "Tjänsteplanering inför nytt läsår".

Arbetsbelastning

Medarbetarundersökningen 2023 visar att den upplevda arbetsbelastningen ligger kvar på samma nivå som 2022 och barn- och utbildningsförvaltningen utmärker sig fortsatt i negativ bemärkelse på detta område. Det har dock skett viss förändring gällande de tre frågorna som tillsammans utgör resultatet för arbetsbelastning. En viss positiv ökning har skett gällande "Jag kan släppa tankarna på arbetet när jag är ledig" samt "Jag vet hur mina arbetsuppgifter ska prioriteras". Däremot har förvaltningen fått ett något svagare resultat än föregående år gällande "Jag har de resurser jag behöver för att utföra mina arbetsuppgifter på det sätt som förväntas av mig i mitt arbete".

Den upplevda arbetsbelastningen som kartlagts i medarbetarundersökningen ger en bild av att

det fortsatt är en upplevd obalans mellan krav och resurser i verksamheten. Detta styrks även i de incidentrapporter som inkommit via KIA under året där merparten av anmälningarna beskriver situationer där barn och elevers behov inte kunnat hanteras fullt ut. Många gånger är det i dessa sammanhang som hot och våld-situationer uppstått och en känsla av otillräcklighet beskrivs av inblandade medarbetare.

Rektors komplexa uppdrag

Merparten av cheferna inom barn- och utbildningsförvaltningen utgörs av rektorer som axlar ett mycket komplext och väldigt styrt uppdrag. Som rektor har man flertalet lagrum att förhålla sig till för att fullgöra sitt ansvar gentemot såväl medarbetare som barn, elever och vårdnadshavare. Dessa olika lagrum samverkar inte alltid vilket gör uppdraget svårt att hantera på ett fullt ut tillfredställande sätt. Utöver komplexiteten i uppdraget har rektorerna inom förvaltningen i genomsnitt 29,5 medarbetare med en spridning mellan 16-45 medarbetare. Flertalet rektorer har dessutom sina medarbetare geografiskt utspridda på flera förskole- eller grundskolenheter. Utifrån dessa förutsättningar är rektorsuppdraget mycket utmanande och därför lägger förvaltningen stort fokus på att ge cheferna riktad och nära stöd inom flera olika områden inte minst kopplat till det förebyggande och åtgärdande arbetet relaterat till sjukfrånvaro.

Stödsystem

Analysen av såväl sjuktal som frisktals försvåras av att all data i brist på stödsystem behöver tas fram och bearbetas manuellt. Detta gör att chef fortfarande inte har möjlighet att på egen hand bryta ner sina sjuk- och frisktals för att skapa sig en djupare förståelse för underliggande förklaringsmodeller.

Insatser för att sänka sjukfrånvaron

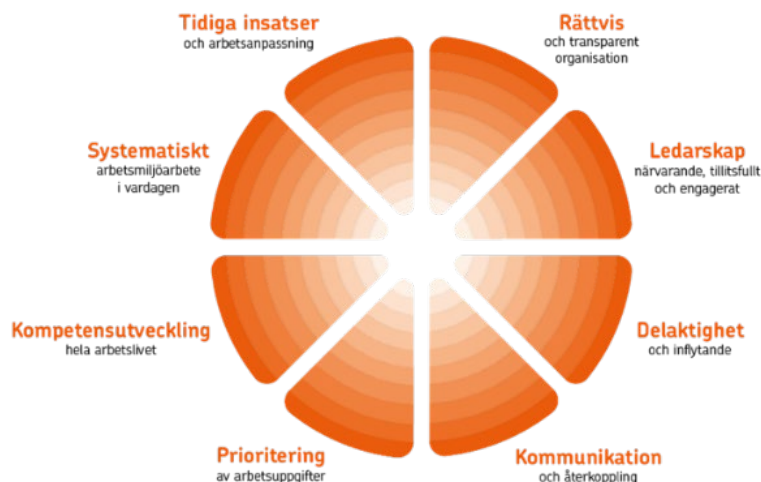
Under året som gått har arbetet med att sänka sjukfrånvaron fortsatt och rektorerna har tillsammans med HR-partner arbetat med frågan utifrån flera perspektiv. En viktig del i detta arbete har varit att vidga synen och tänka att delar som kompetensförsörjning, sjukfrånvaro och arbetsmiljö hänger tätt samman och påverkar varandra. Målbilden är ett friskt och hållbart arbetsliv och det har förvaltningen strävat efter att uppnå genom att arbeta både förebyggande och åtgärdande.

Förebyggande insatser

Kompetensförsörjningsplan med friskfaktorer

Under året har HR-partner tillsammans med förvaltningschefens ledningsgrupp arbetat fram en kompetensförsörjningsplan med utgångspunkt i SKR:s nio strategier för kompetensförsörjning, Suntarbetslivs friskfaktorer samt HÖK 21. Utifrån denna har förvaltningen börjat arbeta mer uttalat utifrån ett främjande och förebyggande perspektiv på alla nivåer i förvaltningen. Genom att stärka det friska och välfungerande i verksamheten skapas bättre förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Forskare har funnit att organisationer med låg och stabil sjukfrånvaro har mycket gemensamt, och en del av dessa kännetecken kallas friskfaktorer. När det finns organisatoriska förutsättningar för att friskfaktorer fungerar väl i vardagen, mår medarbetare bra, utvecklas och orkar prestera. På så sätt kopplar friskfaktorerna ihop god arbetsmiljö (låg sjukfrånvaro) med att verksamheten når målen och blir en attraktiv arbetsplats. Att arbeta med friskfaktorer är en metod för att satsa på redan anställda medarbetare och genom det stärka kompetensförsörjningen och samtidigt arbeta för att sänka sjukfrånvaron.

Under året har barn- och utbildningsförvaltningen påbörjat arbetet med att lära känna och arbeta med Suntarbetsliv forskningsbaserade friskfaktorer. Suntarbetsliv har genomfört en webbaserad programserie som heter Studio Friskfaktorer som består av fyra avsnitt; "Upptastskonferens med centrala parter och Suntarbetsliv", "Vad är friskfaktorer?", "Hur jobbar man med friskfaktorer?" samt "Hur följer man upp friskfaktorer?". Information om Studio Friskfaktorer har spridits till samtliga rektorer och dialog om programserien har bland annat hållits i förvaltningschefens ledningsgrupp och förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Arbete utifrån kompetensförsörjningsplanen och friskfaktorer ska ske på samtliga nivåer i förvaltningen med utgångspunkt i den lokala kontexten. Detta innebär att chef och medarbetare på varje enhet tillsammans behöver definiera vad friskfaktorerna innebär för dem och arbeta vidare utifrån det.

Barn- och utbildningsförvaltningen har sedan 2021 arbetat utifrån en strategisk kompetensförsörjningsplan utifrån HÖK 21 som är ett avtal mellan SKR, Sobona och Sveriges Lärare. Inom ramen för detta bedrivs det ett systematiskt arbete på enhetsnivå där merparten av enheterna valt att fokusera på balans mellan förväntningar/krav och förutsättningar/resurser. Detta arbete följs upp löpande under året på alla nivåer i förvaltningen samt i samtliga samverkansgrupper. Arbetet med HÖK 21 kommer att fortgå och tanken är att detta arbete ska kunna utvecklas ytterligare med stöd av friskfaktorerna.

Rehabprocess och verktyglåda

Under året har HR-partner besökt rektorsgrupperna för att tydliggöra och ha dialog kring rehabiliteringsprocessen. Under dess tillfällen har fördjupning skett i metoder och dokumentation och rektorerna har haft kollega-handledning kring utmanande personalärenden. Arbetet har utgått från material i "HR-verktyglåda" på Teams som HR-partners har utformat. Utifrån dialogen i rektorsgrupperna har även verktyglådan fyllts på med material utifrån identifierade behov hos rektorerna.

Ett verktyg som fortsatt varit till god hjälp för såväl chef i deras uppdrag som i samtal med medarbetare är Påverkanscirkeln. Utgångspunkten har varit att lyfta fram det som går att påverka samt att se till helhetsbilden. Påverkanscirkeln har varit ett effektivt och tillgängligt verktyg som använts för att hitta rätt fokus och tillse att tid och kraft läggs på rätt saker i rätt situation och på rätt nivå.

Hälsoinspiratörer

Som en del i det förebyggande arbetet finns hälsoinspiratörer inom hela Vänersborgs kommun. På barn- och utbildningsförvaltningen har 29 av 50 arbetsplatser en hälsoinspiratör och arbete pågår löpande med att rekrytera fler då detta är en viktig funktion i arbetet med friskfaktorer.

Åtgärdande insatser

Nära och riktat chefsstöd

För att ge cheferna riktat stöd har HR-partner stort fokus på att vara tillgängliga. HR-partner stöttar chef genom att påminna och synliggöra de åtgärder som krävs i pågående ärenden. Utifrån den enskilde chefs önskemål och behov anpassas stödet. HR-partner har bland annat närvarat vid rehabiliteringsmöten och koordinerat insatser mellan arbetsgivare och externa aktörer såsom Omställningsfonden, företagshälsovård, Försäkringskassa och vård. Till största delen har HR-partner fungerat rådgivande i personalärenden och lägger stort fokus på att finnas tillgängliga på telefon, mail och teams. För att säkerställa processerna har HR-partner varje vecka möte med förhandlingschef och kommunens övriga HR-partners där personalärenden diskuteras.

Företagshälsovård

Barn- och utbildningsförvaltningen har under senaste åren inte nyttjat den tilldelade budget för företagshälsovård fullt ut. De insatser som gjorts har även varit till största del kopplade till ohälsa och här finns en ambition hos förvaltningen att tillse att företagshälsovården blir en del i det främjande och förebyggande arbetet. Som ett sätt att synliggöra företagshälsovårdens utbud än mer har representanter från nuvarande företagshälsovård Avonova besökt förvaltningens samverkansgrupper och ledningsgrupper.

	2022	2023
Tilldelad budget, kr	594 000	594 000
Nyttjad budget, kr	473 811	401 934
Nyttjandegrad, %	79,8	67,7

Liksom under föregående år är det två typer av insatser som står för två tredjedelar av alla beställningar och det är samtalsstöd följt av hörselundersökningar inför utprovning av individuella hörselskydd. Under 2023 har nyttjandegraden ökat, dock går det inte utifrån beställda insatser utläsa ett större fokus på främjande och förebyggande insatser så detta är fortsatt ett viktigt utvecklingsområde inom barn- och utbildningsförvaltningen.

Utmaningar att fokusera på framåt

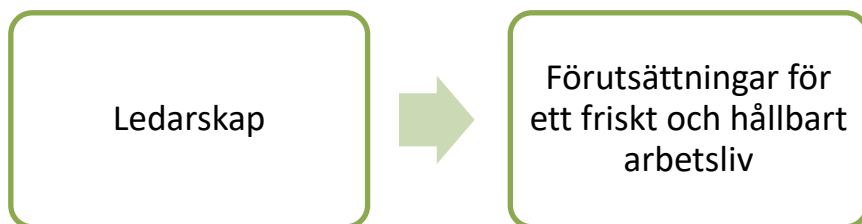
Barn- och utbildningsförvaltningen behöver fortsätta ha fokus på friskfaktorer och arbeta aktivt för att detta perspektiv ska bli en naturlig del i det dagliga arbetet på samtliga nivåer. Att lyfta fram och stärka det som fungerar bra ser förvaltningen som ett framgångsrikt arbetssätt för att förebygga risker och ohälsa i arbetet.

En fortsatt utmaning framåt är att använda företagshälsovården i större utsträckning då förvaltningen enbart nyttjat drygt hälften av sin tilldelade budget under flera år tillbaka. De tjänster som nyttjats är framför allt kopplade till ohälsa och förvaltningen behöver identifiera behov och stötta cheferna i hur företagshälsovården kan nyttjas mer strategiskt i det främjande och förebyggande arbetet. Inför 2024 har Vänersborgs kommun ingått avtal med två olika aktörer inom företagshälsovård, en aktör för traditionella företagshälsovårdstjänster och en aktör för utredningar av olika slag. I och med detta kommer det bli än viktigare att tydliggöra vilka tjänster som kan erbjudas och exemplifiera i vilka situationer de olika leverantörerna och deras olika tjänster kan vara framgångsrika att använda sig av.

Utifrån fortsatt hög sjukfrånvaro behöver barn- och utbildningsförvaltningen fortsätta arbeta aktivt med de medarbetare som är sjukskrivna. Extra stort fokus kommer chef tillsammans med HR-partner ha på de medarbetare som varit sjukskrivna under en längre tid för att undersöka på vilket sätt arbetsgivaren kan hjälpa dessa individer på bästa sätt framåt.

Utmaningen gällande brist på analyssystem för sjukfrånvaro kvarstår.

Att både arbeta med de som redan drabbats av ohälsa och sjukfrånvaro, och samtidigt skapa förutsättningar för friska och hållbara arbetsplatser är en förutsättning för att kunna sänka sjukfrånvaron. Genom att arbeta utifrån ett helhetsperspektiv kan barn- och utbildningsförvaltningen synliggöra hur sjukfrånvaro, arbetsmiljö, hållbart medarbetarengagemang, friskfaktorer, kompetensförsörjning och måluppfyllelse hänger ihop och påverkar varandra. Detta kommer stärka förmågan att lägga fokus på rätt saker, i rätt tid och på rätt nivå. För att lyckas i detta arbete vill barn- och utbildningsförvaltningen fortsatt lägga stor kraft på att stärka, utveckla och stötta förvaltningens chefer – ledarskapet är nyckeln till framgång.

Arbetsskador och tillbud

Inom barn och utbildningsförvaltningen har antalet anmälningar i kommunens incidentrapporteringsverktyg KIA minskat jämfört med föregående år. Att antalet händelser i praktiken minskat i den utsträckning som antal anmälningar indikerar är dock inte en självklarhet utan kan även bero på att händelser inte anmäls alls eller att riskobservationer och tillbud rapporteras till chef på annat vis och därmed inte finns med i statistiken från KIA. För att

möjliggöra analys, kartläggning och insatser på övergripande nivå är det dock viktigt att KIA nyttjas för att rapportera arbetsmiljöhändelser. Här pågår ett löpande arbete där chef och skyddsombud tillsammans informerar och påminner medarbetarna om att vid behov rapportera via KIA.

	Risk- observation	Tillbud	Olycksfall	Färd- olycksfall	Arbets- sjukdom	Totalt	Jämförelse med 2022
Förskola och pedagogisk omsorg	25	94	43	2	2	166	-10
Grundskola åk F-6, fritidshem	34	191	76	1	3	305	-54
Grundskola åk 7-9	23	88	6	1	0	118	-16*
Anpassad grundskola 1-9	1	58	10	0	0	69	12*
Annan plats	1	5	6	4	2	18	-1
Totalt	84	436	141	8	7	676	-111
Jämförelse med 2022	-5	-94	-8	3	-10	-111	

*uppdelning mellan anpassad grundskola och grundskola åk 7-9 gjordes under 2022. Detta gör att en del anmälda händelser kopplade till anpassad grundskola är inkluderade i antal händelser inom grundskola 7-9 under 2022 och jämförelsetalen är därmed inte helt sanningsenliga.

Liksom 2022 är det tre händelsetyper som är tydligt överrepresenterade inom barn- och utbildningsförvaltningen och det är hot och våld, skadad av person samt ohälsosam arbetsbelastning.

	Hot och våld	Skadad av person	Ohälsosam arbetsbelastning
Riskobservation	13	2	29
Tillbud	177	64	61
Olycksfall	25	35	3
Totalt	215	101	93
Jämförelse med 2022	-84	-29	6

Händelser kopplade till hot och våld anmäls i störst utsträckning inom anpassad grundskola och grundskola F-6. Liksom övergripande är det även här framför allt i undervisning som dessa situationer uppstår. Barn- och utbildningsförvaltningen och framför allt rektorerna arbetar ständigt med att skapa förutsättningar för att i så stor utsträckning som möjligt förebygga denna typ av händelser. En viktig del i detta arbete är att stötta och stärka medarbetarna så att de på ett så bra sätt som möjligt kan hantera de situationer som kan uppstå i det dagliga arbetet på förvaltningens förskole- och skolenheter.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Under hösten 2023 har arbetsmiljöverket genomfört tre inspektioner inom barn- och

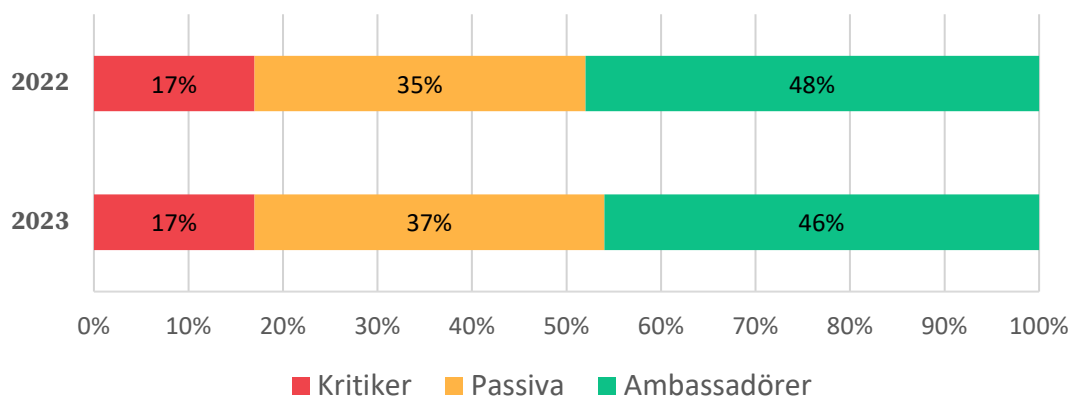
utbildningsförvaltningen. Inspektionerna genomfördes på Torpaskolan, Dalboskolan samt Tärnanskolan och gällde det systematiska arbetsmiljöarbetet kopplat till hot och våld som är en stor utmaning inom grundskolan nationellt. Vid inspektionerna fick rektorerna tillsammans med skyddsombud redogöra för hur deras systematiska arbetsmiljöarbete var uppbyggt, hur de följde upp och arbetade för att förebygga men även hantera hot och våld på arbetsplatsen. Samtliga skolenheter blev godkända och kunde enligt arbetsmiljöverket visa att de arbetade med dessa frågor på ett tillfredställande sätt. Barn- och utbildningsförvaltningen ser väldigt positivt på att arbetsmiljöverket genomfört dessa inspektioner då det blir en bra kontroll av att arbetet som bedrivs är fullgott samtidigt som förvaltningen kan få input om hur arbetet kan förbättras ytterligare.

Hot och våld har under 2023 liksom tidigare varit den mest förekommande arbetsmiljörisk som anmäls inom barn- och utbildningsförvaltningen. Trots att det bedrivs ett löpande förebyggande arbete kopplat till hot och våld är det en stor utmaning för förvaltningens medarbetare och rektorer att hantera.

Kompetensförsörjning

Ambassadörer

Medarbetare som är ambassadörer för sin arbetsplats inom barn- och utbildningsförvaltningen är en viktig del för att kunna behålla och attrahera nya medarbetare. I den årliga medarbetarundersökningen uppmanas medarbetarna på en tiogradig skala ange hur sannolikt det är att de skulle rekommendera sin arbetsplats (eNps). Barn- och utbildningsförvaltningen har en något lägre andel ambassadörer 2023 jämfört med 2022 men utifrån det utmanande år förvaltningen har bakom sig ses detta som ett positivt resultat. Förvaltningen har lyckats bibehålla en liknande nivå av ambassadörer trots ett mycket ansträngt läge för medarbetarna i förvaltningen. Förvaltningens utmaning framåt är att utöka andelen ambassadörer och förhoppningen är att det löpande utvecklingsarbetet och det ökade fokuset på friskfaktorer ska bidra till en positiv utveckling.

Personalrörlighet

Barn- och utbildningsförvaltningen har en personalrörlighet som inte skiljer sig i någon större omfattning jämfört med föregående år. Förvaltningen har en något ökad andel medarbetare 2023 som aktivt sökt sig till annan tjänst inom kommunen. Att som medarbetare kunna byta tjänst och på så vis utvecklas internt inom Vänersborgs kommuns verksamheter är något som förvaltningen ser positivt på. Utöver den rörlighet som syns i denna statistik finns även medarbetare som inom ramen för sitt anställningsavtal rör sig mellan våra förskole- och grundskolenheter som ett sätt att utvecklas i sin befintliga yrkesroll.

Den externa rörligheten ligger något lägre än föregående år och så även andelen

pensionsavgångar som är en del bland de externa avgångarna. Bland de externa avgångarna finns det under 2023 ingen grupp som utmärker sig utan det är en spridning bland representerade yrkesgrupper, åldersgrupper och verksamheter.

	2021	2022	2023
Personalrörlighet i %	6,8	10,3	10,5
- Varav intern rörlighet*	0,2	0,5	0,9
- Varav externa avgångar	6,6	9,8	9,6
Andel pensionsavgångar av externa avgångar	2,3	2,7	2,6

*inkluderar medarbetare som på eget initiativ bytt tjänst inom förvaltningen alternativt bytt till tjänst i annan förvaltning.

Utifrån avgångsenkäten har analys gjorts gällande varför medarbetare valt att avsluta sin anställning hos barn- och utbildningsförvaltningen. Då svarsfrekvensen varit relativt låg har det dock varit svårt att göra en fullständig analys. Utifrån det som går att utläsa handlar det om delar kopplat till organisatorisk och social arbetsmiljö med fokus på arbetsbelastning, ledarskap och möjlighet att utvecklas. Det finns även med svar som är utom förvaltningens påverkan som till exempel kortare resväg till arbetet. Barn- och utbildningsförvaltningen kommer fortsatt följa upp avgångsenkäten som ett led i arbetet med att kartlägga förvaltningens personalrörlighet.

Kompetensförsörjningsplan

Barn- och utbildningsförvaltningens mål är att elevers resultat ska förbättras och arbetet bedrivs utifrån tre vägledande principer; vi har en professionell kultur, vi utgår från barnets/elevens perspektiv och vi utgår från det lokala sammanhanget i förbättringsarbetet. För att lyckas krävs friska, kompetenta, motiverade och hållbara medarbetare och för att skapa förutsättning för detta på lång sikt har en övergripande kompetensförsörjningsplan tagits fram inom förvaltningen.

Utifrån Sveriges kommuner och regioners (SKR:s) nio strategier för kompetensförsörjning, Suntarbetslivs forskningsbaserade friskfaktorer samt HÖK 21 har barn- och utbildningsförvaltningen tagit fram en kompetensförsörjningsplan med ett förvaltningsövergripande perspektiv. Denna synliggör hur delar som arbetsmiljö, sjukfrånvaro och kompetensförsörjning tätt hänger samman och påverkar varandra. Genom detta helhetsperspektiv arbetar barn- och utbildningsförvaltningen för att vara en attraktiv arbetsgivare för nuvarande och framtida medarbetare.

attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet". Denna kompetensförsörjningsplan syftar till att vara vägledande för hur förvaltningen ska kunna ge sina medarbetare förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv med målsättning att på så vis kunna bibehålla och säkra den kompetens som krävs på kort och lång sikt.

I arbetet med att ta fram barn- och utbildningsförvaltningens kompetensförsörjningsplan låg stort fokus på hur planen kan vara ett direkt stöd i det praktiska arbetet på samtliga nivåer i förvaltningen. Planen innehåller därför utöver nyckeltal och fördjupning kring SKR-s nio strategier för kompetensförsörjning och Suntarbetslivs friskfaktorer en vägledning för hur arbetet kan initieras lokalt på arbetsplatsen. Som ytterligare stöd finns även en ”verktygslåda” med stödmaterial, modeller och dialogunderlag som kan vara till god hjälp på vägen.

Legitimerad personal

För att få undervisa i förskola, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem är det enligt skollagen krav på legitimation samt behörighet i de ämnen man undervisar i. I brist på legitimerade lärare, förskollärare och fritidspedagoger eller om det finns annat särskilt skäl med hänsyn till barnen och eleverna får huvudmannen anställa obehöriga under högst ett år i taget.

Den 1 november 2023 var andel legitimerade förskollärare, lärare och fritidspedagoger enligt tabellen nedan. Observera att kartläggningen enbart påvisar andel som innehar legitimation av totalt anställda förskollärare, lärare och fritidspedagoger. Det säger därmed inget om hur behörighetsgraden i den praktiska undervisningen ser ut.

	Andel legitimerade 2022	Andel legitimerade 2023	Antal anställda 2023 (jmf. 2022)	Antal legitimerade 2023 (jmf. 2022)
Förskola				
Förskollärare	86,7 %	91,6 %	238 (-18)	218 (-2)
Grundskola F-6, fritidshem och anpassad grundskola 1-6				
Förskollärare	94,6 %	97,1 %	35 (-2)	34 (-1)
Lärare	92,2 %	92,7 %	245 (+2)	227 (+3)
Fritidspedagog	59,0 %	57,5 %	40 (+1)	23 (oför)
Grundskola 7-9 och anpassad grundskola 7-9				
Lärare	78,9 %	84,2 %	114 (-9)	96 (-1)

Barn- och utbildningsförvaltningen har 1 november 2023 en högre andel legitimerade lärare och förskollärare inom samtliga tre verksamheter. Till stor del beror detta på att antalet tjänster totalt har blivit färre medan antalet legitimerade lärare och förskollärare inte har minskat i samma utsträckning. Gällande andelen legitimerade fritidspedagoger som har minskat i jämförelse med 2022 har barn- och utbildningsförvaltningen liksom övriga riket stora utmaningar med att rekrytera behörig personal till dessa tjänster. Utbildningen riktad mot undervisning i fritidshem leder till en lärarlegitimation med behörighet att undervisa i grundskolan årskurs 1-3/4-6. Utifrån detta kan personer med denna legitimation anställas både som legitimerad fritidspedagog och som legitimerad lärare beroende på vad deras huvudsakliga arbetsuppgift är och kan därmed påverka statistiken ovan.

Det råder fortsatt brist på legitimerad personal inom barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter. Som tidigare nämnts är behörighet till fritidshemmen en svårrekryterad grupp liksom lärare med behörighet inom matematik, svenska, engelska, NO, teknik samt

praktiska- och estetiska ämnen.

Övergripande för samtliga verksamheter är bristen på utbildade specialpedagoger vilket gör att obehörig personal i form av legitimerade lärare i vissa fall får axla detta uppdrag.

Kompetensutveckling

Rektorsprogrammet

Utbildning för nya skolledare. Rektorsprogrammet syftar till att främja ett professionellt ledarskap som utvecklar hela verksamheten. Utbildningen ger skolledare kunskaper och färdigheter i att styra och leda sin verksamhet mot en högre måluppfyllelse.

Systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningsövergripande kompetensutveckling som syftar till att stärka det systematiska kvalitetsarbetet, främja det kollegiala lärandet och skapa erfarenhetsutbyte inom och mellan förskolor och grundskolor. Kompetensutvecklingen omfattar cirka 140 deltagare som representerar samtliga verksamheter och enheter inom barn- och utbildningsförvaltningen och förväntas bidra till att stödja enheternas arbete med att zooma in praktiken och förbättra grunden för utveckling. Arbetet grundar sig i teorier om analys, medledarskap, kollegialt lärande och aktionslärande. Som stöd för den professionella utvecklingen används exempelvis bearbetning av litteratur, olika typer av kollegiala samtal samt externa och interna inspel. Inspelen består av praktiska exempel som förväntas bidra till att öka kunskapen och förståelsen för hur de olika områdena, som ringas in genom forskningen, kan tillämpas i praktiken.

Samverkan och samarbeten

Lönekartläggning

För andra året i rad har barn- och utbildningsförvaltningen under hösten partsgemensamt med Sveriges skolledare, Sveriges lärare och Kommunal analyserat förvaltningens löneläge inför kommande löneöversyn. Representanter från förvaltningen i detta arbete var förvaltningschef, verksamhetschef F-6, administrativ chef samt HR-partners. Liksom vid kartläggningen 2022 var syftet att uppmärksamma eventuell önskad lönespridning inom och mellan de största yrkesgrupperna inom förvaltningen men även i jämförelse med andra kommuner. I jämförelse med närliggande kommuner låg barn- och utbildningsförvaltningens yrkesgrupper i stort sett i linje med övriga kommuner.

Samarbete kring barn och unga i förskole- och skolåldern

Barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har sedan många år ett samarbete när det gäller kommunens barn och unga. Under 2023 har förvaltningarna fortsatt utveckla detta samarbete. Fokus har fortsatt varit att stärka det främjande och förebyggande arbetet, hur vi kan arbeta tillsammans med de barn och unga som bedöms vara i riskgrupp samt hur vi kan arbeta tillsammans med de barn och unga som placeras både inom och utanför kommunen.

Syftet är att stärka samarbetet än mer mellan barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen för att gemensamt uppnå att barn och unga har ett stabilare mående, en hållbar hemsituation och kan fullfölja sin förskole- och skolgång.

Sex områden har identifierats som varit fokus under året:

- **SIP-samordnare**

Under 2023 har barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen tillsammans anställt en SIP-samordnare, ett tvåårigt projekt som finansieras via medel från Vårdsamverkan Fyrbodalen. Syftet är att samverka för barn och unga genom samordnad individuell planering (SIP). Inom uppdraget ligger att skapa förutsättningar för att samverkan sker inom ramen för SIP-överenskommelsen.

- **Kunskap om varandras verksamheter**

En framgångsfaktor i samverkan är att ha kunskap om varandra och varandras verksamheter. Med anledning av detta har barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen planerat för en gemensam samverkansdag, som dock inte kunnat genomföras under året eftersom socialförvaltningen haft hög ärendebelastning i kombination med personalbrist. Planen är att detta ska genomföras under hösten 2024.

- **Fältenhet-skola**

Uppdraget har genererat en skriftlig överenskommelse om samverkan som i huvudsak innebär ett tätare samarbete mellan fältenheten och högstadieskolorna.

- **SSPF**

SSPF är en samverkansmodell mellan skola, socialtjänst, polis och fritid. Implementering av modellen har inletts under året.

- **Föräldrastöd**

En ny tjänst har tillsatts inom socialförvaltningen, med uppdrag att samordna och utföra föräldrastödsinsatser i samverkan med andra aktörer, där skolan är en av samverkansparterna.

- **Före, under och efter placering**

En översyn av rutinerna gällande barn och ungdomar före, under och efter placering i familjehem, på HVB eller annat boende. Förvaltningscheferna har beslutat om gemensamma rutiner i syfte att förbättra samverkan och säkerställa att barns och ungdomars behov blir tillgodosedda.

2024-01-25

Dnr: BUTN 2023/111

Handläggare

Maria Andersson
maria.andersson04@vanersborg.se
0521-72 13 77

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Budget 2025; Presentation vid gemensam presidieöverläggning 1 februari 2024

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden noterar lämnad information till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Varje nytt budgetår inleds med gemensam presidieöverläggning med kommunstyrelsens arbetsutskott. Dessa gemensamma presidieöverläggningar är uppstarten av arbetet kring budget 2025, mål- och resursplan 2025-2027. Presidieöverläggningarna sträcker sig över två dagar.

Den första dagen har fokus på omvärldsanalys och uppföljning av verksamhet, mål och ekonomi 2023 och 2024 samt budgetförutsättningar inför 2025. Dag två behandlar trender som påverkar kommunen, kommunstyrelsens identifierade utmaningar samt den reviderade styr- och ledningsmodellen. Vid presidieöverläggningarna deltar presidierna med förvaltningschefer, ekonomer, utvecklingsledare och utredare.

På nämndsmötet 2024-01-22 lämnades en kort information om vad barn- och utbildningsnämnden avser att presentera vid de gemensamma presidieöverläggningarna.

På nämndsmötet 2024-02-16 lämnas en mer detaljerad presentation samt en återkoppling från presidieöverläggning inför 2024-02-01.

Beredning

Arbetet kring budgetförutsättningar har beretts i barn- och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp samt i utsedd arbetsgrupp med förvaltningschef, utredare, utvecklingsledare, administrativ chef och ekonomer.

Sofia Bråberg

Förvaltningschef/Skolchef

Sändlista

Ledningsgrupp BoU

Utredare BoU

Utvecklingsledare BoU

Ekonomer BoU

2024-02-06

Dnr: BUTN 2023/111

Handläggare

Maria Andersson, Louise Edgren
maria.andersson04@vanersborg.se
louise.edgren@vanersborg.se
0521-72 13 77, 0521-72 10 29

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Budget 2025; Mål- och resursplan 2025-2027, Fastighetsinvesteringar

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna upprättad investeringsbudget avseende fastighetsinvesteringar för perioden 2025-2027 med tillhörande beskrivning över behov och konsekvenser samt översända dessa till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Nämnderna har i uppdrag att besluta om behov av fastighetsinvesteringar för perioden 2025-2027 samt översända dessa till samhällsbyggnadsnämnden. Nämndernas fastighetsinvesteringar är en del i budget 2025 och ingår i dokumentet; Mål- och resursplan 2025-2027. Fastighetsinvesteringarna ska beslutas i nämnderna i februari 2024 och samhällsbyggnadsnämnden har i uppdrag att sammanställa hela Vänerns kommuns behov av fastighetsinvesteringar för perioden (Anvisningar och tidsplan för arbetet med mål- och resursplan 2025-2027, KS 2023-10-04 § 206).

I materialet presenteras ökad hyra på grund av gjorda fastighetsinvesteringar. Ökade driftskostnader kommer förutom hyra att innebära högre kostnader för exempelvis inventarieinköp samt ökade driftsbidrag till externa och enskilda verksamheter.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Förslag till fastighetsinvesteringar grundar sig i Reviderad förskole- och grundskoleplan 2025–2034 som barn- och utbildningsnämnden fattade beslut om i oktober 2023 (BUTN 2023/93, BUN 2023-10-16 §75). Det finns ett fortsatt behov av att göra investeringar för förskola och grundskola och i flera fall beror detta på att det i dagsläget finns många externt inhyrda lokaler i verksamheterna som behöver byggas bort. Det finns vissa behov, exempelvis förskoleplatser i Öxnered, Blåsut, Väne-Ryr och centrala Vänerns, där förstudier ännu inte är färdigställda men behov kommer att uppstå under aktuell tidsperiod. Därtill är flertalet lokaler som barn- och utbildningsnämnden hyr i stort behov av underhåll vilket påverkar barn, elever och pedagogers lär- och arbetsmiljö. Frågor om underhåll behandlas inte inom ramen för ärendet fastighetsinvesteringar 2025-2027 men barn- och utbildningsnämnden vill påtala att behovet av underhåll tätt hänger samman med behovet av fastighetsinvesteringar.

Beredning

Förslag över behov av fastighetsinvesteringar 2025-2027 avser att möta lokalbehovet för det antal barn och elever som finns, och prognostiseras finnas, inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter. Barn- och utbildningsnämndens lokalbehov har behandlats tillsammans med övriga nämnders lokalbehov i det kommungemensamma lokalförsörjningsunderlaget 2025-2034 (KS 2023/41). Investeringsbelopp och projektider är uppskattade och framtagna av samhällsbyggnadsförvaltningen.

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Bilagor

1. Sammanställning över fastighetsinvesteringar för barn- och utbildningsnämnden 2025-2027
2. Beskrivning av behov och konsekvenser för framtagna fastighetsinvesteringar

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Kommunstyrelsen
Förvaltningschef BUF
Verksamhetschef 7-9
Verksamhetschef F-6
Verksamhetschef förskola och pedagogisk omsorg
Utvecklingsledare BUF
Utredare BUF
Ekonomer BUF

Bilaga 1 Dnr 2023/111

Barn- och utbildningsnämnden 2025-2027				Hyresökning	A. Uppsägning Avgår hyra	B. Ofinansierad hyresökning				TOTAL	
Prioritering	Fastighetsinvesteringar	Projektid	Belopp i mnkr				Helår	Helår	Helår		2025
X	Utbyggnad förskoleplatser Onsjö, Skördegatans förskola	23/01-25/09	14,0	0,8	-0,5	0,3	2,0				2,0
1*	Nybyggnation idrottshall Mariedalskolan	25/01-26/12	48,6	1,0		1,0	2,0	46,6			48,6
2	Utbyggnad förskoleplatser Brålanda förskola	26/01-28/12	60,6	3,9	-0,4	3,5		1,0	27,0		28,0
3	Utökad lokalkapacitet Brålanda skola F-6	27/01-28/12	33,8	2,4	-1,3	1,1				1,0	1,0
4	Utökad antal förskoleplatser Frändefors	27/01-28/12	9,0	0,5	-0,2	0,3				1,0	1,0
5	Verksamhetsanpassningar, förskola och grundskola	24/01-26/12	9,0	0,2		0,2	3,0	3,0	3,0		9,0
6	Förskole- och skolgårdar	24/01-26/12	9,0	0,2		0,2	3,0	3,0	3,0		9,0
	Summa		184,0	9,0	-2,4	6,6	10,0	53,6	35,0		98,6
	Ökat lokalbidrag till fristående verksamheter (12%)					0,8					
	Totalsumma					7,4					

Notering:

Prioritering märkt med X avser redan påbörjad investering.

Övriga investeringar är prioriterade med nr. 1-6.

I det totala anslaget per projekt återfinns även investering för kök, för detaljer se bilaga 2.

Ökade driftskostnader kommer förutom hyra att innebära högre kostnader för exempelvis städ, vaktmästeri, inventarieinköp samt driftsbidrag till fristående och enskilda verksamheter.

Alla tillskott av budget i kommunal verksamhet medför en ökad kostnad på cirka 12% till de fristående/enskilda verksamheterna

1* Från och med 2024 har ansvaret för de större idrottshallarna flyttats från barn- och utbildningsnämnden till kultur- och fritidsnämnden enligt tidigare gjord utredning/uppdrag.

Barn- och utbildningsnämnden hyr idrottshallar under skoltid. Totalhyra i tabellen ovan utgör totalhyra för BUN, inte för projektet som helhet.

1,0 mnkr i totalhyra för idrottshall Mariedalskolan motsvarar 37% av den totala hyreskostnaden. Resterande del av hyreskostnaden (63%) finansieras av kultur- och fritidsnämnden

A. Avser möjliga, ej beslutade uppsägningar av lokaler och moduler, framtagna av barn- och utbildningsförvaltningen.

B. Kvarstående ökad hyreskostnad, som barn- och utbildningsnämnden inte har möjlighet att finansiera.

Beskrivning av behov och konsekvenser fastighetsinvesteringar 2025-2027

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat om *Reviderad förskole- och grundskoleplan 2025-2034* (BUTN 2023/93, BUN 2023-10-16 §75). I den presenteras lokalbehoven för alla områden i Vänerns kommun när det gäller förskola, årskurs F-6 och årskurs 7-9 utifrån de senaste befolkningsprognoserna från kommunstyrelseförvaltningen.

Barn- och utbildningsnämndens lokalbehov har behandlats tillsammans med övriga nämndes lokalbehov i det kommungemensamma lokalförsörjningsunderlaget 2025-2034 (KS 2023/41). Samtliga behov kan tillgodoses i enlighet med de finansiella målen för investeringar om lokalförsörjningsunderlagets investerings- och inhyrningsplan följs men flertalet behov är fortfarande under utredning och har därmed ännu inte lyfts in i planen.

Jämfört med förra årets prioritering finns inte Granås förskola med i detta förslag. Det beror på att befolkningsprognosen har ändrats och att det därför finns anledning att avvakta den föreslagna utbyggnationen. Två lokalbehov, utökad lokalkapacitet Brålanda skola och utökat antal förskoleplatser Frändefors har tidigare år skjutits fram. I detta förslag finns dessa projekt återigen med.

Det ska poängteras att det finns andra behov i den reviderade förskole- och grundskoleplanen, bland annat fler förskoleplatser i Öxnered, Blåsut, Väne-Ryr och centrala Vänerns borg som inte lyfts i detta förslag då förstudien ännu inte färdigställts. Inom ramen för den förstudien kommer behovet av ersättning för Dalaborgs förskola att lyftas. På Dalaborgs förskola har det under en längre tid varit bristande underhåll, lokalerna inte är ändamålsenliga för förskolans verksamhet och det finns stora brister i arbetsmiljön. I december 2023 sa barn- och utbildningsnämnden upp hyresavtalen med Dalaborgsparkens ekonomiska förening för omförhandling. Processen fortsätter under våren 2024 för att få till en överenskommelse om ändrade hyresvillkor. Under januari 2024 har barn- och utbildningsförvaltningen blivit informerade om att miljö- och hälsoskyddsnämnden planerar att besluta om ett förbud gällande bedrivande av förskola i lokalerna som kommunen hyr av Dalaborgsparkens ekonomiska förening från år 2028. När det gäller utbyggnationen av Brålanda förskola finns det en stor osäkerhet gällande tidsaspekten på grund av detaljplaneprocessen och framtiden för den biobränslepanna som står norr om förskolan. Det är viktigt att byggandet av förskoleplatser inte stoppas upp på grund av detaljplaneprocesser. Det bör därför finnas en möjlighet att kunna omprioritera investeringsmedel till projekt i andra kommunområden.

En faktor som påverkar barn- och utbildningsnämndens lokalbehov är behovet av underhåll på befintliga fastigheter. I samband med utbyggnationen av Skördegatans förskola ska de befintliga lokalerna renoveras, detta efter flera akutevakueringar till följd av vattenläckor och problem med inomhusmiljön som lett till symptom hos personal. Under slutet av år 2023 har problem med inomhusmiljön förvärrats på Öxnered förskola, både barn och personal har fått symptom av inomhusmiljön på förskolan. Öxnered förskola skulle ha renoverats under 2023 samtidigt som oljepannan ersattes av bergvärme. Dessvärre hade samhällsbyggnadsnämnden inga medel till denna renovering och den har därför skjutits fram till år 2026. Barn- och utbildningsnämnden anser att verksamheten inte kan vänta till år 2026 på en sådan nödvändig och omfattande renovering. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har under en inspektion hösten 2023 anmärkt på att delar av lokalerna på Öxnered förskola behöver åtgärdas ur ett hälsoskyddsperspektiv om de fortsatt ska användas för utbildning (HÅLS.2023.1286).

Prioritering X – Pågående projekt

Utbyggnad förskoleplatser Onsjö, Skördegatans förskola

Investeringsbelopp, period samt syfte

Behov av 14,0 mnkr år 2023-2025 för att tillskapa förskoleplatser på Onsjö. 2023: 2 mnkr, 2024: 10 mnkr, 2025: 2 mnkr. Kostnaden är uppskattad och fördelad över åren av samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av behovet

Fler förskoleplatser behöver tillskapas på Onsjö samtidigt som modulen på Skördegatans förskola behöver ersättas. Därtill finns ett behov av mer ändamålsenliga lokaler. Barn- och utbildningsnämnden har beslutat om en förstudie om tillskapande av förskoleplatser på Onsjö. Av den framgår att 30 förskoleplatser behöver tillskapas genom att bygga ut Skördegatans förskola. Genom att bygga ut Skördegatans förskola kan modulen på Skördegatans förskola avvecklas. Barn- och utbildningsnämnden beslutade i enlighet med förstudien och har lämnat över till samhällsbyggnadsnämnden att starta lokalplanering (BUTN 2020/147, 2021-10-18, §66). Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram en lokalplanering under 2022, av den framgår att förskolan ska byggas ut med totalt 44 platser (2 avdelningar) för att få till en ändamålsenlig utbyggnad som är flexibel över tid. Under 2023 har samhällsbyggnadsförvaltningen arbetat med projektering tillsammans med representanter för verksamheten. I samband med utbyggnationen planeras en underhållsreovering av befintlig förskola. Behovet av reoveringen är stort då verksamheten har tvingats att akutevakuera förskolan ett par gånger under de senaste åren.

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

Att prioritera bort projektet beräknas få betydande negativa konsekvenser för barn, vårdnadshavare och personal. Om förskolan inte byggs ut kommer förskoleverksamhet inte kunna tillhandahållas till alla barn och vårdnadshavare som har behov av verksamheten. Bedömning görs på grund av en prognostiserad marginell ökning av antalet barn och att modulen på Skördegatans förskola måste ersättas då den står på prickad mark och det inte är möjligt att få permanent bygglov för modulen. Bygglovets gällande till år 2025 och då modulen etablerades 2010 har maxantalet på 15 år för tillfälligt bygglov uppnåtts under år 2025. Vårdnadshavare kommer inte att få sitt förstahandsval av förskola och risk finns för att kommunen inte kommer att kunna leva upp till fyramånadersgarantin. Om investeringen prioriteras bort kommer det få kvalitativ påverkan för barnen och personalen genom att fler barn trängs på mindre yta med betydande svårigheter att organisera verksamheten och undervisningen. Förskolan är dessutom i ett stort behov av underhåll. Inomhusmiljön är idag, och sedan flera år tillbaka, ett arbetsmiljöproblem för personalen vilket även påverkar barnens lärmiljö.

Konsekvens om investeringen försenas eller senareläggs

Konsekvenserna är desamma som om investeringen prioriteras bort fram till att tillbyggnaden är byggd.

Underlag

Reviderad förskole- och grundskoleplan 2021-2029: Förstudie om tillskapande av förskoleplatser i centrala Vänersborg och på Onsjö (BUTN 2020/147, Beslut BUN 2021-10-18, §66)

Årshyra
0,8 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

När Skördeгатans förskola byggs ut kommer modulen att sägas upp vilket innebär en minskad hyreskostnad med 0,5 mnkr per år. Det betyder att den utökade årshyran blir 0,3 mnkr. Denna hyresökning kan barn- och utbildningsnämnden inte hantera inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

Prioritering 1

Nybyggnation idrottshall Mariedalskolan

Investeringsbelopp samt syfte

Behov av 48,6 mnkr 2025-2026 för nybyggnation av idrottshall Mariedalskolan. 2025: 2 mnkr, 2026: 46,6 mnkr. Kostnaden är uppskattad och fördelad över åren av samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av behovet

Mariedalskolan har fler elever än vad skolan är byggd för, vilket har lösts genom externt inhyrda lokaler för undervisning. Mariedalskolan är i behov av en ny idrottshall eftersom den befintliga idrottshallen är för liten i förhållande till antal elever på skolan. Barn- och utbildningsnämnden beslutade i december 2022 om att föreslå samhällsbyggnadsnämnden att starta lokalplanering för byggnation av ny idrottshall vid Mariedalskolan (BUTN 2022/125, BUN 2022-12-19, § 97). I förstudien som ligger till grund för beslutet framgår att den befintliga idrottssalen som är lokaliserad i källarplan med bristande utrymningsvägar innebär att undervisning inte kan bedrivas i idrottssalen för alla elever på Mariedalskolan. Elever i anpassad grundskola kan på grund av bristande utrymningsvägar idag inte ha sin undervisning i idrottssalen. Lokalbrist leder till att alla klasser inte får lektioner i idrottshallen utifrån behov och det faktum att hallytan är för liten innebär att det inte är möjligt med en allsidig undervisning. Få och icke ändamålsenliga omklädningsrum och duschar innebär idag minskad otrygghet och bristande integritet för eleverna samt schemalägningsproblematik för personal. Alla elever ska kunna ha den idrott och hälsa som de har rätt till enligt läroplan och kursplan. I forskningen beskrivs sambandet mellan barns och ungas hälsa och lärande som dubbelriktat vilket innebär att om man mår bra är det lättare att lära sig och när man lär sig kan det bidra till hälsa och välbefinnande (*Skolverket. 2019. Hälsa för lärande – lärande för hälsa*).

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

Om investeringsmedel prioriteras bort kommer befintlig idrottssal fortsatt att vara underdimensionerad och undervisning kan inte bedrivas i hallen för alla elever. Elever i anpassad grundskola kan inte ha sin undervisning i idrottssalen. Kvalitativ påverkan för skolan då förflyttningar till exempelvis Sportcentrumområdet är svåra för de yngre eleverna och förflyttningar till specialsalar kostar mycket tid och effektivitet för de äldre eleverna.

Konsekvens om investeringen försenas eller senareläggs

Om investeringen försenas eller senareläggs beräknas det få betydande negativa konsekvenser för elever och personal i likhet med det som framgår i stycket ovan.

Underlag

Reviderad förskole- och grundskoleplan 2023-2032 (BUTN 2021/124, beslut BUN 2021-11-22, §78).

Reviderad förskole- och grundskoleplan 2024-2033: Förstudie om ny idrottshall i Mariedalskolan (BUTN 2022/125, beslut BUN 2022-12-19, § 97)

Årshyra

1,0 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

Kostnaden för idrottshallen kommer vid färdigställandet att tillhöra kultur- och fritidsnämnden enligt tidigare genomförd utredning avseende samnyttjande av lokaler mellan barn- och utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden (BUTN 2021/64). Barn- och utbildningsförvaltningen hyr tillbaka idrottshallen under skoltid. Den ökade årshyran kommer barn- och utbildningsnämnden inte att kunna hantera inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

Prioritering 2

Utbyggnad förskoleplatser Brålanda förskola

Investeringsbelopp samt syfte

Behov av 60,6 mnkr, varav kök 15,5 mnkr, under perioden 2026-2028 för utbyggnad av förskoleplatser i Brålanda, 4 avdelningar. 2026: 1 mnkr, 2027: 27 mnkr, 2028: 32,6 mnkr. Kostnaden är uppskattad och fördelad över åren av samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av behovet

Antalet barn i åldrarna 1-5 år prognostiseras öka i Dalsland och då framförallt i Brålanda och Skerrud. Värt att framhäva är att ökningstakten i Dalsland har minskat i befolkningsprognosen från 2023 jämfört med befolkningsprognosen från år 2022.

Idag kan 115 barn tas emot på Brålanda förskola på grund av modulerna. Modulerna har tillfälligt bygglov som inte kan bli permanent på grund av att de står på prickad mark. Barn- och utbildningsförvaltningen har arbetat med en förstudie om tillskapande av förskoleplatser i Dalsland. Av förstudien framgår att det behöver tillskapas cirka 4 avdelningar i Brålanda. Genom att de tillfälliga modulerna då tas bort blir det netto 2 nya avdelningar i Brålanda. Barn- och utbildningsnämnden har beslutat enligt förstudien och föreslagit samhällsbyggnadsnämnden att starta lokalplanering för utbyggnad av förskoleplatserna (BUTN 2020/147, BUN 2021-01-18, §7). Lokalplanering har pågått under år 2022 och den visar att en detaljplaneändring behövs för att bygga ut förskolan. Det är ännu oklart hur och när detaljplaneändringen kan lösas då framtiden för den biobränslepanna som ligger norr om förskolan måste hanteras innan/i samband med att man kan ändra detaljplanen för förskolan.

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

Vårdnadshavare kommer inte att få sitt förstahandsval av förskola och risk finns för att kommunen inte kommer att kunna leva upp till fyramånadersgarantin.

Konsekvens om investeringen försenas eller senareläggs

Om investeringen skulle försenas eller senareläggas finns risk för att förskoleverksamhet inte kan tillhandahållas till alla som har behov av verksamheten, på grund av prognostiserad befolkningsökning och att det inte finns några andra lokaler att hänvisa till. Modulerna på Brålanda förskola står på prickad mark med bygglov som just nu är giltigt till och med 2026-07-01. Modulerna etablerades 2016.

Underlag

Rapport "Dalslandsutredningen 2017 – förskolans och grundskolans lokalbehov", dnr: BUTN 2015/54 daterad 2017-12-20.

Rapport "Förstudie om tillskapande av förskoleplatser i Dalsland", Dnr 2020/147 daterad 2020-12-10, beslut BUN 2021-01-18, §7

Årshyra

3,9 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

När Brålanda förskola byggs ut kommer modulen att sägas upp vilket innebär en minskad hyreskostnad med 0,4 mnkr. Det innebär att den utökade årshyran blir 3,5 mnkr.

Barn- och utbildningsnämnden kan inte hantera kostnaden inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

Prioritering 3

Utökad lokalkapacitet Brålanda skola F-6

Investeringsbelopp samt syfte

Behov av 33,8 mnkr, varav 7,8 mnkr kök, för perioden 2027-2028 för tillbyggnad av Brålanda skola. 2027: 1 mnkr, 2028: 32,8 mnkr. Kostnaden är uppskattad och fördelad över åren av samhällsbyggnadsförvaltningen och avser en utbyggnad om cirka 1 000 kvm.

Beskrivning av behovet

Barn- och utbildningsförvaltningen genomförde under 2018 en utredning kring en eventuell utökning av platser i Brålanda. Utredningen kom fram till att det finns behov av att bygga ut Brålanda skola på grund av den bristande ändamålsenligheten av lokalerna. Grundskolan ser idag ut att ha klassrum för att täcka upp behovet av klasser då det finns 10 klassrum och går 7 klasser på Brålanda skola. Detta är missvisande för hur det ser ut då ett av klassrummen används som arbetsrum för lärare på grund av förelägganden från Arbetsmiljöverket. Även fritidshemmet tar klassrum i anspråk eftersom de inte har egna lokaler. Behov av att dela upp undervisning i mindre grupper förklarar också varför utrymme behövs. Det saknas ämnesalar för undervisning i hem- och konsumentkunskap samt NO/teknik. Grundskolans moduler kommer att behöva ersättas över tid, i dagsläget gäller bygglov till år 2028. Att stora förändringar måste göras på Brålanda skola för att få den ändamålsenlig framkommer också i den enkät som riktades till verksamheten. I enkäten framkommer även att det fattas grupprum och likaså samtals- och konferensrum. Det finns även ett behov av tillräckliga och ändamålsenliga lokaler för barn- och elevhälsan. I elevernas matsalar står diskmaskiner (en meter från närmsta elev) och för oväsen. Detta är ingen bra måltidsmiljö för eleverna och något som behöver åtgärdas.

Befolkningsprognosen för Brålanda har förändrats sedan utredningen om skolan genomfördes 2018. Den tidigare prognostiserade ökningen av antalet elever visar i befolkningsprognosen från 2023 en relativt stabil nivå av antalet elever fram till 2034. Dock kvarstår det faktum att skolan inte är ändamålsenlig så som den är utformad idag. Samtidigt behöver också den elevökning som prognostiseras för Skerruds skola analyseras och beaktas i samband med en eventuell utbyggnad av Brålanda skola.

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

Om investeringen prioriteras bort kommer Brålanda skola fortsatt vara icke ändamålsenlig i och med fortsatt avsaknad av grupprum, ämnessalar, utrymme för fritidshemmet och matsalar där eleverna ges förutsättningar för en lugn miljö. Även utrymmena för barn- och elevhälsan kommer vara fortsatt undermåliga vilket påverkar sekretessen och elevernas tillgänglighet till denna viktiga funktion. Eleverna kommer fortsatt att behöva bussas till Dalboskolan vilket innebär att tid av skoldagen går åt till transport.

Konsekvens om investeringen försenas eller senareläggs

Att skjuta fram projektet beräknas få betydande negativa konsekvenser för elever och personal. Konsekvenserna går dock att hantera med alternativa lösningar, på grund av att det finns lokaler på Dalboskolan dit eleverna i dag bussas och att modulerna har bygglov fram till år 2028, de etablerades 2017 och 2018. Om det är möjligt att få förlängt tillfälligt bygglov skulle modulerna kunna stå till år 2032 som längst. Barn- och utbild-

ningsnämnden vill dock påpeka att projektet Brålanda skola har blivit framskjutet sedan år 2019 samtidigt som skolan sedan flera år tillbaka är i stort behov av att lokalkapaciteten förbättras för att stärka både elevernas och pedagogernas arbetsmiljö.

Underlag

Rapport "Dalslandsutredningen 2017 – förskolans och grundskolans lokalbehov", dnr: BUTN 2015/54 daterad 2017-12-20.

Rapport "Fördjupad utredning Dalsland – Brålanda skola", dnr: BUTN 2015/54 daterad 2018-05-24.

Årshyra

2,4 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

När Brålanda skola byggts ut kommer modulerna att sägas upp vilket innebär en minskad hyreskostnad med 1,3 mnkr. Den ökade årshyran blir 1,1 mnkr.

Barn- och utbildningsnämnden kan inte hantera denna ökade kostnad inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

Prioritering 4

Utökat antal förskoleplatser Frändefors

Investeringsbelopp samt syfte

Behov av 9 mnkr under perioden 2027-2028 för förskoleplatser i Frändefors. 2027: 1 mnkr, 2028: 8 mnkr. Kostnaden är uppskattad och fördelad över åren av samhällsbyggnadsförvaltningen. Utökningen avser en avdelning på Frändefors förskola.

Beskrivning av behovet

Barn- och utbildningsförvaltningen har tidigare genomfört en förstudie om tillskapande av förskoleplatser i Dalsland. Av förstudien framgår att det finns behov av att tillskapa en avdelning (22 platser) på Frändefors förskola och då kunna säga upp de externt inhyrda lokalerna i Equmeniakyrkan. Detta skulle förbättra lär- och arbetsmiljön för barn och pedagoger. I de externt inhyrda lokalerna på fastigheten intill Frändefors förskola har idag 15 barn sin hemvist. Lokalerna i Equmeniakyrkan är inte anpassade för förskoleverksamhet och ytskikten är slitna. Under hösten 2023 genomförde miljö- och hälsoskyddsnämnden en inspektion och bedömde att lokalerna i kyrkan i dagsläget inte är lämpade att använda som lokal för utbildning ur ett hälsoskyddsperspektiv på grund av skicket och materialföroreningar samt problematik med luftkvaliteten (HÅLS.2023.1288). Hyresvärden har utifrån detta blivit ålagd att vidta åtgärder som påbörjades under hösten 2023. Under januari 2024 har barn- och utbildningsförvaltningen blivit informerade om att miljö- och hälsoskyddsnämnden planerar att besluta om ett förbud gällande bedrivande av förskola i lokalerna som kommunen hyr av Equmeniakyrkan från år 2028.

En utbyggnation av Frändefors förskola skulle innebära större möjlighet att samordna öppning och stängning. En större enhet med alla avdelningar samlade på ett ställe medför positiva effekter för pedagogiskt samarbete och därmed ekonomisk effektivitet. Större enheter skapar förutsättningar för en kostnadseffektiv organisation och är också i linje med den av barn- och utbildningsnämnden beslutade principen om "Färre, större och strategiskt belägna förskolor" (Förskolespåret, 2012).

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

Vårdnadshavare kommer inte att få sitt förstahandsval av förskola. Om förskoleplatser inte tillskapas finns risk för att kommunen inte kommer att kunna leva upp till fyramånadersgarantin.

Konsekvens om investeringen försenas eller senareläggs

Barn- och utbildningsnämnden har i flera års tid skjutit fram detta projekt med hänvisning till att det funnits alternativa lösningar i den lokal som kommunen idag hyr av Equmeniakyrkan och att en tillfällig avdelning kan öppnas i Dalboskolans lokaler. Lokalerna i Equmeniakyrkan är inte ändamålsenliga för förskolans verksamhet och är i behov av underhåll. De alternativa lösningarna försvårar organiseringen av förskolan i Frändefors genom att lokalerna är geografiskt spridda. Det externa hyresavtalet för lokalerna i Equmeniakyrkan innebär också en osäkerhet då kommunen inte på samma sätt styr över lokalernas tekniska status och att hyreskontraktet har en uppsägningstid på tre månader. Om miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar om ett förbud att bedriva förskola i Equmeniakyrkans lokaler kommer det att vara brist på förskoleplatser i Frändefors om utbyggnaden av Frändefors förskola försenas eller senareläggs.

Underlag

Rapport "Förstudie om tillskapande av förskoleplatser i Dalsland", Dnr 2020/147 daterad 2020-12-10, BUN 2021-01-18, §7.

Årshyra

0,5 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

När Frändefors förskola byggts ut kan lokalerna i Eumeniakyrkan sägas upp vilket innebär en minskad hyreskostnad med 0,2 mnkr. Detta innebär att den utökade årshyran blir 0,3 mnkr. Barn- och utbildningsnämnden kan inte hantera denna ökade kostnad inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

Prioritering 5

Verksamhetsanpassningar, förskola och grundskola

Investeringsbelopp samt syfte

Behoven år 2025-2027 uppgår till 9 mnkr och avser mindre investeringar i förskole- och grundskolelokaler. 2025: 3 mnkr, 2026: 3 mnkr, 2027: 3 mnkr.

Beskrivning av behovet

Med många tillfälliga lösningar i både förskolor och grundskolor är behovet av att kunna göra anpassningar stort. Flertalet av befintliga förskole- och grundskolelokaler är i behov av verksamhetsanpassningar för att lokalerna ska vara ändamålsenliga. Det handlar om utrymmen för exempelvis mindre undervisningsgrupper, samtalsrum och utrymme för fritidshem. Verksamhetsanpassningar kan exempelvis vara ett nytt staket eller en dörr till elevhälsolokal som uppfyller sekretesskraven. I samband med underhållsrenoveringar som utförs av fastighetsägaren finns ofta en möjlighet att göra verksamhetsanpassningar i lokalerna och då behöver medel finnas avsatt för detta. Till exempel när det planeras för en totalrenovering av Öxnered förskola kan medel behövas för att göra anpassningar och få till en mer ändamålsenlig förskola.

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

En bortprioritering kan få negativa konsekvenser för barn, elever och personal eftersom det handlar om deras arbets- och lärmiljö som inte kan anpassas på samma sätt efter de behov som finns. Konsekvenserna går dock att hantera med alternativa lösningar eftersom alternativet är att det är samma läge som idag där verksamheterna hittar lösningar för att få verksamheten att fungera.

Underlag

Reviderad förskole- och grundskoleplan 2025-2034 (BUTN 2023/93, BUN 2023-10-16 §75)

Årshyra

0,2 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

Denna hyresökning kan barn- och utbildningsnämnden inte hantera inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

Prioritering 6

Förskole- och skolgårdar

Investeringsbelopp samt syfte

Behoven år 2025-2027 uppgår till 9 mnkr för investering i utemiljön på kommunens förskole- och skolgårdar. 2025: 3 mnkr, 2026: 3 mnkr, 2027: 3 mnkr.

Beskrivning av behovet

Många förskole- och skolgårdar är i behov av upprustning. Ytorna behöver stimulera barnen till lek och rörelse. Barn och elever ska kunna tillgodogöra sig utbildningen och må bra i sin vardagliga arbetsmiljö. I forskningen beskrivs sambandet mellan barns och ungas hälsa och lärande som dubbelriktat vilket innebär att om man mår bra är det lättare att lära sig och när man lär sig kan det bidra till hälsa och välbefinnande (Skolverket. 2019. Hälsa för lärande - lärande för hälsa). I samband med underhållsrenoveringar som utförs av fastighetsägaren finns ofta en möjlighet att göra verksamhetsanpassningar även i utemiljön och då behöver medel finnas avsatt för detta.

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

Undermåliga skolgårdar kan leda till sämre lärmiljö och därmed sämre kunskapsresultat. Stor risk att konflikter ökar då elever har små ytor och färre saker att sysselsätta sig med under raster. Kränkningar samt anmälningar till Skolinspektionen förväntas öka.

Konsekvens om investeringen försenas eller senareläggs

Konsekvensen är densamma som om investeringen prioriteras bort då förskole- och skolgårdarna har stora behov av upprustning redan idag.

Underlag

- Reviderad förskole- och grundskoleplan 2025-2034 (BUTN 2023/93, BUN 2023-10-16 §75)

Årshyra

0,2 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

Denna hyresökning kan barn- och utbildningsnämnden inte hantera inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

2024-01-12

Dnr: BUTN 2024/4

Handläggare
Louise Edgren
louise.edgren@vanersborg.se
0521-72 10 29

Mottagare
Barn- och
utbildningsnämnden

Lokalinformation februari 2024

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsförvaltningen informerar barn- och utbildningsnämnden kontinuerligt om aktuella lokalfrågor. Syftet är att belysa frågor som påverkar verksamheternas lär- och arbetsmiljö.

Sofia Bråberg
Förvaltningschef

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Förvaltningschef BUF
Utredare BUF
Ekonomer BUF

2024-02-06

Dnr: BUTN 2022/68

Handläggare

Louise Edgren
louise.edgren@vanersborg.se
0521-72 10 29

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Svar på granskning Fördjupad översiktsplan Brålanda

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden översänder *Yttrande angående granskning Fördjupad översiktsplan Brålanda* daterat 2024-01-05 till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Den fördjupade översiktsplanen för Brålanda utgör en samlad vägledning för mark- och vattenanvändning inom planområdet. Den fördjupade översiktsplanens rekommendationer ska ses som förtydligande av och komplement till kommunens översiktsplan som antogs av kommunfullmäktige i december 2017

Fördjupad översiktsplan Brålanda var ute på samråd under 2022, i samband med detta lämnade barn- och utbildningsnämnden ett yttrande. Efter samrådstiden har ärendet till viss del omarbetats och är nu ute på granskning mellan 2023-12-11 till 2024-02-11. Barn- och utbildningsnämnden har tagit fram ett yttrande som svar på granskningen, se bifogat yttrande daterat 2024-01-05.

Underlag

Samtliga dokument i ärendet Fördjupad översiktsplan Brålanda finns tillgängliga på [kommunens hemsida](#)

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Bilagor

Yttrande angående granskning Fördjupad översiktsplan Brålanda daterat 2024-01-05

Sändlista

Kommunstyrelsen
Förvaltningschef BUF
Verksamhetschef förskola och pedagogisk omsorg BUF
Utredare BUF

2024-01-05

Dnr: BUTN 2022/68

Handläggare

Louise Edgren

louise.edgren@vanersborg.se

0521-72 10 29

Mottagare

Kommunstyrelsen

Yttrande angående granskning Fördjupad översiktsplan Brålanda

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 2023-11-29 att ställa ut förslag till fördjupad översiktsplan (FÖP) Brålanda för granskning. Granskningstiden pågår mellan 2023-12-11 till 2024-02-11. Barn- och utbildningsnämnden har önskat och beviljats förlängd svarstid för att kunna behandla ärendet på nämndssammanträdet 2024-02-16.

Sammanfattning av yttrande

Barn- och utbildningsnämnden ställer sig positiv till de delar i granskningsförslaget för FÖP Brålanda som berör nämndens verksamhetsområde och vill påtala vikten av att Brålanda förskola kan byggas ut i enlighet med nämndens tidigare beslut (BUTN 2020/147, 2021-01-18 §7).

Yttrande

Barn- och utbildningsnämndens synpunkter från samrådet (BUTN 2022/68, 2022-09-19) har noterats i granskningsförslaget. Sedan samrådet genomfördes har lokalplanering genomförts av samhällsbyggnadsförvaltningen för utbyggnad av Brålanda förskola. Under lokalplaneringen har det framkommit att det krävs en detaljplaneändring för att kunna bygga ut förskolan. I frågan om en ändring av detaljplanen har det framkommit att den biobränslepanna som angränsar till förskolan hindrar förskolans utbyggnad. I granskningsförslaget till FÖP Brålanda finns en omarbetning av energiförsörjningsområdena för biobränslepannan, E1 och E2. Av granskningshandlingarna framgår att konsekvenserna av att bibehålla pannan på nuvarande plats omöjliggör en förskoleutbyggnad och för att säkra såväl energiförsörjningen som beredskapen för fler förskoleplatser föreslås pannan flyttas, vilket motiverar varför E2 tagits bort. Barn- och utbildningsnämnden är positiv till en alternativ lokalisering av biobränslepannan då det skulle innebära att detaljplanen för Brålanda förskola kan ändras och förskolan kan byggas ut i enlighet med nämndens beslut (BUTN 2020/147, 21-01-18 §7).

Av granskningsförslaget framgår även att i utvecklingsområdet för förskolan ska hänsyn bland annat tas till trafiksituationen, föroreningar och buller samt vikten av att behovet av grönska finns med i ett tidigt planeringsskede. Barn- och utbildningsnämnden ställer sig positiv till detta och vill återigen påtala behovet av trygga gång- och cykelvägar till och från Brålanda förskola och skola.

2024-01-05

Dnr: BUTN2022/68

Bo Carlsson
Ordförande

Sofia Bråberg
Förvaltningschef

2024-01-24

Dnr: BUTN 2024/28

Handläggare

Louise Edgren
louise.edgren@vanersborg.se
0521-72 10 29

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Svar på remiss angående Näringslivsstrategi Vänerns kommun 2024-2030

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden översänder Yttrande angående remiss av Näringslivsstrategi Vänerns kommun 2024-2030 daterat 2024-01-23 till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Näringslivsstrategin för Vänerns kommun 2024–2030 kartlägger en väg för initiativ som ska förbättra näringslivsklimatet och främja hållbar tillväxt. Strategins helhetsinriktning understryker att det är kommunens samlade ansträngningar som påverkar näringslivsklimatet och den övergripande tillväxten. Strategin tar sin utgångspunkt i sju strategiska utvecklingsområden; företagsdialog och service till företag, etablering och tillväxt, infrastruktur och digitalisering, innovation och omställning, kompetensplanering, attraktionskraft samt hållbarhet.

Barn- och utbildningsnämnden har tagit fram ett yttrande som svar på remissen, se bifogat yttrande daterat 2024-01-23.

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Bilagor

Yttrande angående remiss av Näringslivsstrategi Vänerns kommun 2024-2030 daterat 2024-01-23

Sändlista

Kommunstyrelsen
Förvaltningschef BUF
Utvecklingsledare BUF
Utredare BUF

2024-01-23

Dnr: BUTN 2024/28

Handläggare

Louise Edgren

louise.edgren@vanersborg.se

0521-72 10 29

Mottagare

Kommunstyrelsen

Yttrande angående remiss av Näringslivsstrategi Vänerns kommun 2024-2030

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 2023-12-22 att remittera Näringslivsstrategi till samtliga nämnder. Senast 2024-02-15 ska nämndernas yttranden vara kommunstyrelsen tillhanda. Barn- och utbildningsnämnden har önskat och beviljats förlängd svarstid för att kunna behandla yttrandet på nämndssammanträdet 2024-02-16.

Sammanfattning av yttrande

Barn- och utbildningsnämnden ställer sig i stort positiv till föreslagen Näringslivsstrategi. Dock vill nämnden framhäva att implementering och uppföljning av Näringslivsstrategin bör anpassas till gällande Riktlinjer för Vänerns kommuns styrning och ledning (KF 23-06-21 §104).

Yttrande

Syftet med Näringslivsstrategin är att vägleda näringslivsutvecklingen över en sjuårsperiod, med fokus på att uppfylla globala, regionala och kommunala mål samt möta behoven hos det lokala näringslivet.

I förslag till Näringslivsstrategi anges att nämnder, förvaltningar och bolag är ansvariga för implementering och genomförande. Det anges att varje nämnd ska ta fram förväntade resultat och aktiviteter kopplade till strategin, som följs upp årligen.

I Näringslivsstrategin framgår att ”I mål- och resursplanen anger varje nämnd de förväntade resultat som har bäring på styrdokumentet.” Enligt Riktlinjer för Vänerns kommuns styrning och ledning (KF 23-06-21 §104) ska förväntade resultat tas fram i varje nämnds verksamhetsplan *efter* att kommunfullmäktige har tagit beslut om budgeten i samband med beslut om mål- och resursplan. Barn- och utbildningsnämnden vill framhäva att det är i Riktlinjer för Vänerns kommuns styrning och ledning som det anges på vilket sätt förväntade resultat ska tas fram, inte i Näringslivsstrategin. I Riktlinjer för Vänerns kommuns styrning och ledning framgår även att ”Inom de områden där styrdokument är utarbetade, styr de kopplingen från visionen, via inriktningsmålen, till organisationen”. Inom den kommunala styrningen är det i första hand inriktningsmålen som styr nämndens arbete och vad som ska uppnås och det är upp till nämnderna att avgöra vilka styrdokument som dockar an till den specifika nämndens verksamhet samt vilka förväntade resultat som nämnden vill anta. Barn- och utbildningsnämnden anser mot denna bakgrund att implementering och

2024-01-23

Dnr: BUTN2024/28

uppföljning av Näringslivsstrategin bör anpassas till gällande Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning.

Bo Carlsson
Ordförande

Sofia Bråberg
Förvaltningschef

From: kommun@vanersborg.se
Sent: 2023-12-22 15:03:57
To: Barn- och utbildningsförvaltningen
Subject: [2023/941] Näringslivsstrategi för åren 2024 - 2030 [ref=60355]
Attachments: Remittering av Näringsstrategi Vänersborgs kommun 2024-2030.pdf,
Näringslivsstrategi Vänersborgs kommun 2024-2030 .pdf

Hej!

Här kommer en ny näringslivsstrategi för Vänersborgs kommun på remiss. Strategin är framtagen med syfte att stödja det näringslivsstrategiska arbetet i hela kommunen och vi ser det som avgörande att den är väl förankrad i hela kommunkoncernen. Under framtagandet har det bland annat genomförts avstämningar eller workshops med förvaltningarnas ledningsgrupper och vi hoppas genom denna remiss få in ytterligare synpunkter och kommentarer på det sammanställda resultatet. En kommuns näringslivsklimat påverkas av alla förvaltningar och är företagen är viktiga för hela samhället. Därför vill vi skapa ett bra, strategiskt dokument som vi kan bygga genomförbara handlingsplaner till, där alla olika aktiviteter som görs i förvaltningarna blir synliga och stärker samverkan.

Vi ber er också att tänka på att strategin är ett framåtsyftande dokument som ska gälla till 2030 och att allt som står i den självklart inte kan genomföras till fullo på en gång. Vi vet att det just nu finns ekonomiska begränsningar i vad varje förvaltning kan prioritera, men det är viktigt att se strategin som ett sätt att skapa riktning och fokus för det näringslivsstrategiska arbetet över tid.

Tacksamma för svar så snart det är möjligt - gärna innan 15 februari 2024. Remissen kommer också att gå ut till externa parter.

Remissfrågor:

Utgå från de delar av strategin där er förvaltning påverkas.

-Finns det synpunkter på de prioriteringar som gjorts?

-Finns det något som inte går i linje med övriga styrande dokument ni har att ta hänsyn till?

-Finns det saker som saknas men som ni bedömer är viktiga att ha med gällande näringslivsstrategiskt arbete?

Självklart är vi även tacksamma för kommentarer gällande strategin som helhet, men viktigast är det som berör er förvaltning och påverkar ert strategiska arbete. Några frågor? bara hör av er!

Ser fram emot era svar som ni kan skicka in till kommun@vanersborg.se

Sofia Jessen
Näringslivschef

Sändlista

Samtliga nämnder

2023-12-22

Dnr: KS 2023/941

Handläggare

Sofia Jessen

sofia.jessen@vanersborg.se

Remiss - Näringslivsstrategi

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar remittera Näringslivsstrategi till samtliga nämnder inom Vänerns kommun. Nämndernas yttranden ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 15 februari 2024.

Sammanfattning

Kommunens näringsliv är viktigt då det har en betydande påverkan på ekonomin, arbetsmarknaden och samhället som helhet. Ett gott företagsklimat främjar tillväxt, innovation och hållbarhet samtidigt som det skapar arbetstillfällen, skatteintäkter och service till medborgarna.

Näringslivsstrategin för Vänerns borg 2024–2030 kartlägger en omfattande väg för initiativ som förbättrar näringslivsklimatet och främjar hållbar tillväxt. Strategins helhetsinriktning understryker att det är kommunens samlade ansträngningar som påverkar näringslivsklimatet och den övergripande tillväxten.

För att uppnå detta har vi tagit fram sju strategiska utvecklingsområden:

- Företagsdialog och service till företag
- Etablering och tillväxt
- Infrastruktur och digitalisering
- Innovation och omställning
- Kompetensplanering
- Attraktionskraft
- Hållbarhet

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen antagen den 2 juni 2021 § 127- Remiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige samt beslut att överlåta inkomsten remiss till annan nämnd för yttrande direkt till remissinstansen, punkten

Underlag

- Remiss – Näringslivsstrategi Vänerns borgs kommun 2024 - 2030

Benny Augustsson

Kommunstyrelsens ordförande

Sändlista för beslut

Postadress:

Vänerns borgs kommun
462 85 Vänerns borg

Besöksadress:

Sundsgatan 29
Vänerns borg

Telefon:

0521-72 10 00

Webbplats:

www.vanersborg.se

E-post:

E-post fylls i här

Vänersborgs kommun

Nämnd

Handläggare

Sofia Jessen

sofia.jessen@vanersborg.se

DELEGERINGSBESLUT

2(2)

2023-12-22

Dnr: KS 2023/941

Samtliga nämnder

Postadress:
Vänersborgs kommun
462 85 Vänersborg

Besöksadress:
Sundsgatan 29
Vänersborg

Telefon:
0521-72 10 00

Webbplats:
www.vanersborg.se

E-post:
E-post fylls i här

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Benny Augustsson

Näringslivsstrategi Vänerns kommun 2024-2030

Remiss

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte.....	2
Övergripande mål.....	2
Bakgrund och genomförande ,	2
Strategiskt utvecklingsområde 1: Företagsdialog och service till företagen	3
Strategiskt utvecklingsområde 2: Etablering och tillväxt	4
Strategiskt utvecklingsområde 3: Infrastruktur och digitalisering	5
Strategiskt utvecklingsområde 4: Innovation och omställning	6
Strategiskt utvecklingsområde 5: Kompetensplanering.....	7
Strategiskt utvecklingsområde 6: Attraktionskraft	8
Strategiskt utvecklingsområde 7: Hållbarhet.....	9
Publicering	10
Uppföljning och utvärdering	10

Dokumentinformation Strategin beskriver hur kommunens näringslivsarbete ska utföras och vilka prioriteringar som finns för arbetet under åren 2024-2030.		Dokumentansvarig Näringslivschef	
Antagen Ange beslutsdatum och ev §.	Antagen av Ange beslutsinstans eller tjänstepersons titel	Reviderad Ange ev föregående revidering beslutsdatum och ev §.	Giltighet 2030-12-31
Aktualisering Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	Diarienummer Nämndkod. Diariennr	Intranät ☐	Hemsida ☐
Uppföljning En gång per mandatperiod			
Andra regelverk som omnämns Ange de lagar, förordningar, föreskrifter, taxor eller styrande dokument som omnämns tex ”Kommunallagen (KL 2017:725).			

Inledning

Kommunens näringsliv är viktigt då det har en betydande påverkan på ekonomin, arbetsmarknaden och samhället som helhet. Ett gott företagsklimat främjar tillväxt, innovation och hållbarhet samtidigt som det skapar arbetstillfällen, skatteintäkter och service till medborgarna.

Regionhuvudstaden Vänersborg ligger mitt i Västra Götalands län och Trestadsområdet. Med en central placering i en expansiv arbetsmarknadsregion utgör Vänersborgs kommun ett attraktivt och strategiskt läge för företag att etableras och utvecklas i. Det finns en väl utbyggd infrastruktur med vägnät, sjöfart, flygplats och kollektivtrafik med goda förbindelser till flera större städer.

I hela kommunen finns naturen inpå knuten med närhet till såväl Vänern som rekreationsområden som till exempel på de mäktiga platåbergen Halle- och Hunneberg. Det finns en landsbygd med starkt lokalt engagemang, stora satsningar på landsbygdsutveckling kring flera kommunens mindre tätorter samt en stadskärna med väl bevarad småstadscharm. Ett rikt förenings- och kulturliv utgör, tillsammans med en mängd olika evenemang, en grund för ett levande och attraktivt samhälle.

Näringslivet är aktivt och differentierat. Det finns en stark samverkan mellan näringsliv, kommun, föreningsliv, organisationer och civilsamhället. Att fortsätta främja samverkan är avgörande för att nå uppsatta mål.

Näringslivsstrategin för Vänersborg 2024–2030 kartlägger en omfattande väg för initiativ som förbättrar näringslivsklimatet och främjar hållbar tillväxt. Strategins helhetsinriktning understryker att det är kommunens samlade ansträngningar som påverkar näringslivsklimatet och den övergripande tillväxten.

För att uppnå detta har vi tagit fram sju strategiska utvecklingsområden:

- Företagsdialog och service till företag
- Etablering och tillväxt
- Infrastruktur och digitalisering
- Innovation och omställning
- Kompetensplanering
- Attraktionskraft
- Hållbarhet

Genom att strategiskt utveckla Vänersborgs kommuns näringslivsklimat skapas goda förutsättningar att etablera, driva och utveckla företag i Vänersborgs kommun.

Arbetet med de sju strategiska områdena i näringslivsstrategin omfattar hela den geografiska ytan Vänersborgs kommun. Utvecklingsområdena har ingen inbördes prioriteringsordning.

När begreppet ”vi” används i detta dokument innebär det Vänersborgs kommun som koncern-organisation.

Syfte

Näringslivsstrategi 2024 – 2030 ska vägleda näringslivsutvecklingen över en sjuårsperiod, med fokus på att uppfylla globala, regionala och kommunala mål samt möta behoven hos det lokala näringslivet.

Näringslivstrategin ska i sin helhet och inom varje strategiskt område tolkas och tillämpas på ett sätt som främjar en hållbar utveckling, med insatser som bidrar till att vi når såväl de globala målen som kommunens vision och inriktningsmål.

Övergripande mål

Vänersborgs kommuns vision är ”attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet”. Till detta finns inriktningsmål som vägleder arbetet och strategier. Inriktningsmålen berör olika aspekter av näringslivsarbetet och vägleder arbetet strategiskt.

Vänersborgs kommuns vision och inriktningsmål relaterar till de globala målen i FN:s Agenda 2030, så att insatser och strategier som syftar till att vi ska nå kommunens målsättningar även bidrar till att de globala målen kan nås. Den översiktsplan som finns för kommunen är också ett viktigt underlag i det näringslivsstrategiska arbetet.

En hållbar utveckling utgör grunden för all värdeskapande verksamhet, såväl för privata aktörer som för offentlig verksamhet. Näringslivsstrategin syftar till att understödja en hållbar utveckling utifrån de tre hållbarhetsperspektiven i FN:s Agenda 2030, det vill säga ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

På regional nivå finns den regionala utvecklingsstrategin för 2030 för Västra Götalands län, som inriktar sig på att stärka regionens innovationsförmåga, bygga kompetens, öka inkluderingen och koppla samman Västra Götaland. Den innehåller också tvärssektoriella mål som rör studier, digitalisering, elektrifiering och cirkulära affärsmodeller.

På delregional nivå finns Business Region Västs Näringslivsstrategi 2030, som fokuserar på styrkeområden såsom bioekonomiska näringar, besöksnäring, hållbar industri och kulturella/kreativa näringar. De utmaningar som tas upp är kompetensförsörjning, företagsklimat, ökad konkurrens och mångfald samt strategiska vägval för att stärka innovationskraften och bygga kompetens.

Bakgrund och genomförande

Arbetet med en ny näringslivsstrategi för Vänersborgs kommun startade under våren 2022 och har genomförts i nära samarbete med näringslivsrådet i kommunen.

Under arbetet har ett stort antal dialogmöten genomförts, bland annat med företagare i de olika geografiska verksamhetsområdena, representanter från utvecklingsnoder, företagsstödande aktörer, kommunförvaltningarnas ledningsgrupper och kommunens lotsgrupp.

Genom dessa dialoger och med utgångspunkt i de ovan nämnda mål som finns på kommunal, regional och global nivå har ett antal strategiska utvecklingsområden definierats och prioriteringar tydliggjorts och förankrats.

Strategiskt utvecklingsområde 1: Företagsdialog och service till företagen

En pålitlig plats för företagens utveckling

Att erbjuda enastående service och bemötande, främja en öppen dialog, säkerställa snabb och rättssäker handläggning samt visa djup förståelse för företagens behov är kärnan i att skapa ett positivt företagsklimat. Ett trivsamt företagsklimat lockar fler etableringar, nya företag och ger befintliga företag större möjligheter till tillväxt. Vi prioriterar transparenta och lättförståeliga upphandlingsprocesser inom kommunen.

Prioritering

- 1. Företagsvänligt bemötande:** Vi ska ha en förstående och lösningssökande attityd gentemot företagare. Genom ett gott bemötande och en vägledande dialog erbjuder vi näringslivet en utmärkt service.
- 2. Rättssäker myndighetsutövning:** Vår myndighetsutövning ska ske på ett rättssäkert sätt och med djup förståelse för företagens behov. Handläggning ska vara snabb och beslut ska vara tydligt motiverade och enkla att förstå.
- 3. Öppenhet i upphandlingar:** Upphandling som genomförs ska ske med beaktande av ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet samt följa de grundläggande principerna, varav en är transparens. I lämpliga fall ska vi möjliggöra för lokala företag att delta i upphandlingen.
- 4. Aktiv dialog med näringslivet:** Fungerande kontaktytor mellan näringsliv och kommun är ett långsiktigt fokusområde. Genom olika aktiviteter som företagsbesök, näringslivsträffar, nätverksträffar och samråd skapas möjlighet till dialog och ömsesidig förståelse.
I Näringslivsrådet sker kontinuerligt dialog och planering av näringslivsfrågor. Här deltar kommunens ansvariga samt representanter för olika företagargrupper.

Strategiskt utvecklingsområde 2: Etablering och tillväxt

Verka för goda förutsättningar för företag att etablera sig och utvecklas

Vi strävar efter att göra det enkelt för företag att etablera sig och växa i Vänersborgs hela geografiska område. Ett starkt och växande näringsliv är avgörande för ekonomisk hållbarhet och välfärd. För att uppnå detta är det väsentligt att Vänersborgs kommun arbetar med etableringar i en långsiktig strategi.

Prioritering

- 1. Etableringsberedskap och flexibilitet:** Vi ska verka för att det ska finnas tillgänglig verksamhetsmark och flexibla detaljplaner som kan möta både nuvarande och framtida behov på företagsetableringar eller utveckling av befintliga företag.
- 2. Effektiv etableringsservice:** Vår etableringsservice ska kännetecknas av snabb återkoppling, korta handläggningstider, rimliga kostnader samt en kompetent och vänlig inställning gentemot både nya och befintliga företag.
- 3. Ambassadörer för tillväxt:** Tillsammans med det lokala näringslivet agerar vi som ambassadörer för att attrahera nya företag till vår kommun. Att de befintliga företagen trivs och kan utvecklas skapar en positiv bild av kommunen som etableringsplats.
- 4. Etableringsstrategiskt arbete:** Vi ska arbeta strategiskt och proaktivt för att främja att etablering och tillväxt stärker befintligt näringsliv och samhälle samt bidrar till grön omställning för hållbar tillväxt. Marknadsföring av verksamhetsmark ska ske med fokus på den typ av etableringar som bäst passar in i det specifika området.

Strategiskt utvecklingsområde 3: Infrastruktur och digitalisering

Goda förutsättningar för framtidens företagande

Vänersborgs kommun har ett mycket bra logistiskt läge. God infrastruktur är avgörande för företagen i vår kommun, både gällande transporter, kompetensförsörjning och landsbygdsutveckling. Dessutom är tillgången till elnät, laddningsinfrastruktur, internet och mobiltäckning viktiga för framtiden.

För att dra full nytta av vårt strategiska läge, behöver vi arbeta aktivt med att utveckla dessa förutsättningar och se till hela kommunens geografi i detta arbete.

Prioritering

- 1. Utbyggd transportinfrastruktur:** Vi ska verka för en fortsatt utveckling av vår infrastruktur med fokus på att skapa en välfungerande helhet av transportlösningar, så som tåg, flyg, sjöfart och vägar. Genom att bevaka utvecklingen inom området och anpassa framtida satsningar skapas möjligheter för fler fossilfria och hållbara alternativ.
- 2. Kollektivtrafik, vägnät och cykelvägar:** För att attrahera arbetskraft och främja säkra transporter verkar vi för satsningar på kollektivtrafik och ett välutvecklat och trafiksäkert vägnät. Vi ska bland annat verka för en utbyggnad av E45 mellan Vänersborg och Mellerud, ett väl fungerande kollektivtrafiknät samt tågstopp i Brålanda och Frändefors.
- 3. Digitalisering och kompetens:** Den ökade digitaliseringen kräver nya kompetenser och processer. Vi ska fortsätta att stärka företagen i deras digitala utveckling genom att vara lyhörda för nya behov och tillsammans hitta lösningar och samverka för en god framtida konkurrenskraft.
- 4. Hållbar mobilitet:** Vi ska verka för framtidens hållbara mobilitetslösningar och transporter samt förbättrade förbindelser till andra regioner och närliggande huvudstäder. I detta arbete är det viktigt att se till hela kommunen och på olika sätt stärka landsbygdens förutsättningar.
- 5. Strategiskt samhällsplanering:** Vi ska sträva efter att planlagd mark för företag är nära god infrastruktur samt planera bostäder och skolor i anslutning till kollektivtrafik, då detta skapar en attraktiv boendemiljö och goda förutsättningar för mobilitet och transportlösningar.

Strategiskt utvecklingsområde 4: Innovation och omställning

Stöd till företagen i utveckling och omställning

För att hålla vårt näringsliv konkurrenskraftigt och i framkant är det nödvändigt att stärka vår innovationskraft och möjliggöra omställning för minsta möjliga klimatpåverkan samt anpassning till påverkan från omvärlden. Ett näringsliv som är starkt inom omställning är viktigt för samhällets totala beredskap och robusthet. Detta arbete handlar om allt från självförsörjningsgrad av livsmedel till logistik och olika typer av samhällsservice.

Prioritering

- 1. Innovationsdriven affärsutveckling:** Vi ska verka för att stimulera innovationskraften i näringslivet för att skapa nya affärsmöjligheter och stärka Vänersborgs företag. Genom samarbete med akademiska institutioner och innovationspartners skapas en miljö som främjar utvecklingen av nya affärsområden.
- 2. Hållbar omställning:** Vi ska stödja företagen i sin hållbara omställning genom aktiva val av material, effektiv hantering av processavfall, nya energilösningar och liknande åtgärder.
- 3. Utvecklingsnoder:** Vänersborgs kommun ska fortsatt aktivt stödja de utpekade utvecklingsnoder som finns inom Fyrbodalsregionen, som fungerar som lok i utvecklingen inom sina respektive områden. Två av utvecklingsnoderna är placerade i Vänersborgs kommun och fokuserar på gröna näringar samt materialinnovationer. De fungerar som plattformar för näringslivet att utveckla sina verksamheter och bidra till globala mål.
- 4. Robusthet och krisberedskap:** Vi ska genom samverkan mellan kommun, olika aktörer samt näringslivet skapa en ökad robusthet i samhället och en hög beredskap. Vi ska verka för kompetensutveckling och planering. Genom gemensamma aktiviteter, initiativ och projekt stärks den totala beredskapen och möjligheterna att samverka vid olika krissituationer ökar.

Strategiskt utvecklingsområde 5: Kompetensplanering

Aktivt verka för att säkra tillgången på framtidens kompetens

Genom samverkan mellan näringsliv, kommun, myndigheter samt innovations- och utbildningsaktörer skapar Vänersborgs kommun goda förutsättningar för näringslivets kompetensförsörjning. Vi strävar efter att matcha arbetsgivarnas behov av kompetens med utbildningsinsatser och tillgänglig arbetskraft och att aktivt arbeta för kvarboende och inflyttning för att stärka vår kompetensförsörjning.

Att stärka barn och ungdomars intressen från tidig ålder, skraddarsy utbildningar efter arbetsmarknadens behov och främja möjligheten att starta företag skapar en stark kompetensförsörjning.

Prioritering

- 1. Skola och näringslivssamverkan:** Vi ska ha en varaktig och stark samverkan mellan skola och näringsliv. Med företagens hjälp skapas intresse för olika yrken och en förståelse för arbetslivet. Genom dialog arbetar vi tillsammans för ett utbildningsutbud som stärker kompetensplaneringen på kort och lång sikt.
- 2. Breddad rekrytering:** Genom att aktivt arbeta med breddad rekrytering och andra innovativa insatser ska vi sträva efter att bryta segregation och säkerställa en stark och välmående arbetsmarknad.
- 3. Attraktionskraft för arbetskraft och kompetens:** Vi ska arbeta proaktivt för att skapa en plats där många vill bo och leva med en mångfald av kultur- och fritidsliv. Vi samarbetar även strategiskt inom det geografiska arbetsmarknadsområdet för att stärka attraktiviteten i hela området för inflyttning och kvarboende.
- 4. Nyföretagande:** Genom att samverka med olika innovations- och företagsstärkande aktörer ska vi systematiskt verka för ett näringslivsklimat som bidrar till innovation, företagsutveckling och entreprenörskap.
- 5. Strategiskt samarbete och omvärldsbevakning:** Vi ska verka för ett livslångt lärande och en långsiktig kompetensförsörjning genom att följa den snabba utveckling som sker i arbetsliv och samhälle och genom att samarbeta strategiskt mellan näringsliv, kommun, myndigheter och utbildningsaktörer.

Strategiskt utvecklingsområde 6: Attraktionskraft

Verka för en levande och attraktiv kommun för boende och besökare.

Vänersborgs kommun har en enastående plats med närhet till stora städer, naturupplevelser och gemenskap. Genom att bygga på vårt gemensamma platsvarumärke skapar vi stolthet och en kraftfull kommunikationsplattform. Att vara "Levande, Attraktiv och Hållbar" och "Tillsammans" är våra ledstjärnor.

Prioritering

- 1. En plats för alla:** Vi ska arbeta tillsammans med näringsliv, föreningar, organisationer och civilsamhället för att vara en levande, attraktiv och hållbar plats för invånare i alla åldrar, besökare och företag. Vi skapar även en miljö som är attraktiv för företag att etablera sig och utvecklas i.
- 2. Evenemang som tillväxtmotor:** Vi ser evenemang som en motor för tillväxt och som ett sätt att stödja vår vision, våra värdeord och våra mål. Vi ska arbeta för ett brett utbud av evenemang i hela kommunen genom att samverka externt och internt. Vi ska verka för att aktörer kan genomföra arrangemang och aktiviteter som gynnar näringslivet och föreningslivet över hela året, till exempel cup- och lägerverksamhet samt större idrotts- och kulturarrangemang.
- 3. Platsens varumärke:** Vi ska använda vårt platsvarumärke och vårt varumärke som Regionhuvudstad konsekvent inom kommunens organisation samt uppmuntrar näringsliv och föreningar att göra det samma. Genom ett långsiktigt platsvarumärkesarbete stärker vi Vänersborgs attraktionskraft. Vi samverkar nära besöksnäringen för att stärka platsens attraktivitet och marknadsföring.
- 4. Kulturella och kreativa näringar:** Vi ska verka för att främja kreativa och kulturella näringar, kulturell utveckling samt estetisk gestaltning, då detta förstärker upplevelsen av en levande och attraktiv kommun och skapar stora mervärden i samhället och näringslivet.
- 5. Platsutveckling och tillgänglighet:** Vi ska utveckla våra fysiska miljöer utifrån ett samhällsdelaktigt perspektiv med berörda aktörer för att skapa engagemang och stolthet hos företag och invånare. Vi strävar efter hög tillgänglighet både digitalt och fysiskt.

Strategiskt utvecklingsområde 7: Hållbarhet

Skapa förutsättningar för företagen att vara hållbara ekologiskt, ekonomiskt och socialt

Hållbarhet är en central fråga för Vänersborgs kommun och för näringslivet. Detta arbete genomsyrar på ett övergripande plan våra strategier och aktiviteter.

Genom att alltid ha med oss de tre hållbarhetsaspekterna – miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet – samt sträva efter att uppnå klimatmålen, främja mångfald och skapa en gemensam medvetenhet om dessa frågor, tar vi steg mot en bättre och mer hållbar framtid för vår kommun och vårt näringsliv.

Prioritering

- 1. Sunda konkurrensvillkor och upphandling:** Vi ska verka för sunda konkurrensvillkor som stöder vårt näringsliv och främjar ekonomiskt och socialt hållbara affärsprinciper.
- 2. Brottsförebyggande arbete:** Vi ska samverka systematiskt med näringslivet och olika aktörer för att genomföra brottsförebyggande åtgärder som skapar en trygg miljö för företagande och samhälle. Detta bidrar till ökad tillit i samhället samt stärkt ekonomisk och social hållbarhet.
- 3. Industriell symbios och cirkulära lösningar:** Vi ska sträva efter att uppnå symbios och samarbeten mellan företag för att minska svinn och öka långsiktig hållbarhet och cirkulära affärsmodeller. I detta arbete samverkar vi med olika aktörer med specialistkompetens inom området.
- 4. Grön näring och livsmedelsförsörjning:** Vi ska verka för att stärka den gröna näringen och livsmedelsproduktionen. Ett viktigt fokus är att skapa obrutna produktionskedjor för lokala livsmedel samt att stärka företagen inom grön näring i deras arbete för att skapa en stark, innovativ och robust livsmedelsförsörjning.
- 5. Minskad klimatpåverkan och hållbarhetsredovisning:** Vi ska stödja företagen i arbetet att minimera klimatpåverkan samt sammanställa relevant information. Att kunna redovisa och kommunicera sitt hållbarhetsarbete stärker många företag vid upphandlingar och licensieringskrav samt gynnar företagens varumärke.

Publicering

Vänersborgs näringslivsstrategi publiceras på Vänersborgs kommuns hemsida.

Uppföljning och utvärdering

Vänersborgs näringslivsstrategi följs upp i ordinarie delårsrapportering. Näringslivsrådet i Vänersborg får årligen en summering av aktiviteter och resultat.

Näringslivsarbetet spänner i över alla kommunens förvaltningar på olika sätt. Nämnder, förvaltningar och bolag är ansvariga för implementering och genomförande. Strategin ska fungera som underlag till mål- och resursplan samt för nämndernas och styrelsernas verksamhetsplaner. I mål- och resursplanen anger varje nämnd de förväntade resultat som har bäring på styrdokumentet. Aktiviteter planeras i nämndernas verksamhetsplaner och följs upp årligen. Kommunstyrelsen har övergripande ansvar för uppföljning och utvärdering.

From: Sofia Jessen
Sent: 2024-01-04 10:31:11
To: Camilla Saxberg
Subject: SV: Äskande om förlängd svarstid angående Näringslivsstrategi

Tack själv, ser fram emot ert svar.
Mvh Sofia

Från: Camilla Saxberg <camilla.saxberg@vanersborg.se>
Skickat: den 4 januari 2024 10:30
Till: Sofia Jessen <Sofia.Jessen@vanersborg.se>
Ämne: Sv: Äskande om förlängd svarstid angående Näringslivsstrategi

Hej!
Vi har nämndsmötet fredagen den 16 februari, så på tisdagen den 20 februari ska vi allt kunna ha en justerat protokoll att sända till er!
Tusen tack på förhand!

Med vänliga hälsningar

Camilla Saxberg
Förvaltningssekreterare
Barn- och utbildningsförvaltningen
Vänersborgs kommun
462 85 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29

Telefon: 0521-721030
E-post: camilla.saxberg@vanersborg.se
Hemsida www.vanersborg.se

Information om hur Vänersborgs kommun hanterar personuppgifter:
www.vanersborg.se/personuppgifter

Från: Sofia Jessen <Sofia.Jessen@vanersborg.se>
Skickat: den 4 januari 2024 10:27
Till: Camilla Saxberg <camilla.saxberg@vanersborg.se>; Kommunstyrelseförvaltningen, Vänersborgs kommun <kommun@vanersborg.se>
Ämne: SV: Äskande om förlängd svarstid angående Näringslivsstrategi

Hej!
Det går fint, vilken tid vill ni förlänga till?
Mvh Sofia

Från: Camilla Saxberg <camilla.saxberg@vanersborg.se>

Skickat: den 4 januari 2024 10:17

Till: Kommunstyrelseförvaltningen, Vänersborgs kommun <kommun@vanersborg.se>; Sofia Jessen <Sofia.Jessen@vanersborg.se>

Ämne: Äskande om förlängd svarstid angående Näringslivsstrategi

Hej!

Barn- och utbildningsnämnden har sammanträde den 16 februari, varpå vi äskar om förlängd svarstid gällande nedan remiss av Näringslivsstrategi, för att kunna behandla ärendet vid aktuellt nämndsammanträde.

Tackar på förhand!

Med vänliga hälsningar

Camilla Saxberg

Förvaltningssekreterare

Barn- och utbildningsförvaltningen

Vänersborgs kommun

462 85 Vänersborg

Besöksadress: Sundsgatan 29

Telefon: 0521-721030

E-post: camilla.saxberg@vanersborg.se

Hemsida www.vanersborg.se

Information om hur Vänersborgs kommun hanterar personuppgifter:

www.vanersborg.se/personuppgifter

Från: kommun@vanersborg.se <kommun@vanersborg.se>

Skickat: den 22 december 2023 15:04

Till: Barn- och utbildningsförvaltningen <barnutbildning@vanersborg.se>

Ämne: [2023/941] Näringslivsstrategi för åren 2024 - 2030 [ref=60355]

Hej!

Här kommer en ny näringslivsstrategi för Vänersborgs kommun på remiss. Strategin är framtagen med syfte att stödja det näringslivsstrategiska arbetet i hela kommunen och vi ser det som avgörande att den är väl förankrad i hela kommunkoncernen. Under framtagandet har det bland annat genomförts avstämningar eller workshops med förvaltningarnas ledningsgrupper och vi hoppas genom denna remiss få in ytterligare synpunkter och kommentarer på det sammanställda resultatet. En kommuns näringslivsklimat påverkas av alla förvaltningar och är företagen är viktiga för hela samhället. Därför vill vi skapa ett bra, strategiskt dokument som vi kan bygga genomförbara handlingsplaner till, där alla olika aktiviteter som görs i förvaltningarna blir synliga och stärker samverkan.

Vi ber er också att tänka på att strategin är ett framtidsytande dokument som ska gälla till 2030 och att allt

som står i den självklart inte kan genomföras till fullo på en gång. Vi vet att det just nu finns ekonomiska begränsningar i vad varje förvaltning kan prioritera, men det är viktigt att se strategin som ett sätt att skapa riktning och fokus för det näringslivsstrategiska arbetet över tid.

Tacksamma för svar så snart det är möjligt - gärna innan 15 februari 2024. Remissen kommer också att gå ut till externa parter.

Remissfrågor:

Utgå från de delar av strategin där er förvaltning påverkas.

-Finns det synpunkter på de prioriteringar som gjorts?

-Finns det något som inte går i linje med övriga styrande dokument ni har att ta hänsyn till?

-Finns det saker som saknas men som ni bedömer är viktiga att ha med gällande näringslivsstrategiskt arbete?

Självklart är vi även tacksamma för kommentarer gällande strategin som helhet, men viktigast är det som berör er förvaltning och påverkar ert strategiska arbete. Några frågor? bara hör av er!

Ser fram emot era svar som ni kan skicka in till kommun@vanersborg.se

Sofia Jessen
Näringslivschef

Sändlista

Samtliga nämnder

2024-01-24

Dnr: BUTN 2023/132

Handläggare

Louise Edgren
louise.edgren@vanersborg.se
0521-72 10 29

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Svar på remiss angående utredning av Norra skolans lokaler

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden översänder Yttrande angående remiss av utredning Norra skolans lokaler daterat 2024-01-23 till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har beslutat att remittera rapporten Utredning Norra skolans lokaler till barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och socialnämnden. Senast 2024-03-14 ska yttrandet vara kommunstyrelsen tillhanda.

Barn- och utbildningsnämnden har tagit fram ett yttrande som svar på remissen, se bilaga.

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Bilagor

Yttrande angående remiss av utredning Norra skolans lokaler daterat 2024-01-23

Sändlista

Kommunstyrelsen
Förvaltningschef BUF
Verksamhetschef förskola och pedagogisk omsorg
Utvecklingsledare BUF
Utredare BUF
Ekonomer BUF

2024-01-23

Dnr: BUTN 2023/132

Handläggare
Louise Edgren
louise.edgren@vanersborg.se
0521-72 10 29

Mottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande angående remiss av utredning Norra skolans lokaler

Bakgrund

Kommunstyrelsen har beslutat att remittera rapporten Utredning Norra skolans lokaler till barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och socialnämnden. Senast 2024-03-14 ska yttrandet vara kommunstyrelsen tillhanda.

Sammanfattning av yttrande

Barn- och utbildningsnämnden ställer sig positiv till utredningens förslag att vidare utreda möjligheten att anpassa byggnaderna för förskola, musik- och kulturskola och daglig verksamhet.

I det fortsatta utredningsarbetet anser barn- och utbildningsnämnden att det är viktigt att fokusera på vilka verksamhetsanpassningar som är möjliga, hur ändamålsenliga lokalerna kan bli inkluderat en pedagogisk utemiljö, kostnaden för detta, tillgängligheten för vårdnadshavare och underhållsaspekten.

Yttrande

Kommunfullmäktige beslutade 2022-12-14, § 198 och 199, ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med berörda nämnder utreda vilka kommunala verksamheter som skulle kunna nyttja Norra skolans lokaler.

Utredningen föreslår att möjligheterna att anpassa byggnaderna för musik- och kulturskola, förskola och daglig verksamhet utreds vidare. Den vidare utredningen föreslås fokusera på vilka verksamhetsanpassningar som är möjliga, kostnader för dessa samt om det är möjligt att nyttja byggnaderna med en mindre omfattande renovering för att få till en kostnadseffektivare lösning. Kommunstyrelsen önskar att få berörda nämnders synpunkter på utredningens förslag.

Barn- och utbildningsnämnden ställer sig positiv till utredningens förslag att vidare utreda möjligheten att anpassa byggnaderna för förskola, musik- och kulturskola och daglig verksamhet då barn- och utbildningsnämnden har ett behov av förskoleplatser i området (läs mer i Reviderad förskole- och grundskoleplan 2025–2034).

För barn- och utbildningsnämnden är det viktigt att få ett tillförlitligt underlag gällande vilka **verksamhetsanpassningar** som är möjliga, hur **ändamålsenliga** lokalerna kan bli och vad **kostnaden** är för detta. Kopplat till ändamålsenlighet anser barn- och

2024-01-23

Dnr: BUTN2023/132

utbildningsnämnden att det är centralt med en **pedagogisk utemiljö** som stimulerar till lek och rörelse och där grönska är en naturlig del. För barn- och utbildningsnämnden är det centralt att professionen och verksamhetsansvarig får vara med och bedöma ändamålsenligheten. Vidare är det av stor vikt för barn- och utbildningsnämnden att kunna jämföra hyreskostnader tillsammans med ändamålsenligheten i Norra skolans lokaler jämfört med befintliga externt förhyrda lokaler och andra alternativa lösningar för förskoleplatser innan ett beslut om framtida förhyrning kan tas.

Norra skolans lokaler har ett centralt läge i Vänersborg och kan på så sätt ses som en strategisk plats för förskola. Som framhävs i utredningsrapporten är dock trafiksituationen i området problematisk redan idag. Barn- och utbildningsnämnden vill framhäva att det är centralt för en förskoleverksamhet med **tillgänglighet** genom att det finns goda förutsättningar för vårdnadshavare att hämta och lämna med såväl cykel, bil, kollektivtrafik som till fots.

Utredningen föreslår att det ska utredas vidare om det är möjligt att nyttja byggnaderna med en mindre omfattande renovering för att få till en kostnadseffektivare lösning. Barn- och utbildningsnämnden anser att kostnadseffektivitet och god ekonomisk hushållning alltid ska beaktas. Samtidigt är det centralt att nämndens verksamhet kan bedrivas i **välunderhållna lokaler** med god teknisk status. Dessvärre har nämndens verksamhet på senare år tvingats att akut evakuera förskolor där både pedagoger och barn fått symptom av inomhusmiljön, bland annat på grund av fukt- och mögelpåverkan. I det fortsatta utredningsarbetet anser barn- och utbildningsnämnden att det är viktigt att säkerställa att lokalerna inte utgör en ohälsosam miljö för våra yngsta medborgare och de anställda pedagogerna om lokalerna ska kunna användas för förskoleverksamhet.

Bo Carlsson
Ordförande

Sofia Bråberg
Förvaltningschef

2023-11-13

Dnr: KS 2023/289

Handläggare

Anna Högmark
anna.hogmark@vanersborg.se
0521-722527

Mottagare

Kommunfullmäktige

Utredning Norra skolans lokaler

Anna Högmark, Kommunstyrelseförvaltningen
Oskar Andersson, Kommunstyrelseförvaltningen
Pål Castell, Kommunstyrelseförvaltningen
Eddie Sandin, Miljö- och byggnadsförvaltningen
Hans Larsson, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Louise Edgren, Barn- och utbildningsförvaltningen
Magnus Nordin, Kultur- och fritidsförvaltningen
Anders Lundberg, Socialförvaltningen

Omslagets framsida: Fridastatyn i Skräckleparken

Bild/Foto: Jerry Lövberg

Sammanfattning av rapporten

Kommunfullmäktige gav 2022-12-14 kommunstyrelsen i uppdrag att utreda vilka kommunala verksamheter som skulle kunna nyttja Norra skolans lokaler. Utifrån kommunens principer för lokalförsörjning följer att byggnaderna i första hand bör nyttjas för verksamheternas behov av nya eller utökade lokaler alternativt för att ersätta externa lokaler om det är ekonomiskt fördelaktigt. Utifrån dessa principer har användningsområdena fritidsgård, daglig verksamhet, förskola, anpassad grundskola, grundskola åk F-6 samt 7–9, musik- och kulturskola, kontor för delar av socialförvaltningen och hemtjänst identifierats som lämpliga att utvärdera som nyttjare av byggnaderna. Användningsområdenas lämplighet har utvärderats ur aspekterna ekonomi, lokaliseringens tillgänglighet för invånarna, kulturmiljö, stadsmiljö, trafik och flöden samt tidsaspekten. Då utredningen inte har kunnat avgöra vilka verksamhetsanpassningar som är möjliga att genomföra och vad de kan kosta bör ekonomin och lokalernas ändamålsenlighet för verksamheterna utredas vidare. Utifrån de utredda aspekterna föreslås utredningen framledes fokusera på en kombination av verksamheterna musik- och kulturskola, förskola och daglig verksamhet.

Anna Högmark

Utredare

Innehållsförteckning

1	UPPDRAG	4
1.1	UPPDRAGSBESKRIVNING	5
1.2	MÅL OCH SYFTE	5
1.3	BERÖRDA PARTER/AKTÖRER	5
1.4	AVGRÄNSNING.....	5
1.5	UNDERLAG.....	5
1.6	METOD	5
2	RESULTAT OCH SLUTSATSER	5
3	UTREDNING	7
3.1	FASTIGHETEN.....	7
3.1.1	<i>Planbestämmelser</i>	8
3.1.2	<i>Tidigare strategiska ställningstaganden</i>	9
3.1.3	<i>Kulturhistoriska värden</i>	11
3.1.4	<i>Byggnadernas utformning och skick</i>	11
3.1.5	<i>Underhållsbehov</i>	12
3.2	LOKALBEHOV OCH INHYRDA LOKALER	12
3.2.1	<i>Fritidsgård</i>	12
3.2.2	<i>Daglig verksamhet</i>	13
3.2.3	<i>Förskola</i>	14
3.2.4	<i>Anpassad grundskola</i>	16
3.2.5	<i>Grundskola åk F-6</i>	17
3.2.6	<i>Grundskola åk 7-9</i>	17
3.2.7	<i>Musik och kulturskola</i>	18
3.2.8	<i>Kontor för delar av socialförvaltningen</i>	18
3.2.9	<i>Hemtjänst</i>	19
3.3	UTVÄRDERING AV ANVÄNDNINGAR	19
3.3.1	<i>Ekonomi</i>	19
3.3.2	<i>Lokalernas ändamålsenlighet och invånarnas tillgänglighet</i>	20
3.3.3	<i>Stadsmiljö</i>	22
3.3.4	<i>Kulturmiljö</i>	22
3.3.5	<i>Trafik och flöden</i>	23
3.3.6	<i>Tidplan</i>	23
4	BILAGOR	24

1 Uppdrag

1.1 Uppdragsbeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2022-12-14, § 198 och 199, ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med berörda nämnder utreda vilka kommunala verksamheter som skulle kunna nyttja Norra skolans lokaler.

Uppdragsbeskrivningen utgör bilaga 1 till utredningen.

1.2 Mål och syfte

Målet för utredningen är att utreda vilka verksamheter som är lämpliga att nyttja Norra skolans lokaler utifrån aspekterna ekonomi, nytta för verksamheten, påverkan på stadsmiljö, hållbarhet och invånarnas tillgänglighet till verksamheten.

Syftet är att utreda om och hur byggnaderna kan användas för kommunens egen lokalförsörjning.

1.3 Berörda parter/aktörer

Utredningen har genomförts av en förvaltningsövergripande grupp. I arbetsgruppen har miljö- och byggnadsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen varit representerade. Kommunstyrelseförvaltningen har varit sammankallande och ansvarar för utredningens genomförande.

1.4 Avgränsning

Då projektet saknar budget finns inte möjlighet att ta in extern hjälp vilket är nödvändigt för att avgöra vilka verksamhetsanpassningar som är möjliga att genomföra och vad de kan kosta.

1.5 Underlag

Sammanträdesprotokoll Kommunfullmäktige 2022-12-14 § 198 dnr: KS 2021/438

Sammanträdesprotokoll Kommunfullmäktige 2022-12-14 § 199 dnr: KS 2021/439

1.6 Metod

För utredningens genomförande har en förvaltningsövergripande grupp satts samman. Gruppen har inventerat det befintliga lokalbeståndet samt lokalbehov, sammanställt befintlig information och utredningar angående fastigheten för att sedan analysera underlaget utifrån gällande styrdokument samt mål och syfte med utredningen.

2 Resultat och slutsatser

Syftet med utredningen är att utreda om och hur byggnaderna på den av kommunen ägda fastigheten Oxeln 7 kan användas för den egna lokalförsörjningen när grundskolan flyttar till den nybyggda Holmängenskolan. Utifrån av kommunfullmäktige fastställda principer följer att byggnaderna i första hand bör nyttjas för verksamheternas behov av nya eller utökade lokaler alternativt för att ersätta externa lokaler om det är ekonomiskt fördelaktigt.

Utifrån dessa principer har användningsområdena fritidsgård, daglig verksamhet, förskola, anpassad grundskola, grundskola åk F-6 samt 7–9, musik- och kulturskola,

kontor för delar av socialförvaltningen och hemtjänst identifierats som lämpliga att utvärdera som nyttjare av byggnaderna. De utvärderade användningarna bedöms vara möjliga att bedriva i byggnaderna utifrån nuvarande detaljplan och lämpliga att bedriva i centrala Vänersborg men mer eller mindre lämpliga ur andra aspekter. De aspekter som utvärderas i utredningen är ekonomi, lokaliseringens tillgänglighet för invånarna, kulturmiljö, stadsmiljö, trafik och flöden samt tidsaspekten.

Fastigheten har ett intressant läge och en betydelsefull historia som bör beaktas då beslut om den fortsatta användningen fattas. Det centrala läget i Vänersborg intill Vänerstranden kan beroende på användning bidra till att stärka kommunens identitet kring vattenkontakt och levande centrum. Om fastigheten öppnas upp mot och kan användas ihop med parken vore det ett positivt tillskott för stadsmiljön. Publika verksamheter på fastigheten ger fler möjlighet att ta del av det särskilda läget med utsikt över vattnet och anslutning till badplats. Byggnaderna har även ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde. Ur ett kulturmiljöperspektiv skulle det vara positivt med en verksamhet som synliggör historien om 125 år som skola och omhändertar byggnadernas kulturhistoriska värden.

Att beakta ur ett stadsmiljöperspektiv är också att trafiksituationen i området är problematisk och att det inte är lämpligt att fortsätta med verksamhet som medför koncentrerad trafik. Eventuellt parkeringsbehov behöver lösas på fastigheten då gatuparkeringen redan är hårt belastad i området. Förutsättningarna för detta är relativt bra under förutsättning att utemiljön inte behövs för ett viktigare syfte för den framtida verksamheten. Ur detta perspektiv är det önskvärt med en verksamhet som medför så lite biltrafik och parkeringsbehov som möjligt och som i stället bidrar till rörelse av olika människor till fots eller med cykel. Att beakta är dock även att det är drygt 500 meters gångväg till närmsta busshållplats, vilket är relativt långt för att vara i innerstaden.

Sett ur perspektivet kulturhistoria, stadsmiljö samt trafiksituation vore det lämpligt med en kombination av verksamheterna *musik- och kulturskola, fritidsgård* och *daglig verksamhet*. Ur ett verksamhetsperspektiv är dock alternativet fritidsgård tveksamt. Kultur- och fritidsnämnden har under hösten beslutat föreslå samhällsbyggnadsnämnden genomföra en lokalplanering avseende nybyggnation av en fritidsgård på samma tomt där Torpa fritidsgård idag är placerad. Kultur- och fritidsförvaltningen bedömer att nybyggnationen på Torpa innebär att fritidsgårdsverksamheten i centrum behöver stängas för att alternativet ska vara ekonomiskt hållbart. I centrum finns också ungdomsverksamheten Timjan.

Då det finns ett behov av att ersätta Dalaborgs förskola som är i externt inhyrda förskolelokaler i centrumområdet samt eventuellt utöka lokalytan i området för att kunna tillskapa fler förskoleplatser skulle *förskola* kunna vara ett alternativ till fritidsgård som knyter an till platsens historia. Alternativet är ur ett trafikperspektiv sämre än fritidsgård men minskar trafikflödet jämfört med idag. För att tillskapa en förskolegård krävs också inhägnad av åtminstone en del av utemiljön vilket beroende på utformning kan motverka att fastigheten öppnas upp mot parken.

Då det i dagsläget saknas information angående möjligheter till och kostnader för verksamhetsanpassning går det inte att utvärdera alternativen fullt ut med avseende på ekonomi och ändamålsenlighet. Vi kan dock konstatera att samtliga verksamheter skulle

få ökade lokalkostnader. En totalrenovering av byggnaderna beräknas kosta 120 mnkr vilket innebär en ny hyra om cirka 10,9 mnkr dvs. 2520 kr/kvm.

Tabell 1. Nuvarande hyreskostnader och ytbehov för föreslagna verksamheter (år 2023)

Verksamhet	Kvm	Hyra	Kr/kvm
Musik- och kulturskola	2 788	3 330 000	1 132
Förskola (Dalaborg)	680	1 496 822	2 201
Daglig verksamhet	2 325	2 459 000	1 058

Kommentar: Kvm och hyra för daglig verksamhet avser samtliga externa lokaler i centrum då det inte finns någon eller några specifika dagliga verksamheter som är tillänkta till lokalerna. För att samlokalisera daglig verksamhet krävs ca.800–1000 kvm.

Samtliga verksamheter skulle få en högre hyra än vad de betalar per kvadratmeter idag. Till detta kan också kostnader för verksamhetsanpassningar tillkomma. Även om vi redan i nuläget kan konstatera att det inte är ekonomiskt fördelaktigt att flytta kommunala verksamheter till Norra skolan bör kostnaderna och möjligheterna att anpassa byggnaderna för verksamheterna utredas vidare. Kostnadsuppgifterna är i nuläget mycket osäkra. Fastigheten är viktig för stadsmiljön och kan bli en tillgång för kommunens invånare. Tillgången till kommunala byggnader och byggbar mark i Vänersborgs centrum är också begränsad vilket talar för att det kan vara strategiskt att behålla fastigheten i kommunens ägo för framtida stadsutveckling.

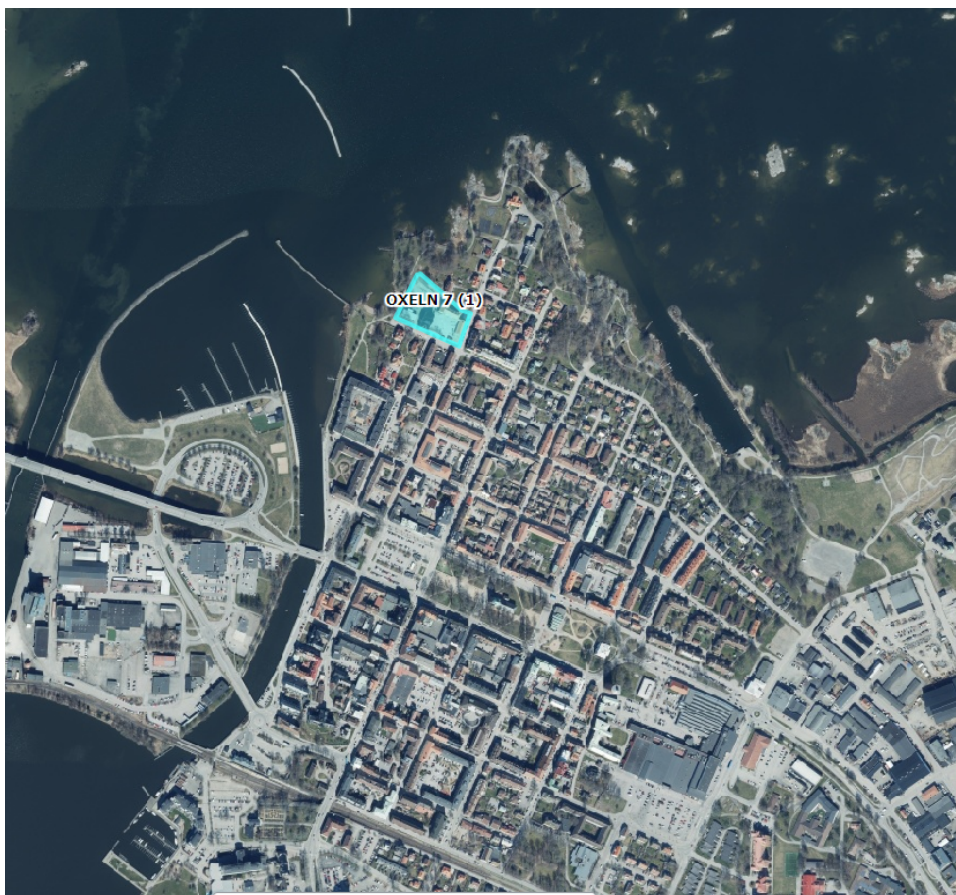
Frågor som behöver besvaras i den fortsatta utredningen är vilka verksamhetsanpassningar som är möjliga, kostnader för dessa och om det är möjligt att nyttja byggnaderna med en mindre omfattande renovering för att få till en kostnadseffektivare lösning. Den fortsatta utredningen bör fokusera på en kombination av musik- och kulturskola, förskola och daglig verksamhet. Att fortsatt utreda möjligheterna att använda fastigheten för grundskola eller kontor för socialförvaltningen inklusive hemtjänst bedöms inte vara meningsfullt då det inte bedöms tillföra vare sig stadsmiljön eller verksamheten några positiva effekter.

3 Utredning

3.1 Fastigheten

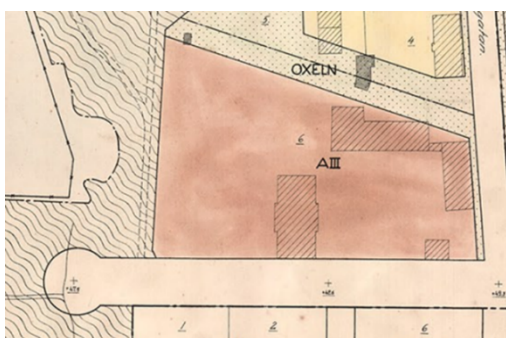
Norra skolan ligger på fastigheten Oxeln 7. Fastighetens storlek är 9445 kvm. I avsnittet beskrivs planbestämmelser, tidigare strategiska ställningstaganden kring fastigheten, kulturhistoriska värden, byggnadernas utformning och skick samt byggnadernas underhållsbehov. Kartan på nästkommande sida visar fastighetens läge i staden.

Kartbild. Fastigheten Oxeln 7.

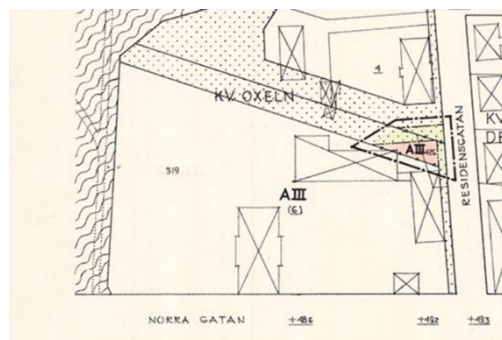

3.1.1 Planbestämmelser

För fastigheten gäller detaljplan 1580K-49 från 1953 samt detaljplan 1580K-78 från 1960 (avser liten del i fastighetens nordöstra hörn).

1580K-49

1580K-78

Detaljplanerna anger att området ska användas för allmänt ändamål. Ingen begränsning i byggyta anges i detaljplanerna men på höjden gäller max 3 våningar. Högsta höjd är 10,6 meter och taklutning får vara max 30 grader

Med allmän byggnad menas enligt praxis en byggnad avsedd att tjäna ett ändamål som det tillkommer stat eller kommun att tillgodose. Som exempel kan nämnas förvaltningsbyggnader, rådhus, brandstation, tingshus, sjukhus och skola.

På Boverkets hemsida står följande om allmänt ändamål:

Allmänt ändamål i äldre planer är avsedda för allmänna ändamål och ska ha verksamheter med stat, kommun eller landsting som huvudman. Det allmänna ändamålet är normalt inte preciserat i planer enligt byggnadslagen eller andra äldre lagar. Kravet i plan- och bygglagen att ändamålet måste redovisas innan bygglov får ges gäller inte för dessa äldre planer. Tidigare var det enbart offentliga organ som fick vara huvudman för en verksamhet inom A-Allmänt ändamål. Sedan 1 januari 2015 är det dock möjligt även för enskilda huvudmän att få bygglov inom dessa områden. Det innebär att det inte längre krävs planändring eller att planen upphävs för att bygglov ska kunna ges för annat än yttre och inre ändring. Däremot får bygglov bara ges om åtgärden innebär att fastigheten eller byggnadsverket som åtgärden gäller används för samma allmänna ändamål som fastigheten eller byggnadsverket senast användes till. Om en fastighet inom ett A-område som har använts till skola säljs till en privat huvudman måste denne fortsätta att bedriva verksamheten skola, annars får inte bygglov ges. Om den privata huvudmannen vill använda fastigheten eller byggnadsverket till något annat ändamål krävs att planen ändras eller upphävs. När bygglov ges till en sökande som inte är ett offentligt organ ska rätten respektive skyldigheten för kommunen att lösa in marken upphöra. (jfr prop. 2013/14:126 sid. 194 f.)

Det finns även en tomtindelning från 1960 fastställd över området. En tomtindelning är idag att betrakta som fastighetsindelningsbestämmelse i gällande detaljplan och innebär att den styr hur man kan dela i området i olika fastigheter. Fastigheten Oxeln 7 stämmer med gällande bestämmelse och konsekvensen av detta blir att man alltså inte kan dela upp Oxeln 7 i olika fastigheter utan att göra en planändring.

3.1.2 Tidigare strategiska ställningstaganden

Fastighetens läge centralt i staden och alldeles intill parkstråket längs Vänerens strand gör den intressant som strategisk utvecklingsplats. Det höga kulturhistoriska värdet spelar in och ger en särskild möjlighet att påverka kommunens identitet och varumärke i såväl negativ som positiv riktning. Det gäller till stor del själva byggnaderna, vilka behandlas i avsnitt 3.1.4, men även själva verksamheten – flera generationer av Vänersborgare har en relation till platsen genom att de själva eller deras barn gått i skolan här.

Kommunens översiktsplan säger ingenting i detalj om fastigheten, men det finns övergripande strategiska ställningstaganden som kan vägas in när framtiden för Norra skolan ska utredas.

I översiktsplanens första grundstrategi, ”Tillväxt bygger på samspel i regionen”, lyfts bland annat att Vänersborgs kommun ska utnyttja närheten till vatten och stärka kultur och idrott. I den andra grundstrategin, ”En attraktiv stad är välkomnande och rik på aktiviteter”, lyfts bland annat behovet av offentliga rum som möjliggör möten. De två grundstrategierna är kopplade till ett antal utvecklingsprinciper av vilka kan nämnas nummer 2 ”Bevara och utveckla värdefullt kulturarv”; 5 ”Underlätta kontakt med vatten”; och 9 ”Utveckla centrum som mötesplats för alla”.

Delvis har dessa utvecklingsprinciper konkretiserats i den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg och Vargön. Fastigheten ligger lite i utkanten av den inre stadskärnan,

men knyter bland annat an till det viktiga strandpromenadstråket mellan innerstaden och Skräcklan och till de utpekade utvecklingsområdena för framtida vattenverksamheter längs detta. Fastigheten ligger inom blandstadsområdet B1 Nordstan, där stora inslag av samhällsfunktioner och lokaler i bostadsbebyggelsen är viktigt. I övrigt lyfts kulturmiljövärdena fram och hänvisning görs till *Program för bevarande och utveckling av Vänersborgs innerstad* (se avsnitt 3.1.3).

3.1.2.1 Principer för kommunens lokalförsörjning

Kommunfullmäktige har fastslagit att syftet med lokalförsörjningsarbetet är att möta verksamheternas behov av ändamålsenliga lokaler i tid samt att använda kommunens resurser på ett hållbart och effektivt sätt för att uppnå en god ekonomisk hushållning (KF 2020-04-15 § 52).

Principer för lokalförsörjningen

- Kommunen ska i första hand äga lokaler där det bedrivs kommunal verksamhet. Avyttring av kommunens lokaler bör efter en konsekvensbedömning ske om det inte finns ett långsiktigt behov av lokalerna för kommunens verksamheter.
- God ekonomisk hushållning förutsätter att fastigheter vårdas och underhålls för att säkerställa lokalernas tekniska och ekonomiska livslängd.
- All kommunal verksamhet ska i första hand nyttja kommunens eller de kommunala fastighetsbolagens idag befintliga egna lokaler.
- Nyinvesteringar ska endast genomföras om verksamheten har ett långsiktigt behov som efter en behovsutredning visar sig inte kunna lösas inom befintligt fastighetsbestånd.
- Inhyrning av lokaler ska ske om det finns ett kortsiktigt behov som inte kan lösas på annat sätt och/eller om det är det mest ekonomiskt fördelaktiga alternativet.
- Lokaleffektivitet och flexibilitet ska prioriteras. Lokaler ska, så långt det är möjligt, samnyttjas av flera verksamheter.
- Då behovet av lokaler varierar över tid, ska incitament finnas så att det blir "lönsamt" för verksamheterna att effektivisera sin lokalyta. Endast en sammanhållen yta som går att hyra ut får lämnas.

3.1.2.2 Fastigheten som skola

Vänersborgs kommun har beslutat att uppföra en ny grundskola för förskoleklass till årskurs sex på Holmängen. Den nya skolan dimensioneras för att kunna ta emot tre klasser i varje årskurs, dvs. 525 elever. Beslut om att uppföra skolan fattades mot bakgrund av att det finns behov av fler elevplatser i centrala Vänersborg än vad befintliga skolor klarar av att ta emot.

Innan beslutet om att uppföra en ny skola fattades utreddes om det var lämpligt att bygga ut Norra skolan för att ta emot tre årskurser i varje klass (förskoleklass till årskurs sex). Bedömningen var att det inte var lämpligt med så många elever. En utbyggnad av lokalerna skulle ta delar av en redan för liten skolgård och försämra en redan dålig trafiksituation. Alternativet bedömdes också innebära en sämre lärmiljö och vara kostsammare i jämförelse med att bygga en ny skola (dnr: BUTN 2015/49).

Mot bakgrund av informationen beslutade barn- och utbildningsnämnden att utreda en renovering av Norra skolan till att passa för två klasser i varje årskurs. Slutsatsen var att

de funktioner som behövdes inte kunde inrymmas inom befintlig byggnad. Barn- och utbildningsnämnden beslutade då att vidare utreda lämplig dimensionering av Norra skolan i samband med projektering av Holmängenskolan.

Då skolgårdens storlek var en av de faktorer som hindrade skolans utökning undersöktes om det var möjligt att utöka fastigheten. En utökning bedömdes inte möjlig då det hade inneburit en utökning i Skräckleparken. Marken ägs förvisso av kommunen men för att nyttjas som skolgård behöver platsen inhägnas då den ligger i direkt anslutning till Vätern. En inhägnad är inte möjligt då platsen är detaljplanelagd som park eller plantering. Enligt Plan och bygglagen är park allmän platsmark där allmänheten får vistas.

När Holmängenskolan dimensionerades var Norra skolans elevplatser inte medräknade i antalet tillgängliga platser i centrum. Anledningen var en omfattande fuktproblematik vilken inte kunde åtgärdas på grund av att investeringsmedel för renovering inte beviljades (dnr: SBN 2018/289). Flertalet utredningar av inomhusmiljön på Norra skolan har genomförts. Utredningarna rekommenderade att delar av skolan inte nyttjades som en försiktighetsåtgärd med anledning av fuktproblematik och avvikande lukter (se avsnitt 3.1.4). I och med beslutet om Holmängenskolans dimensionering behöver inte Norra skolans lokaler nyttjas av grundskolan längre (dnr: BUTN 2019/142).

3.1.3 Kulturhistoriska värden

Kommunfullmäktige antog 2020-03-18 program för bevarande och utveckling av innerstaden. Följande går att läsa i programmet om fastigheten Oxeln 7 där Norra skolan är belägen:

Samtliga skolbyggnader i rött tegel har mycket högt kulturhistoriskt värde. Skolmiljön visar på det tidiga 1900-talets gedigna och storslagna offentliga byggandet av skolor. Den första skolbyggnaden byggdes 1899 som småskola. Det är en tvåvåningsbyggnad med förhöjt mittparti med framskjutande risalit. Taket är flackt och den rikt mönstermurade takfoten har en framträdande roll. Det röda teglet har gesimser och dekorativa inslag med gult tegel. De höga fönstren är rundbågiga och har spröjsade fönsterrutor. Skolbyggnaden från 1917 ligger i vinkel och tillsammans med gymnastiksalen från samma år omsluter de den stora skolgården. De nationalromantiska arkitekturdragen är väl framträdande med sina branta tegeltak och sluta tegelfasader. Det finns också inslag av asymmetri i fönster och placering av entréer.

Byggnaderna är klassificerade som röda. Röd klassificering är den högsta vilket innebär byggnader med synnerligen högt kulturhistoriskt värde, vissa av byggnadsminnesklass.

För att klassas som röd ska byggnaden vara välbevarad och ha höga historiska, arkitektoniska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värden.

Riktlinjer för klass röd, byggnader med mycket högt kulturhistoriskt värde:

- Byggnader ska hanteras som särskilt värdefulla i enlighet med PBL 8 kap 13 § som förbjuder förvanskning.
- Ambitioner vid vård och underhåll av byggnaden ska vara mycket höga.
- Ny detaljplan ska föregås av en kulturmiljöutredning. I detaljplanen ska byggnader och bebyggelsemiljöer lyftas fram och ges skydds-, varsamhets- och utformningsbestämmelser.
- Vid bygglov ska en antikvarisk förundersökning, anpassad efter åtgärden, tas fram. Det kan bli aktuellt med anpassade byggnadstekniska lösningar, färg- och materialval.
- Rivningslov ska undvikas. Om frågan om rivning väcks ska ansökan föregås av en antikvarisk utredning.

3.1.4 Byggnadernas utformning och skick

Byggnaderna har sedan de uppfördes använts som skolbyggnader. Byggnadernas yta uppgår till totalt 4995 kvm. Den senaste större renoveringen genomfördes runt 1990. Då gjordes även större ombyggnationer.

Slottet

Byggnadsår: 1899

Antal våningar: 3 samt källare

Taktyp, takbeläggning: Valmat sadeltak med bandplåt

Grundkonstruktion: Källare

Stomme, material: Tegel, betong

Ventilation: Mekanisk till- och frånluft

Värmesystem: Vattenburen

Fönster: 2-glas kopplade, 2+1 glas isolerkassetter

Fasad: Tegel

Fängelset

Byggnadsår: 1917

Antal våningar: 3 samt källare

Taktyp, takbeläggning: Sadeltak med tegelpannor

Grundkonstruktion: Källare, kryppgrund under idrottshall

Stomme, material: Tegel, betong

Ventilation: Mekanisk till- och frånluft

Värmesystem: Vattenburen

Fönster: 2-glas kopplade, 2+1 glas isolerkassetter

Fasad: Tegel

Vaktmästarbostaden

Byggnadsår: Tidigt 1900-tal

Antal våningar: 1 med mindre källare

Taktyp, takbeläggning: Valmat tak med betongpannor

Grundkonstruktion: Delvis källare och kryppgrund

Stomme, material: Trä

Ventilation: Mekanisk till- och frånluft

Värmesystem: Vattenburen

Fönster: 2-glas kopplade

Fasad: Stående träpanel

Sommaren 2018 rann vatten in i delar av ”Fängelset” och ”Slottet”. Till följd av detta renoverades fritidslokalerna i Fängelset under nästkommande vinter och samtidigt inventerades inomhusmiljön.

Inventeringen kunde konstatera att det förekom skador och byggnadstekniska problem i samtliga tre byggnader som i olika grad påverkade inomhusmiljön på ett negativt sätt. Bedömningen var att byggnaderna inte kan bli helt fri från de problem som uppdagades utan omfattande renovering. De åtgärder som med rimliga medel kan genomföras kan avhjälpa problem i hög grad men medföra att vissa personer med hög känslighet fortfarande kan uppleva problem i inomhusmiljön.

Problemen med inomhusmiljön hanterades genom att stänga av utrymmen med fuktskador och/eller avvikande lukter som skulle kunna utgöra en onödig belastning av inomhusmiljön. Totalt rekommenderades i den byggtekniska rapporten att 402,7 kvm stängdes av. För att inte övriga skador skulle förvärras avsevärt genomfördes en takrenovering under 2021. Bedömningen var att man med dessa åtgärder skulle kunna avvakta i 2–3 år med övriga åtgärder.

3.1.5 Underhållsbehov

Förekommande behov av underhåll finns på båda huvudbyggnaderna.

- Stora gammaldags träfönster behöver renoveras och målas eller bytas ut.
- Tegelstenar i fasaden och murbruksfog mellan stenar, i vissa väderstreck stort underhållsbehov.
- Yttertak i tegel endast en översyn, är i gott skick, omlagt 2021. Yttertak i plåt har behov av renovering.
- Elsystem, vatten och avlopp, luft och värmeanläggning samt belysning delvis gammal.
- Ytskikt inomhus i behov av renovering.
- Eventuell sanering och specialåtgärder med golv och tjärlukter från valv vilka belysts i inventeringen efter vatteninträngningen 2018 är inte inräknade i underhållsplanen.
- Lokaler i källarplan har stora utmaningar med markfukt och om dessa skall renoveras till dagens standard krävs det omfattande och kostnadsdrivande lösningar. Dessa lokalers användning bör detaljstuderas.
- När modulerna lyfts bort är utemiljön i behov av upprustning.

3.2 Lokalbehov och inhyrda lokaler

I detta kapitel presenteras verksamheter med behov av nya eller utökade lokaler alternativt lokaler hyrda av extern fastighetsägare. I de fall informationen finns presenteras också nämndernas bedömning av de hyrda lokalernas ändamålsenlighet för verksamheten. De verksamheter som presenteras är möjliga utifrån detaljplan och lämpliga att bedriva i centrala Vänersborg, det är dock inte utrett om det är möjligt att anpassa lokalerna utifrån verksamhetens behov.

3.2.1 Fritidsgård

Den ordinarie verksamheten bedrivs idag på Lyckans fritidsgård och Torpa fritidsgård.

Torpa fritidsgård har en åldersgräns från årskurs sju till året du fyller 20 år. Det är en av ungdomarna uppskattad åldersgräns och besöksstatistiken är hög. Lokalen är utformad som ett stort rum med en scen, ett litet sidorum för studioverksamhet samt en korridor med kapprum. Detta är de totala ytorna som ungdomar kan vistas i. Utöver det finns ett personalrum som även fungerar som förråd och samtalsrum. Fastigheten har stora brister och underhåll har inte genomförts på flertalet år då fastigheten på sikt varit avsedd att rivras. Fritidsgården är bra geografiskt placerad med tre stora skolor i närområdet, vilket gör att det blir en naturlig och smidig plats för ungdomarna att gå till efter skolan. Utöver det ligger fritidsgården i anslutning till sportcentrum vilket ger ungdomar möjlighet att vistas i verksamheten i anslutning till träning.

Kultur- och fritidsförvaltningen har på uppdrag av kultur- och fritidsnämnden gjort en förstudie om fritidsgårdsverksamheten i kommunal regi (dnr: KUFNR 2022/84). Genom förstudien bedömer förvaltningen att Torpa fritidsgård är i behov av en ersättningslokal och att dagens lokal bör rivras och ersättas genom en nybyggnation på cirka 1000 kvm på samma tomt, men med annan placering. Ett sådant förfarande skulle troligen innebära att Lyckans fritidsgård på sikt behöver stängas utifrån bedömningen att det är mindre sannolikt att en avsevärt större budgetram tilldelas för kommunens fritidsgårdsverksamhet. Kultur- och fritidsförvaltningen bedömer att en nybyggnation på samma tomt är att föredra då fritidsgården idag är bra lokaliserad utifrån flera aspekter, så som den nämnda närheten till skolor, sportcentrum och kollektivtrafik. Nuvarande lokalisering är också något som lyfts som positivt i dialoger med ungdomar 13-19 år, vilket är en del av förstudiens underlag.

Lyckans fritidsgård öppnade under hösten 2021 och har inte samma inarbetade koncept som Torpa fritidsgård ännu. Lokalen är väl anpassad för fritidsgårdsverksamhet och dess behov. Det finns flertalet mindre rum för olika aktiviteter samt en större gemensam yta för aktiviteter som till exempel biljard eller pingis. Lokalen har också studio och danssal vilka är mycket attraktiva för alla åldrar och möjliggör och främjar det kreativa skapandet och rörelse. Lyckans fritidsgård har även öppettider för yngre besökare.

Det finns för- och nackdelar med Lyckans fritidsgårds geografiska placering. Den är positiv utifrån dess nära anslutning till Sjövallen och Skräcklan. Fritidsgården har dock en sämre placering utifrån skolor i närheten. Den enda skolan som ligger i nära anslutning är Fridaskolan vilka redan har bra fritidsaktiviteter på skolområdet. Lyckans fritidsgård är med flera mindre rum svårhanterlig utifrån befintliga personalresurser, då få vuxna på plats ökar risken för oönskade händelser som kan uppstå oönskat.

3.2.1.1 Hyresavtal

Lyckans fritidsgård bedrivs idag i externt förhyrda lokaler. Avtalet sträcker sig fram till 2025-08-31. Samma datum löper det tillfälliga bygglov ut. Det finns möjlighet att förlänga det tillfälliga bygglov ytterligare tio år. Lokalerna är väl anpassade för verksamheten.

Yta: 820 kvm

Hyra: 710 000

Torpa fritidsgård bedrivs idag i Torpaskolans gamla aula. Lokalerna behöver ersättas.

Yta: ca 290 kvm

Hyra: 170 000

3.2.2 Daglig verksamhet

Daglig verksamhet är en insats enligt LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) om biståndsbedömd sysselsättning riktad till personer i yrkesverksam ålder som inte har något arbete eller inte går i skola. Sysselsättningen ska erbjuda stimulans, utveckling, meningsfullhet och främja gemenskap i samhället. Daglig verksamhet erbjuder sysselsättning inom omkring 15 olika verksamheter i Vänersborgs kommun. Inriktningarna har stor bredd, från sinnestimulering till arbetsplatsförlagd sysselsättning.

Sex av verksamheterna har lokaler förhyrda av en extern hyresvärd och behov av lokaltyper som eventuellt skulle kunna anordnas i Norra skolans lokaler. Samtliga verksamheter är idag belägna i centrala Vänersborg. Framöver ser verksamheten ett behov av att samlokalisera flera mindre och en större enhet. För detta behövs en lokalyta som rymmer cirka 60 deltagare och omkring 20 personal, uppskattningsvis cirka 800–1000 kvadratmeter.

3.2.2.1 Hyresavtal

I Vänerparken har den dagliga verksamheten **Klappteatern** sina lokaler. Lokalerna förhyrs av Intea. Avtalet sträcker sig till 2024-03-30. Verksamheten har i dagsläget plats för ca. 12 brukare. Lokalernas ändamålsenlighet är god.

Yta: 74 kvm

Hyra: 115 000

I Vänerparken har även den dagliga verksamheten **Öppenheten** sina lokaler. Lokalerna förhyrs av Intea. Avtalet sträcker sig till 2024-03-30. Verksamheten har i dagsläget plats för ca. 13 brukare. Lokalernas ändamålsenlighet är god.

Yta: 250 kvm

Hyra: 192 000

Lyckans Second hand är en daglig verksamhet som bedrivs i externa lokaler förhyrda av Stenvalvet. Avtalet sträcker sig till 2024-11-30. Verksamheten har i dagsläget plats för ca. 15 brukare. Lokalernas ändamålsenlighet är god.

Yta: 329 kvm

Hyra: 345 000

Lokalerna för den dagliga verksamheten i **Hagaparken** hyrs av Samhällsbyggnadsbolaget (SBB). Avtalet sträcker sig till 2024-05-31. Verksamheten har i dagsläget plats för ca. 24 brukare. Lokalernas ändamålsenlighet är god.

Yta: 830 kvm

Hyra: 742 000

Lokalerna för den dagliga verksamheten på **Holmängen** hyrs av Artfex. Avtalet sträcker sig till 2024-04-30. Verksamheten har i dagsläget plats för ca. 15 brukare. Lokalernas ändamålsenlighet är god.

Yta: 294 kvm

Hyra: 374 000

Gränden Köpmansgatan, Bergstrand och Sahlsten. Avtalet sträcker sig fram till 2025-01-31 med förlängning om 3 år. Antal brukare är 11. Lokalernas ändamålsenlighet är god.

Kvm: 548 kvm

Hyra: 691 000

3.2.3 Förskola

I Vänersborg finns i dagsläget 26 kommunala förskolor. Förskolorna har mellan 2-6 avdelningar och antalet platser varierar mellan 30-120 platser. Fyra kommunala förskolor har hela sin verksamhet i externt inhyrda lokaler. Dessa presenteras i avsnitten nedan.

Förskolorna är geografiskt spridda runt om i kommunens olika områden och flera av lokalerna är nyligen renoverade och anpassningar har gjorts för att öka lokalernas ändamålsenlighet. I förskolan ökar efterfrågan på platser under vårterminen i takt med att fler barn fyller 1 år och innan (blivande) 6-åringar lämnar förskolan för att börja i förskoleklass.

Behov av nya lokaler

Barn- och utbildningsnämnden lyfte i *Reviderad förskole- och grundskoleplan 2024–2033* (dnr: BUTN 2023/93) att behovet av förskoleplatser i området Öxnered/Blåsut/Väne-Ryr behöver utredas närmare i en förstudie då antalet barn i området förväntas öka fram till år 2033. Arbetet med förstudien pågår och omfattar även området centrala Vänersborg för att fånga upp förskoleplatsbehovet i ett större geografiskt område och möjliga lösningsalternativ.

Förstudien beräknas vara klar under hösten 2024 och är delvis beroende av vad denna utredning om Norra skolans lokaler resulterar i på grund av att en möjlig lösning för behovet av förskoleplatser skulle kunna vara Norra skolans lokaler. Hur ändamålsenliga lokalerna kan bli, vad hyresnivån blir och när lokalerna kan tas i bruk är frågor som behöver få ett svar för att ingå i ovan nämnda förstudie. Behovet av förskoleplatser grundar sig i en prognostiserad ökning av antalet barn i åldrarna 1-5 år och behov av att ersätta moduler som är tillfälliga lösningar på lokalbristen. Behovet grundar sig också på att de externt inhyrda lokalerna i Dalaborgsparken skulle behöva ersättas. Lokalfrågorna på Dalaborgs förskola tar tid från det pedagogiska uppdraget både för personal och rektor, lokalerna är inte ändamålsenliga för verksamheten, arbetsmiljön är undermålig och det finns ett stort behov av underhåll. Dalaborgs förskola har verksamhet i två olika byggnader inne i Dalaborgsparken. Köket ligger i den ena lokalen och pedagogerna måste därför köra vagnar med mat genom parkområdet. Det finns för få toaletter i förhållande till antalet barn och det finns inte tillräckligt med utrymme för personalen. Därtill är förskolans utemiljö bullerutsatt på grund av läget intill Dalbobron. Naturgårdarna är en stor tillgång för förskolan men kan också utgöra en säkerhetsrisk för vissa barn då gårdarna har klippor och sluttningar som inte finns på en vanlig förskolegård.

3.2.3.1 Hyresavtal

Lokalerna för **Dalaborgs förskola** hyrs av Dalaborgsparkens ekonomiska förening och har en kapacitet att ta emot 85 förskolebarn. Lokalerna har stort underhållsbehov. I nuvarande hyresavtal ligger underhållsansvaret i sin helhet på hyresgästen (kommunen). Visst underhållsansvar, yttre underhåll på den ena huskroppen ”Dalen”, har tidigare legat på föreningen (hyresvärden). Samhällsbyggnadsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen har ett internt avtal där det framgår att samhällsbyggnadsförvaltningen har ansvaret för drift, skötsel och underhåll av Dalaborgs förskola via den hyresdel som barn- och utbildningsnämnden betalar. Avtalet sträcker sig fram till 2024-09-30 och förlängs med 36 månader i taget. Lokalerna är inte ändamålsenliga.

Yta: 680 kvm

Hyra: 1 496 822 kr

Lokalerna för **Korsgatans förskola** hyrs av fastighetsbolaget Intea. Lokalerna har en kapacitet att ta emot 60 förskolebarn. På förskolan finns personal som har kompetens att arbeta med barn med hörselvariationer. Några barn på förskolan är döva, har implantat eller har familjemedlemmar som är döva och har därmed behov att befinna sig i en teckenspråkig miljö.

Korsgatans förskola ligger i direkt anslutning till Vänerskolan som är en statlig specialskola driven av Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). Vänerskolan tar emot elever som är döva eller har hörselnedsättning från förskoleklass till årskurs 10. Skolan tar emot elever från Västra Götalandsregionen, Hallands län och Jönköpings län. Då förskolan ligger vägg i vägg med skolan kan förskolebarnen möta andra och äldre barn med samma funktionsvariation, man kan samnyttja skolans musiksall där barnen får känna musiken och pedagoger på förskolan kan utbyta erfarenheter med pedagogerna på Vänerskolan. Avtalet sträcker sig fram till 2025-06-30 och förlängs med 36 månader i taget. Lokalerna är ganska ändamålsenliga.

Yta: 650 kvm

Hyra: 1 002 613 kr

Vänerparkens förskola 23 hyrs av fastighetsbolaget Intea. Lokalerna har en kapacitet att ta emot 92 förskolebarn. Avtalet sträcker sig fram till 2028-06-30. Lokalerna är mycket ändamålsenliga.

Yta: 1 346 kvm

Hyra: 2 646 177

Vänerparkens förskola 25 hyrs av fastighetsbolaget Intea. Lokalerna har en kapacitet om 114 förskoleplatser inkl. barnomsorg då förskola och fritidshem inte erbjuds (sk. nattis). Lokalerna inrymmer även 20 kontorsplatser inkl. konferensrum för förskoleadministrationen (380 kvm). Avtalet sträcker sig fram till 2033-12-31. Lokalerna är mycket ändamålsenliga.

Yta: 2 020 kvm

Hyra: 3 357 726

3.2.4 Anpassad grundskola

Anpassad grundskola F-6 finns på Mariedalskolan, dels i huvudbyggnaden där hyresvärd är samhällsbyggnadsnämnden och dels i lokaler som förhyrs av Hemsö Vårdfastigheter AB. Höstterminen 2023 går det 56 elever i anpassad grundskola på Mariedalskolan. Anpassad grundskola årskurs 7-9 finns på Torpaskolan. Höstterminen 2023 går det 28 elever i anpassad grundskola på Torpaskolan, där hyresvärd är samhällsbyggnadsnämnden.

3.2.4.1 Hyresavtal

Lokalerna som kallas för **fd. Habiliteringen** hyrs av fastighetsbolaget Hemsö Vårdfastigheter AB. Mariedalsskolan har i lokalerna 20 platser för anpassad grundskola. Avtalet sträcker sig fram till 2027-11-30.

Uppgifter angående kvm och hyra innefattar även grundskola för årskurs F-6. Se nedan.

Yta: 2 063 kvm

Hyra: 3 376 423

Anpassad grundskola för 10 elever bedrivs i huset som kallas **Rödbo**. Lokalerna hyrs av fastighetsbolaget Hemsö Vårdfastigheter AB. Avtalet sträcker sig fram till 2024-02-28.

Yta: 387 kvm

Hyra: 424 156

Anpassad grundskola för 12 elever bedrivs i huset som kallas **Blåbo**. Lokalerna hyrs av fastighetsbolaget Hemsö Vårdfastigheter AB. Avtalet sträcker sig fram till 2024-06-30.

Yta: 387 kvm

Hyra: 464 000

3.2.5 Grundskola åk F-6

I Vänersborg finns i dagsläget 13 kommunala grundskolor för årskurs F-6. Höstterminen 2023 varierar antalet elever på grundskolorna mellan 22-523 elever. I anslutning till 7 av grundskolorna finns moduler eller andra externa lokaler. Grundskolorna är geografiskt spridda runt om i kommunens olika områden och några av lokalerna är delvis renoverade och anpassningar har gjorts för att öka lokalernas ändamålsenlighet. I takt med att Öxnered skola har byggts ut och Holmängenskolan byggs har moduler på Öxnered skola och Tärnanskolan tagits bort och moduler på Norra skolan kommer kunna tas bort. Tillräckligt med grundskoleplatser beräknas finnas kommande tio år i centrala Vänersborg när Holmängenskolan står klar till höstterminen 2024 (läs mer i *Reviderad förskole- och grundskoleplan 2025-2034*).

3.2.5.1 Hyresavtal

I lokalerna som kallas för **fd. Habiliteringen** bedriver Mariedalskolan delar av sin verksamhet. I lokalerna finns plats för grundskola 70 elever, fritidshem för 95 barn samt skolsköterskemottagning. Avtalet sträcker sig fram till 2027-11-30.

Uppgifter angående kvm och hyra innefattar även anpassad grundskola. Se ovan.

Yta: 2 063 kvm

Hyra: 3 376 423

Fritidshem för elever årskurs F-6 på Mariedalsskolan bedrivs i huset som kallas för **”Brunbo”** och hyrs av fastighetsbolaget Hemsö Vårdfastigheter AB. Fritidshemmet har plats för 40 barn. Avtalet sträcker sig fram till 2027-11-30.

Yta: 330 kvm

Hyra: 428 309

3.2.6 Grundskola åk 7-9

I Vänersborg finns i dagsläget 4 kommunala grundskolor för årskurs 7-9. Tre av grundskolorna ligger i centrala Vänersborg och den fjärde ligger i Frändefors. Grundskolornas ändamålsenlighet och underhållsbehov varierar, allt från nyrenoverat och ändamålsenligt till behov av underhåll och bristande ändamålsenlighet i form av trångboddhet och för få utrymmen för undervisning i mindre sammanhang. Höstterminen 2023 varierar antalet elever på grundskolorna mellan 187-392 elever. I *Reviderad förskole- och grundskoleplan 2025-2034* framkommer att om- och tillbyggnaden av Silvertärnan utökat antalet elevplatser i centrala Vänersborg och inga nya platser behöver tillskapas inom den närmaste framtiden (tio år). Barn- och utbildningsförvaltningen behöver dock följa utvecklingen när det gäller antalet elever i anpassad grundskola och behov av undervisning i mindre sammanhang.

Av grundskolorna årskurs 7-9 är det Vänerparkens skola som har hela sin verksamhet i externt inhyrda lokaler, vilket framgår av avsnitten nedan.

3.2.6.1 Hyresavtal

Vänerparkens skola bedrivs i lokaler som hyrs av fastighetsbolaget Intea. Skolan har plats för 250 elever (när ytterligare lokaler i Mötesplats Vänersborg nyttjas, se nedan). Hyresavtalet sträcker sig fram till 2029-09-30. Lokalerna är ganska ändamålsenliga.

Yta: 2 755 kvm

Hyra: 4 306 503

Till **Vänerparkens skola** hyrs ytterligare salar i Mötesplats Vänersborg. Lokalerna hyrs av kommunstyrelsen som är förstahandshyresgäst. Hyresavtalet med kommunstyrelsen sträcker sig fram till 2024-05-31. Kommunstyrelsens avtal med Intea sträcker sig fram till 2024-09-30. Om avflyttning sker vid detta datum ska hyresvärden ersättas med 6 785 604 kr för investeringar i lokalerna för hyresgästens räkning. Om hyresavtalet inte sägs upp till detta datum är avtalet förlängt med 5 år. Avtalet kan då sägas upp utan att kommunen blir ersättningsskyldig.

Yta: 264 kvm

Hyra: 390 684

För en särskild undervisningsgrupp, för i kommunen placerade ungdomar och för mobila skolteamets verksamhet, hyrs lokaler vid Vänerparken 15. Hyresavtalet sträcker sig fram till 2026-08-31. Lokalerna ligger i nära anslutning till **Vänerparkens skola**, årskurs 7-9.

Yta: 394 kvm

Hyra: 403 676

3.2.7 Musik och kulturskola

Cirka 2788 kvm (plus allmänna biytor) i Vänerparken 5 nyttjas av Musik- och kulturskolan, Birger Sjöberggymnasiets estetiska program och NCM/YOMA. Lokalerna är fördelade på 65 rum. Rummen är i många fall specialinredda och designade för specificerade aktiviteter. Det finns bland annat två danssalar, två omklädnings- och duschrum, en bildsal, en teater- och dramasal, flera större kör-, orkester-, och ensemblesalar, större och mindre "elrum" för musicerande inom pop, rock och jazz, flera ljudisolerade rum för musikundervisning och övningsrum för elevers egen övning, samt kontor för administration, lärararbetsrum, personalrum och förråd.

3.2.7.1 Hyresavtal

Musik- och kulturskolans lokaler hyrs i andra hand av kommunstyrelsen som hyr av Intea. Hyresavtalet med Intea sträcker sig fram till 2024-09-30. Möjligt att lämna lokalerna 2029-09-30 utan ersättning. Lokalerna är i gott skick och anpassade för verksamheten.

Kvm: ca. 2788

Hyra: 3 330 000

3.2.8 Kontor för delar av socialförvaltningen

I lokalerna där Skatteverket tidigare var placerat har socialförvaltningen flera verksamheter lokaliserade. Samtliga enhetschefer samt administrativ personal inom personligt stöd och omsorg, biståndsenheten inom vård, stöd och utredning, individ- och familjeomsorgens hela myndighetsutövning, samt familjerätt/familjehem, familjerådgivning och Hemtjänst centrum med två kluster (fyra enheter). Socialförvaltningen erfar att lokalerna är mycket lämpliga för att organisera de roller som nyttjar lokalerna och har ett långsiktigt tänk med att fortsatt förhyra dessa lokaler. Utifrån det ökade inflödet till individ- och familjeomsorgens barn och unga behöver följas hur verksamheten klarar av att inrymma eventuellt fler medarbetare inom nuvarande lokaler.

3.2.8.1 Hyresavtal

Individ- och familjeomsorgens kontorslokaler hyrs av Stenvalvet. Kontorslokalerna nyttjas idag av ca. 80 medarbetare. Hyresavtalet sträcker sig fram till 2026-11-30. Lokalernas ändamålsenlighet bedöms vara relativt dålig.

Yta: 2217 kvm

Hyra: 2 098 000

Biståndsenhetens lokaler hyrs av Stenvalvet. Kontorslokalerna nyttjas av ca 25 medarbetare. Hyresavtalet sträcker sig fram till 2024-12-31. Lokalernas ändamålsenlighet bedöms vara bra.

Yta: 435 kvm

Hyra: 795 000 kr

Personligt stöd och omsorg hyrs av Stenvalvet. Kontorslokalerna nyttjas av ca 20 medarbetare. Hyresavtalet sträcker sig fram till 2025-05-31. Lokalernas ändamålsenlighet bedöms vara bra.

Yta: 585 kvm

Hyra: 577 000 kr

3.2.9 Hemtjänst

Idag består hemtjänsten av 12 enheter som arbetar i sex så kallade kluster där två enheter arbetar nära varandra för att få effektivitet och stöd av varandra. I centrala Vänersborg finns fyra enheter i externa lokaler på Residensgatan och två enheter på Lindgården som ägs av kommunen. Övriga enheter finns i Brålanda, Vargön och på Solängen. Varje enhet har 30-35 medarbetare, 1 gruppleddare och 1 enhetschef. I hela Vänersborg arbetar cirka 280 medarbetare inom hemtjänsten.

Hemtjänsten har nyligen genomfört en stor omorganisation för att kunna möta framtidens behov och krav. Hemtjänsten står för stora utmaningar framöver med ett ökat antal äldre med förväntat behov av stöd. Utifrån den demografiska utvecklingen för hemtjänsten med ökade behov hos kommuninvånarna och därtill fler medarbetare kan lokalerna framåt komma att behöva kompletteras med ytterligare lokaler. Det finns då positiva erfarenheter av att ha organiserat ett kluster (två enheter) inom hemtjänsten på Lindgården.

3.2.9.1 Hyresavtal

Hemtjänstens lokaler i centrala Vänersborg hyrs av fastighetsbolaget Stenvalvet. Hyresavtal fram till 2025-09-30.

Yta: 730 kvm

Hyra: 1 003 000

3.3 Utvärdering av användningar

I avsnittet utvärderas de olika användningar som lyfts i avsnittet "Lokalbehov och inhyrda lokaler". Användningar utvärderas utifrån ekonomi, lokalernas ändamålsenlighet och invånarnas tillgänglighet, påverkan på stadsmiljö, kulturmiljö, trafik och flöden samt tidplan.

3.3.1 Ekonomi

Nuvarande kapitalkostnad för fastigheten uppgår till 1,1 mnkr/år. Driftskostnaden är prognosticerad till cirka 1 mnkr/år, exkluderat kostnader för reparationer och akut

underhåll.¹ Barn- och utbildningsnämndens interna hyra för fastigheten beräknas uppgå till cirka 3,9 mnkr under 2024. Då ingår kostnader för reparationer och akut underhåll.

Underhållsbehovet är enligt nuvarande underhållsplan beräknat till cirka 25 mnkr inom fem år.² Eventuell sanering och specialåtgärder med golv och tjärslukt från valv vilka belysts i inventeringen efter vatteninträngningen 2018 är inte inräknade i underhållsplanen. Inte heller byte av fönster och entrédörrar är inräknade utan endast målning och enklare åtgärder med fönster och dörrar. Dessa investeringar medför hyresökningar på ca 1,5 mnkr vilket ger en ny hyra på cirka 5,3 mnkr.

Kostnaden för att totalrenovera fastigheten bedöms uppgå till 120 mnkr³ vilket ger en hyresökning på cirka 7 mnkr vilket ger en ny hyra på cirka 10,9 mnkr. Totalrenovering innebär i detta fall att installationer byts, att ytskikten blir nya och att fönster och dörrar byts eller renoveras. Byggnaden ska klara av en längre tid utan planerat underhåll med jämförbarhet till ett nybyggt projekt. I totalrenovering ingår ingen förändring av bärande delar av byggnaden men befintlig byggnad skulle kunna ställas om till annan verksamhet.

Tomställs lokalen kvarstår hela kapitalkostnaden och delar av driftkostnaderna vilka då belastar Fastighet och service budget. Driftkostnaderna exklusive akut underhåll prognosticeras uppgå till 750 tkr/år vilket innebär totala kostnader om cirka 1,9 mnkr.

Kostnaderna för investeringar har beräknats med 30 års avskrivningstid samt 2,5% i internränta.

3.3.2 Lokalernas ändamålsenlighet och invånarnas tillgänglighet.

Nedan redogörs för lokalernas ändamålsenlighet samt dess tillgänglighet med huvudsakligt fokus på lokalisering då möjligheter till ombyggnad inte är bedömda.

3.3.2.1 Fritidsgård

Kultur- och fritidsförvaltningen har genom tidigare nämnda *Förstudie om fritidsgårdsverksamheten i kommunal regi* utrett det långsiktiga behovet av fritidsgårdsverksamhet i kommunen utifrån olika handlings- och lokaliseringalternativ. Förvaltningen bedömer att det mest långsiktiga och resurseffektiva alternativet är att riva byggnaden som Torpa fritidsgård idag befinner sig i, och bygga nytt på samma tomt.

Utifrån lokaliseringsspektiv visar nämnda förstudie att det finns ett långsiktigt behov av verksamhet i området runt Torpa. Området runt Torpa fritidsgård är i närhet till några av kommunens barntätaste områden, omges av flera grundskolor där ungdomar från flera delar av kommunen visats dagtid och sportcentrum med idrottsanläggningar där ungdomar från hela kommunen har träningar under kvälls- och helgtid.

Förvaltningen bedömer att det är mindre sannolikt att få en avsevärt större budgetram för fritidsgårdsverksamheten. En nybyggnation skulle således innebära att verksamheten på Lyckans fritidsgård på sikt sannolikt behöver stängas och ytterligare eller kompletterande verksamhet i Norra skolan inte är sannolikt. Förvaltningen ser att det är

¹ 2023 års kostnadsläge

² 2022 års kostnadsläge

³ 2023 års kostnadsläge

möjligt att förlägga fritidsgårdsverksamhet i Norra skolan, men det förordas inte ske på bekostnad av en fritidsgård i området där Torpa fritidsgård finns idag.

För att bibehålla en geografisk spridning av kultur- och fritidsverksamhet och för att motverka risken att besökare som idag besöker Lyckans fritidsgård och främst rör sig i stadens centrala och norra delar, inte tar sig till Torpa fritidsgård, finns ambitioner om att använda huvudbibliotekets lokaler för utökad ungdomsverksamhet. Idag har Ungkulturen Timjan verksamhet i källaren några dagar i veckan för målgruppen.

3.3.2.2 Daglig verksamhet

Möjligheten att förlägga daglig verksamhet i Norra skolans lokaler går inte att utvärdera ur ett verksamhetsperspektiv innan möjligheter till verksamhetsanpassningar har undersökts.

3.3.2.3 Förskola, grundskola åk F-6, grundskola åk 7–9 och anpassad grundskola

För barn- och utbildningsnämndens verksamheter är det centralt med ändamålsenliga lokaler som är anpassade för dagens undervisning i förskola, grundskola och anpassad grundskola. Till detta hör att lokalerna ska vara tillräckliga och uppfylla de behov som finns avseende storlek, utformning, ventilation, ljus, ljud, värme och övrig arbetsmiljö för såväl barn som pedagoger. En god inomhusmiljö behöver också kompletteras med en stimulerande utemiljö som inbjuder till lek och rörelse. Dagens utformning av lärmiljön i Norra skolans lokaler är dåligt anpassad för Grundskola F-6 och modern pedagogik. Det är i nuläget oklart om och hur lokalerna skulle kunna anpassas för att uppfylla de behov som barn- och utbildningsnämnden har.

När det gäller tillgänglighet ligger Norra skolans lokaler centralt placerade för boende i närområdet. Vid en flytt av grundskoleverksamheten blir närmsta skola för de boende i Nordstan Holmängenskolan. Det finns i dagsläget ingen förskola i Nordstan. Tillgänglighet sett ur ett hämta och lämna-perspektiv är dock inte optimalt på de trånga gatorna i Nordstan (se vidare under avsnitt trafik och flöden). Om Norra skolans lokaler skulle anpassas för högstadieskola skulle det innebära ett längre avstånd till Sportcentrum. Tid för förflyttning tre gånger per vecka för alla elever kommer förlänga skoldagarna för eleverna och att förlägga skoldagarna kl. 8-16 försvåras. I kommande avsnitt angående trafik och flöden nämns att anslutningen till kollektivtrafiken är mindre bra i denna del av stan. Närmaste busshållplats ligger på cirka 500 meters gångavstånd. Resecentrum ligger cirka 800 meter bort. En eventuell förflyttning av barn- och utbildningsnämndens verksamheter på Vänerparken till norra delen av innerstaden skulle därmed försämra tillgängligheten för barn, ungdomar och vårdnadshavare som är beroende av kollektivtrafik.

En viktig parameter vid planering av lokaler för anpassad grundskola är inkludering. Elever som går i anpassad grundskola ska vara en naturlig del av den övriga skolan och kunna delta i skolans verksamhet tillsammans med jämnåriga i så stor utsträckning som möjligt. Bedömningen av vilken yta per elev som är lämplig bör utgå från de särskilda behov som kan identifieras i den aktuella elevgruppen. Behov som kräver extra yta är ofta kopplade till olika typer av hjälpmedel eller specialanpassade lokaler. För elever som sitter i rullstol kan det exempelvis behövas extra yta för RWC, förvaring av eldrivna rullstolar och i vissa fall plats för – och eventuell förvaring av – väggfasta liftar, traverser och andra fysiska hjälpmedel. Norra skolans lokaler bedöms ur ett verksamhetsperspektiv som icke lämpliga för anpassad grundskola på grund av att

anpassad grundskola bör vara del av en grundskola och de olika våningarna med trappor i Norra skolans lokaler som omöjliggör en tillgänglig, elevanpassad och god arbetsmiljö.

3.3.2.4 Hemtjänst

Norra skolan är placerad så att många tjänstebilar kommer behöva ta sig fram och tillbaka i området. Hemtjänsten får även längre att gå och cykla då nuvarande lokaler är placerade i området personalen arbetar i. I hemtjänsten kan sådant få betydande påverkan. Hemtjänsten gör cirka 68 000 besök per månad i hela Vänersborg, och förflyttningarna till och mellan besöken är en betydande del i verksamheten.

3.3.2.5 Musik och kulturskola

Norra skolans lokaler är med hjälp av verksamhetsanpassningar troligen möjliga att göra ändamålsenliga för Musik- och kulturskolans verksamhet. Utifrån ett tillgänglighetsperspektiv är lokalerna som används av Musik- och kulturskolan idag, i Vänerparken 5, lokaliserade nära kollektivtrafikens knutpunkt i staden. En eventuell förflyttning av verksamheten Musik- och kulturskolan från Vänerparken till norra delen av innerstaden skulle därmed försämra tillgängligheten för de som reser med och är beroende av kollektivtrafiken.

3.3.2.6 Kontor med besök av allmänhet

Möjligheterna till att flytta kontor för IFO, Biståndsenheten och PSO går inte att utvärdera innan möjligheter till verksamhetsanpassning undersökts.

3.3.3 Stadsmiljö

Norra skolan ligger inbäddad i en småskalig urban miljö mellan strandnära park- och bostadsområden. Direkt söder om skolan ligger polishuset följt av ytterligare förvaltningsbyggnader och service vid Hamn- och Residensgatan. Blandningen av en- och flerbostadshus, rekreationsområden och arbetsplatser medför att det rör sig människor i området relativt jämnt fördelat över hela dagen. Detta och att polishuset finns på platsen bidrar till att miljön generellt borde upplevas som trygg. Stadsmiljön är därmed lämplig för i princip alla åldersgrupper. Ingen av de aktuella verksamhetsalternativen förväntas medföra någon betydande områdespåverkan (till exempel buller) som vore oacceptabel för den här typen av stadsmiljö.

3.3.4 Kulturmiljö

Oavsett användning behöver stor hänsyn tas till både byggnaders och omgivningens mycket höga kulturvärden. Avseende själva byggnaderna måste behov av verksamhetsanpassningar beaktas innan beslut om användning fattas. Fasaderna är känsliga avseende även små förändringar och eventuella historiska detaljer inomhus bör bevaras. Den äldre arkitekturen samt fastighetens utemiljöer är troligen inte utan större kompromisser förenliga med modern pedagogik, särskilt avseende yngre barn.

I omgivningen finns stora kulturhistoriska värden i form av enskilda byggnader men även i form av riksintresset för kulturmiljövård som gäller för i princip hela Vänersborgs innerstad. För att fortsättningsvis kunna förstå skolbyggnaderna i omgivningens kontext bör den framtida användningen helst vara inom den ursprungliga ramen, dvs. inom skolväsen. Sett ur detta perspektiv är alternativen Kontor och Hemtjänst mindre bra.

3.3.5 Trafik och flöden

De olika föreslagna verksamheterna medför olika typer av trafik och rörelse i de offentliga rummen runt skolan. Idag är trafiksituationen i området problematisk då trafik till skolan är väldigt koncentrerad och då främst på morgonen. Ur detta perspektiv är det mindre lämpligt med verksamhet som medför koncentrerad trafik. Att dra in tung trafik inom området är inte heller lämpligt, det finns idag en 12 meters begränsning på fordonslängd inom Nordstan.

Medan Kontor och Hemtjänst men även all form av reguljär skolverksamhet medför mer eller mindre biltrafik inkl. parkeringsbehov mellan kl. 7-17 kan Fritidsgård och Kultur- och musikskola antas medföra huvudsakligen cykel- och angörings(bil)trafik på eftermiddagen och framemot kvällen.

Eventuellt parkeringsbehov behöver lösas på fastigheten då gatuparkeringen redan är hårt belastad i området. Förutsättningarna för detta är relativt bra under förutsättning att utemiljön inte behövs för ett viktigare syfte för den framtida verksamheten.

Sammantaget skulle det utifrån trafiksituation i området passa bäst med fritidsgård, hemtjänst, musik- och kulturskola samt kontor med besök av allmänhet.

Att beakta är även att anslutningen till kollektivtrafiken är mindre bra i denna del av staden. Närmaste busshållplats ligger på ca 500 m gångavstånd vid Plantaget. Resecentrum ligger ca 800 m bort på andra sidan innerstaden. (Se vidare under "Lokalernas ändamålsenlighet och invånarnas tillgänglighet" för respektive verksamhet).

3.3.6 Tidplan

Då underlag angående möjliga verksamhetsanpassningar och fullständigt underhållsbehov saknas behöver frågan angående framtida användning utredas vidare. Den fortsatta utredningen beräknas ta ett till två år beroende på omfattning. Det mest tids- och kostnadseffektiva bedöms vara att genomföra vidare utredning tillsammans med eventuell lokalplanering.

En lokalplanering bör enligt riktlinjer för lokalförsörjning innehålla; lokalprogram, principlayout, tidplan, redovisning av flexibilitet i projektet och av koncernnyttan, förslag till preliminär hyreskostnad, förslag till eventuell preliminär investering

Då utredningen är färdigställd behöver beslut angående användningsområde och budget fattas om byggnaden fortsatt ska nyttjas. Beslutsprocessen beräknas kunna ta cirka ett år.

Därefter beräknas underhåll och verksamhetsanpassningar kunna genomföras. Byggnationerna inklusive projektering beräknas ta cirka två år. Processen illustreras nedan.

Tabell. Tidplan för fortsatt arbete

År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6
Utredning	Utredning	Beslut	Byggnation	Byggnation	Inflyttning

När beslut om byggnadens fortsatta användning fattas är det viktigt att det finns en långsiktighet i beslutet då det påverkar både ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Det

är ytterligare av vikt att ett beslut fattas snarast möjligt. Utan ett beslut om fastighetens framtid kommer byggnaderna inte att underhållas. Att ha tomställda lokaler som inte underhålls under lång tid innebär en risk för byggnaderna och påverkar trygghet och stadsmiljö negativt.

4 Bilagor

Bilaga 1. Uppdragsbeskrivning

Insida för bakre omslag – ta bort denna text när rapporten är klar

Vänersborgs kommun

**”Vänersborgs kommun
– attraktiv och hållbar
i alla delar, hela livet”**

2023-12-05

Dnr: KS 2023/289

Handläggare

Anna Högmark

anna.hogmark@vanersborg.se

0521-72 25 27

Remiss av "utredning Norra skolans lokaler"

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar rapporten "Utredning Norra skolans lokaler" till barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och socialnämnden. Nämndernas yttranden ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 14 mars 2024.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2022-12-14, § 198 och 199, ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med berörda nämnder utreda vilka kommunala verksamheter som skulle kunna nyttja Norra skolans lokaler.

Utredningen är nu färdigställd och föreslår att möjligheterna att anpassa byggnaderna för musik- och kulturskola, förskola och daglig verksamhet utreds vidare. Den vidare utredningen föreslås fokusera på vilka verksamhetsanpassningar som är möjliga, kostnader för dessa samt om det är möjligt att nyttja byggnaderna med en mindre omfattande renovering för att få till en kostnadseffektivare lösning.

Kommunstyrelsens ordförande önskar i samråd med kommunstyrelsens presidium att få berörda nämnders synpunkter på utredningens förslag. Nämndernas yttranden ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 14 mars 2024.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen, antagen den 2 juni 2021 § 127, punkten 2.10 - Remiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige samt beslut att överlåta inkommen remiss till annan nämnd för yttrande direkt till remissinstansen

Underlag

Sammanträdesprotokoll Kommunfullmäktige 2022-12-14, § 198 och § 199.

Rapport "Utredning Norra skolans lokaler", daterad 2023-11-13, dnr: KS 2023/289.

Benny Augustsson

Kommunstyrelsens ordförande

Vänerns kommun

Kommunstyrelsen

DELEGERINGSBESLUT

2(2)

2023-12-05

Dnr: KS 2023/289

Handläggare

Anna Högmark
anna.hogmark@vanersborg.se
0521-72 25 27

Sändlista för beslut

Barn- och utbildningsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Socialnämnden

Postadress:
Vänerns kommun
462 85 Vänerns borg

Besöksadress:
Sundsgatan 29
Vänerns borg

Telefon:
0521-72 10 00

Webbplats:
www.vanersborg.se

E-post:
kommun@vanersborg.se

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

A black rectangular redaction box covering the signature area, with a small grey icon of a signature pen to its right.

Benny Augustsson

2024-02-09

Dnr: 2019/142

Handläggare

Hans-Joachim Ackermann
hans-joachim.ackermann@vanersborg.se
0521-721216

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Flytt av verksamhet från Norra skolan till Holmängenskolan

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden uppdrar åt barn- och förvaltningen att inför läsåret 2024/2025 flytta skolenheterna Norra skolan F-3 och Norra skolan 4-6 från lokalerna vid Norra skolan till de nya lokalerna vid Holmängenskolan. Genom flytten av skolenheterna byter skolenheterna namn till Holmängenskolan F-3 och Holmängenskolan 4-6. I skolenhetsregistret får de nya skolenheterna samma skolenhetskoder som Norra skolan F-3 och Norra skolan 4-6 i dagsläget har. De elever som har sin skolplacering på Norra skolan behåller genom flytten sin skolplacering vid Holmängenskolan.

Sammanfattning av ärendet

Holmängenskolan står färdig för inflyttning till höstterminen 2024. All verksamhet flyttas då från Norra skolan till de nya lokalerna i Holmängenskolan. Vid flytt av verksamheten behöver den nya adressen registreras i Skolverkets skolenhetsregister för att till exempel information och nationella prov ska kunna skickas ut från Skolverket till rätt adress.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2017-06-21, § 94 (mål- och resursplan samt investeringsbudget 2018-2022, (KS 2017/11) att bevilja medel för att bygga den nya Holmängenskolan i Vänersborgs kommun.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2020-01-20, § 5 (Ny skola på Holmängen, BUTN 2019/142) att godkänna att samhällsbyggnadsnämnden startar projektering och verkställer byggnation av en ny skola på Holmängen i enlighet med rapporten "Lokalplanering Holmängenskolan".

Inför höstterminen 2024 står Holmängenskolan klar och verksamheten kommer att flyttas från Norra skolans lokaler till Holmängenskolas lokaler. Alla elever som nu går på Norra skolan behåller sin skolplacering när skolenheterna flyttar och byter namn till Holmängenskolan F-3 respektive Holmängenskolan 4-6. Att behålla befintliga skolenhetskoder har betydelse för kommunens möjligheter att uppbära och nyttja riktade statsbidrag. Det är också viktigt för verksamheten att ha kvar spårbarheten i nationella statistikdatabaser, exempelvis för att kunna följa kunskapsresultat över tid. För detta krävs att skolenheterna behåller sina skolenhetskoder.

Frågan om framtida nyttjande av fastigheten Oxeln 7 (Norra skolan) är ett eget ärende som utreds av kommunstyrelseförvaltningen i samverkan med berörda nämnder. Detta framgår av Kommunfullmäktiges beslut 2022-12-14, §§ 198 och 199, om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med berörda nämnder utreda vilka kommunala verksamheter som skulle kunna nyttja Norra skolans lokaler. Bakgrunden till beslutet var två motioner, ”Motion om att inventera behov av förskolor och grundskolor i centrala Vänersborg” (dnr: KS 2021/439) samt ”Motion om utredning av Norra skolan som centralt placerad förskola” (dnr: KS 2021/438).

Beredning

Lokalplanering Holmängenskolan har tagits fram i samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen, fastighet och service. Under byggnadsprocessen har synpunkter inhämtats från berörda enheter på barn- och utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen. Beslutet om att flytta verksamheten påverkar barn. Barn- och utbildningsförvaltningen har haft en dialog med elever på Norra skolan under processen för att fånga upp deras åsikter och tankar inför en flytt. I dessa dialoger har till exempel frågor som ”vad är viktigt att tänka på inför en flytt?” och ”vad gör att du känner dig trygg i skolan?” diskuterats med eleverna. Flytten till Holmängenskolan kommer innebära att eleverna får tillgång till ändamålsenliga undervisningslokaler och lärmiljöer som är anpassade för dagens pedagogik. Med tillgång till samtliga specialsalar kommer inga elever att behöva transportera sig med buss till andra skolor för att ta del av undervisning. Eleverna har under projekteringen av skolan varit med och tyckt till om utemiljön och skolgården. Under dialogträffen med eleverna var det flera som lyfte fram just utomhusmiljön som viktig. Att eleverna själva har fått vara med och påverka utemiljön kan också uppmuntra eleverna till mer rörelse och aktivitet utomhus och under raster.

Underlag

Kommunfullmäktige beslut 2017-06-21, § 94, samt KF 2017-11-22, § 169 Mål- och resursplan samt investeringsbudget 2018-2022, dnr KS 2017/11 (BUTN 2017/15)

Barn- och utbildningsnämnden beslut 2020-01-20, § 5 (Ny skola på Holmängen, dnr BUTN 2019/142) inklusive rapporten ”Lokalplanering Holmängenskolan”

Kommunfullmäktiges beslut 2022-12-14, §§ 198 och 199, om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med berörda nämnder utreda vilka kommunala verksamheter som skulle kunna nyttja Norra skolans lokaler.

Motion om att inventera behov av förskolor och grundskolor i centrala Vänersborg (dnr: KS 2021/439)

Motion om utredning av Norra skolan som centralt placerad förskola” (dnr: KS 2021/438)

Sofia Bråberg
Förvaltningschef

Sändlista

Förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen
Verksamhetschef förskola, F-6 och 7-9, barn- och utbildningsförvaltningen
Barn- och elevhälsochefer, barn- och utbildningsförvaltningen
Enhetschef, kostenheten
Enhetschef lokalvård, fastighet och service
Enhetschef arena fritid, kultur- och fritidsförvaltningen
Ekonom, barn- och utbildningsförvaltningen
Utredare, barn- och utbildningsförvaltningen
Utredare, ekonomikontoret, kommunstyrelseförvaltningen

§ 94

Beslut om Mål- och resursplan 2018-2020 samt investeringsbudget 2018-2022

KS2017/11

Beslut

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2018 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2017.
2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål och förväntade resultat enligt upprättat förslag.
3. Kommunfullmäktige fastställer riktlinjer för god ekonomisk hushållning enligt upprättat förslag.
4. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunstyrelsens förslag till mål- och resursplan för 2018-2020 med tilläggsyrkande enligt bilaga.
5. Kommunfullmäktige fastställer investeringsramar för fastighetsinvesteringarna enligt upprättat förslag. Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att, i dialog med respektive nämnd, precisera vilka projekt som ska genomföras och när i tiden respektive investering kan genomföras inom ramen för beslutade budgetramar för fastighetsinvesteringar. Samhällsbyggnadsnämndens förslag ska inkomma till kommunstyrelsen senast den 5 oktober 2017 för att sen kunna beslutas av kommunfullmäktige i november 2017.
6. För budgettäckning av löneavtal under 2016 och 2017 avsätts sammanlagt 107 mkr till kommunstyrelsens förfogande.
7. Anslagsbindningen avser för driftbudgeten den verksamhetsnivå som anges på sidan 20 och för investerings- och exploateringsplanens projektnivå. Kommunstyrelsen ges delegation att, om nödvändigt under löpande år, justera anslagsbindningsnivån.
8. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2018, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlats i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
9. Eventuell långfristig upplåning kan ske inom ramen för fastställd balansbudget utifrån gällande finanspolicy och delegationsordning.

Ordförandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2017-06-21

Bilagor 7-11

7. Budgetförslag med tilläggsyrkande
8. Lena Eckerbom Wendels (M) yrkande
9. Kurt Karlssons (SD) yrkande
10. Omröstningslista för att utse motförslag i huvudomröstningen
11. Omröstningslista i huvudomröstningen

Reservationer

Gunnar Lidell (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet. Följande ledamöter reserverade sig mot beslutet till förmån för Gunnar Lidells (M) yrkande: Lena Eckerbom Wendel (M), Bengt Holmkvist (M), Henrik Josten (M), Dan Åberg (M), Lisbeth Brodin (M), Jeanette Dahlbom (M), Tor Wendel (M), Henrik Harlitz (M), Irma Fredriksson (M), Tove af Geijerstam (L), Kerstin Andersson (L), Bengt Wallin (L), Marie-Louise Bäckman (KD) och Orvar Carlsson (KD).

Kurt Karlsson (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet. Följande ledamöter reserverade sig mot beslutet till förmån för Kurt Karlssons (SD) yrkande: Cecilia Skenhall (SD), Anders Strand (SD), Kenny Sandhøj (SD), Ola Wesley (SD) och Jennifer strand (SD).

Sammanfattning av ärendet

Förslag till Mål- och resursplan 2018-2020 samt investeringsbudget 2018-2022, har upprättats.

Ärendet har fortlöpande beretts av budgetberedningen som utgörs av ledamöterna i Kommunstyrelsens arbetsutskott. Noteras att de partier som återfinns i Kommunfullmäktige, men inte Kommunstyrelsens arbetsutskott, har tillförsäkrats insynsplatser.

De politiska partierna har erbjudits möjlighet att informeras av ekonomikontoret.

Förslag till Mål och resursplan 2018 - 2020 samt investeringsbudget 2018-2022 har förhandlats enligt 11 § MBL vid sammanträde protokoll 2017-05-23

Kommunstyrelsens behandling av ärendet 2017-06-07, § 117

Budgetekonomen Ewa Lundqvist informerade

Bo Carlsson (C) redovisade budgetförslag för S, C och MP med tilläggsyrkande

Kurt Karlsson (SD) redovisade yrkande för SD med instämmande av Anders Strand (SD).

Lena Eckerbom Wendel (M) redovisade yrkande för M, L och KD

Efter omröstning konstaterades att Kommunstyrelsen beslutat enligt S, C och MPs förslag med tilläggsyrkande.

Lena Eckerbom Wendel (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Ordförandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2017-06-21

Marie-Louise Bäckman (KD), Peter Göthblad (L) och Henrik Josten (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för Lena Eckerbom Wedels (M) yrkande.

Anders Strand (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för Kurt Karlssons (SD) yrkande med instämmande av Kurt Karlsson (SD).

Lutz Rininsland (V) medgavs protokollsanteckning som fogades till Kommunstyrelsens protokoll som bilaga.

Kommunfullmäktiges behandling av ärendet

Yrkanden vid sammanträdet

Marie Dahlin (S) redovisade (S), (C) och (MP) budgetförslag enligt beslut i Kommunstyrelsen och yrkade bifall till detta. I yrkandet instämde Bo Carlsson (C), Marika Isetorp (MP), Madelaine Karlsson (S), Benny Augustsson (S), Stefan Kärbling (V), Per Sjö Dahl (MP), Reidar Eriksson (S), Mats Andersson (C), Joakim Sjöling (S), Marianne Karlsson (C) samt Lutz Rininsland (V).

Gunnar Lidell (M) redovisade (M), (L) och (KD) budgetförslag enligt yrkande i Kommunstyrelsen och yrkade bifall till detta. I yrkandet instämde Lena Eckerbom Wendel (M), Tove af Geijerstam (L) och Marie-Louise Bäckman (KD).

Kurt Karlsson (SD) redovisade (SD) budgetförslag enligt yrkande i Kommunstyrelsen och yrkade bifall till detta. I yrkandet instämde Anders Strand (SD) och Ola Wesley (SD).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att han ämnade ställa de tre ovan angivna förslagen, mot varandra vilket godkändes av Kommunfullmäktige.

Sedan ordföranden ställt de tre förslagen mot varandra befanns att Kommunfullmäktige beslutat enligt Kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärdes

Ordföranden utsåg Kommunstyrelsens förslag till huvudförslag i omröstningen

För att utse ett motförslag godkändes att Gunnar Lidells (M) yrkande skulle ställas mot Kurt Karlssons (SD) yrkande.

Sedan ordföranden ställt de två ovan angivna förslagen mot varandra befanns att Kommunfullmäktige utsett Gunnar Lidells (M) yrkande till motförslag i huvudomröstningen.

Omröstning begärdes

Ordföranden föreslog följande omröstningsordning som godkändes av Kommunfullmäktige. Den som anser att Gunnar Lidells (M) yrkande ska utses till

Ordförandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2017-06-21

motförslag i huvudomröstningen, röstar ja och den som anser att Kurt Karlssons (SD) yrkande ska utses till motförslag, röstar nej.

Omröstningsresultat att utse motförslag i huvudomröstningen

Med 17 ja-röster mot 6 nej-röster hade Kommunfullmäktige utsett Gunnar Lidells (M) yrkande till motförslag i huvudomröstningen. Noteras att 28 ledamöter avstod från att rösta. Omröstningslista enligt bilaga 10

Omröstning huvudomröstningen

Ordföranden föreslog därefter följande omröstningsordning för huvudomröstningen, som godkändes av Kommunfullmäktige. Den som stödjer Kommunstyrelsens förslag, röstar ja, och den som stödjer Gunnar Lidells (M) yrkande, röstar nej.

Omröstningsresultat huvudomröstningen

Med 27 ja-röster mot 16 nej-röster hade Kommunfullmäktige beslutat enligt Kommunstyrelsens förslag. Noteras att 8 ledamöter avstod från att rösta. Omröstningslista enligt bilaga 11.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens protokoll 2017-06-07, § 117, med bilagor
Förslag till Mål- och resursplan 2018-2020 inklusive tilläggsyrkande
Investeringsbudget 2018-2022
Yrkande från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna
Yrkande från Sverigedemokraterna
Nämndernas budgetförslag – protokoll från nämndbeslut och MBL/samverkan
MBL-protokoll 2017-05-23
Kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll 2017-05-19, § 104

Sändlista

Ekonomikontoret som har att informera

Ordförandes sign	Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
------------------	------------------	------------------	--------------------

§ 169

Omfördelning av investeringsbudget enligt förslag från samhällsbyggnadsnämnden om fastighetsinvesteringar i Mål- och resursplan 2018-2022

KS 2017/11

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa investeringsbudgeten för fastighetsinvesteringar i mål- och resursplan 2018-2022 enligt Samhällsbyggnadsnämndens förslag med justeringen att 6 mkr omfördelas från år 2020 till år 2018 för projektet konstgräs på Hallelevi.

Ekonomikontoret ges i uppdrag att anpassa Mål- och resursplan 2018-2022 utifrån beslutet om fördelning av budgeten för fastighetsinvesteringar.

Bilaga 2-4

Bilaga 2: Mål- och resursplan 2018-2022, fastighetsinvesteringar, specificerade per projekt och år

Bilaga 3: Justerad kassaflödesbudget och balansbudget 2018-2020

Bilaga 4: Lutz Rininslands (V) och Stefan Kärvlings reservation

Reservation

Lutz Rininsland (V) och Stefan Kärvling (V) reserverade sig enligt skriftlig bilaga.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2017-06-21 att fastställa budgetramar för fastighetsinvesteringar i mål- och resursplan 2018-2022. Samhällsbyggnadsnämnden gavs i uppdrag att precisera vilka projekt som ska genomföras inom ramen för beslutade budgetramar för fastighetsinvesteringar. Samhällsbyggnadsnämnden har, efter dialog med övriga nämnder, lämnat förslag till investeringsprojekt för fastighetsinvesteringar. Sammantaget för hela femårsperioden är investeringsnivån i Samhällsbyggnadsnämndens förslag 19 mkr lägre än kommunfullmäktiges beslut i juni om ramor för fastighetsinvesteringar.

Efter Samhällsbyggnadsnämndens beslut har frågan väckts om att tidigarelägga projektet konstgräs på Hallelevi. Budgeten om 6 mkr omfördelas då från år 2020 till 2018. Jämfört med kommunfullmäktiges beslut i juni avviker förslaget från ramarna med 19 mkr för hela femårsperioden. Första året, 2018, är investeringsnivån 37 mkr lägre, andra året, 2019, är investeringsnivån 32 mkr högre. Sammanfattningsvis fördelar sig investeringsprojekten per verksamhet och år enligt följande:

Ordförandes sign	Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande

2017-11-22

Verksamhet, mkr	2018	2019	2020	2021	2022	Summa
Barnomsorg och grundskola	186,4	183,5	86,6	16,6	108,5	581,6
Kultur- och fritidsfastigheter	13,0	7,0	1,0	7,0	7,0	35,0
Samhällsbyggnadsförvaltningen	57,5	72,0	48,0	4,0	0,0	181,5
Socialförvaltningen	15,5	3,0	0,0	0,0	0,0	18,5
Summa	272,4	265,5	135,6	27,6	115,5	816,6
Ram beslutad av KF 2017-06-21	309,0	233,0	109,8	94,0	90,0	835,8
Differens	36,6	-32,5	-25,8	66,4	-25,5	19,2

Då förslaget avviker från Kommunfullmäktiges beslut om ramar för fastighetsinvesteringar ges ekonomikontoret i uppdrag att anpassa Mål- och resursplan 2018-2022 utifrån det nya beslutet.

En detaljerad redovisning av investeringsbudget per projekt bifogas i bilaga 1 (inklusive justeringen att tidigarelägga investeringen om 6 mkr på Hallevi).

I bilaga2 redovisas ny kassaflödesbudget och ny balansbudget för åren 2018-2020, justerade efter beslutet om budgeten för fastighetsinvesteringar.

Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadsförvaltningens chef Sophia Vikström och fastighetschef Carl-Gustav Bergenholtz informerade i ärendet.

Lutz Rininsland (V) reserverade sig mot beslutet enligt en till protokollet fogad bilaga.

Noteras att Anders Strand (SD) och Kurt Karlsson (SD) avstod från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Gunnar Lidell (M) och Peter Göthblad (L) avstod från att delta i beslutet.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen protokoll 2017-11-08, § 196

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2017-10-30, § 179

Ekonomikontorets tjänsteskrivelse 2017-10-13

Samhällsbyggnadsnämndens protokoll 2017-09-28 § 119

Förslag till beslut på sammanträdet

Marie Dahlin (S) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag. I yrkandet instämde Benny Augustsson (S).

Sändlista

Ekonomikontoret
Samhällsbyggnadsnämnden

Ordförandes sign	Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
------------------	------------------	------------------	--------------------

MÅL- OCH RESURSPLAN 2018-2020

Fastställd av kommunfullmäktige
2017-06-21 och 2017-11-22

Vänerns borgs kommun

Innehållsförteckning

	Sidnr
Del I Vision och mål - Förutsättningar och beslut	
Vision Vänersborg – kommungemensamma mål	Del I - 1
Vision.....	1
Inriktningsmål.....	1
Riktlinjer god ekonomisk hushållning.....	3
Förutsättningar.....	6
Omvärld.....	6
Befolkning.....	8
Budgetförutsättningar.....	9
Driftbudgetramar – avstämning mot nämndernas förslag.....	11
Finansiell analys.....	15
Driftbudget per nämnd och anslagsbindningsnivå.....	20
Resultat- kassaflödes- och balansbudget.....	21
Kommunfullmäktiges beslut 2017-06-21 och 2017-11-22.....	23
Del II Mål- och resursplan - Nämnderna	
Barn- och utbildningsnämnden.....	Del II - 1
Byggnadsnämnden.....	6
Kommunfullmäktige.....	10
Kommunstyrelsen.....	11
Kultur- och fritidsnämnden.....	15
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	18
Revisionen.....	20
Valnämnden.....	20
Samhällsbyggnadsnämnden.....	21
Socialnämnden.....	26
Överförmyndarnämnden.....	36
Del III Investerings- och exploateringsplan	
Investerings- och exploateringsplan 2018-2022.....	Del III - 1

Vision Vänersborg

Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet.

Kommunfullmäktige fastställde kommunens vision i december 2013. Visionen omfattar alla kommuninvånare och beskriver en framtida idealbild och en gemensam färdriktning. Visionen är en ledstjärna för all kommunal verksamhet och genomstrar hela organisationen.

Inriktningsmål

Kommunfullmäktige fastställde kommunens inriktningsmål i december 2013. Inriktningsmålen är kommunfullmäktiges övergripande viljeinriktning som ordnas under fem områden: Invånare, samhällsutveckling, ekonomi, verksamhetsutveckling och medarbetare.

Invånare

Inriktningsmål:

- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv
- Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses
- Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar

Samhällsutveckling

Inriktningsmål:

- Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism
- Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen
- Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen
- Det ska vara enklare för företag att etablera sig och verka i kommunen

Ekonomi

Inriktningsmål:

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem
- Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett trygghande och effektivt sätt
- Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk

Vision Vänersborg

hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar

Verksamhetsutveckling

Inriktningsmål:

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas
- Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla

Medarbetare

Inriktningsmål:

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

Förväntade resultat

Förväntade resultat fastställs enligt nämndernas förslag. De presenteras i Del II under respektive nämnd. Kommunfullmäktige fastställde i december 2013 regler för mål- och resultatstyrning. Där framgår det att visionen är kopplad till inriktningsmål, förväntade resultat och aktiviteter. De sistnämnda arbetas in i förvaltningarnas verksamhetsplaner.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Här följer en redovisning om god ekonomisk hushållning, dels vad lagen säger dels kommunens tolkning och fastställda mål och riktlinjer.

Lagen/balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommunerna ange mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska det finnas finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunallagen kräver att kommunernas ekonomi ska vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna. Balanskravet utgör en miniminivå för resultatet.

Med detta menas

En kommun bör inte förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. De löpande intäkterna bör överstiga de löpande kostnaderna. Det ingår också att verksamheten ska utövas på ett ändamålsenligt och utifrån ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Kommunallagens krav klagör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling medan verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål

hänger alltså ihop för att en god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås.

God ekonomisk hushållning i Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun har fastställt finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Verksamhetsmålen är också kommunens inriktningsmål för ekonomin.

God ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås samt att riktlinjerna följs.

Finansiella mål

Vänersborgs kommuns övergripande finansiella mål för god ekonomisk hushållning är följande:

- Årets resultat bör uppgå till minst 1 % av skatter och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.
- Kassalikviditeten bör vara minst 50 %.
- Soliditeten bör förbättras.
- Årets investeringar (exkl. exploatering och VA/renhållning) ska finansieras inom ramen för avskrivningar och årets resultat.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Resultatet

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ska, som tumregel, årets resultat uppgå till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag för att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd. Huvudargumenten för positiva resultat är att nuvarande generation ska stå för sina kostnader, att avsättningar krävs för framtida pensioner, att värdesäkra tillgångarna och att egenfinansiera investeringar. Dessutom bör det finnas en buffert för oförutsedda händelser.

Vänersborgs kommuns resultatmål överstiger balanskravet. Det långsiktiga målet om 2 % kan sägas vara tillräckligt stort för att konsolidera kommunens ekonomi och på så sätt trygga för att service-nivån ska garanteras för nästkommande generation, utan att kommunen ska behöva uttaxera en högre skatt. Den budgeterade nivån krävs för att klara av nya förutsättningar under året, samt för att klara av att självfinansiera investeringar i en skattefinansierad verksamhet. Exempel på nya förutsättningar är avräkning av skatteintäkter, upp- och nedgångar på de finansiella marknaderna samt oförutsedda händelser inom verksamheterna.

Kassalikviditet

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 % menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit (för närvarande 200 mkr) bör vara minst 50 % av kortfristiga skulder. Likviditetsmålet säkrar att kommunen har en tillräcklig kortfristig betalningsberedskap.

Soliditet

Måttet anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har kommunen.

I ett tioårigt perspektiv kommer en förändrad åldersstruktur (fler barn och äldre) att medföra en kraftig ökning av efterfrågan på kommunal service. En förbättrad soliditet gör kommunen bättre rustad att möta de finansiella påfrestningar som följer av denna utveckling och är därmed förenlig med god ekonomisk hushållning.

Investeringar

Målet om hur investeringar ska finansieras, anger om investeringarna kan finansieras med egna medel, utan att nya lån behöver tas. Detta för att inte binda upp framtida generationer med en ökande låneskuld.

Framtida finansiella mål

Två förändringar i kommunal redovisning kommer att påverka kommunens finansiella mål vad gäller kopplingen till god ekonomisk hushållning. Det är dels övergången till komponentavskrivning och dels förändringen i pensionsredovisningen som föreslås träda i kraft fr.o.m. 2019.

Den sammantagna effekten av båda dessa förändringar är att de finansiella målen kommer att behöva ses över och anpassas. Detta gäller framförallt kommunens resultatmål, där ett resultat på minst 2 % av skatter och generella statsbidrag tidigare varit ett generellt mått på god ekonomisk hushållning. Med hänsyn till de förändrade redovisningsreglerna kan det generella resultatmålet snarare handla om minst 3 %, för att ligga i linje med en god ekonomisk hushållning. Även målen som handlar om investeringar och soliditet kan behöva ses över.

Verksamhetsmässiga mål

Vänersborgs kommuns verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning är följande:

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem
- Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt
- Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning i verksamheten

Genom nedanstående riktlinjer anger kommunfullmäktige den övergripande och mer långsiktiga styrningen av god ekonomisk hushållning i Vänersborgs kommun.

Verksamheternas uppdrag

- Verksamheter och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas
- Varje nämnd ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån kommunfullmäktiges reglemente och kommunstyrelsens riktlinjer
- Nämnderna ska främja och följa upp att en fortlöpande kvalitetsutveckling sker inom verksamheten.
- Nämnderna ska eftersträva och följa upp att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt.

Verksamheternas tillgångar och skulder

- Kommunens anläggningar och fastigheter ska ha ett planerat och fullgott underhåll
- Kommunen ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringsskydd, samt ha klara regler för hur risker ska hanteras
- Kommunen ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

Verksamheternas ekonomiska ansvar

- Kommunfullmäktiges budgetbeslut är överordnat och vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet (vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras)
- Nämnderna ansvarar för att verksamhetens innehåll och omfattning är anpassad till beslutad budgetnivå
- Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelser är nämnder och enheter skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att styra verksamheten, så att de ekonomiska ramar hålls
- Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att de förslag och planer som föreläggs kommunfullmäktige främjar en god ekonomisk hushållning och är förenliga med de finansiella mål som fastlagts.

Omvärld

Internationell konjunktur

SKL skriver i Ekonomirapporten från april 2017 att ekonomierna i flertalet länder i Europa har utvecklats svagare än den svenska. Utvecklingen av BNP har varit långsammare och reducerats mer än för världen i stort. Den svaga europeiska utvecklingen har resulterat i en svag tillväxt för svensk export.

Tillväxten i omvärlden ser nu ut att sammantaget bli något starkare i år 2017 och 2018. BNP-utvecklingen för Sveriges viktigaste exportmarknader beräknas växa något snabbare framöver. Den högre tillväxten hänger samman med en starkare utveckling i våra nordiska grannländer samt att utvecklingen i USA antas få förnyad kraft. Dock kan tillväxttalen ännu inte betecknas som höga.

Svensk ekonomi

Den svenska ekonomin utvecklas fortsatt starkt och BNP beräknas växa under 2017 med 3 %. Högkonjunkturen når sin topp under 2018 varefter konjunkturen långsamt återgår till balans. Det innebär att utvecklingen av sysselsättningen stagnerar 2019 och 2020. Tillväxten och skatteunderlaget blir därmed svagare. Samtidigt växer befolkningen och behoven av kommunsektorns verksamhet i fortsatt snabb takt vilket skapar

stora problem för kommuner att finansiera sin verksamhet.

Under de tre senaste åren (2013-2016), har inhemsk efterfrågan ökat mycket snabbt vilket är förklaringen till att den svenska ekonomin gått från låg- till högkonjunktur. Statens och kommunsektorns ökade konsumtion har bidragit till detta. Utvecklingen av inhemsk efterfrågan beräknas bli mer måttlig framöver. I stället bidrar exporten mer till BNP-utvecklingen under 2017 och 2018.

Kommunsektorns ekonomi

Kommunernas resultat för 2016 uppgick till 22 miljarder kronor, vilket motsvarar 4,2 % av skatter och generella statsbidrag. Det är långt över tumregeln för god ekonomisk hushållning. En stark utveckling av skatteunderlaget, extra statliga stöd och större reavinster än normalt bidrog till det goda resultatet.

En sämre skatteunderlagsutveckling 2018-2020, i kombination med mycket snabbt växande behov, väntas ge svagare resultat och betydande effektiviseringsbehov. Den demografiska utvecklingen, med fler barn och äldre, innebär att behovet av kommunsektorns verksamheter förväntas öka betydligt snabbare än vad skatteunderlaget gör. För att uppnå ett resultat på 1 % av skatter och generella statsbidrag uppstår ett gap mellan kostnader

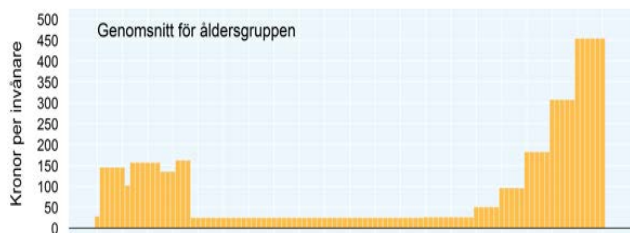
Del I -6

Omvärld

och intäkter som uppgår till 24 miljarder år 2020, om inga åtgärder vidtas.

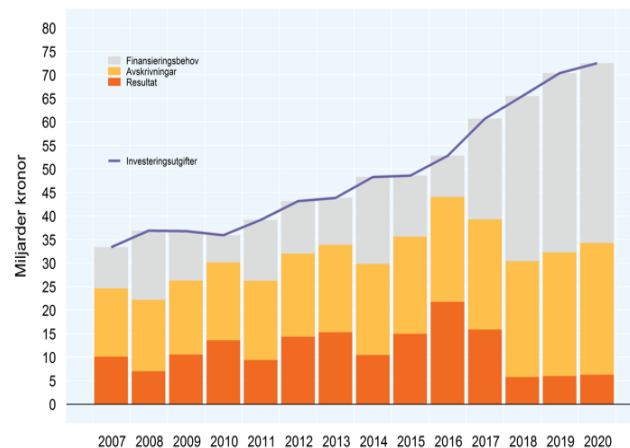
Kommunernas kostnader varierar mellan olika åldersgrupper. Mätt i kronor/invånare är det unga och gamla som kostar mest.

Diagram: Kostnad olika åldersgruppen, 2015, kommuner

Inom de närmaste fyra åren beräknas även behovet av investeringar att öka kraftigt. Enligt SKL planerar kommunerna att bygga cirka 600 förskolor, 350 grundskolor och gymnasieskolor, 350 gruppboendestäder och äldreboenden och 150 nya idrottsanläggningar. Därutöver finns ett betydande behov av att bygga nya bostäder samt rusta upp befintliga byggnader och anläggningar.

Diagram: Investeringsutgifter och finansiellt utrymme

Med högre investeringsbehov ökar finansieringsbehovet. Kommunernas möjlighet att finansiera investeringar är genom egna medel, försäljning av tillgångar eller ökad upplåning. Behovet av upplåning kommer att öka för kommunerna. Osäkerheten är stor kring vilka de ekonomiska konsekvenserna av asyl- och flyktingmottagandet kommer att bli. Det innebär också stora utmaningar för kommunerna att hitta bostäder, lösa

etableringen på arbetsmarknaden och få tag på personal osv, allt som är avgörande för integrationen. Samtidigt står kommunerna inför framtida rekryteringsbehov av personal i välfärden.

Från och med 2017 får kommunerna del av de sk. tio välfärdsmiljarderna. Pengarna fördelas dels per invånare, dels med en fördelningsnyckel där hänsyn tas till antal asylsökande och nyanlända. Från och med 2021 är tanken att hela tillskottet ska ingå i det generella statsbidraget. Vänersborgs kommun får 52 Mkr i bidrag år 2017 för att sen sjunka till cirka 27 Mkr år 2021 när det ingår i statsbidragspåsen.

Regeringen har sen tidigare aviserat om ett antal särskilda satsningar och reformer där kommunen kan söka specialdestinerade statsbidrag. Antalet riktade statsbidrag har ökat markant de senaste åren.

God ekonomisk hushållning och ekonomi i balans innebär att kommunen måste upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Det krävs även reserver för att kunna möta oförutsedda kostnadsökningar, minskade intäkter och behov av ytterligare investeringar. Med god ekonomisk hushållning menas också att dagens medborgare finansierar sin egen kommunala välfärd och inte skjuter upp betalningar till kommande generationer.

Fr.o.m. bokslut 2013 kan kommunerna inrätta kommunala resultatutjämningsreserver. Enligt Vänersborgs regelverk "kan resultatutjämningsreserven disponeras i samband med budget/bokslut för att täcka underskott som uppstått p.g.a. lågkonjunktur". Resultatutjämningsreserver innebär en uppluckring av balanskravet. Kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun har fastställt riktlinjer som innebär att resultatutjämningsreserven i kommunen maximeras till 50 mkr.

År 2008 ersattes den statliga fastighetskatten på bostäder med en kommunal fastighetsavgift. Bostädernas taxeringsvärden förändras vart tredje år och ligger till grund för avgiften.

Befolkning

Under hösten 2016 har en befolkningsprognos tagits fram av utvecklingskontoret. Den grundar sig på en ökning av bostadsbyggandet i kommunen, vilket förväntas leda till omflyttningar och inflyttningar, vilket i sin tur förväntas leda till ett växande invånarantal. En av de svårare faktorerna att

ta hänsyn till är effekterna av flyktingboendet i kommunen. Hur många av dem med permanent uppehållstillstånd väljer att bo kvar i Vänersborg? Prognosen sträcker sig över 10 år. Nedan redovisas befolkningsförändringar i olika åldersintervall av en växande befolkning i kommunen:

Tabell: Befolkningsförändringar i olika åldersintervall

Ålder	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Förändring
0-5	2 722	2 734	2 771	2 843	2 923	2 976	3 025	3 077	3 099	3 113	3 119	15%
6-12	3 214	3 348	3 450	3 499	3 560	3 640	3 669	3 697	3 715	3 751	3 814	19%
13-15	1 276	1 341	1 371	1 426	1 467	1 530	1 581	1 610	1 661	1 681	1 681	32%
16-18	1 322	1 319	1 324	1 333	1 394	1 426	1 472	1 504	1 554	1 599	1 623	23%
19-29	4 976	5 057	5 058	5 003	5 024	5 061	5 027	5 024	5 006	5 017	5 045	1%
30-39	4 059	4 210	4 249	4 379	4 551	4 682	4 748	4 815	4 875	4 919	4 949	22%
40-49	4 989	4 870	4 766	4 724	4 709	4 704	4 699	4 679	4 694	4 712	4 751	-5%
50-59	4 996	5 169	5 219	5 270	5 296	5 339	5 400	5 419	5 364	5 318	5 230	5%
60-69	4 737	4 685	4 712	4 672	4 693	4 705	4 693	4 724	4 786	4 861	4 951	5%
70-79	3 822	3 949	4 054	4 184	4 224	4 285	4 320	4 323	4 333	4 321	4 281	12%
80-89	1 863	1 873	1 897	1 893	1 970	2 035	2 069	2 145	2 229	2 318	2 437	31%
90-w	405	399	406	410	401	395	400	405	413	416	423	4%
Summa	38 381	38 954	39 277	39 636	40 213	40 778	41 102	41 421	41 729	42 024	42 304	10%

Sammanfattning

Prognosresultatet kan sammanfattas enligt följande:

- Antalet invånare beräknas öka varje år och sammanlagt är ökningen nästan 4 000 personer mellan åren 2015 och 2025.
- Alla åldersgrupper ökar, förutom 40-49 år.
- Antalet barn och ungdomar i grupperna från 0- 15 år ökar med i genomsnitt 140 personer per år. Detta är kopplat till att prognosen är

baserad på ett ökat bostadsbyggande av småhusområden under perioden.

- Enligt prognosen ligger antalet ungdomar i gymnasieåldern (16-18 år) relativt konstant 2015-2018. Vid en avstämning per 2016-12-31 konstateras dock att verkligt antal överstiger prognosen.
- Stora ökningar sker i de äldre grupperna. De äldsta, grupperna över 80 år, ökar kraftigt med nästan 600 personer fram till år 2025.

Budgetförutsättningar 2018-2020

Förutsättningar enligt bokslut 2016 och budget 2017

I 2016 års bokslut redovisades en förbättring av eget kapital med +59 mkr, vilket innebar ett överskott mot budget med +54 mkr.

I 2017 års mål- och resursplan är resultatet budgeterat till +23 mkr. Det innebär att det finansiella målet om ett resultat som bör uppgå till minst 1 % av skatter och generella statsbidrag (23 mkr) uppnås i budget.

Kommunstyrelsens budgetanvisningar

Kommunstyrelsen beslutade 2017-03-01 om ramar och anvisningar avseende budgetarbetet för år 2018. Budgetramarna byggde bl.a. på följande förutsättningar:

- Skatteintäkternas uppräknings mellan åren baserade sig på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognos, 2016-12-21.
- 1,3 % inflationskompensation utgick till nämnderna.
- Personalomkostnadspålägget är oförändrat 38,33 %.
- Löneutvecklingen beräknades till 107 mkr för åren 2017 och 2018.

- Årets pensionskostnader har beräknats utifrån den s.k. blandmodellen baserat på prognos från kommunens pensionsförvaltare.
- Internräntan är oförändrad 1,75 %.
- Förutom dessa generella justeringar tillfördes kommunstyrelsen 2 081 tkr till vuxenutbildningen, 100 tkr till Vänersborgs 375-årsjubileum 2019 och 150 tkr till förfogandeanslaget. Samhällsbyggnadsnämndens tillfälliga anslag under 2017 till underhåll om sammanlagt 10 000 tkr togs bort. Liksom överförmyndarnämndens tillfälliga anslag om 1 000 tkr. Valnämnden fick ett tillskott om 140 tkr eftersom 2018 är ett valår.

En mer detaljerad beskrivning av nämndernas tillskott i ramsättningen återfinns på sidan 11 och framåt.

Anslagsbindningsnivåer

För 2018 gäller motsvarande anslagsbindningsnivåer som 2017. Som tidigare ska barn- och utbildningsnämnden särredovisa kostnader för förskola, grundskola och särskola var för sig i samband med budget, uppföljningar och bokslut. Kultur- och fritidsnämnden ska särredovisa kostnader för bibliotek och kultur, arena och fritid, musik och ungdom i samband med budget, uppföljningar och bokslut.

Budgetförutsättningar 2018-2020

Direktiv

I samband med kommunstyrelsens beslut om anvisningar och ramar gavs ett antal direktiv sammanfattade enligt nedan:

- Nämndernas budgetförslag ska presenteras inom ram med beskrivning av åtgärder och konsekvenser.
 - Nämnderna ska budgetera intäkter och kostnader. Verksamhet som finansieras av kalkylerade statsbidrag ska budgeteras på både intäktssidan och kostnadssidan.
 - Kommunstyrelsens budgetberedning konstaterar att det ekonomiska utrymmet för att finansiera driftkostnadskonsekvenser av nämndernas nyinvesteringar är respektive nämnds ansvar. Nämnderna uppmanas därför att i anslutning till arbetet med mål- och resursplan ifrågasätta och om möjligt minska redan planerade investeringsnivåer, samt visa stor återhållsamhet med nya investeringsprojekt.
 - Nämnderna har i uppdrag att beskriva konsekvenserna som investeringarna får på driftbudgeten och hur de ryms inom befintlig budgetram.
- Förslag om fastighetsinvesteringar ska tas upp av förhyrande nämnder, inte av samhällsbyggnadsnämnden. Investeringar i fastigheter, anläggningar och mark ska preciseras ytterligare i tiden, d.v.s. vilken månad under året investeringen beräknas påbörjas och vilken månad den avslutas. Detta gäller investeringsobjekt över 1 Mkr, men det gäller inte inventarier.
 - Respektive nämnd ansvarar för att bevaka vilka specialdestinerade statsbidrag som finns att söka.
 - Prisjusteringar för interna tjänster kan ske inom ramen för eventuell inflationskompensation enligt budgetförutsättningarna. Helt intäktfinansierad verksamhet kan även justera priserna för den budgetkompensation som köpande nämnder får vid förändrat personalomkostnadspålägg, löneökning till följd av lönerevision och justerad internränta. Vid prissättning av nya tjänster ska skriftliga avtal upprättas mellan säljare och köpare.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

– avstämning mot nämndernas budgetförslag

Vänersborgs kommuns budgetprocess

Vänersborgs kommun har en tidig budgetprocess, vilket innebär att diskussioner om mål och resurser förs under vintern/våren. Kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplanen i juni inför kommande år. En tidig process möjliggör för nämnderna att anpassa sin verksamhet efter beslutade mål och resurser.

Kommunfullmäktige antog i december 2013 en ny vision och nya inriktningsmål. Inför varje budgetår fastställer kommunfullmäktige mål och inriktning för det kommande kalenderåret. Nämnderna föreslår förväntade resultat som är kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas förslag till förväntade resultat i samband med beslutet om mål- och resursplanen.

Arbetet med MRP 2018

Kommunstyrelsens budgetberedning består av de ordinarie ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott. Dessutom har gruppledarna i partierna KD SD, V och VP varsin insynsplats. Budgetberedningen inledde sitt arbete i april 2017. Arbetet har baserat sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och nämndernas budgetförslag. Ekonomikontoret har sammanställt nya prognoser från Sveriges Kommuner och landsting (SKL) över skatte- och statsbidragsintäkter samt uppdaterat bedömningar över löneutveckling och pensionskostnader.

Budgetberedningen hade presidieöverläggningar under våren 2017 med nämnderna, avseende deras budgetförslag för 2018-2020. I anslutning till dessa följdes nämndernas arbete med mål, verksamhets- och ramanpassning under 2017 upp. Kommunfullmäktige fastställde Mål- och resursplan 2018-2020 i juni 2017. I beslutet ingick ramar för fastighetsinvesteringar och uppdrag till Samhällsbyggnadsnämnden att precisera vilka projekt som ska genomföras. Under hösten arbetade Samhällsbyggnadsnämnden fram ett förslag, efter dialog med övriga nämnder. Kommunfullmäktige fastställde i november investeringsbudgeten för fastigheter preciserade per projekt och år.

Kommunfullmäktiges beslut om nämndernas driftbudgetramar för år 2018

Nedan beskrivs justeringar av nämndernas budgetramar i samband med **anvisningarna** enligt kommunstyrelsens beslut i mars 2017. Vidare redogörs för **nämndernas förslag** till mål- och resursplan. Slutligen redovisas **kommunfullmäktiges beslut** till mål- och resursplan 2018.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Anvisad budgettram 705 096 tkr.

I **anvisningarna** justerades barn- och utbildningsnämndens budgettram upp med sammanlagt 4 061 tkr i inflationskompensation.

Barn- och utbildningsnämndens förslag:

Del I -11

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

– avstämning mot nämndernas budgetförslag

Barn- och utbildningsnämnden begär 31 728 tkr i utökad budgetram. Utav dessa har nämnden begärt 14 658 tkr i tilläggsanslag i budget 2017 för fler elever i grundskolan.

Kommunfullmäktiges beslut:

Barn- och utbildningsnämndens budgetram tillförs 31 700 tkr enligt nämndens förslag. Kommunfullmäktige fastställer därmed barn- och utbildningsnämndens budgetram 2018 till 736 796 tkr.

BYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram 14 867 tkr.

I **anvisningarna** justerades byggnadsnämndens budgetram ned med 62 tkr vilket avsåg nettot av inflationsuppräknings av intäkter och kostnader.

Byggnadsnämndens förslag: Byggnadsnämnden begär 400 tkr i utökad budgetram för framtagande av fördjupad översiktsplan för Brålanda. Byggnadsnämnden föreslår justerad bygglovstaxa i särskilt ärende.

Kommunfullmäktiges beslut:

Byggnadsnämndens budgetram tillförs 400 tkr enligt nämndens förslag. Kommunfullmäktige fastställer därmed byggnadsnämndens budgetram 2018 till 15 267 tkr.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Anvisad budgetram 2 157 tkr.

I **anvisningarna** justerades kommunfullmäktiges budgetram upp med 11 tkr i inflationskompensation.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktiges budgetram utökas med 300 tkr och fastställs därmed till 2 457 tkr i budget 2018.

KOMMUNSTYRELSEN

Anvisad budgetram 348 954 tkr.

I **anvisningarna** justerades kommunstyrelsens budgetram upp med sammanlagt 6 282 tkr. Anslaget till vuxenutbildningen utökas med 2 081 tkr i enlighet med beslut under 2017. Eftersom Vänersborg firar 375-årsjubileum 2019 tillförs 100 tkr. Förfogandeanslaget tillförs ytterligare 150 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunstyrelsen tillförs 6 000 tkr för fler elever i gymnasiet och 2 000 tkr för fler elever i behov av SFI inom vuxenutbildningen. Då avgiften för Fyrbodals kommunalförbund höjs utökas budgeten med 180 tkr. Projektet Wargön Innovation fortsätter och tillförs 2 400 tkr enligt projektplan i ett tillfälligt anslag under 2018. I budget 2019 tillförs 700 tkr i tillfälligt anslag.

Från socialnämnden omfördelas 630 tkr för funktionen handikappkonsulent i enlighet med beslut fattade under 2017. Från kommunstyrelsens förfogandeanslag omfördelas 500 tkr till samhällsbyggnadsnämnden för kommande behov av underhåll efter grävning för bredband. Kommunstyrelsens förfogandeanslag utökas med 700 tkr.

För att finansiera utökade budgetramar för andra nämnder minskas kommunstyrelsens förfogandeanslag med 15 300 tkr. Förfogandeanslaget omfattar därmed sammanlagt 6 269 tkr i budget 2018 och är inte i någon del öronmärkt för särskilda ändamål.

Sammanlagt innebär dessa justeringar att kommunstyrelsens budgetram minskas med 3 890 tkr. Kommunfullmäktige fastställer därmed kommunstyrelsens budgetram 2018 till 345 064 tkr.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Anvisad budgetram 107 466 tkr.

I **anvisningarna** justerades kultur- och fritidsnämndens budgetram upp med sammanlagt 1 027 tkr i inflationskompensation.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

– avstämning mot nämndernas budgetförslag

Kultur- och fritidsnämndens förslag: Kultur- och fritidsnämndens budgetförslag ligger inom ram.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kultur- och fritidsnämndens budgetram utökas med 1 000 tkr för integrationsbefrämjande åtgärder. Kommunfullmäktige fastställer därmed kultur- och fritidsnämndens budgetram 2018 till 108 466 tkr.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Anvisad budgetram 6 482 tkr.

I **anvisningarna** justerades miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram ned med 14 tkr, vilket avsåg nettot av inflationsuppräknings- och in-
täkter och kostnader.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag: Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden återkommer med förslag till höjda taxor då de enligt externrevision inte ger tillräcklig kostnadstäckning.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2018 i enlighet med anvisningarna till 6 482 tkr.

REVISIONEN

Anvisad budgetram 1 205 tkr.

I **anvisningarna** justerades revisionens budgetram upp med 10 tkr i inflationskompensation.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer revisionens budgetram 2018 i enlighet med anvisningarna till 1 205 tkr.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram 75 970 tkr.

I **anvisningarna** justerades samhällsbyggnadsnämndens budgetram ned med sammanlagt

9 528 tkr. Under 2017 hade samhällsbyggnadsnämnden tillfälliga anslag, dels 7 000 tkr för underhåll av fritidsfastigheter och dels 3 000 tkr för underhåll av gator och vägar. De tas bort i budget 2018. Inflationskompensationen ger 472 tkr i tillskott till ramen.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag: Samhällsbyggnadsnämnden begär 2 000 tkr i utökad budgetram för brounderhåll under 2018. Nämnden föreslår att bruks- och anläggningsavgifterna i VA-taxan höjs med 5 %.

Kommunfullmäktiges beslut:

Samhällsbyggnadsnämnden får ett tillfälligt anslag under 2018 om 2 000 tkr för underhåll av broar. Från kommunstyrelsens föfogandeanslag omfördelas 500 tkr till samhällsbyggnadsnämnden för kommande behov av underhåll efter grävning för bredband. Förslaget till justerad VA-taxa beslutas om i separat ärende av kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige fastställer därmed samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2018 till 78 470 tkr.

SOCIALNÄMNDEN

Anvisad budgetram 899 791 tkr.

I **anvisningarna** justerades socialnämndens budgetram upp med 2 089 tkr i inflationskompensation.

Socialnämndens förslag: Socialnämnden begär sammanlagt 10 100 tkr i utökad budgetram 2018. Det avser 2 800 tkr för resterande driftsbudget för Niklasbergsvägen 9, 3 000 tkr för resterande driftsbudget för Tegelbruksvägen, 3 500 tkr för driftsbudget för Konvaljen och 800 tkr för trainee hos arbetsmarknadsavdelning.

Kommunfullmäktiges beslut:

Socialnämndens budgetram utökas med 10 100 Tkr enligt nämndens förslag. Till kommunstyrelsen omfördelas 630 tkr för funktionen handikappkonsulent i enlighet med beslut från 2017. Kommunfullmäktige fastställer därmed socialnämndens budgetram 2018 till 909 261 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

– avstämning mot nämndernas budgetförslag

VALNÄMNDEN

Anvisad budgetram 600 tkr.

I **anvisningarna** tillfördes valnämnden 145 tkr då 2018 är ett valår vilket innebär ökade kostnader.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer valnämndens budgetram 2018 i enlighet med anvisningarna till 600 tkr.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Anvisad budgetram 3 599 tkr.

I **anvisningarna** justerades överförmyndarnämndens budgetram ned med 994 tkr. Under 2017 hade nämnden ett tillfälligt anslag om 1 000 tkr.

Det tas bort i budget 2018. Nämnden tillfördes 6 tkr i inflationskompensation.

Överförmyndarnämndens förslag: Överförmyndarnämnden begär sammanlagt 2 500 tkr i tillskott i budget 2018. Utav dessa är 1 100 tkr ett tillfälligt anslag för arvoden och omkostnader för godmanskap för ensamkommande barn. 1 400 tkr avser en ramhöjning för arvoden för övriga godmansärenden.

Kommunfullmäktiges beslut:

Överförmyndarnämndens budgetram utökas med 1 400 tkr. Nämnden får ett tillfälligt anslag under 2018 om 1 100 tkr. Kommunfullmäktige fastställer därmed överförmyndarnämndens budgetram 2018 i enlighet med nämndens förslag till 6 099 tkr.

Finansiell analys 2018-2020

Utgångspunkter

Den finansiella analysen utgår från följande fyra aspekter som är viktiga att beakta ur ett finansiellt perspektiv:

Resultat: Vilken balans har kommunen haft mellan kostnader och intäkter under året och över tiden? Finns det varningssignaler? Hur utvecklas investeringarna?

Kapacitet: Vilken finansiell motståndskraft har kommunen på lång sikt?

Risk: Finns det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet? Hur är kommunen exponerad finansiellt?

Kontroll: Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen? Hur väl följs upprättade planer? En god följsamhet mot budget är ett uttryck för god ekonomisk hushållning.

Syftet med analysen är att försöka identifiera eventuella finansiella problem och att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

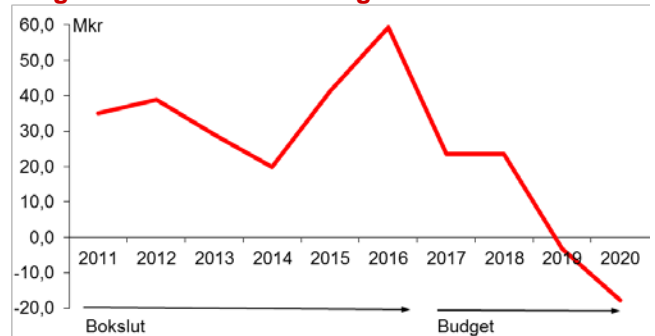
1. Resultat och kapacitet

1.1 Årets resultat

Budgeterat resultat, med tidigare redovisade justeringar av nämndernas budgettramar, uppgår till

24 mkr i 2018 års budget. År 2019 är resultatet budgeterat till -3 mkr och år 2020 till -18 mkr.

Diagram: Resultatutveckling 2011-2020

Resultatutvecklingen var positiv under perioden 2011-2016 med en topp på + 59 mkr 2016. År 2011 var resultatet +35 mkr för att 2012 stiga till +39 mkr. Åren 2013 och 2014 sjönk resultaten till +29 mkr respektive +20 mkr. 2015 ökade resultatet till +41 mkr. Under 2017 och 2018 är resultaten budgeterat till 24 mkr. 2019 och 2020 sjunker resultaten till -3 mkr respektive -18 mkr.

Finansiellt mål:

Årets resultat bör uppgå till minst 1 % av skatter och generella statsbidrag.
Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 % av skatter och generella statsbidrag.

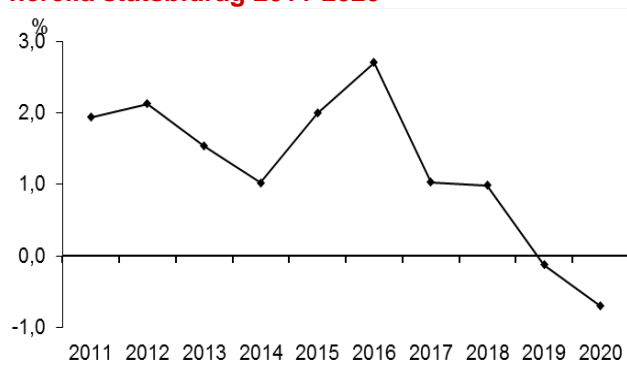
Målavstämning:

1 %-målet uppnås 2018 men inte 2019 och 2020.
2 %-målet uppnås inte under perioden 2018-2020.

Finansiell analys 2018-2020

1 % av skatter och generella statsbidrag motsvarar 24 mkr och 2 % motsvarar 48 mkr. I bokslut 2016 motsvarade resultatet om 59 mkr 2,7 % av skatter och generella statsbidrag.

Diagram: Årets resultat; andel av skatter och generella statsbidrag 2011-2020

1.2 Balanskravet

Enligt kommunallagen ställs det krav på att kommunerna redovisar ekonomisk balans. Det innebär bl.a. att årsbudgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Balanskravet uppnås 2018, men inte 2019 och 2020.

1.3 Skatte- och nettokostnadsutveckling

En förutsättning för en långsiktig hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än intäkterna kommunen får genom skatter och generella statsbidrag.

Utveckling av	2018	2019	2020
-skatter och statsbidrag	4,7%	2,5%	3,1%
-nettokostnader	4,9%	3,5%	3,6%

Prognosen för utvecklingen av skatteintäkterna följer SKL:s prognos, men inkluderar också regeringens aviserade satsning på välfärden. Vänersborgs kommun beräknas få 52 mkr i statsbidrag av välfärdssatsningen under 2018 men kommande år sjunker statsbidraget till 45 mkr respektive 38 mkr. Det är en av orsakerna till att ökningen åren 2019 och 2020 är lägre än 2018. (Statsbidraget består av två delar, en som grundar sig på befolkningsfördelning och som ingår i den ordinarie skatte- och statsbidragsberäkningen och en som grundar sig på flyktingvariabler).

Utvecklingen av verksamhetens nettokostnader överstiger skatter och statsbidrag varje år. Det innebär att kommunens ekonomi inte är långsiktigt hållbar.

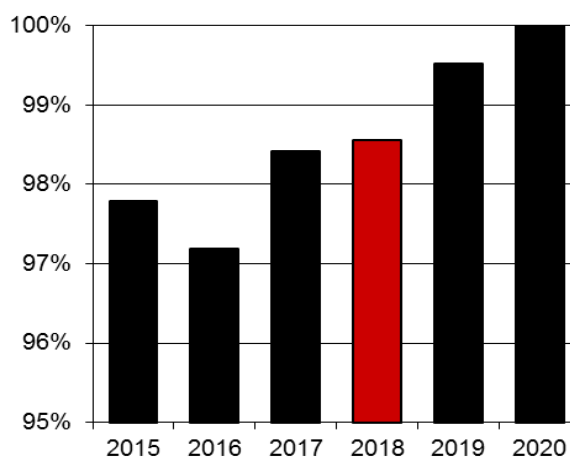
De finansiella kostnaderna ökar till följd av en hög investeringsnivå och kräver allt större andel av skatter och generella statsbidrag.

1.4 Verksamhetens nettodriftkostnader

Verksamhetens driftbudgetramar baserar sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och den budgetberedning som genomförts under våren 2017. Personalkostnaderna är budgeterade i 2016 års lönenivå. Inför 2018 har 107 mkr avsatts centralt för att täcka ökade kostnader avseende 2017 och 2018 års löneavtal.

Nettokostnader, som andel av skatter och generella statsbidrag, är ett mått som visar hur stor andel av kommunens intäkter som förbrukas av löpande driftverksamhet.

Diagram: Nettokostnader i % av skatt och generella statsbidrag 2015-2020

Under 2018 uppgår nettokostnaderna till drygt 98 % av skatter och generella statsbidrag. År 2019 motsvarar nettokostnaderna drygt 99 % av utrymmet och 2020 slår nettokostnaderna i taket och motsvarar 100 %. Skillnaden upp till 100 % är det utrymme som kan användas till att finansiera räntor (en post som ökar kraftigt under planperioden), amorteringar och för att direktfinansiera investeringar. Det utrymmet är alltså mycket lågt och t.o.m. obefintligt under planperiodens sista år.

Finansiell analys 2018-2020

1.5 Skatteintäkter och utdebiteringar

Det nuvarande skatteutbetalningssystemet innebär att skatteintäkterna kommer att utbetalas i verksamhetsårets pris- och lönenivå. Utbetalning av kommunalskatt och utjämningsbidrag grundas på det senast kända taxeringsutfallet, d.v.s. för 2015, och räknas sedan upp med tre års uppräkningsfaktorer till 2018 års nivå. Kommunalskattemedel som fås är därmed preliminära.

Utbetalning, alternativt återbetalning, av mellanskillnaden mellan den preliminära beräkningen och respektive avräkningstillfälle av kommunalskatt och utjämningsbidrag sker i januari, t.ex. 2017 för inkomståret 2015.

Beräkningen av skatteintäkter baserar sig på prognos från SKL, 2016-04-28. Utdebiteringen är oförändrad, 22:21 kronor, per skattekrona. Prognosen justeras ned med en negativ slutavräkning om -250 kronor per invånare för 2018-2020.

Tabell: Budget skatter och generella statsbidrag

Budget skatter & gen statsbidrag	2018	2019	2020
Skatteintäkter			
Skatteunderlag 2016, mkr	6 981,6		
Prognos uppräkning 2016	5,0%		
Prognos uppräkning 2017	4,4%		
Prognos uppräkning 2018-2020	4,0%	3,5%	3,6%
S:a uppräknat skatteunderlag, Mkr	7 959,4	8 238,0	8 534,5
Utdebitering	22,21%	22,21%	22,21%
S:a skatteinkomst före utjämning, Mkr	1 764,7	1 826,6	1 892,4
Kommunalekonomisk utjämning			
Inkomstutjämning, Mkr	424,7	437,7	462,7
Kostnadsutjämning, Mkr	38,1	38,4	39,0
Regleringsbidrag/avgift, Mkr	-7,2	-10,7	-14,9
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0
S:a generella statsbidrag, Mkr	455,6	465,4	486,8
LSS-utjämning	55,1	55,6	56,4
Fastighetsavgiften	74,2	74,2	74,2
Slutavräkning -250 kr per invånare	-9,8	-9,9	-10,1
Del av välfärdsmiljarden flyktingvar.	43,8	31,3	18,8
S:a skatter & bidrag, Mkr	2 383,6	2 443,2	2 518,5

Den förbättring av skatteprognosen som skett jämfört med anvisningarna, kan till största delen kopplas till förbättrat utfall i utjämningsystemen.

1.6 Investeringar

Investeringsbudgeten omfattar 5 år, 2018-2022, och innehåller sammanlagt 1 360 mkr. Det första året planeras investeringar för 462 mkr varav drygt hälften avser fastigheter.

I den reviderade investeringsbudgeten för 2017 finns 394 mkr avsatt till investeringar. Då ingår 50 mkr i investeringsbudget för kommunhusets ombyggnad. Under 2016 investerades det för 175 mkr.

En normal investeringsnivå, för en kommun av Vänersborgs storlek, kan beräknas till cirka 141 mkr per år eller 6 % av nettokostnaderna. Då resultatnivån 2018 är budgeterad till 24 mkr kan skattefinansieringsnivån (summan av avskrivningar och årets resultat) beräknas till 110 mkr.

Kommunfullmäktige beslutar att revidera ner nämndernas förslag från 1 964 mkr till 1 360 mkr för femårsperioden. Det ger ett snitt om 272 mkr per år. Skattefinansieringsnivån är 110 mkr i budget 2018 men sjunker sen till 86 mkr respektive 73 mkr de två kommande åren.

Under planperiodens första år 2018 uppgår nu investeringsvolymen till 462 mkr, vilket överstiger skattefinansieringsnivån med 352 mkr. Det kan jämföras med de senaste årens bokslut, 2015 och 2016, då kommunen investerade för 211 mkr respektive 175 mkr. 2019 planerar kommunen att investera för 371 mkr vilket också är en mycket hög nivå. Åren 2020 till 2022 minskar investeringsbudgeten till 229 mkr, 116 mkr respektive 182 mkr.

Kommunen måste ta nya lån för att finansiera investeringsvolymen. I 2018 års finansieringsbudget planerar kommunen att låna 350 mkr. Resten finansieras genom en minskning av rörelsekapitalet. Planerade investeringar 2019-2020 beräknas inte heller kunna hanteras inom ramen för skattefinansieringsnivån. I planen för 2020 uppgår kommunens långfristiga lån till 1 048 mkr. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år i planen. Investeringsnivåerna i planen utgör totalram för kommande års investeringsbudgetar.

Finansiell analys 2018-2020

Sammanfattning av investeringsbudgeten

Sammanfattning, Mkr	2018	2019	2020	2021	2022	S:a
Totalt kommunen	462	371	229	116	182	1 360
Fördelning per nämnd:						
Barn- & utbildningsnämnde	5	5	5	4	4	24
Byggnadsnämnden	1	1	1	1	1	3
Kommunstyrelsen	5	2	2	2	10	20
Kultur- och fritidsnämnden	1	1	1	1	1	6
Samhällsbyggnadsnämnde	444	354	215	102	161	1 275
varav fastighetsinv	272	266	136	28	116	817
varav exploatering	83	8	34	15	0	140
Socialnämnden	6	8	6	6	6	34

Fastighetsinvesteringar

Investeringsbudgeten för 2018-2022 innehåller fastighetsinvesteringar för 817 mkr, varav 582 mkr till förskolor och skolor, 140 mkr till framtida kök, 63 mkr till idrottsanläggningar och 19 mkr till särskilda boenden.

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2017 att tilldela samhällsbyggnadsnämnden ramar för fastighetsinvesteringar. Samhällsbyggnadsnämnden har, efter dialog med respektive nämnd, preciserat vilka projekt som ska genomföras och när i tiden. Kommunfullmäktige fastställde i november 2017 investeringsbudgeten för fastigheter i enlighet med Samhällsbyggnadsnämndens förslag. Sammanlagt under perioden 2018-2022 planeras fastighetsinvesteringar motsvarande 817 mkr. Det blir ett snitt på 163 mkr per år med tyngdpunkt på åren 2018 och 2019 då det budgeteras 272 mkr respektive 266 mkr. Det är mycket höga nivåer och kan jämföras med boksluten 2015 och 2016 då kommunen investerade 105 mkr respektive 84 mkr i fastigheter.

Renhållningsverket

Renhållningsverket planerar för en kretsloppspark om sammanlagt 22 mkr under perioden 2018-2019.

Exploateringsbudget

Budgeten innehåller exploatering av bostadsområden inom Öxnered Norra, Nordkroken, Holmängen, Onsjö, Skaven, Katrinedal och Dalbobergen. En gångtunnel planeras under järnvägen från Holmängen. Dessutom planeras för ytterligare exploatering på industri- och handelsområdet Trestads Center.

VA-investeringar

VA-investeringar uppgår till totalt 190 mkr under planperioden. VA-utbyggnaden utefter Vänerkusten fortsätter med en investeringsvolym om sammanlagt 234 mkr, varav 10 mkr har budgeterats för Nordkroken under 2018. Samma år planeras för start av Vänersnäs som sammanlagt omfattar 100 mkr 2018-2022. Rörviks vattenverk kommer att byggas om för 25 mkr.

Finansiellt mål:

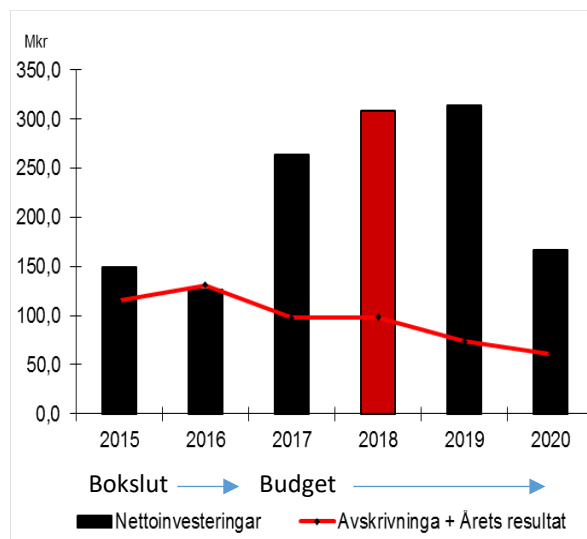
Årets investeringar (exkl. exploatering och VA/renhållning) ska finansieras inom ramen för avskrivningar och årets resultat.

Målavstämning:

Målet uppnås inte något av åren 2018-2020.

Målet om hur investeringar ska finansieras, anger om investeringarna kan finansieras med egna medel, utan att nya lån behöver tas upp. Den höga investeringsnivån, i kombination med för låga resultat, gör att nya lån behöver tas upp för att kunna finansiera de planerade investeringarna för åren 2018-2020.

Diagram: Finansiering av investeringar 2015-2020

Finansiell analys 2018-2020

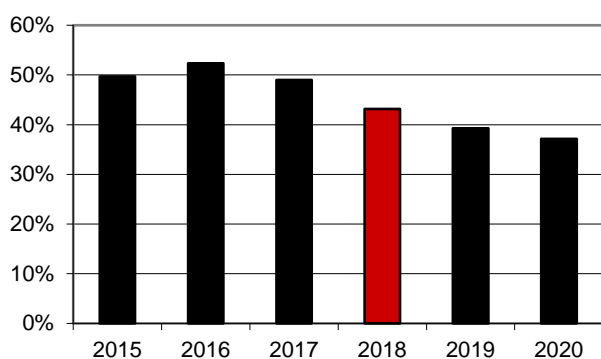
1.7 Soliditet

Finansiellt mål:
Soliditeten bör förbättras.

Målavstämning:
Målet om förbättrad soliditet uppnås inte något av åren.

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel. I bokslut 2016 var soliditeten 52 %. Soliditeten är budgeterad till 45 % år 2017, men förväntas sjunka till 43 % år 2018. Åren 2019 och 2020 förväntas soliditeten sjunka ytterligare till 39 % respektive 37 %. Mycket höga investeringsnivåer i kombination med låga resultat leder till försämrad soliditet.

Diagram: Soliditet 2015-2020

2. Risk och kontroll

2.1 Likviditet

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 % menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit på 150 mkr bör vara minst 50 % av kortfristiga skulder.

Finansiellt mål:
Kassalikviditeten bör uppgå till minst 50 %.

Målavstämning:
Målet uppnås under planperioden genom ökad upplåning.

Den höga investeringsnivån 2018-2022 sätter press på kommunens likviditet och förutsätter en omfattande nyupplåning för att en godtagbar betalningsberedskap ska kunna upprättas.

2.2 Skulder och förpliktelser

Kommunens låneskuld ökar under planperioden. I budgeten finns upptaget sammanlagt 725 mkr i nya lån under 2018-2020. Det innebär att år 2020 har kommunen sammanlagt långfristiga lån om 1 048 mkr.

2.3 Pensionskostnader

Pensionskostnaderna har redovisats efter den s.k. blandmodellen och innefattar förutom pensions-skuldens ökning, även utbetalda pensioner. Beräkningen av pensionskostnaderna baserar sig på prognos från kommunens pensionsförvaltare och inkluderar löneskatt om 24,26 %.

Under den kommande 20-årsperioden kommer kommunens pensionskostnader att öka kraftigt. Av kommunens totala pensionsåtagande på 970 mkr i 2018 års budget är endast 228 mkr avsatta som en skuld i balansräkningen.

Pensionsprognos 2018-2020 Mkr

	2018	2019	2020
Skuldförändring under året	8	11	10
Avgiftsbestämd ålderspension	68	70	72
Pensionsutbetalningar	58	59	60
S:a verksamhetskostnad	134	140	142
Finansiell skuldökning	4	6	6
S:a totalt	137	145	147

2.4 Känslighetsanalys

Budgeten för 2018-2020 bygger på ett antal antaganden om utveckling av löner, priser och räntor. De största riskerna ligger i att konjunkturen sjunker och att utvecklingen på arbetsmarknaden blir sämre. Nedan görs en känslighetsanalys som visar hur olika faktorer påverkar kommunens ekonomi 2018.

Förändring mkr	2018
Priser/löner 1%	31,9 mkr
Räntor 1%	5,4 mkr
Skatteintäkter 1%	17,7 mkr
Utdebitering 10 öre	7,9 mkr

Driftbudget per nämnd och anslagsbindningsnivå

Budget per anslagsbindningsnivå, netto Tkr	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
BYGGNADSNÄMNDEN	15 267	14 929	13 046
KOMMUNFULLMÄKTIGE	2 457	2 146	2 295
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN	6 482	6 496	6 370
REVISION	1 205	1 195	1 197
VALNÄMNDEN	600	455	25
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN	6 099	4 593	6 004
Summa	32 110	29 814	28 938
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN			
Nämnd/administration	5 000	5 078	4 033
Förskola/grundskola/särskola	731 796	695 957	704 787
varav förskola		223 283	222 052
varav grundskola/särskola		472 674	482 735
Summa	736 796	701 035	708 820
KOMMUNSTYRELSEN			
Styrelse	19 068	31 148	10 158
Kommunledning	90 009	86 001	81 882
Räddningstjänst/säkerhet	35 440	35 041	32 277
Gymnasieverksamhet	172 717	164 808	161 338
Vuxenutbildning	27 830	27 755	22 984
Summa	345 064	344 753	308 639
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND			
varav nämnd, kultur och bibliotek		31 343	28 616
varav arena och fritid		49 777	51 684
varav musik och ungdom		25 319	27 663
Summa	108 466	106 439	107 963
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN			
Skattefinansierad verksamhet			
1) Nämnd/administration	6 175	6 079	6 610
1) Gator och vägar/park/teknik och trafik	60 475	60 646	66 515
Fastighetsenhet	10 059	17 034	12 773
Kostenhet och serviceenhet	1 761	1 738	2 013
Summa skattefinansierad verksamhet	78 470	85 497	87 911
Taxefinansierad verksamhet - Renhållningsverk	0	0	-378
- VA-verk	0	0	901
Summa taxefinansierad verksamhet	0	0	901
Summa	78 470	85 497	88 812
SOCIALNÄMNDEN			
Nämnd/administration	39 056	37 597	35 332
Äldreomsorg	479 696	476 896	459 566
Individ- och familjeomsorg	131 448	131 448	118 984
Omsorg om funktionshindrade	239 160	232 660	240 257
Arbetsmarknad	19 901	19 101	20 113
Summa	909 261	897 702	874 252
SUMMA NÄMNDVERKSAMHET	2 210 167	2 165 240	2 117 424

1) Nämnd/administration och Gator och vägar/park/tekniska är en anslagsbindningsnivå.

Resultat- kassaflödes- och balansbudget 2018-2020

Resultatbudget, Mkr	Bokslut 2016	Justerad Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Verksamhetens nettodriftskostnader	-1 932,5	-2 027,4	-2 129,3	-2 203,2	-2 286,8
Årets pensionskostnader	-113,2	-126,4	-133,6	-139,6	-141,7
Avskrivningar och nedskrivningar	-83,1	-85,8	-86,5	-88,7	-91,1
S:a verksamhetens nettokostnader	-2 128,8	-2 239,6	-2 349,4	-2 431,5	-2 519,6
Skatteintäkter/gen.statsbidrag	2 190,5	2 275,7	2 383,6	2 443,2	2 518,5
Finansiella intäkter	5,1	2,8	3,0	3,0	3,0
Fin. uppräkn. av pensionsskuld	-0,7	-3,4	-3,6	-5,9	-5,6
Övriga finansiella kostnader	-6,7	-12,0	-10,0	-12,0	-14,0
S:a finansiella kostnader	-7,4	-15,4	-13,6	-17,9	-19,6
Resultat före extraord. poster	59,4	23,5	23,6	-3,1	-17,7
Extraord. intäkter					
Extraord.kostnader					
Årets resultat	59,4	23,5	23,6	-3,1	-17,7

Kassaflödesbudget, mkr	Bokslut 2016	Justerad Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	59,4	23,5	23,6	-3,1	-17,7
Justering för av- och nedskrivningar		85,8	86,5	88,7	91,1
Justering för gjorda avsättningar		14,0	-13,5	5,3	6,8
Realisationsvinster förluster					
Justering övriga ej likviditetspåverkande poster	74,6				
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-109,1				
Ökning/minskning förråd & varulager	0,0				
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-21,4				
S:a medel från löpande verksamhet	3,5	123,3	96,6	90,9	80,2
Investeringsverksamheten					
Investering i materiella anl.tillg.	-175,2	-344,4	-461,8	-370,7	-229,2
Försäljning av materiella anl.tillg.	4,8				
Investering i finansiella anl.tillg.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av finansiella anl.tillg.	0,0				
Anläggnings- och investeringsbidrag	29,1				
S:a medel från investeringsverksamhet	-141,3	-344,4	-461,8	-370,7	-229,2
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	25,7	150,0	350,0	250,0	125,0
Amortering av skuld	-75,0				
Ökning av långfristiga fordringar	0,0				
Minskning av långfristiga fordringar	0,0				
S:a medel från finansieringsverksam.	-49,3	150,0	350,0	250,0	125,0
Årets kassaflöde	-187,2	-71,1	-15,2	-29,8	-24,0

Resultat- kassaflödes- och balansbudget 2018-2020

<i>Balansbudget, mkr</i>	Bokslut 2016	Justerad Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Anläggningstillgångar	1 771,4	2 030,0	2 405,3	2 687,3	2 825,4
Omsättningstillgångar	294,7	223,6	208,4	178,6	154,6
S:a tillgångar	2 066,1	2 253,6	2 613,8	2 865,9	2 979,9
Ingående eget kapital	1 021,4	1 080,8	1 104,3	1 127,9	1 124,8
Årets resultat	59,4	23,5	23,6	-3,1	-17,7
S:a eget kapital	1 080,8	1 104,3	1 127,9	1 124,8	1 107,1
Avsättningar, pensioner	211,2	241,6	228,1	233,4	240,2
Övriga avsättningar	16,4	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a avsättningar	227,6	241,6	228,1	233,4	240,2
Långfristiga lån	173,3	323,3	673,3	923,3	1 048,3
Övriga långfristiga skulder	116,6	116,6	116,6	116,6	116,6
Kortfristiga skulder	467,7	467,7	467,7	467,7	467,7
S:a skulder	757,6	907,6	1 257,6	1 507,6	1 632,6
Ansvarsförbindelse, pensionsskuld	790,6	798,7	742,3	727,2	710,2

(*) Finansierings- och balansbudgeten för 2017 är justerad efter ingående värden från bokslut 2016

Kommunfullmäktiges beslut

2017-06-21, § 94 och 2017-11-22, § 169

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2018 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2017.
2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål och förväntade resultat enligt upprättat förslag.
3. Kommunfullmäktige fastställer riktlinjer för god ekonomisk hushållning enligt upprättat förslag.
4. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunstyrelsens förslag till mål- och resursplan för 2018-2020.
5. Kommunfullmäktige fastställer budgeten för fastighetsinvesteringar, 2017-11-22 § 169, i enlighet med kommunstyrelsens förslag.
6. För budgettäckning av löneavtal under 2017 och 2018 avsätts sammanlagt 107 mkr till kommunstyrelsens förfogande.
7. Anslagsbindningen avser för driftbudgeten den verksamhetsnivå som anges på sidan 20 och för investerings- och exploateringsplanens projektnivå. Kommunstyrelsen ges delegation att, om nödvändigt under löpande år, justera anslagsbindningsnivån.
8. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2018, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlats i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
9. Eventuell långfristig upplåning kan ske inom ramen för fastställd balansbudget utifrån gällande finanspolicy och delegationsordning.

Barn- och utbildningsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Barn- och utbildningsnämndens ansvar framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige och utgår från Skollagen, vilket omfattar:

- Skola (förskoleklass, grundskola och grundsärskola)
- Förskola och öppen förskola
- Fritidshem
- Annan pedagogisk verksamhet (pedagogisk omsorg)
- Fördelning av bidrag samt tillsyn/insyn av fristående förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet (enskild pedagogisk verksamhet).

I Vänersborgs kommun ska alla barn och ungdomar, oavsett förutsättningar, ges goda kunskaper, meningsfull fritid och personlig utveckling.

Barn- och utbildningsförvaltningens ambition är att utifrån helhetsidén "Tillsammans gör vi bra bättre" vara en framgångsrik och effektiv verksamhet, som genom nytänkande, arbetsglädje och delaktighet ger bra service, goda resultat och nöjda vänersborgare.

Barn- och utbildningsförvaltningen ska vidare bedriva verksamhet som genomsyras av den gemensamma målskrivning som Samverkan Vänersborg tagit fram.

1.1 Förskola och pedagogisk omsorg (1-5 år)

I Vänersborgs kommun finns 27 kommunala förskolor och 11 dagbarnvårdare vilka bedriver kommunal pedagogisk omsorg i hemmet. Därutöver finns elva fristående förskolor och tre aktörer som driver enskild pedagogisk omsorg.

Förskolan Nattugglan har öppet dygnet runt och Vänerparkens förskola har kvällsöppet. Kommunen har också en öppen förskola som ingår i en familjecentral. På en av kommunens förskolor finns en allergianpassad avdelning och på en förskola finns en särskild avdelning för döva och hörselskadade barn.

1.2 Förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem och pedagogisk omsorg (6-13 år)

Det finns 19 kommunala grundskolor. Fritidshem finns på de flesta skolorna. För elever i årskurserna 7-9 erbjuds profilinektingar inom ämnena musik, bild samt idrott och hälsa. Två externa aktörer finns inom kommunen.

Elevhälsan utgör kommunens samlade stödverksamhet för barn/elever 0-16 år och innefattar bland annat specialpedagog, skolsköterska, skolläkare, kurator, psykolog och logoped. I centrala elevhälsan finns också ett mobilt skolteam som

Barn- och utbildningsnämnden

tillsammans med skolenheter arbetar för ökad skolnärvaro. Samverkan med andra aktörer sker genom familjeförskolan och familjecentralen Sirius.

Den obligatoriska grundsärskolan omfattar årskurs 1-9 samt en frivillig årskurs 10 och erbjuder en anpassad undervisning för barn och ungdomar som behöver denna skolform. Undervisningen bedrivs dels i olika särskoleklasser, i träningskoleklasser och integrerat i grundskolan. Det finns särskole/träningskoleklasser för elever i årskurs 1-6 på Norra skolan och på Mariedalskolan. Årskurs 7-9-eleverna finns på Torpaskolan.

Grundskolans verksamheter har under de senaste åren fokuserat på att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet med inriktning på målområdena kunskap, trygghet och trivsel samt samverkan mellan skola och hem. Statliga och andra övergripande utvecklingsinsatser samordnas centralt för att bidra till enheternas utvecklingsarbete. Inom området trygghet och trivsel är det framförallt elevhälsans verksamhet, som har påverkan vid sidan av skolornas egna arbeten.

Antalet elever i grundskolan ökar. Detta har medfört ökade behov av lokaler samt personal. Antalet inskrivna barn på kommunala fritidshem och enskild pedagogisk omsorg har ökat de senaste åren. Utökningen av fritidshemsplatser medför ett utökat lokalbehov på vissa skolor.

Skollagens skärpta krav på rätt lärarbehörighet för åldersgrupper och ämnen gäller från och med första juli 2015. Kraven ger effekter på hur skolorna organiseras, på hur lärarnas tjänstgöringsuppdrag fördelas och på kostnaderna för undervisningen.

En ny verksamhet för samordning av nyanländas lärande, Välkomsten i Vänersborg, startades i december 2015.

Jämförelsetal

Barnomsorg/grundskola/grundsärskola	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Antal barn och elever			
Förskola o pedagogisk omsorg			
Totalt antal placeringar 1-5 år	2 263	2 198	2 118
varav andel i enskild regi %	19	18	19
Nyttjandegrad %	94	92	90
Fritidshem o pedagogisk omsorg			
Totalt antal barn 6-13 år	2 119	2 034	1 908
varav andel i enskild regi %	16	17	15
Nyttjandegrad %	60	60	56
Grundskola F-9			
Totalt antal elever	4 925	4 684	4 739
varav andel i enskild regi %	10	11	11
varav Grundsärskola	48	46	46

Antal inskrivna barn och elever för budget och bokslut avser snitt för året.

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område: Invånare

Inriktningsmål:

- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv
- Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses
- Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar

Förväntade resultat:

- Andelen elever i årskurs 5 som upplever trygghet i lärandemiljön ska öka under 2018 med 3 procentenheter. (Senaste notering 2016: 89 %)
- Andelen elever i årskurs 8 som upplever studiero i lärandemiljön ska öka under 2018 med 5 procentenheter. (Senaste notering 2016: 70 %)
- Antal föreningar som grundskolan samarbetar med i syfte att öka barnens intresse för idrott och rörelse ska öka med 100 % fram till 2019. (Senaste notering 2016: 2 föreningar)
- Andelen elever i årskurs 8 som upplever att de får det stöd de behöver för att nå så långt som

Barn- och utbildningsnämnden

möjligt i sin kunskapsutveckling ska öka under 2018 med 3 procentenheter. (Senaste notering 2016: 89 %)

- Andelen vårdnadshavare som är nöjda med de informationskanaler som finns mellan hem och förskola och skola ska öka under 2018 med 3 procentenheter i förskolan, årskurs 2 och årskurs 8. (Senaste notering 2016: förskolan 92 %, årskurs 2 var 90 % och årskurs 8 var 89 %)
- Andelen elever i årskurs 8 som upplever att de har inflytande över undervisningens innehåll ska öka under 2018 med 5 procentenheter. (Senaste notering 2016: 81 %)

2.2 Område: Samhällsutveckling

Inriktningsmål:

- Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism
- Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen

Förväntade resultat:

- Andelen elever i årskurs 9 som har behörighet till gymnasiet ska öka under 2018 med 3 procentenheter. (Senaste notering juni 2016: 82 %)
- Fler använder verksamheternas lokaler utanför verksamhetstid.

2.3 Område: Ekonomi

Inriktningsmål:

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem

Förväntade resultat:

- Medelmeritvärdet i årskurs 9 ska öka under 2018 med 3 poäng. (Senaste notering juni 2016: 207,6 poäng)

2.4 Område: Verksamhetsutveckling

Inriktningsmål:

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas
- Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla

Förväntade resultat:

- Andelen behörig, undervisande personal inom förskola, grundskola, fritidshem och grundskola ökar under 2018 med 3 procentenheter. (Senaste notering 2016: Förskolan 55 %, grundskolan 81 %, fritidshem 44 % och grundskolan 25 %)
- Andelen elever i årskurs 7-9 med mer än 25 % frånvaro ska minska fram till 2020 med 1 procentenhet per år. (Senaste notering mars 2017: 8,2 %)

2.5 Område: Medarbetare

Inriktningsmål:

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

Förväntade resultat:

- Andelen medarbetare som upplever att de har en rimlig arbetsbelastning ska öka med 5 procentenheter fram till 2019. (Senaste notering 50 %)

2.6 Samverkan Vänersborg

Verksamheterna ska i samverkan, utifrån sina specifika uppdrag, aktivt samordna stöd och stimulans till varje individ. Barnperspektivet och barns rätt enligt FN:s konvention om barns rättigheter ska ha en särskild tyngd. Syftet är att stärka den enskildes förmåga att forma sitt liv i samverkan med andra för att nå en god livskvalitet. Samverkan sker mellan barn- och utbildningsnämnd, socialnämnd, kultur- och fritidsnämnd, kommunstyrelse samt deras förvaltningar, Kunskapsförbundet Väst och Regionen (Hälso- och sjukvårdsnämnden Norra och NU-sjukvården).

Förväntade resultat:

- Barn och ungdomar får tillgång till rätt insatser tidigare
- Färre självmord och minskat självskadebeteende bland barn och unga

Barn- och utbildningsnämnden

- Alla barn som får vård utom hemmet har tillgång till undervisning utifrån sina förutsättningar och behov
- Information och rådgivning finns lättillgängligt på hemsidan
- Alla arbetslösa under 25 år erbjuds kompetenshöjande insatser
- Utvecklad samverkan med föräldrar
- Ökad skolnärvaro

3. Verksamhetsförändring/ Ramanpassning

Barn- och utbildningsnämnden har i budget 2017, efter justering för personalomkostnadspålägget och effektiviseringsbeting fått samma budgetram som för 2016.

För förskoleklass, grundskola och fritidshem finns stora behov av budgettillskott. Kostnad per barn och elev, alla sex jämförelsetal, i Vänersborgs kommun ligger under snitt, både i kommungruppen och i jämförelse med riket (Kommunbladet 2015, Skolverket). Under de senaste åren har elevantalet ökat i stor omfattning. Ökningen har hanterats genom både förtätningar och behov av fler lokaler, och som en följd av detta också större personalbehov för att kunna nå upp till förväntade resultat. Övriga kostnader ökar också till följd av elevökningen, till exempel kost, läromedel och IT. Om budgetmedel inte tillförs krävs omprioriteringar och anpassningar. Åtgärder handlar främst om personalminskningar men även minskat öppethållande inom verksamheterna, främst inom barnomsorgen.

Bevakning av statsbidrag sker kontinuerligt, både generella och riktade.

4. Ekonomiska resurser

4.1 Driftbudget

Barn- och utbildningsnämndens förslag:

Barn- och utbildningsnämnden begär 31 728 tkr i utökad budgetram. Utav dessa har nämnden begärt 14 658 tkr i tilläggsanslag i budget 2017 för fler elever i grundskolan.

Budgetberedningen föreslår att barn- och utbildningsnämndens budgetram utökas med 20 000 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer barn- och utbildningsnämndens budgetram 2018 i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag till 725 096 tkr.

Anvisad budgetram 705 096 tkr.

I **anvisningarna** justerades barn- och utbildningsnämndens budgetram upp med sammanlagt 4 061 tkr i inflationskompensation.

Barn- och utbildningsnämndens förslag:

Barn- och utbildningsnämnden begär 31 728 tkr i utökad budgetram. Utav dessa har nämnden begärt 14 658 tkr i tilläggsanslag i budget 2017 för fler elever i grundskolan.

Kommunfullmäktiges beslut:

Barn- och utbildningsnämndens budgetram tillförs 31 700 tkr enligt nämndens förslag. Kommunfullmäktige fastställer därmed barn- och utbildningsnämndens budgetram 2018 till 736 796 tkr.

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning	Budget	Budget	Bokslut
Mkr	2018	2017	2016
Statsbidrag	64,5	41,3	73,0
Övriga intäkter	27,6	27,4	31,0
Summa intäkter	92,1	68,7	104,0
Personalkostnader	522,0	485,9	496,0
Omkostnader	303,4	279,8	312,7
Ränta och avskrivningar	3,5	4,0	4,1
Summa kostnader	828,9	769,7	812,8
Nettokostnader	736,8	701,0	708,8

Budget per anslagsbindningsnivå, mkr

Anslagsbindning	Netto	Intäkt	Kostnad
Mkr	2018	2018	2018
Nämnd/administration	5,0	0,0	5,0
Barnomsorg/grundskola/ grundskola	731,8	92,1	823,9
Summa	736,8	92,1	828,9

Barnomsorg/grundskola/grundskola är *en* anslagsbindningsnivå. Nämnden har i uppdrag att särredovisa per verksamhet och återkommer med det i samband med 2018 års verksamhetsplan.

Barn- och utbildningsnämnden

4.2 Investeringsbudget

Inventarier

Avser främst arbetsmiljöåtgärder och inventarier på grund av fler barn och elever.

Fastighetsinvesteringar

Barn- och utbildningsnämnden föreslår fastighetsinvesteringar mot bakgrund av befolkningsprognoser som visar ökande befolkning. En konsekvens av utökade lokalytor är, förutom ökade hyreskostnader, även ökade kostnader för personal, kost samt övrigt material och tjänster, eftersom utökningen beror på fler barn och elever i verksamheten. För att klara dessa kostnadsökningar behöver barn- och utbildningsnämnden tillföras medel motsvarande ökande barn- och elevantal.

Byggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Byggnadsnämnden beslutar om tillstånd att bygga (bygglov), tillstånd att riva, tillstånd till större markarbeten samt förhandsbesked om möjligheten att få bygglov. Nämnden ansvarar för dispensprövningar, tillsyn av strandskyddet och den kommunala lantmäteriverksamheten. Nämnden beslutar även om nya namn på kvarter och gator. Vidare ansvarar byggnadsnämnden för mätning och kartframställning samt utveckling av geografiska informationssystem (GIS).

Byggnadsnämnden ansvarar för detaljplanering och områdesbestämmelser. Den översiktliga fysiska planeringen fullgörs av byggnadsförvaltningen på uppdrag av kommunstyrelsen.

Verksamheten styrs av ett antal speciallagar, främst plan- och bygglagen, fastighetsbildningslagen och miljöbalken. Enligt lagarna ska nämnden verka för en god byggnadskultur, en god stads- och landskapsmiljö med tillgänglighet till sjöar och stränder samt uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning. Byggnadsnämnden ska vidare ta de initiativ som behövs beträffande planläggning och fastighetsbildning, samt vara vägledande i frågor om byggande.

1.1 Lantmäterienheten

Lantmäterienheten utgör lantmäterimyndigheten i Vänersborgs kommun. Det innebär i huvudsak ansvar för alla lantmäteriförrättningar såsom avstyckningar, fastighetsregleringar, fastighetsbestämningar, ledningsrätter och bildandet av gemensamhetsanläggningar, inom kommunens gränser.

1.2 Kart- och GIS-enheten

Enheten ansvarar för kommunens geografiska information i bl.a. planerings- och bygglovsprocessen samt adress-sättning. Enheten utför även visualisering och grafiska arbeten för att få medborgare att bättre förstå t.ex. bygg- och planprocesser.

1.3 Plan- och bygglovsenheten

Plan- och bygglovsenheten ansvarar för planering och tillstånd angående bebyggelse i kommunen. Det är främst plan- och bygglagen (PBL) som ger ramar för planering och byggnation. Planer görs på olika nivåer; översiktsplan, fördjupad översiktsplan, områdesbestämmelser och detaljplan. I detta arbete ingår att informera, redovisa och samråda med berörda parter och kommunens invånare. Enhetens uppgift är att bevaka att markanvändningen förenas med målen för den utveckling som kommunen vill ha, samt att ta ställning till utveckling av stad och landsbygd. Utifrån

Byggnadsnämnden

gällande planer behandlas ansökningar om förhandsbesked, bygg- och rivningslov. Övriga lagstadgade arbetsuppgifter utgörs av diverse tillsyn och kontroller samt ansvar för ärenden enligt lagen om skydd mot olyckor. Enheten handlägger också de flesta dispensansökningar från strandskydd samt utövar tillsyn av strandskydd enligt miljöbalken. Dessutom ingår i enhetens uppdrag stadsbyggnads- och stadsmiljöfrågor samt rådgivning i bygg- och arkitekturfrågor.

Jämförelsetal

Bygglov	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Handläggningstid	5 veckor	5 veckor	5 veckor

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område: Invånare

Inriktningsmål:

- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv
- Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses
- Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar

Förväntade resultat:

- All planering ska skapa hållbarhet utifrån vision, miljöprogram 2030 och planer
- Genom att möjliggöra tillgången till fler bostäder samt planera för ökad trygghet ska nämnden bidra till förbättrad position i "Nöjd regionindex" med sikte inställt på att nå genomsnittresultatet för landets kommuner
- Fler av nämndens kunder och kommunens invånare ska uppleva ökad tillgänglighet, bra bemötande och ett snabbt, tydligt och kompetent agerande i kontakter och ärenden med förvaltningens representanter
- Fler av kommunens invånare ska uppleva ökad tillgänglighet, bra bemötande och ett

snabbt tydligt och kompetent agerande i kontakter och ärenden med förvaltningens representanter

2.2 Område: Samhällsutveckling

Inriktningsmål:

- Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism
- Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen
- Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen
- Det ska vara enklare för företag att etablera sig och verka i kommunen

Förväntade resultat:

- Handläggningstiderna för inkomna ärenden till komplett ansökan för beslut ska förkortas
- En effektivare ärendeprocess från ärendestart till beslut
- Nämnden ska bidra till att uppnå målen i kommunens bostadsförsörjningsprogram
- Antalet personer som använder sig av programmet "Mitt Vänersborg" för att delge synpunkter ska öka
- Tiden för handläggning mellan inkommit ärende till komplett ansökan för beslut ska förkortas, här med avseende på företag
- All personal med företagskontakt ska öka sina kunskaper i hur förvaltningen ska arbeta för att förenkla för företag att etablera sig i kommunen

2.3 Område: Ekonomi

Inriktningsmål:

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem
- Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett trygghet och effektivt sätt
- Vänersborg ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar

Byggnadsnämnden

Förväntade resultat:

- Den interna handläggningstiden mellan nämnder ska förkortas
- Budgeten ska vara i balans

2.4 Område: Verksamhetsutveckling

Inriktningsmål:

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas
- Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla

Förväntade resultat:

- Fler av medarbetarna ska uppleva att deras delaktighet, innovationskraft och kompetens utvecklas och tas tillvara i arbetet på förvaltningen.
- Förhållandena bland medarbetarna inom förvaltningen ska präglas av gott bemötande och vara fria från trakasserier och diskriminering

2.5 Område: Medarbetare

Inriktningsmål:

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

Förväntade resultat:

- Fler av förvaltningens medarbetare ska kunna rekommendera Vänersborgs kommun som arbetsgivare
- Förvaltningen ska erbjuda ett hållbart arbetsliv där medarbetarna trivs och vill stanna kvar

3. Verksamhetsförändring/ ramanpassning

3.1 Övergripande planering

Förvaltningen utför den översiktliga fysiska planeringen. Verksamheten ska vara skattefinansierad och får inte avgiftsfinansieras. I samband med att kommunstyrelsen beslutar om projektuppdrag ska medel för uppgiftens genomförande också tilldelas, eftersom förvaltningen inte har egna medel.

3.2 Lantmäterienheten

Trycket i byggbranschen bedöms vara fortsatt hårt, vilket kommer ställa krav på att fortsätta korta ner handläggningstiderna utan att göra avkall på rättssäkerheten och servicen.

3.3 Kart- och GIS-enheten

Förutom att ge service med kartor och mätnings-tjänster, har enheten byggt upp det digitala dialogverktyget "Mitt Vänersborg". Då 3D-grafikerns tjänst numera är helt skattefinansierad så har det underlättat att få ut verktyget som ska ge större förståelse i olika frågor. Flera avdelningar i kommunen nyttjar nu 3D-grafikerns tjänster. Det produceras bl.a. grafiska arbeten och filmer som kommunen använder för att synliggöra Vänersborg samt material som personalenheten använder.

3.4 Plan- och bygglovsenheten

Intresset för att exploatera och bygga nya bostäder är stort.

Förutom detaljplanen för nybyggnad arbetar enheten även med ersättningsdetaljplaner utmed Vänerkusten. Det är viktigt att dessa planer tas fram då anslutning till kommunalt vatten och avlopp ökar efterfrågan att bygga större hus. Enheten behöver arbeta med att successivt ersätta gamla detaljplaner med nya samt att planlägga planlösa områden.

Förtroendevalda i kommunen har uttryckt en vilja att möjliggöra byggandet av nya bostäder i kommunen. Kommunen och kommunens fastighetsägare kräver att detaljplaner görs snabbt och effektivt. Arbete med att upphandla ramavtal för plan-tjänster är klart och avtal har tecknats med fem konsultföretag.

Kostnadstäckning i dylika detaljplaner har kunnat göras via planavgift i plan- och bygglovstaxan. Här har kommunfullmäktige valt att inte ha några planavgifter i taxan.

För 2018 äskas 400 tkr för framtagande av fördjupad översiktsplan (FÖP) för Brålanda tätort. Syftet med denna FÖP är att utreda lämplig övergripande infrastruktur med bl.a. vägar som möjliggör ett framtida tågstopp i Brålanda samt att ta fram lämplig markanvändning som visar var strategiska lägen är för bl.a. framtida industrietableringar och bostäder. Avsikten är att anlita konsulter för detta arbete.

Byggnadsnämnden

4. Ekonomiska resurser

4.1 Driftbudget

Anvisad budgetram 14 867 tkr.

I **anvisningarna** justerades byggnadsnämndens budgetram ned med 62 tkr vilket avsåg nettot av inflationsuppräknigen av intäkter och kostnader.

Byggnadsnämndens förslag: Byggnadsnämnden begär 400 tkr i utökad budgetram för framtagande av fördjupad översiktsplan för Brålanda.

Byggnadsnämnden föreslår justerad bygglovstaxa i särskilt ärende.

Kommunfullmäktiges beslut:

Byggnadsnämndens budgetram tillförs 400 tkr enligt nämndens förslag. Kommunfullmäktige fastställer därmed byggnadsnämndens budgetram 2018 till 15 267 tkr.

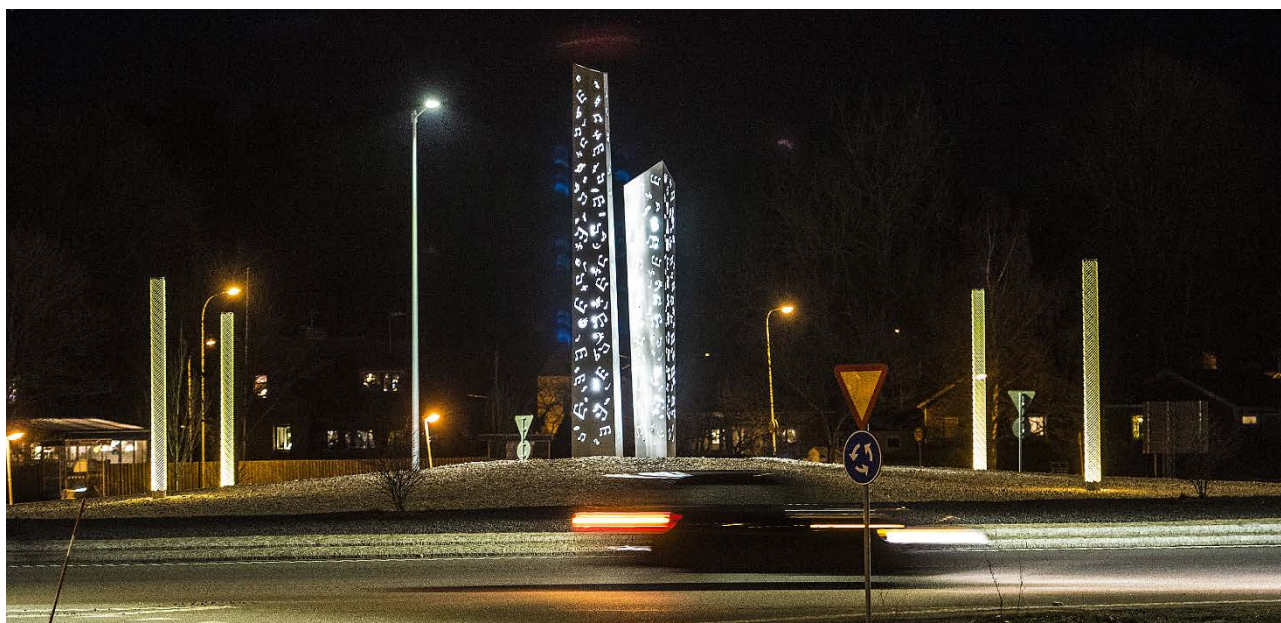
Resultaträkning, mkr

Resultaträkning	Budget	Budget	Bokslut
Mkr	2018	2017	2016
Statsbidrag	0,2	0,2	0,2
Övriga intäkter	11,3	11,2	11,6
Summa intäkter	11,5	11,4	11,8
Personalkostnader	19,6	19,5	17,2
Omkostnader	6,3	5,9	6,7
Avskrivningar/internrä	0,9	0,9	0,9
Summa kostnader	26,8	26,3	24,8
Nettokostnader	15,3	14,9	13,0

4.2 Investeringsbudget

Byggnadsnämndens investeringar avser inventarier och finansieras inom ram.

Kommunfullmäktige

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter och är kommunens beslutande organ.

Fullmäktige fastställer budget och övriga övergripande program för den kommunala verksamheten och beslutar även i övriga ärenden av större vikt.

Under kommunfullmäktige finns valberedningen, som förbereder fullmäktiges val, samt demokrati-beredningen som arbetar med former för medborgarnas delaktighet, utvecklar det politiska ledarskapet och förnyelse av den kommunala demokratin.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 2 157 tkr.

I **anvisningarna** justerades kommunfullmäktiges budgetram upp med 11 tkr i inflationskompensation.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktiges budgetram utökas med 300 tkr och fastställs därmed till 2 457 tkr i budget 2018.

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning Mkr	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	1,6	1,1	1,2
Omkostnader	0,9	1,0	1,1
Avskrivning/internränta	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	2,5	2,1	2,3
Nettokostnader	2,5	2,1	2,3

Mandatfördelning under perioderna:	2003/2006	2007/2010	2011/2014	2015/2018
Socialdemokraterna	20	21	12	14
Moderaterna	6	9	13	10
Vänsterpartiet	5	4	8	6
Sverigedemokraterna	0	0	2	6
Centerpartiet	4	5	3	4
Miljöpartiet De Gröna	2	2	4	4
Liberalerna	5	4	5	3
Kristdemokraterna	4	4	2	2
Välfärdspartiet	0	0	2	2
Folkviljan	5	2	0	0
TOTALT	51	51	51	51

Kommunstyrelsen

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen ansvarar även för översiktlig fysisk planering samt lämnar planuppdrag till byggnadsförvaltningen. De närmare uppgifterna för styrelsen finns i kommunallagen och reglemente för kommunstyrelsen.

Inom kommunstyrelsen verkar ett arbetsutskott, ett personal- och förhandlingsutskott och ett konsumentutskott.

1.1 Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen ska leda förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens mark- och bostadspolitik, energiplanering, kollektivtrafik samt kontakter med näringslivet.

1.2 Kommunledning

Kommunstyrelsen biträds av kommundirektören, kommunkansliet, ekonomikontoret, personalkontoret, utvecklingskontoret, IT-kontoret.

Ekonomikontoret ansvarar för finansförvaltning, ekonomisk planering och uppföljning samt ger råd

och stöd till förvaltningarna i ekonomiska frågor. I detta ingår att samordna kommunens arbete med budget, redovisning, uppföljning och bokslut. Ekonomikontoret tillhandahåller även finansiell service samt systemförvaltning till AB Vänersborgsbo- städer och Fastighets AB Vänersborg.

Ekonomikontoret svarar för utbildning och information kring upphandlingsfrågor, handlägger kommunövergripande upphandlingar samt bistår förvaltningarna med enhetsspecifika upphandlingar. Kontoret svarar även för upphandlingsservice åt Kunskapsförbundet Väst.

IT-kontoret samordnar kommunens IT-verksamhet samt svarar för driftsfrågor, strategier och utveckling.

Kommunkansliets ansvarsområden omfattar ärendehantering, juridisk rådgivning, diarium och arkiv, information och allmän service åt förtroendevalda, förvaltningar, allmänhet m.fl. Andra uppgifter är att vara kanslifunktion åt Valnämnden och Överförmyndarnämnden. Inom det juridiska området ges olika internutbildningar, t.ex. om kommunallagen och förvaltningslagen.

Inom konsumentverksamheten ges stöd till hushållen i deras strävan att effektivt utnyttja sina resurser, samt stärka konsumenternas ställning på marknaden. Konsument Vänersborg är också ansvarig för budget- och skuldrådgivningen.

Kommunstyrelsen

IT-kontoret samordnar kommunens IT-verksamhet samt svarar för driftsfrågor, strategier och utveckling.

Personalkontoret ansvarar för och samordnar personalpolitik, löne- och personaladministration samt förhandlingsverksamhet.

Personalkontoret handlägger avtals-, pensions- och försäkringsfrågor samt medbestämmande och samverkansfrågor. Hälsa, arbetsmiljö och jämställdhet är andra viktiga verksamhetsområden, liksom övergripande ledarutveckling, personalplanering och personalekonomi.

Utvecklingskontoret svarar för beslutsstöd till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen samt dess politiska beredningar och grupper. Utvecklingskontoret ansvarar främst för kommunövergripande strategiskt arbete med ledning och styrning, verksamhetsutveckling, kvalitet och uppföljning. Kontoret arbetar med samordning av folkhälsa, miljö, kollektivtrafik, kommunikation, skydd och säkerhet, internationella uppgifter, beställarfunktion gentemot Kunskapsförbundet Väst, samhällsplanering och energirådgivning. Kontoret samverkar med övriga förvaltningar i framtagande av strategiska styrdokument och samordning av statistik.

Utvecklingskontoret ansvarar för övergripande utveckling och samordning av kommunens relationer till det lokala och regionala näringslivet samt affärs- och handelsutveckling i kommunens centra. Andra ansvarsområden är varumärkesplattform och övergripande PR-strategi. Kontoret svarar för att utveckla kommunens förutsättningar att attrahera nya företagsetableringar.

1.3 Räddningstjänst/säkerhet

Kommunstyrelsen har ansvaret för säkerhetsfrågor och för arbetet enligt lagen om kommuners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Räddningstjänsten är organiserad i ett kommunalförbund tillsammans med Trollhättan, Mellerud och Färgelanda kommuner, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF).

Kommunstyrelsen har ansvar för att arbeta fram risk- och sårbarhetsanalyser. Kommunstyrelsen

har också ansvar för att samverka och samordna beredskapsarbetet, vilket sker i samverkan med andra kommuner, kommunala förvaltningar, bolag, myndigheter och organisationer t.ex. Länsstyrelsen, polisen, NÄRF och Västra Götalandsregionen.

KS ansvar för det övergripande systematiska säkerhetsarbetet i stort inom kommunen.

Kommunens försäkringsskydd handläggs av kommunkansliet.

1.4 Gymnasieverksamhet och vuxenutbildning

Gymnasieverksamheten är sedan 2013 organiserad i ett kommunalförbund, Kunskapsförbundet Väst, tillsammans med Trollhättans Stad. Förbundet omfattar gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning. Kommunen ger ett årligt förbundsbidrag till verksamheterna.

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnanden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område: Invånare

Inriktningsmål:

- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv
- Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses
- Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar

Förväntade resultat:

- Det ska vara tryggare att vistas ute.
- Kommunen erbjuder minst 100 praktikplatser/år för personer inom AMA:s målgrupper
- Unga inom målgruppen 17-24 år som har arbete eller är i utbildning ska öka
- Integrationsarbetet leder snabbare till arbete och sysselsättning
- Andelen invånare som lever i utanförskap ska minska

Kommunstyrelsen

- Nämnderna upplever ett gott stöd i sitt folkhälsoarbete
- Antalet e-tjänster som myndighetsutövande nämnder tillhandahåller ska öka
- Kommunens användning av digitala forum och verktyg ska förbättras

2.2 Område: Samhällsutveckling

Inriktningsmål:

- Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism
- Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen
- Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen
- Det ska vara enklare för företag att etablera sig och verka i kommunen

Förväntade resultat:

- Kommunens attraktionskraft inom näringslivets ska öka
- Kommunens planarbete möjliggör för minst 300 nybyggda bostäder/år till år 2022
- Intresset hos fastighetsägare för att anlägga solpaneler ska öka
- Företagens nöjdhet om företagsklimatet i kommunen ska öka

2.3 Område: Ekonomi

Inriktningsmål:

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem
- Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt
- Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar

Förväntade resultat:

- Genomförandetiden för ärenden från uppdrag till inlämning ska förkortas
- Skador på kommunens egendom ska minska
- Samtliga kommunstyrelsekontor ska åstadkomma ett positivt ekonomiskt resultat

2.4 Område: Verksamhetsutveckling

Inriktningsmål:

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas
- Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla

Förväntade resultat:

- Andelen medarbetare som anser att deras kompetens och idéer tillvaratas ska öka
- En visionsbaserad värdegrund är känd och tillämpas i alla verksamheter

2.5 Område: Medarbetare

Inriktningsmål:

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

Förväntade resultat:

- Attraktivt arbetsgivarindex ska öka
- Andelen medarbetare som upplever en närvarande chef ska öka

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram 348 954 tkr.

I **anvisningarna** justerades kommunstyrelsens budgetram upp med sammanlagt 6 282 tkr. Anslaget till vuxenutbildningen utökas med 2 081 tkr i enlighet med beslut under 2017. Eftersom Vänersborg firar 375-årsjubileum 2019 tillförs 100 tkr. Förfogandeanslaget tillförs ytterligare 150 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunstyrelsen tillförs 6 000 tkr för fler elever i gymnasiet och 2 000 tkr för fler elever i behov av SFI inom vuxenutbildningen. Då avgiften för Fyrbodals kommunalförbund höjs utökas budgeten med 180 tkr. Projektet Wargön Innovation fortsätter och tillförs 2 400 tkr enligt projektplan i ett tillfälligt anslag under 2018. I budget 2019 tillförs 700 tkr i tillfälligt anslag.

Från socialnämnden omfördelas 630 tkr för funktionen handikappkonsulent i enlighet med beslut fattade under 2017. Från kommunstyrelsens förfogandeanslag omfördelas 500 tkr till samhällsbyggnadsnämnden för kommande behov av underhåll

Kommunstyrelsen

efter grävning för bredband. Kommunstyrelsens förfogandeanslag utökas med 700 tkr.

För att finansiera utökade budgetramar för andra nämnder minskas kommunstyrelsens förfogandeanslag med 15 300 tkr. Förfogandeanslaget omfattar därmed sammanlagt 6 269 tkr i budget 2018 och är inte i någon del öronmärkt för särskilda ändamål.

Sammanlagt innebär dessa justeringar att kommunstyrelsens budgetram minskas med 3 890 tkr. Kommunfullmäktige fastställer därmed kommunstyrelsens budgetram 2018 till 345 064 tkr.

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Till IT/datanätutbyggnaden budgeteras 4,0 mkr 2018. För resten av perioden budgeteras 1,0 mkr per år. Vart femte år återkommer behovet av en större investeringsbudget.

Till inventarier, såsom arkivbeständiga skåp och möbler budgeteras 0,6 mkr årligen. Driftkostnaderna finansieras inom befintlig budget.

Hemsida/Intranät behöver uppgraderas vart fjärde år.

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning mkr	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Statsbidrag	4,7	4,7	7,8
Övriga intäkter	37,3	37,3	44,1
Summa intäkter	42,0	42,0	51,9
Personalkostnader	56,1	55,4	54,4
Omkostnader	327,9	326,2	303,1
Avskrivning/internränta	3,1	3,1	3,0
Summa kostnader	387,1	384,7	360,5
Nettokostnader	345,1	342,7	308,6

Budget per anslagsbindningsnivå, mkr

Anslagsbindning mkr	Netto 2018	Intäkt 2018	Kostnad 2018
Styrelse	19,1	0,0	19,1
Kommunledning	90,1	37,2	127,3
Räddningstjänst/Säkerhet	35,4	3,3	38,7
Gymnasieverksamhet	172,7	1,5	174,2
Vuxenutbildning	27,8	0,0	27,8
Summa	345,1	42,0	387,1

Kultur- och fritidsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att kommunens arbete med kultur och fritid i tillämpliga delar svarar upp mot den vision och de övergripande mål som gäller för kommunen. Det gäller den löpande verksamheten, men också det utvecklingsarbete som ökar konkurrenskraften och som stärker kommunens attraktivitet och hållbarhet.

Kultur- och fritidsnämndens ansvar framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige och omfattar allmäncultur, arena och fritid, bibliotek och konsthall, musikverksamhet, ungdomsverksamhet, teater, evenemang och fornvård. Nämnden ska även stödja lokalhistorisk forskning och hembygdsvårdande verksamhet samt verka för bevarandet av kulturmiljöer och kulturminnen. Slutligen har nämnden huvudmannaskap för Vänersborgs museum.

Kultur- och fritidsnämndens ambition är att med gränslös kultur och hög puls utveckla mötesplatser för kultur- och fritidsaktiviteter, där en framgångsrik musikkommun med bredd är en viktig del. Verksamheten ska vara väl förankrad och tillgänglig för alla, vilket skapar goda förutsättningar för hög delaktighet, ökad tillväxt och ett aktivt liv. Under mandatperioden sätter nämnden särskilt fokus på utbud och evenemang, ekonomi, kommunikation samt mötesplatser.

1.1 Nyckeltal/jämförelsetal

Bibliotek och kultur	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Bibliotek			
- antal utlånade media	230 000	230 000	210 550
- antal timmar öppet/vecka	94	94	94
Huvudbiblioteket			
- antal besökande	170 000	170 000	166 119
Konsthall			
- antal besökande	8 500	8 500	7 358
Vänersborgs museum			
- antal besökande	19 000	19 000	17 501
Musikskola	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Antal elever	2 650	2 650	2 121
- varav grundskola	1 100	1 100	584
- varav frivilliga	1 500	1 500	1 450
- varav kunskapsförbundet	80	80	87
Ungdomshuset	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Öppet antal kvällar/år	228	228	210
Besökande i snitt/kväll	50	50	48
- varav flickor i %	40	40	25
- varav pojkar i %	70	70	75
Fritidsverksamhet	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
- antal bidragsberättigade föreningar	35	34	45
- antal medlemmar 7-25 år	5 200	5 200	5 869
- antal deltagartillfällen	20 500	20 500	21 471
- antal deltagare i aktivitet	173 000	173 000	219 368

Kultur- och fritidsnämnden

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område: Invånare

Inriktningsmål:

- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv
- Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses
- Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar

Förväntade resultat:

- Antalet flickor som deltar inom idrott och öppen fritidsverksamhet ska öka med 2 % jämfört med 2017.
- Antal besökare till evenemang ska öka med 5 % per verksamhet jämfört med 2017.
- Antal deltagare i Musikskolans verksamhet ska öka med 5 % jämfört med 2017.
- Antal invånare som är nöjda med verksamheten ska öka jämfört med 2017.
- Antal invånare som är nöjda med utbudet ska öka jämfört med 2017.
- Fler invånare ska kunna involveras i nämndens berednings- och beslutsprocesser.

2.2 Område: Samhällsutveckling

Inriktningsmål:

- Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism
- Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen
- Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen

Förväntade resultat:

- Nämndens verksamheter, utbud och evenemang ska i ökad grad synliggöras.
- Nämnden ska under mandatperioden aktivt verka för att kommunen etablerar en stor, bred och centralt belägen mötesplats för kultur.

2.3 Område: Ekonomi

Inriktningsmål:

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem
- Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt
- Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar

Förväntade resultat:

- Arena Fritids intäkter ska öka med 2 % jämfört med 2017.

2.4 Område: Verksamhetsutveckling

Inriktningsmål:

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas
- Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla

Förväntade resultat:

- Fler anställda ska ta del av nämndens arbete och känna trygghet med fattade beslut.
- Verksamheten ska vara tillgänglig och bedrivas så att alla invånare oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder ges möjlighet att delta.

2.5 Område: Medarbetare

Inriktningsmål:

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

Förväntade resultat:

- Antalet anställda som upplever att de har ork och energi kvar efter arbetsdagen ska öka under mandatperioden.

Kultur- och fritidsnämnden

3. Verksamhetsförändring/ ramanpassning

Förvaltningen har av kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att löpande arbeta med åtgärder samt konsekvensbeskrivning, för att få en verksamhet inom tilldelad budgetram för 2017. Samma förutsättningar gäller för 2018.

Kultur- och fritidsnämnden har tilldelats 107 466 tkr i budget 2018. Då ingår justering av inflationskompensation och justering för köpta tjänster från samhällsbyggnadsförvaltningen.

Kultur- och fritidsnämnden förhvir många anläggningar, främst under Arena och fritid, som har ett stort investeringsbehov och då åtgärder vidtas medför det ökade driftskostnader.

På grund av utgående hyresavtal för bibliotekets lokaler måste nämnden ta beslut om bibliotekets placering senast maj 2018. Det krävs ett ökat budgetutrymme för att lyfta kärnverksamheten och uppfylla ställda resultatmål.

Behovet av insatser inom ungdomsverksamheten ökar kraftigt, som en konsekvens klarar verksamheten inte av att utföra sitt uppdrag inom tilldelad budgetram.

4. Ekonomiska resurser

4.1 Driftbudget

Anvisad budgetram 107 466 tkr.

I **anvisningarna** justerades kultur- och fritidsnämndens budgetram upp med sammanlagt 1 027 tkr i inflationskompensation.

Kultur- och fritidsnämndens förslag: Kultur- och fritidsnämndens budgetförslag ligger inom ram.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kultur- och fritidsnämndens budgetram utökas med 1 000 tkr för integrationsbefrämjande åtgärder. Kommunfullmäktige fastställer därmed kultur- och fritidsnämndens budgetram 2018 till 108 466 tkr.

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning Mkr	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Statsbidrag	5,2	5,2	6,2
Övriga intäkter	17,7	16,0	17,7
Summa intäkter	22,9	21,2	23,9
Personalkostnader	38,5	38,1	38,1
Omkostnader	91,5	88,3	92,4
Avskrivning/Internränta	1,4	1,2	1,4
Summa kostnader	131,4	127,6	131,9
Nettokostnader	108,5	106,4	108,0

Budget per anslagsbindningsnivå, mkr

Anslagsbindning Mkr	Netto 2018	Intäkt 2018	Kostnad 2018
Kultur- och fritidsnämnden	108,5	22,9	131,4

Kultur och fritidsnämnden har *en* anslagsbindningsnivå men har i uppdrag att särredovisa verksamheterna i budget och uppföljningar.

4.2 Investeringsbudget

Inventarier

Finansiering av driftskostnader som följer av planerade investeringar kräver omprioriteringar inom befintlig budgetram.

Fastighetsinvesteringar

Kultur- och fritidsförvaltningen har redovisat aktuellt behov av investeringar 2018-2022 i enlighet med upprättat program för fortsatt utveckling av sportcentrum 2017-2027. Som en följd av det fortsatta arbetet med kommunens etablering av en ny mötesplats för kulturen i centrum har kultur- och fritidsnämnden medel 2018-2019 för att finansiera projekteringskostnader inför investeringarna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har kommunens uppdrag att arbeta för efterlevnaden av de lagar och förordningar som rör miljö- och hälsoskydd, avlopp, livsmedel, tobak, strålskydd, animaliska bi-produkter och naturvård.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens insatser styrs till stor del av inkommande ärenden såsom anmälningar, klagomål, strandskyddsdispenser, ansökningar och remisser. I nämndens verksamhet ingår också deltagande i kommunens utvecklingsarbete och framtagande av översikt - och detaljplaner, program och andra övergripande dokument

Nämnden driver och deltar i olika projekt, ofta förvaltningsöverskridanden. Exempel på sådana projekt är naturvård, allergi och gröna skolgårdar. För att gynna ett barnperspektiv i samhällsutvecklingen, är det nämndens ambition att alltid prioritera tillsyn och annat arbete som främjar en god utveckling av barnens ute- och inomhusmiljöer och minskar kemiska och fysikaliska risker.

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område: Invånare

Inriktningsmål:

- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv
- Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses
- Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar

Förväntade resultat:

- Antalet invånare som exponeras för skadligt UV-ljus och radon minskar.
- Ökad tillgänglighet till natur för invånare och besökare. (*anm. nationella friluftsmålen*)
- Fler privatpersoner är nöjda med den service de får av förvaltningen.

2.2 Område: Samhällsutveckling

Inriktningsmål:

- Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism
- Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen
- Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen
- Det ska vara enklare för företag att etablera sig och verka i kommunen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förväntade resultat:

- Nöjdheten av service bland företagare ska uppgå till minst 75 %.

2.3 Område: Ekonomi

Inriktningsmål:

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem
- Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt
- Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar

Förväntade resultat:

- Genomloppstiden för ärenden förkortas genom effektiva interna samverkansprocesser
- Taxor för externfinansierad verksamhet är i balans och åtgärder vidtas för att nå ökad kostnadseffektivitet

2.4 Område: Verksamhetsutveckling

Inriktningsmål:

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas
- Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla

Förväntade resultat:

- Personalens kompetens ska öka utifrån behov.

2.4 Område: Medarbetare

Inriktningsmål:

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

Förväntade resultat:

- Förvaltningens personalomsättning är låg och nya tjänster är eftertraktade.

3. Verksamhetsförändring/ ramanpassning

Nämndens taxor utgör inte tillräcklig kostnadstäckning, vilket framkommit vid externrevision. Nämnden kommer därför att föreslå en taxehöjning inför 2018. De ökade intäkterna som höjningen innebär ger möjlighet att hantera förvaltningens ökade kostnader.

4. Ekonomiska resurser

4.1 Driftbudget

Anvisad budgetram 6 482 tkr.

I **anvisningarna** justerades miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram ned med 14 tkr, vilket avsåg nettot av inflationsuppräknings av intäkter och kostnader.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag: Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden återkommer med förslag till höjda taxor då de enligt externrevision inte ger tillräcklig kostnadstäckning.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2018 i enlighet med anvisningarna till 6 482 tkr.

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning Mkr	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Statsbidrag	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	2,4	2,4	2,4
Summa intäkter	2,4	2,4	2,4
Personalkostnader	7,7	7,7	7,1
Omkostnader	1,2	1,2	1,7
Avskrivningar/internränta	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	8,9	8,9	8,8
Nettokostnader	6,5	6,5	6,4

Revisionen och Valnämnden

Revisionen

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen granska kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet. Det innebär att revisorerna ska pröva om verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De ska granska om räkenskaperna är rättvisande och nämndernas kontroll är tillräcklig. De har i uppgift att följa om kommunstyrelsens och nämnders beslut överensstämmer med för verksamheten gällande bestämmelser

Revisorerna är sju till antalet och väljs av kommunfullmäktige. Till hjälp för sin verksamhet anlitar de utomstående fackrevisorer från Öhrlings Pricewaterhouse Coopers.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 1 205 tkr.

I **anvisningarna** justerades revisionens budgetram upp med 10 tkr i inflationskompensation.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer revisionens budgetram 2018 i enlighet med anvisningarna till 1 205 tkr.

Resultaträkning revisionen, mkr

Resultaträkning Mkr	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	0,4	0,4	0,4
Omkostnader	0,8	0,8	0,8
Summa kostnader	1,2	1,2	1,2
Nettokostnader	1,2	1,2	1,2

Valnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Valnämnden har tre ledamöter (och tre ersättare). Nämnden svarar för genomförandet av allmänna val.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 600 tkr.

I **anvisningarna** justerades valnämndens budgetram upp med 145 tkr då 2018 är ett valår vilket innebär ökade kostnader.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige fastställer valnämndens budgetram 2018 i enlighet med anvisningarna och budgetberedningens förslag till 600 tkr.

Resultaträkning valnämnden, mkr

Resultaträkning Mkr	Budget 2018	Budget 2017	Budget 2016
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	0,4	0,5	0,0
Omkostnader	0,2	0,0	0,0
Summa kostnader	0,6	0,5	0,0
Nettokostnader	0,6	0,5	0,0

Samhällsbyggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

1.1 Nämnd och förvaltningsgemensamt

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för följande verksamheter:

- Förvaltningsledning för samhällsbyggnad
- Gatu- och väghållning
- Parkverksamhet
- Övrig verksamhet inom gatuenheten, enskild väghållning, trafikfrågor, bidrag m.m.
- Teknik- och utredningsenhet
- Fastighetsförvaltning
- Lokalvård
- Måltidsproduktion
- Tryckeri
- Verksamhetsvaktmästeri
- Reception
- Konferensservice
- Bilpool
- Renhållningsverk
- Vatten- och avloppsverk

Förvaltningsledningens uppgift är att leda förvaltningens verksamhet i enlighet med samhällsbyggnadsnämndens beslut och intentioner.

1.2 Administrativa enheten

Administrativa enheten ger råd och stöd till förvaltningens chefer i såväl strategiska som operativa frågor inom områdena personal, ekonomi,

utveckling och kommunikation. På enheten handläggs och kvalitetssäkras även nämnds- och ledningsadministration.

1.3 Gatuenheten

Gatu- och väghållning, parkverksamhet samt övrig verksamhet, såsom bidrag till enskild väghållning, underhåll av badplatser, skötsel av kommunens rekreationsskog, m.m. är verksamheter inom gatuenheten. Drift av gator och vägar samt parker utförs av enheten. Viss verksamhet, som inte direkt är gatu- eller parkunderhåll, sköts också av gatuenheten såsom torg, julgranar och flaggning. Enheten har även ansvar för båtplatser åt fritidsbåtar. Trafikärenden bereds inför politiska beslut. Dessutom utförs trafikmätningar samt inhämtande av grunddata om trafiken. Beslut fattas om vissa tillstånd samt dispenser. Vidare ansvaras för ärenden avseende disposition av allmän plats samt flyttning av fordon. Parke- ringsövervakning utförs av extern entreprenör.

1.4 Fastighetsenheten

Fastighetsenheten ansvarar för förvaltningen av kommunens fastigheter såsom skolor, förskolor, särskilt boende, offentliga toaletter och övriga förvaltningsbyggnader. Dessa omfattar ett drygt hundratal fastigheter på tillsammans ca 180 000 m². Därtill kommer kommunens idrotts/fritidsanläggningar med bl.a. Arena Vänersborg. De utgör ytterligare ca 50 000 m². Fastig-

Samhällsbyggnadsnämnden

hetsenheten är dessutom upphandlare och projektledare för ny- och ombyggnation av kommunens byggnader. Denna del omfattar ca 20 projekt per år. Exploatering av nya bostads- och industriområden ingår i uppdraget, liksom köp och försäljning av hela eller delar av fastigheter samt försäljning av tomter. Fastighetsenheten ansvarar vidare för bostadsanpassningsbidragen. Enheten utreder och beslutar om anpassningsbidrag i eget boende enligt lag (1992:1 574) om bostadsanpassningsbidrag. Fastighetsenheten förvaltar 1 500 hektar av kommunens rekreationsskog.

1.5 Tekniska

Enheten utreder, projekterar och kostnadsberäknar anläggningsarbeten för bl.a. gator, VA-ledningar, gång- och cykelvägar och parker. Enheten utför själva en stor del av de nyanläggningsarbeten som rör gator, vägar och ledningsnät. Utöver det ansvarar enheten för upphandling, bygglösning och kontroll av anläggningsarbeten. Medverkan sker också vid planarbete och vid genomförande av beslutade åtgärder.

1.6 Serviceenheten

Serviceenheten ansvarar för lokalvård och vaktmästeri i de flesta av kommunens lokaler såsom skolor, förskolor, äldreboenden, fritidsfastigheter och förvaltningar. Dessutom ansvarar enheten för teleservice som omfattar reception och telefonväxel, samt uthyrning av lokaler. Inom enhetens verksamhetsområde finns också kommuntryckeriet, kommunhusets cafeteria och större delen av administrationen och upphandling av kommunens fordonspark som innefattar personbilar och lätta lastbilar, totalt ca.180 fordon.

1.7 Kostenheten

Kostenheten svarar för produktion och distribution av måltider och råvaror till barnomsorg, grundskola, vård- och omsorg, Kunskapsförbundet Väst och Vänersnäs Montessoriskola. Verksamheten finansieras av intäkter från kunderna. Avtal skrivs mellan kund och leverantör. Kostenheten producerar ca 1 miljon måltider per år.

1.8 Vänersborgs kretslopp och vatten

Vänersborgs Kretslopp & Vatten är två balansräkningsenheter som organisatoriskt samlar VA- och renhållningskollektivets kunder i en verksamhet.

Verksamheten omfattar produktion och distribution av rent vatten samt avledning av avloppsvatten till den nivå myndigheterna har fastställt. Den omfattar även omhändertagande av hushållsavfall, latrin och återvinningsbart material. Återvinningen sker på uppdrag av producenternas materialbolag.

Vänersborgs Kretslopp & Vatten startade 2010 utbyggnaden av VA-ledningar från Vänersborg och utmed Vänerens kust, upp till Rörvik. Projektet "VA längs Vänerkusten" beräknas pågå fram t.o.m. år 2018. I och med utbyggnaden av VA-ledningar ges bättre förutsättningar för utökad bebyggelse utmed Vänerkusten. T.ex. kan fritidsboende omvandlas till permanentboende, dåliga avloppslösningar kan ersättas med kommunalt spillvatten och vatten från egna brunnar kan ersättas med kommunalt vatten. I VA-utbyggnaden ingår också att skapa en trygg vattenförsörjning för Vänersborgs kommun och dess invånare.

Jämförelsetal

Fastigheter och Kost och service	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Verksamhetsfastigheter			
Skolor och förskolor, yta kvm	98 116	105 842	98 116
Omsorgsfastigheter, yta kvm	19 528	20 399	18 515
Övriga, yta kvm	82 356	83 216	67 565
Fastighetsunderhåll kr/kvm	242	182	243
Kost och service			
Måltider antal 1000-tal portioner/år	1 377	1 076	1 176
Städyta kvm per dag	70 000	66 000	91 000

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1. Område: Invånare

Inriktningsmål:

- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv
- Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses

Samhällsbyggnadsnämnden

- Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar

Förväntade resultat:

- Fler områden ska upplevas trygga genom belysning, öppna ytor och att det är rent och välvårdat
- Av den totala andelen livsmedelsinköp ska andelen ekologiska livsmedelsinköp öka
- Kommunens naturmiljöer ska vara tillgängliga för alla och invånarna ska enkelt och tryggt kunna ta sig till fritidsaktiviteter, strand- och grönområden
- Vägskyltning och information till invånare ska vara tydlig och enkel och kontinuerligt ses över
- Konsekvensanalys ska genomföras vid större förändringar som kan tänkas påverka invånarna. Såsom exempelvis nedsläckning av kommunal belysning där kommunen inte har väghållaransvar
- Åtgärder avseende GC-vägar och kollektivtrafik ska ske enligt MRP.
- Förvaltningen ska möjliggöra och underlätta förutsättningarna för evenemang i kommunen
- Förbättra samarbetet med andra förvaltningar med målsättning att öppna upp offentliga lokaler för mer frekvent användning
- Förvaltningens kunder ska uppleva ökad tillgänglighet, bra bemötande och ett snabbt, tydligt och kompetent agerande i kontakter och ärenden med förvaltningens representanter
- Utveckla möjligheterna att erbjuda invånarna fler e-tjänster för att få kontakt med förvaltningens verksamheter och tjänstemän
- Förvaltningen ska bidra till att minska koldioxidutsläppen från kommunens fordonspark
- Fler av förvaltningens och nämndens representanter ska delta i kommunala evenemang

2.2 Område: Samhällsutveckling

Inriktningsmål:

- Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism
- Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen

- Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen
- Det ska vara enklare för företag att etablera sig och verka i kommunen

Förväntade resultat:

- Förbättringar, med början i stadskärnan, ska bidra till att kommunens attraktionskraft ökar
- Genom utökat markinnehav möjliggöra att kommunen är attraktiv för näringslivets etableringar
- Förvaltningen ska möjliggöra och underlätta att fler bryggor och uteserveringar tillkommer i syfte att öka kommunens attraktionskraft
- Förvaltningen ska arbeta för förbättrade pendlingsmöjligheter bland annat genom arbete för möjliggörande av tågstopp i Brålanda
- Fler attraktiva och energieffektiva boenden ska byggas
- Förvaltningen ska bidra till att utbudet av fler offentliga mötesplatser ökar såsom exempelvis grillplatser, utegym, multiarenor, parker och lekplatser
- Förvaltningen ska bidra till att förbättra kommunens placering i rankingen enligt Svenskt näringsliv

2.3 Område: Ekonomi

Inriktningsmål:

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem
- Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt
- Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar

Förväntade resultat:

- Förvaltningen ska arbeta för att minska matsvinnet
- Arbetsätt och arbetsformer ska utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet
- Förvaltningen ska verka för alternativa och effektiva framtida återvinningsstationer

Samhällsbyggnadsnämnden

- Fastigheter, gator och ledningsnät och andra inom förvaltningen berörda tillgångar ska förvaltas på ett långsiktigt ekonomiskt optimalt sätt
- Samverkan mellan förvaltningar och nämnder ska effektiviseras och öka i förvaltnings- och nämndövergripande processer
- Nämnden ska ha full kostnadstäckning för avgiftsfinansierad verksamhet och samverkan över nämndgränser och förvaltningar ska ske för att på bästa sätt uppnå Kommunfullmäktiges mål

2.4 Område: Verksamhetsutveckling

Inriktningsmål:

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas
- Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla

Förväntade resultat:

- Förvaltningen ska utveckla samverkansarbetet i syfte att öka, stödja och utveckla medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens
- Förvaltningen ska i sina olika uppdrag öka möjligheten för alla invånare till inflytande för att på olika sätt inkluderas i samhället

2.5 Område: Medarbetare

Inriktningsmål:

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

Förväntade resultat:

- Förvaltningen ska erbjuda medarbetarna ett hållbart arbetsliv där ohälsan minskar
- Förvaltningen ska erbjuda anställningsförhållanden som erbjuder flexibilitet, fortbildning, utveckling och önskad sysselsättningsgrad. Allt i syfte att medarbetarna ska trivas och stanna kvar i förvaltningens verksamheter samt att nya medarbetare ska lockas till förvaltningens verksamheter.

3. Verksamhetsförändring/ Ramanpassning

3.1 Gatuenheten

Samhällsbyggnadsnämnden äskar 2 000 tkr utöver ram för underhåll av Dalbobron och Gropbron, temporärt under 2018, i enlighet med utredning, 2013-11-01, avseende broarnas framtida underhåll och överlevnad som broar. I övrigt vad som avser ramanpassning se separat konsekvensanalys.

3.2 Taxor

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att inför år 2018 höja bruknings- och anläggningsavgifterna i VA-taxan med 5 %.

4. Ekonomiska resurser

4.1 Driftbudget

Anvisad budgetram 75 970 tkr.

I **anvisningarna** justerades samhällsbyggnadsnämndens budgetram ned med sammanlagt 9 528 tkr. Under 2017 hade samhällsbyggnadsnämnden tillfälliga anslag, dels 7 000 tkr för underhåll av fritidsfastigheter och dels 3 000 tkr för underhåll av gator och vägar. De tas bort i budget 2018. Inflationskompensationen ger 472 tkr i tillskott till ramen.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag: Samhällsbyggnadsnämnden begär 2 000 tkr i utökad budgetram för brounderhåll under 2018. Nämnden föreslår att bruknings- och anläggningsavgifterna i VA-taxan höjs med 5 %.

Kommunfullmäktiges beslut:

Samhällsbyggnadsnämnden får ett tillfälligt anslag under 2018 om 2 000 tkr för underhåll av broar. Från kommunstyrelsens föfogandeanslag omfördelas 500 tkr till samhällsbyggnadsnämnden för kommande behov av underhåll efter grävning för bredband. Förslaget till justerad VA-taxa beslutas om i separat ärende av kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige fastställer därmed samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2018 till 78 470 tkr.

Samhällsbyggnadsnämnden

Resultaträkning, mkr

Skattefinansierad verksamhet

Resultaträkning Mkr	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Statsbidrag	3,6	3,5	4,7
Övriga intäkter	368,3	351,5	309,0
Summa intäkter	371,9	355,0	313,7
Personalkostnader	105,9	105,9	118,5
Omkostnader	260,1	252,1	198,2
Ränta	19,3	19,0	25,6
Avskrivningar	65,1	63,5	59,4
Summa kostnader	450,4	440,5	401,7
Nettokostnader	78,5	85,5	88,0

Taxefinansierad verksamhet Renhållningsverk

Resultaträkning Mkr	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Summa intäkter	27,4	27,4	27,4
Personalkostnader	9,9	9,8	9,5
Omkostnader	16	16,1	15,9
Ränta	0,1	0,1	0,0
Avskrivningar	1,4	1,4	1,6
Summa kostnader	27,4	27,4	27,0
Nettokostnader	0,0	0,0	-0,4

Taxefinansierad verksamhet VA-verk

Resultaträkning Mkr	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Summa intäkter	52	49,5	52,0
Personalkostnader	11,5	10,5	11,2
Omkostnader	25,3	24,5	28,2
Ränta	4,8	4,2	3,3
Avskrivningar	10,4	10,3	10,2
Summa kostnader	52,0	49,5	52,9
Nettokostnader	0,0	0,0	0,9

Budget per anslagsbindningsnivå, mkr

Anslagsbindning Mkr	Netto 2018	Intäkt 2018	Kostnad 2018
Nämnd och administration	6,2	0,2	6,4
Gator och vägar/park/tekniska	60,5	22,4	82,9
Fastighetsenhet	10,0	176,2	186,2
Kost-/serviceenheter	1,8	98,8	100,6
S:a skattefinansierad verks	78,5	297,6	376,1
Renhållningsverk	0,0	27,4	27,4
VA-verksamhet	0,0	49,5	49,5
S:a taxefinansierad verks	0,0	76,9	76,9
Summa	78,5	374,5	453,0

4.2. Investeringsbudget

I investeringsbudgeten begär samhällsbyggnadsnämnden investeringar inom fastighet som är utöver ram. Dessa är beroende av vad andra nämnder förväntas äska i sina budgetförslag.

Det finns ett par poster där arrendatorer kommer att betala kostnaderna genom höjda arrenden.

Det finns en post under gator/vägar "Trafiklänk Öxnared-Onsjö" 17 mkr år 2019. Länken anses nödvändig med tanke på den utbyggnad av bostäder som planeras på Öxnared/Skaven.

Avseende Rörviks vattenverk är kapaciteten inte tillräcklig för att säkerställa vattentillgången i Vänersborg och tillgodose ökad industriproduktion i Brålanda. Ny produktionslinje behöver anläggas. Verket har idag en omodern reningsprocess som fungerar dåligt. Det finns inga reservdelar eller expertis på området att tillgå.

Socialnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Socialförvaltningen är indelad i sex avdelningar och leds av en förvaltningschef samt sex avdelningschefer. Förvaltningen arbetar på uppdrag åt socialnämnden och har att förhålla sig till flertalet lagrum, exempelvis socialtjänstlagen (SoL), lagen om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare (LVM), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Vård och omsorg (VoO) ansvarar för att ge äldre och andra i behov av vård och omsorg, en god omvårdnad och hälso- och sjukvård. Varje människa ska få möjlighet att leva och verka i sin livsmiljö under så normala levnadsomständigheter som möjligt. Insatser är individuellt utformade och ges i den enskildes hem samt i särskilt boende.

Vård- stöd och utredning ansvarar för förebyggande verksamhet och anhörigstöd, dagverksamhet, korttidsverksamhet riktat mot äldre, biståndsbedömningar avseende LSS samt SoL, riktat mot äldre och personer med socialpsykiatrisk problematik, HSL, larmmottagning, nattpatrull samt bemanningsenhet.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) ansvarar både för förebyggande verksamhet, individuellt inriktat utrednings- och behandlingsarbete, boende för ensamkommande barn samt akut- och träningsboende för personer med missbruksproblematik. Till verksamheten hör även familjerättsliga uppgifter.

Omsorg om funktionshindrade (OoF) ansvarar för insatser enligt LSS. Insatser ges utifrån individuella behov, där brukaren har ett stort inflytande över insatsens utformning. Avdelningen ansvarar även för stöd enligt SoL till personer med socialpsykiatrisk problematik samt färdtjänst och riks-färdtjänst.

Arbetsmarknadsavdelningens (AMA) insatser syftar till att erbjuda stöd till personer med en svag ställning på arbetsmarknaden. Exempel är långvarigt arbetslösa, personer med funktionsnedsättning alternativt arbetshinder och personer med behov av skyddade anställningar.

Administrativa avdelningens uppdrag är att stödja förvaltningsledning samt avdelningarna utifrån rollerna ekonom, personalspecialist, utredare, avgiftshandläggare, It-samordnare samt kansli. Alkoholhandläggning ingår som en del i kanslifunktionen.

Nyckeltal/jämförelsetal

Äldreomsorg	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Äldreboende platser 1)	432	499	492
Korttidsplatser 2)	36	36	36
Hemtjänst timmar 3)	206 000	196 000	196 000
Antal besökande dagverksamhet	7 300	7 300	7 110
Medicinskt färdigbehandlade	1 300	1 300	1 197
Antal vård dagar med betalansvar	310	340	436

1) Antal boendeplatser minskas med 67 genom avveckling Runnarebo och Kastanjens servicehus samt Konvaljens gruppboende. 2) Korttidsplatser, 3,5 platser disponeras av Trollhättans stad. 3) Utförda timmar beräknas öka i samband med avveckling av särskilda boendeplatser.

Socialnämnden

Nyckeltal/jämförelsetal

Hem för vård och boende (HVB)	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Antal vård dagar, barn 0-21 år	2 700	2 700	5 083
Antal vård dagar, vuxna	2 500	2 500	1 990
Antal vård dagar, familjehem	21 000	21 000	41 445

Omsorg om funktionshindrade	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Antal boendebeslut enl LSS	165	153	160
Antal boendebeslut enl SoL	38	36	35
Antal boendestödsbeslut enl So	85	90	83
Antal tillgängliga bostäder 4)	182	173	161
Köpta externa platser 5)	13	9	21
Personer med personlig assistans, SFB	56	56	53
Personer med personlig assistans, LSS	18	12	18
Antal beslut daglig verksamhet, LSS	150	155	144

4) +3 pl Regementsgatan/NV 9 (SoL), +6 pl Grb LSS Konvaljen, 5) Här ingick t.o.m. 2016 6 pl. på Nytida Brålanda

Individ- och familjeomsorg	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Försörjningsstöd			
Antal bidragshushåll	750	810	757
Försörjningsstöd, Mkr netto	32	35	32
Flyktingverksamhet			
Antal mottagna flyktingar 6)	450	420	425
Antal mottagna ensamkommande barn och ungdomar	10	135	11

6) Kommunplacerade

Arbetsmarknadsavdelningen	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Antal anvisade personer	1 650	1 490	1 629

2. Förväntade resultat

2.1 Område Invånare

Inriktningsmål:

- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv
- Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses

Förväntade resultat:

- Kvaliteten på nämndens verksamhet ska vara minst riksnitt i nationella jämförelser.
- Andel hushåll som når egen försörjning ökar.

2.2 Område Samhällsutveckling

Inriktningsmål:

- Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism
- Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen
- Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen

Förväntade resultat:

- Boendebehov för särskilt boende ska tillgodoses inom skäligen tid, 30 dagar för äldreboende och 180 dagar inom omsorgen för LSS-boende.

2.3 Område Ekonomi

Inriktningsmål:

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem

Förväntade resultat:

- God ekonomisk hushållning inom givna resurser genom effektivare och tätare uppföljningar av verksamhet, budget och personal.

2.4 Område Verksamhetsutveckling

Inriktningsmål:

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas

2.5 Område Medarbetare

Inriktningsmål:

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

Förväntade resultat:

- Sänka sjukfrånvaron till max. 8 %/år per avdelning.
Fler medarbetare upplever ett hållbart arbetsliv

Socialnämnden

3. Verksamhetsförändring/ Ramanpassning

3.1 Förvaltningsövergripande

Socialtjänstens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning. De faktorer som utöver lagar mest påverkar behovet av resurser är befolkningsutveckling, arbetsmarknad, avtal och överenskommelser med andra myndigheter. Vid sidan av de uppdrag som är styrda från lagstiftning finns uppdrag i form av kommunpolitiska mål och förväntade resultat. Utöver gällande lagstiftning har regering och SKL under senare år tecknat en rad överenskommelser som genom bidrag, i form av tillfälliga ekonomiska medel, ska få kommunerna att utveckla verksamheterna i den riktning som efterfrågas. Dessa utvecklingsområden fordrar insatser, och kostnaderna täcks initialt av bidragen. När dessa bidrag upphör och verksamheten själv ska bekosta de implementerade metoderna belastar detta verksamheten ekonomiskt. Socialstyrelsen har genom föreskrifter, råd och anvisningar i ökad utsträckning också styrt insatser i viss riktning, till vissa metoder och bemanning.

Inom hälso- och sjukvårdens område medför kortare vårdtider på sjukhus, att den kommunala personliga assistansen/hemtjänsten/hemsjukvården möter patienter med mer avancerade vårdbehov. En rad avtal har tecknats med Västra Götalandsregionen på olika nivåer om samverkan, för att patienter inte ska uppleva vårdgivargränser. Hälso- och sjukvårdsavtalet inom regionen har reviderats under 2016 och nytt avtal gäller från 1 april. Utförande av en mer avancerad sjukvård påverkar kommunens verksamhet och ekonomi kraftfullt. Under revidering av hälso- och sjukvårdsavtalet fördes inga samtal gällande skatteväxling. Ändringar i betalningsansvarslagen kommer från 1 januari 2018 påverka förvaltningens arbetssätt för medicinskt färdigbehandlade personer med somatisk inriktning, samt eventuellt kostnad för betaldagar. Utredningar sker av ungdomsmottagning och eventuell inrättande av tillnyktringsenhet (TNE), vilket kan komma att innebära ökade kostnader för kommunerna inom Fyrbodalen. Huvudmannaskapet för personer med spelberoende kommer att överföras från region

till kommun framöver, vilket också det kan komma att påverka förvaltningens kostnad.

Den tekniska utvecklingen, ställer krav på leasing av datorer och programvaror för lagstadgad dokumentation av utredningar och insatser utifrån lagstiftning samt personalrapportering. En utökad del av arbetstiden för flertalet personalkategorier ägnas åt administration och registreringsarbete. Förvaltningen har ett behov av att forma ett övergripande systemstöd gällande Procapita, TES och SAMSA för att avlasta befintliga roller så att de fullt kan ägna sig åt sin huvuduppgift. Denna lösning bedöms kunna genomföras inom ram.

Ett ökat antal personer som får permanent uppehållstillstånd, och har önskan om att bosätta sig i Vänersborg alternativt blir anvisade till kommunen utifrån bosättningslagen, ställer krav på boendeplanering i kommunen. Då det i dagsläget saknas bostäder står personer utan, vilket får konsekvenser för förvaltningen som får hyra olika former av boende som sedan hyrs ut till de enskilda individerna. Kostnad för dessa avtal, som tecknats på uppdrag av politiken, täcks inte av den intäkt som är möjlig att ta ut av enskild.

Socialförvaltningens boendeplan reviderades under 2016 och har beslutats av socialnämnden. I denna finns beskrivet plan för avveckling av befintliga, och om- och tillbyggnader av nya objekt för att leva upp till socialtjänstlagen och lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade gällande särskild boendeform. Efterlevnaden av planerna är en förutsättning för att kunna erbjuda särskilt boende i Vänersborg och också minska kostnaderna för köpta platser. För att kostnadseffektivisera boendeplaneringen har vi sett över hur vi kan nyttja de objekt som redan finns, vilket lett till att vi inom ram kommer att kunna finansiera del av kommande drift för Niklasbergsvägen 1 (äldreboende) samt minska kommunens behov av investeringar för nybyggnation.

Förvaltningen har extra ansvar för boende till personer med missbruksproblematik, socialpsykiatrisk problematik, samsjuklighet och personer som är våldsutsatta. Ansvarvilar ytterst på den enskilde att lösa sin situation men då det saknas

Socialnämnden

hyresrätter marginaliseras målgruppen på bostadsmarknaden varför lösningar genom sociala kontrakt, externt köpta platser alternativt vandrarhem får ske. Dessa lösningar är dyra och inte hållbara över tid. Antalet lägenheter som Vänersborgsbostäder enligt avtal har möjlighet att erbjuda täcker inte behovet fullt ut.

Inom ramen för Samverkan Vänersborg är flertalet aktiviteter pågående i samverkan för föräldrar, barn och unga. Den politiska styrgruppen har valt fokusområdena Integration, Ungas psykiska ohälsa, Skolnärvaro samt Första linjen. Dessa fortgår under 2017.

Förvaltningsledningen har tillsammans med samtliga chefer sett över vilka fortsatta förändringar som kan behöva göras för att brukarna ska få ut mesta möjliga nytta av våra insatser. Arbete/sysselsättning och integration är områden som behöver utvecklas ytterligare. Idag är detta fördelat på tre avdelningar och förvaltningsledningen vill samla detta inom en avdelning och då innefattande inriktningarna AMA, daglig verksamhet samt sektionen för nyanlända. Processen pågår under 2017 i samverkansstrukturen och förändringen sker inom ram.

Då verksamheten växt och växer i antal medarbetare är det viktigt att följa, och bedöma behovet av eventuella förstärkningar/omfördelning avseende administrativa stödfunktioner såsom bl.a. ekonom och personalspecialist. Hur finansiering av detta ska ske ses över inom befintlig ram.

Förvaltningen har en utmaning i att locka kvalificerad personal till olika yrkesprofessioner. Det är svårt att rekrytera utbildad omvårdnadspersonal, socialsekreterare, fysioterapeuter, arbetsterapeuter samt till viss del ledande positioner. Svårighet bedöms vara ökande. Olika åtgärder är nödvändiga att vidta för att underlätta framtida rekrytering och säkerställandet av en god och säker socialtjänst och hemsjukvård. Förvaltningen har också en utmaning i att sänka sjukfrånvaron, då den är orimligt hög samt bidra till att medarbetare upplever ett hållbart arbetsliv. För att komma tillrätta med dessa utmaningar görs bedömningen att förvaltningen behöver satsa på såväl personella resurser som aktiviteter för att nå en större stabilitet.

Kostnaden för sjukskrivningar är stora inom förvaltningen och arbete för att minska dessa har påbörjats. Resultatet av arbetet kommer att följas under 2017 i såväl lednings-, samverkans- som politiskt sammanhang. Detta arbete är ett sätt för förvaltningen att ta ansvar för att minska kostnaderna samt möjliggöra för enskilda att återgå till sitt arbete.

Socialförvaltningen har presenterat resursbehov 2018-2022 för kommunstyrelsens budgetberedning. Budget 2018 är lagd inom föreslagen ram och de beräkningar som är gjorda utgår från lag och författningskrav, avtal med andra huvudmän, lokala politiska mål och demografiska förändringar. För 2019-2022 tillkommer ytterligare behov framförallt kopplade till om- och tillbyggnader av boenden inom de olika verksamheterna.

Enligt kommunstyrelsens rambeslut 2017-03-01 justerades socialnämndens budgetram upp med inflationskompensation 1,3 %, motsvarande 2,1 mkr.

Projektering av ombyggnation av Niklasbergsvägen 9 (äldreboende) påbörjades under 2015 och driftstart beräknas till oktober 2017. Kostnadseffekt/helår blir först 2018. Förvaltningen beskrev i 2017 års MRP behov av ytterligare ramtilldelning med 2,8 mkr 2018 för att fullt ut klara helårsdrift inom ram. Detta behov kvarstår.

Utifrån beslut i socialnämnden pågår projektering/omfördelning inom befintligt boendebestand för två nya gruppboendestäder inom LSS (Tegelbruksvägen/Konvaljen). Driftskostnad för dessa två beräknas till 13,0 mkr. Tegelbruksvägen tillfördes 3,5 mkr för 2017 varför behov av ramökning om ytterligare 3,0 mkr behövs 2018. Konvaljen beräknas stå färdig andra halvåret 2018. 3,5 mkr behöver tillföras 2018 (halvårsdrift, resterande 3,0 mkr 2019).

När det gäller hemtjänst och hemsjukvård har verksamheterna redovisat ett underskott tidigare utifrån ökning av möjliga timmar samt att delegerad tid enligt Hälso- och sjukvårdslagen ökat. Bedömningen görs att volymökningen som skett inte är av tillfällig karaktär. Verksamheterna tillfördes 7,0 respektive 3,0 mkr inför 2017 och pro-

Socialnämnden

gnos 2017 visar att verksamheterna ska vara i balans. Trots tillskott i budget finns utmaningar i att bibehålla budgetbalans och åtgärder sätts in under 2017 för att möjliggöra detta.

Sektionen för nyanlända finansieras till största delen av statliga medel och prognostiseras ha budgetbalans under 2017. Prognosen är dock mycket osäker och arbete pågår inom sektionen för att anpassa verksamheten efter de nya statliga ersättningar som gäller från halvårsskiftet 2017.

Trainee är en arbetsmarknadsåtgärd där en person som varit arbetslös en längre tid utbildar sig varvat med arbete på arbetsplats. Kostnad för detta för kommunens del är beräknat till 0,8 mkr för 2018, vilket förvaltningen begär från kommunstyrelsens förfogandeanslag.

Utöver föreslagen budgetram 2018 finns osäkra poster i befintlig verksamhet på 25,0 mkr, varav 12,0 mkr kan härledas till fem enskilda ärenden med avancerad vård. Resterande 13,0 mkr handlar om externt köpta platser inom OoF och IFO. Det är svårt att prognostisera volymutvecklingen inom OoF och IFO gällande köpta platser.

3.2 Äldreomsorg

3.2.1 Vård och omsorg

En åldrande befolkning behöver mer vård och omsorg. Den stora utmaningen är att strategiskt planera för fler människors behov av individuella insatser. Ökat omsorgsbehov ställer krav på insatser i ordinärt hem såväl som i särskilt boende. Förändringar i andra huvudmäns strukturer samt eventuella lagförändringar leder till att kommunen ger mer omsorg, och vårdar personer med mer avancerade omsorgs- och vårdbehov, än tidigare. Detta ställer krav på högre kompetens. Behovet av samarbete och samplanering ökar mellan de olika funktionerna inom avdelning och förvaltning. Vård och omsorg har en utmaning i att locka kvalificerad personal till tjänsterna som undersköterska. Det är redan nu svårt att rekrytera utbildad omvårdnadspersonal och denna svårighet ökar hela tiden.

Den reviderade boendeplanen, som antagits av socialnämnden, beskriver en nedläggning av de

båda servicehusen Kastanjen och Runnarebo. De båda boendena omvandlas till trygghetsboende i regi av Vänersborgsbostäder. Detta innebär att vi troligen kommer att se ett ökat behov av hemtjänst under 2018. Ett nytt boende på Niklasbergsvägen 9 blir klart för inflyttning i oktober 2017. Utökad driftskostnad för Niklasbergsvägen 9 uppgår till cirka 12,8 mkr (helårsdrift) varav avdelningen erhållit 10,0 mkr i ökad ram, kvarstår 2,8 mkr.

På Niklasbergsvägen 1 har en projektering påbörjats av om- och tillbyggnad av äldreboendet Solbacken med 48 planerade rum. Om allt går enligt planerna beräknas det vara klart för inflytt våren 2019.

Övertagandet av äldreboende och hemtjänst i Brålanda innebär ökade kostnader för avdelningen. Personaltätheten behöver ökas för att nå i samma täthet som övriga äldreboenden i kommunen. All personal inom kommunals verksamhetsområde kommer att erbjudas möjlighet att arbeta heltid. Det innebär ökade personalkostnader. Produktionsersättningen för utfört arbete i hemtjänsten behöver anpassas till samma nivå som för övrig hemtjänst i kommunen.

För att ha en budget i balans och gå in i 2018 med ett positivt resultat har ett större utvecklingsarbete inletts inom avdelningen i syfte att effektivisera verksamheten och skapa en ännu bättre arbetsmiljö. En rad aktiviteter finns redan och ytterligare är planerade under innevarande och kommande år. Ett nytt schemaläggningssystem planeras att införas på samtliga enheter under hösten 2017. Det innebär att vi kan omhänderta den arbetade tiden bättre som vi har, skapa smartare schematurer etc.

Det nära ledarskapet ska utvecklas ytterligare. Vi ser över antalet anställda per chef och vill uppnå att varje enhetschef har cirka högst 35 anställda. Detta skapar bättre förutsättningar att arbeta med sin personalgrupp. Medel för detta kommer att ske genom omdisponeringar i budgeten.

Sjukfrånvaron är hög inom vård och omsorg och vi har skapat regelbundna uppföljningar med enhetschef, personalspecialist samt avdelningschef.

Socialnämnden

Vi arbetar med hållbart arbetsliv på våra arbetsplatsträffar och i chefsgruppen. Sjukfrånvaron måste sänkas flera procentenheter.

3.2.2 Vård, stöd och utredning

De kvalitetsregister, som under åren arbetats fram nationellt för att säkerställa en god vård och omsorg om de mest sköra äldre, ger en bra struktur kring arbetet. Samtidigt medför det mer administration och fler möten, vilket genererar en högre arbetsbelastning för samtliga roller. Det är troligt att fler kommer att bo kvar längre i det egna boendet, innan behov av särskilt boende uppstår. En tydlig förskjutning av ansvar för svårt sjuka har skett det senaste året från länssjukvården. Hemsjukvården har i dagsläget hälso- och sjukvårdsansvaret upp till sjuksköterskenivå, för personer med behov av avancerade insatser som exempelvis respiratorvård. Allt tyder på att förskjutningen av hälso- och sjukvårdsansvaret till kommuner kommer att fortgå i framtiden. Detta kommer att påverka kostnadsutvecklingen alltmer. Hemsjukvårdens resultat för 2016 blev ett underskott på 3,0 mkr utifrån delegerad tid. Prognosen för 2017 beräknas vara en budget i balans då förstärkning med 3,0 mkr gjordes inför 2017.

I samband med verksamhetsförändringar där avveckling, om- och tillbyggnader av särskilda boenden sker, förändras behovet av sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Förändringarna av boendeenheterna, som kommer att genomföras inom OoF och VoO enligt framtagen boendepplan, kan innebära ökade behov av legitimerad personal. En intern översyn kommer genomföras i syfte att bedöma hur befintliga resurser kan fördelas.

Biståndsenheten inom avdelningen ansvarar för all myndighetsutövning inom äldreomsorg, omsorg om funktionshinder inklusive socialpsykiatri. Det är av största vikt att vi säkerställer en rättssäker myndighetsprövning med rätt insatser till rätt person. Biståndsenheten är "vägen in" och är direkt kopplad till fortsatt kostnadsutveckling för äldreomsorgen och omsorg om funktionshinder. Under hösten 2016 genomfördes en extern genomlysning av hemtjänsten från beslut till utförande för att nå rättssäkerhet och kostnadseffektivitet samt av uppföljning av fattade myndighetsbeslut. Förvaltningen kommer därför att

se över fördelning av befintliga resurser för att utifrån det göra en bedömning hur en förstärkning av bemanning på biståndsenheten kan komma att se ut.

Avdelningen ansvarar från 1 april 2017 för förvaltningens gemensamma bemanningsenhet och kommer fokusera på att hitta effektiviseringsvinster för att säkerställa behovet av vikarier, samt tillvaratagandet av eventuell övertalighet.

Avtalet för digitala trygghetslarm löper ut mot slutet av 2018 vilket gör att ny upphandling kommer påbörjas. Vad kostnad för detta kommer innebära inför 2019 vet vi inte i nuläget.

3.3 Individ- och familjeomsorg

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har under senare delen av 2016 sakta börjat stiga igen, men de närmaste åren är svårprognostiserade. Under 2016 kom cirka 120 personer till försörjningsstöd från etableringen på Arbetsförmedlingen då de inte var självförsörjande. Arbetsförmedlingen har signalerat att det även under 2017 kommer ungefär 100 personer från etableringen över till försörjningsstöd. Svårigheter för gruppen nyanlända att komma ut på arbetsmarknaden kommer troligtvis att fortsätta även kommande år och påverka kostnaderna på försörjningsstöd. Utökat och intensifierat samarbete med arbetsmarknadsavdelningen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan är viktiga insatser i arbetet för att få människor att bli självförsörjande.

Det ordinarie flyktingmottagandet har fortsatt att öka och ser ut att fortsätta på samma sätt kommande år. Vänersborgs kommun tar emot många nyanlända som väljer att bosätta sig här och vi tar också emot många som kommer hit på anhörigvandring. Den stora bristen på bostäder innebär att familjer är bostadslösa och det är svårt att se någon lösning på problemet under de kommande åren. När det gäller ensamkommande barn kommer ersättningarna att sänkas drastiskt vid halvårsskiftet 2017. Omställning har påbörjats för att erbjuda andra boendeformer. Bostadssituationen i kommunen innebär svårigheter. Det finns behov av elevboenden, stödboenden, egna lägenheter och stora lägenheter så de kan ta emot sina anhöriga.

Socialnämnden

Arbetet med hemmaplanslösningar och evidensbaserade metoder pågår kontinuerligt för att möta alla olika behov kring barn och unga. Trots idogt arbete på hemmaplan far vissa barn och ungdomar så illa att det inte finns någon annan lösning än placering på HVB (hem för vård och boende) eller familjehem. När denna insats beslutas är det ytterst viktigt att det sker en kontinuerlig och gedigen uppföljning av barnets/ungdomens utveckling. Kostnaderna för detta är svårprognostiserade. Anmälningar kring barn och unga fortsätter att öka och komplexiteten i många ärenden är större än tidigare.

Sektionen för missbruksstöd fortsätter att arbeta mer behandlingsinriktat på hemmaplan i syfte att få ned antalet placeringar på HVB. Kostnaderna för missbruksvården är svårprognostiserade. Utveckling och start av boenden, enligt boendeplanen, bedöms som en viktig fråga, om det ska vara möjligt att genomföra behandlingsinsatser för personer med beroendeproblematik fullt ut på hemmaplan och på det sättet ha en budget i balans.

3.4 Omsorg om funktionshindrade

Antalet personer som fick insatser enligt LSS under 2016 är i nivå med föregående år. Vi ser dock en liten ökning avseende beslut om kontaktperson. Inom personlig assistans så har det skett en marginell minskning under 2016. Tendensen under 2017 är fortsatt minskning, men det kan snabbt förändras. Vi ser fortsatt i en del nya ärenden inom assistansen att komplexiteten är fortsatt hög, då i form av HSL insatser, vilket innebär högre krav på baspersonal och ett mer intensifierat samarbete med hemsjukvården. Efterfrågan av bostad med särskild service enligt LSS beräknas vara fortsatt stor under de närmaste åren. Rapsvägen, som övertogs från Nytida 1 februari 2017, ska under hösten renoveras och byggas till. Renoveringen beräknas vara klar för återinflytt januari 2018.

Nya Tegelbruksvägen, beräknas vara klart för inflytt i april 2018. Ny gruppboende LSS ska iordningställas av ABVB på Konvaljen med sex platser, enligt reviderad boendeplan. Finansiering av drift (personal- och hyreskostnad) för Konvaljen kräver en ökning av befintlig budgetram eftersom det är en utökning av antal platser.

Projektering av nytt korttidshem för barn och unga har påbörjats genom uppdrag till samhällsbyggnadsförvaltningen. Nuvarande lokaler behöver renoveras då de inte är ändamålsenliga utifrån verksamhetens behov. Att samlokalisera de både enheterna skapar positiva samordningsvinster avseende lokaler och personal. Nuvarande hyresavtal med privat hyresvärd ska sägas upp och inflyttning i det nya korttidshemmet är beräknat till i slutet på 2018. Finansiering av verksamheten på Björkholmsgatan sker inom ram för Aspens och Klippans befintliga budgetar då dessa stängs.

Antalet beslut inom daglig verksamhet är i paritet med föregående år. Från 2016 till 2019 bedöms behovet av nya platser öka med tio nya platser. Prognosen bygger på de ungdomar som är inskrivna inom gymnasiesärskolan idag. Vi ser ett ökande behov av "en till en stöd" för vissa personer som skrivs in i våra dagliga verksamheter, vilket kan medföra kostnadsökning i verksamheten. Den dagliga verksamheten är i en omorganisation sedan 2016 i syfte att effektivisera och samordna verksamheterna och för att kunna erbjuda ett bredare utbud av verksamheter. Behov finns också av att kunna erbjuda fler externa platser avseende sysselsättning som på sikt kan leda till reellt arbete för den enskilde. OoF har en vision om att utveckla en ny verksamhet som har fokus på djur och natur och planen är att den ska vara belägen i Fredrikslund/landeriet. Verksamheten ska finansieras inom nuvarande ram/driftsbudget. Verksamheten behöver dock en lokal för ändamålet. Beräknad kostnad för denna investering är 2,0 mkr. Socialnämnden stod bakom förslag till beslut som ska behandlas i kommunfullmäktige.

Socialpsykiatrin har arbetat tillsammans med samordningsförbundet och AMA i projektform under 2016-2017 i syfte att lokalisera hemmasittande ungdomar. Projektet har gett goda resultat och kommer fortsätta under kommande år. Syftet är att motivera ungdomarna till att känna delaktighet i samhället. Det leder förhoppningsvis till att sysselsättning/studier eller andra aktiviteter som innebär personlig utveckling.

Inom socialpsykiatrin pågår förändringar sedan början av hösten 2016 och då främst inom nuvarande boendeorganisation.

Socialnämnden

I målgruppen bedöms att det finns individer som är i behov av någon form av modulboende/låg-tröskel boende med stöd av kommunens boendestöd och inte av särskild boendeform. Avdelningen har idag kontakt med 2-4 individer med dessa specifika behov. Reviderad boendeplan beskriver en önskan om att hitta en lantlig tomt där fem boendemoduler kan uppföras. Målet är att sätta upp dessa moduler 2019.

Psykiatriboendet Edsvägen 12 planeras fasas ut till 2018-10-01. Där finns idag 15 platser. De boende på Edsvägen har varierande behov och diagnoser, vilket ger en grundproblematik i boendet. Vissa av de boende har ett grundläggande större behov och det påverkar de andra hyresgästerna på ett negativt sätt. Inslagen av hot och våld har ökat under den sista tiden, dels mot personal, men också mellan de boende. Utifrån detta så har socialpsykiatrien påbörjat ett planeringsarbete med att strukturera om organisationen utifrån den reviderade boendeplan som Socialnämnden har antagit. Detta arbete beräknas pågå under 2017-2018. Ett nytt boende, med åtta platser på Niklasbergsvägen 9 står klart för inflyttning hösten 2017. Sjöbodsvägen ska enligt beslut av socialnämnden upphöra under 2018 i avdelningens regi. Nytt boende på Regementsgatan står klart med sju platser i september 2017. Del av Runnarebo, tio platser, ska övergå till socialpsykiatrien, vilka ska vara klara för under hösten 2018. Driftsbudget finansieras inom ram.

Antal personer med boendestödsbeslut under 2016 ligger på samma nivå som 2015. Tendensen under 2017 är samma, men kan naturligtvis förändras över tid. När det gäller sysselsättning för målgruppen inom socialpsykiatrien så finns det idag inget att erbjuda. Här finns det en plan att tillsammans med AMA bygga upp en verksamhet.

OoF har idag ett resursfördelningssystem inom boende SoL/LSS och daglig verksamhet. Systemet har varit igång under ett antal år men vi ser att resursmätningar ger vissa frågeställningar kring systemet. Därför planeras en översyn av systemen under hösten 2017.

3.5 Arbetsmarknad

Det förutspås en nedgång i arbetslösheten samtidigt som matchningssvårigheterna förväntas att öka. Situationen för de som redan har en svag ställning på arbetsmarknaden försvåras därav. Ungdomsarbetslösheten i Vänersborg ligger fortfarande över snittet i länet och riket. En grundläggande orsak är att många ungdomar har en låg utbildningsnivå, med grundskola som högsta slutförda utbildning. Det stora antalet ungdomar med psykisk ohälsa bidrar också till den höga ungdomsarbetslösheten. Den viktigaste utmaningen är att öka antalet ungdomar som väljer och fullföljer gymnasieutbildning med godkända slutbetyg. Särskilda insatser behövs för dem som lämnar gymnasiet utan slutbetyg, men också för nyanlända som saknar yrkesutbildning.

Ett stort antal av de nyanlända har lämnat etableringsfasen hos Arbetsförmedlingen under 2017 och antalet beräknas öka ytterligare under 2018. Flera kommer att behöva försörjningsstöd eller kompletterande försörjningsstöd, men också insatser för att utveckla sina språkliga och yrkesmässiga färdigheter om en etablering på arbetsmarknaden ska vara möjlig. Detta innebär utmaningar för AMA. En viktig samarbetspartners för att lyckas att etablera målgrupper på arbetsmarknaden är näringslivets olika aktörer. Deras intresse och engagemang i att upplåta praktik- och arbetsträningsplatser behöver utvecklas än mer. Det gäller även offentliga aktörer.

En stor andel av arbetsmarknadsavdelningens verksamheter finansieras genom statliga medel. Att frigöra medel inom befintlig ram kan komma att bli svårt. Prognosticerade minskade intäkter med cirka 1,0 mkr från Arbetsförmedlingen kommer att innebära svårigheter att bibehålla personalresurser, kompetens och kvalitet i arbetet med bl.a. försörjningstagare.

Trainee är en arbetsmarknadsåtgärd där en person som varit arbetslös en längre tid varvar utbildning med arbete. Kostnaden för detta för kommunens del är beräknat till 0,8 mkr för 2018 vilket förvaltningen önskar begära från kommunstyrelsens förfogandeanslag.

Socialnämnden

3.6 Verksamhetsförändring/ramanpassning 2019 och 2020

Under 2016 reviderades förvaltningens boendeplan. I MRP 2019, finns eventuellt behov av ramtillskott för ökad driftskostnad med 3,0–6,0 mkr (lokal- och personalkostnad) för nya Solbacken (Niklasbergsvägen 1). Övrig drift finansieras genom omställning av annan boendeinriktning (servicehus samt två mindre säbo). Budgeten som frigörs genom denna avveckling kommer finansiera utökad hemtjänst samt del av driftsbudget på Niklasbergsvägen 1. Vad den exakta summan kommer bli är svårt att förutsäga, då projektering av det kommande boendet inte är klart.

I MRP 2019 har socialnämnden behov av ytterligare ramtillskott om 3,0 mkr för Konvaljens gruppboende LSS (halvårseffekt) samt 4,0 mkr driftskostnad för Tärnans nya LSS boende (omfördelning inom befintligt boendebestånd).

I den beslutade boendeplanen beskrivs behov av enskilda lågtröskelboenden för personer med missbruksproblematik. I investeringsplanen är dessa medräknade för 2018 och 2019 och planering av detta är påbörjad mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och socialförvaltningen. Om-sorg om funktionshindrade ser samma behov av boendelösning för enskilda individer med en socialpsykiatrisk/samsjuklighetsproblematik, vilket är beskrivet i beslutad boendeplan. Det påverkar behovet av investeringar 2018 och 2019.

4. Ekonomiska resurser

4.1 Driftbudget

Anvisad budgetram 899 791 tkr.

I **anvisningarna** justerades socialnämndens budgetram upp med 2 089 tkr i inflationskompensation.

Socialnämndens förslag: Socialnämnden begär sammanlagt 10 100 tkr i utökad budgetram 2018. Det avser 2 800 tkr för resterande driftsbudget för Niklasbergsvägen 9, 3 000 tkr för resterande driftsbudget för Tegelbruksvägen, 3 500 tkr för driftsbudget för Konvaljen och 800 tkr för trainee hos arbetsmarknadsavdelning.

Kommunfullmäktiges beslut:

Socialnämndens budgetram utökas med 10 100 tkr. Det avser 2 800 tkr för resterande driftsbudget för Niklasbergsvägen 9, 3 000 tkr för resterande driftsbudget för Tegelbruksvägen, 3 500 tkr för driftsbudget för Konvaljen och 800 tkr för trainee hos arbetsmarknadsavdelning. Till kommunstyrelsen omfördelas 630 tkr för funktionen handikappkonsulent i enlighet med beslut från 2017.

Kommunfullmäktige fastställer därmed socialnämndens budgetram 2018 till 909 261 tkr.

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning mkr	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Statsbidrag	141,6	171,6	204,9
Övriga intäkter	254,1	250,8	239,6
Summa intäkter	395,7	422,4	444,5
Personalkostnader	868,2	898,8	832,7
Omkostnader	433,1	417,6	482,2
Ränta	0,4	0,4	0,4
Avskrivningar	3,3	3,3	3,5
Summa kostnader	1 305,0	1 320,1	1 318,8
Nettokostnader	909,3	897,7	874,3

Budget per anslagsbindningsnivå, mkr

Anslagsbindning mkr	Netto 2018	Intäkt 2018	Kostnad 2018
Nämnd och administration	39,1	1,5	40,6
Äldreomsorg	479,8	221,6	701,4
Individ- och familjeomsorg	131,4	92,4	223,8
Omsorg om funktionshindrade	239,1	62,7	301,8
Arbetsmarknads avdelning	19,9	17,5	37,4
Summa	909,3	395,7	1 305,0

4.2 Investeringsbudget

Inventarier

Socialnämnden har behov av ny- och återinvesteringar av möbler, hjälpmedel m.m. Ökade driftskostnader täcks inom ram.

Socialnämnden

Fastighetsinvesteringar

I MRP 2018 redovisas behov av ramtillskott för ökade driftskostnader (lokal- och personalkostnader mm.) för Tegelbruksvägens gruppboende LSS. För 2018 är behovet av ramtillskott 3,0 mkr (halvårsdrift, 3,5 mkr tillfördes 2017).

Utöver detta så redovisas i kommande års MRP behov av om- och tillbyggnation av särskilt boende inom äldreomsorgen. Denna sker genom ABVB och investeringsbeloppet beräknas uppgå till 110,0 mkr för objektet. Behov av ramtillskott för driften av dessa kommenteras ovan under 3.6. Övriga fastighetsinvesteringar följer beslutad boendeplan.

Överförmyndarnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

I varje kommun måste det enligt lag finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. I Vänersborgs kommun finns en överförmyndarnämnd, vilken är en kommunal tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Nämnden ska motverka rättsförluster för de svagaste i samhället, d.v.s. underåriga (barn under 18 år), samt de som på grund av sjukdom, psykisk störning eller liknande har en god man eller förvaltare förordnad för sig.

Överförmyndarnämndens verksamhet styrs av en mängd lagar och bestämmelser. De viktigaste bestämmelserna om hur tillsynen ska utövas finns i föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen, äktenskapsbalken, ärvdabalken, lag om verkan av avtal som slutits under påverkan av psykisk störning och lag om god man för ensamkommande barn. Staten genom Länsstyrelsen har till uppgift att utöva tillsyn över överförmyndarnämndens verksamhet.

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område: Invånare

Inriktningsmål:

- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet

- Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses

Förväntade resultat:

- Rättssäkerheten och effektiviteten i tillsynsverksamheten ska öka
- Information till och kommunikation med gode män/förvaltare ska förbättras

2.2 Område: Verksamhetsutveckling

Inriktningsmål:

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas

Förväntade resultat:

- Sårbarheten i verksamheten ska minska.

3. Omständigheter och omvärldsförändringar

3.1 Ökande behov av ställföreträdare

Hjälpinsatser i form av ställföreträdare behövs främst för tre grupper i dagsläget; äldre kommuninvånare, vilka ökar i antal, yngre med olika former av funktionsnedsättningar som har svårt att klara av det allt mer komplicerade samhället samt ensamkommande barn. Både vad gäller yngre människor med funktionsnedsättningar och ensamkommande barn krävs specialkunskaper och omfattande insatser av ställföreträdaren vilket gör att det ofta är svårt att rekrytera.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens ökande ärendemängd och de allt mer komplicerade ärendena ställer högre krav på såväl överförmyndarnämndens tillgänglighet, som personalstyrka och kompetens.

3.2 Arvoden till gode män, förvaltare och förordnade förmyndare

Ställföreträdare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Huvudregeln är att det är huvudmannen som ska betala arvodet. Då huvudmannens tillgångar och inkomster inte räcker till får kommunen stå för arvodet och trenden pekar mot att allt fler arvoden av denna anledning måste inrymmas i överförmyndarnämndens budget.

Från och med halvårsskiftet 2017 kommer arvodeskostnader för gode män för ensamkommande barn inte längre att kunna återsökas från Migrationsverket utan istället bestå av en engångsersättning enligt schablon per ensamkommande barn. Kostnader som inte täcks av denna schablon kommer istället att belasta överförmyndarnämnden.

3.3 Lagändringar och ändrade rutiner hos myndigheter och företag m.fl.

Föränderlig lagstiftning och ett alltmer komplicerat samhälle kräver fler ställföreträdare. Vidare behöver både dessa och anställda hållas à jour med gällande lag och praxis. Det är därför av yttersta vikt att dessa får adekvat kompetensförsörjning både vad gäller utbildning och litteratur.

Från och med 1 juli 2017 kommer troligtvis en ny lag om framtidsfullmakter. Enligt lagförslaget kommer Överförmyndarnämnden att få ett tillsynsuppdrag vad gäller dessa. Hur lagen kommer att påverka nämndens arbete är svårt att bedöma.

3.4 Ramanpassning

För att kunna bedriva en verksamhet som lever upp till adekvata lag- och kvalitetskrav behövs 4,5 årsarbetare samt ledning. Under året har effektiviseringar motsvarande en årsarbetskraft gjorts, vilket innebär att extra ärendemängden rörande ensamkommande barn numera kan handläggas inom ramen för övrig handläggning.

Vidare måste finnas medel för utbetalning av de arvoden och omkostnader som nämnden måste stå för enligt lag och som nämnden inte kan återsöka. Med föreslagen budgetram saknas tillfälliga medel om 1 100 tkr (*arvoden och omkostnader för godmanskap för ensamkommande barn*) och en ramhöjning om 1 400 tkr (*arvoden för övriga godmansärenden*). Utan dessa tillskott uppfyller nämnden inte lagstiftarens krav.

4. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 3 599 tkr.

I **anvisningarna** justerades överförmyndarnämndens budgetram ned med 994 tkr. Under 2017 hade nämnden ett tillfälligt anslag om 1 000 tkr. Det tas bort i budget 2018. Nämnden tillfördes 6 tkr i inflationskompensation.

Överförmyndarnämndens förslag: Överförmyndarnämnden begär sammanlagt 2 500 tkr i tillskott i budget 2018. Utav dessa är 1 100 tkr ett tillfälligt anslag för arvoden och omkostnader för godmanskap för ensamkommande barn. 1 400 tkr avser en ramhöjning för arvoden för övriga godmansärenden.

Kommunfullmäktiges beslut:

Överförmyndarnämndens budgetram utökas med 1 400 tkr. Nämnden får ett tillfälligt anslag under 2018 om 1 100 tkr. Kommunfullmäktige fastställer därmed överförmyndarnämndens budgetram 2018 i enlighet med nämndens förslag till 6 099 tkr.

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning	Budget	Budget	Bokslut
Mkr	2018	2017	2016
Statsbidrag	0,3	1,8	4,6
Övriga intäkter	0,1	0,1	0,4
Summa intäkter	0,4	1,9	5,0
Personalkostnader	5,9	5,9	10,2
Omkostnader	0,6	0,6	0,8
Summa kostnader	6,5	6,5	11,0
Nettokostnader	6,1	4,6	6,0

Investerings- och exploateringsplan 2018-2022

1. Investerings- och exploateringsbudget 2018-2022

I Del III redovisas kommunfullmäktiges beslut om investerings- och exploateringsbudget 2018-2022. Sammanlagt planerar kommunen att investera för 1 360 mkr under perioden. Det är en väldigt hög ambitionsnivå. Investeringarna är fördelade per nämnd, per år och per projekt. Exploateringsbudgeten sträcker sig också över fem år och redovisas per projekt på sidan 9.

2. Fastighetsinvesteringar

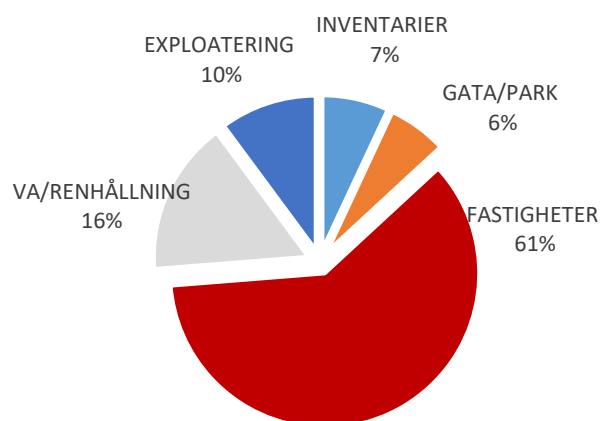
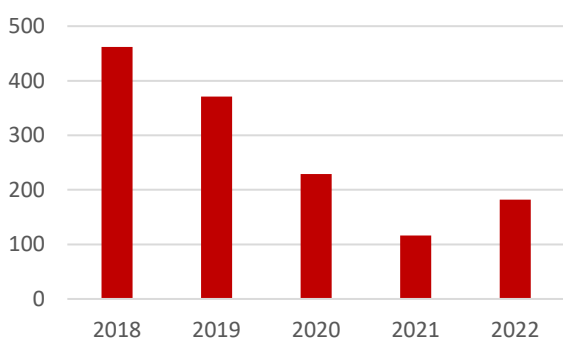
Investeringsbudgeten 2018-2022 innehåller fastighetsinvesteringar för 817 mkr, varav 582 mkr till förskolor och skolor, 140 mkr till framtida kök, 63 mkr till idrottsanläggningar och 19 mkr till särskilda boenden.

Budgeten för fastighetsinvesteringar redovisas under Samhällsbyggnadsnämnden på sidan 7. Det är Samhällsbyggnadsnämnden som äger och hyr ut kommunens fastigheter till övriga nämnder. Fastighetsprojekten är uppdelade per förhyrande nämnd.

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2017 att tilldela samhällsbyggnadsnämnden ramar för fastighetsinvesteringar. I beslutet gavs också direktiv om att investeringen i Idrottsgatan 7 ska slutföras inom anvisade budgetramar, enligt de förslag som lämnats av barn- och ungdomsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden, i anslutning till årets budgetarbete. Investeringsprojekt som finansieras av externa intressenter ska slutföras. Investeringar för tågstopp i Brålanda ska prioriteras då statliga och regionala beslut är på plats.

Samhällsbyggnadsnämnden har efter dialog med respektive nämnd, preciserat vilka projekt som ska genomföras och när i tiden. Kommunfullmäktige fastställde i november 2017 investeringsbudgeten för fastigheter preciserat på projekt och år i enlighet med Samhällsbyggnadsnämndens förslag. Sammanlagt under perioden 2018-2022 planeras fastighetsinvesteringar motsvarande 817 mkr. Det blir ett snitt på 163 mkr per år med tyngdpunkt på åren 2018 och 2019 då det budgeteras 272 mkr respektive 266 mkr. Det är mycket höga nivåer.

MKR I INVESTERINGSBUDGET
PER ÅR 2018-2022

Investerings- och exploateringsplan 2018-2022

Sammanfattning, mkr	2018	2019	2020	2021	2022	S:a
TOTALT KOMMUNEN	461,8	370,7	229,2	116,2	182,0	1 359,9

Total snittutgift, netto under perioden 2018 - 2022:	272,0 mkr
---	------------------

Fördelning per nämnd, mkr	2018	2019	2020	2021	2022	S:a
Barn- och utbildningsnämnden	5,2	5,2	5,2	4,0	4,0	23,6
Byggnadsnämnden	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Kommunstyrelsen	4,6	2,1	1,6	2,1	9,6	20,0
Kultur- och fritidsnämnden	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	5,5
Socialnämnden	6,3	8,3	6,3	6,3	6,3	33,5
Samhällsbyggnadsnämnden	444,1	353,5	214,5	102,2	160,5	1 274,8
- Gata/park	15,0	28,4	13,8	14,0	14,0	85,2
- VA	56,0	36,0	26,0	41,0	31,0	190,0
- Renhållning	14,6	12,6	2,6	2,6	0,0	32,4
- Industri och hamn	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
- Övrigt	3,0	3,0	2,5	2,0	0,0	10,5
- Fastighetsinvesteringar	272,4	265,5	135,6	27,6	115,5	816,6
- Exploateringsbudget	82,8	8,0	34,0	15,0	0,0	139,8

Investerings- och exploateringsplan 2018-2022

Nämnd/Projekt, mkr	2018	2019	2020	2021	2022	S:a
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN						
Inventarier förskola och grundskola	5,2	5,2	5,2	4,0	4,0	23,6
S:a Utgifter inventarier	5,2	5,2	5,2	4,0	4,0	23,6
BYGGNADSNÄMNDEN						
Inventarier	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
S:a Utgifter inventarier	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
KOMMUNSTYRELSEN						
Datanät	4,0	1,0	1,0	1,0	1,0	8,0
Inventarier	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	3,0
Hemsida/Intranät		0,5		0,5		1,0
Ekonomisystem					8,0	8,0
Personalsystem						0,0
S:a Utgifter inventarier	4,6	2,1	1,6	2,1	9,6	20,0
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN						
Inventarier	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	3,0
Arena och fritid inventarier	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
S:a Utgifter inventarier	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	5,5
SOCIALNÄMNDEN						
Administration	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Äldreomsorg	4,5	6,5	4,5	4,5	4,5	24,5
Individ- och familjeomsorg	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Omsorg om funktionshindrade	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Arbetsmarknadsavdelningen	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	1,5
S:a Utgifter inventarier	6,3	8,3	6,3	6,3	6,3	33,5

Investerings- och exploateringsplan 2018-2022

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Verksamhet/Projekt, mkr	2018	2019	2020	2021	2022	S:a
Gator och vägar						
Ombyggnad/utökning av p-platser, centrum				1,0		1,0
Belysningsprojekt	0,8	1,0	1,0			2,8
Gatuarbete i samband med va-sanering	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	5,0
Toppbeläggning va-sanering		0,5	0,5	0,5	0,5	2,0
Diverse trafikåtgärder	1,5	0,5	1,3	1,5	1,5	6,3
Utredning/förprojektering	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Fisktorget	4,0					4,0
Sanden, cirkulation		4,5				4,5
Gropbrov.gångpassage,arenan					0,5	0,5
Trafikplats.Edsv./Nabbensb.v.	1,0					1,0
Trafiklänk Öxnered-Onsjö		17,0				17,0
Cirkulationsplats norra utfarten/Djupedalsvägen			7,0	1,5	1,5	10,0
Vändplan Gumsevägen och Kappenvägen					0,5	0,5
S:a Utgifter	8,8	25,0	11,3	6,0	6,0	57,1
Kollektivtrafikåtgärder						
Bhpl. Stationsvägen vid Granåsv.	0,4					0,4
Bhpl. Stationsvägen vid Sigyns väg	0,2					0,2
Bhpl. Drottningg. vid Cypressen					0,2	0,2
Busshållplatser handikappanpassade					0,6	0,6
Bhpl. Vassbottenleden vid Brogatan		0,4				0,4
Bhpl. Granåsvägen vid Helenebergsv.					0,4	0,4
Bhpl. Granåsvägen vid Kyrkan					0,2	0,2
Bhpl. Marierovägen, vid Lindgatan				0,4		0,4
S:a Utgifter	0,6	0,4	0,0	0,4	1,4	2,8
Cykelbefrämjande åtgärder						
Gc-väg utmed Stationsvägen mellan Hallebergsvägen och Nordkroksvägen	2,4					2,4
Gc-väg Korseberg bost.omr.			1,5			1,5
Gc-väg utmed Drottninggatan					0,5	0,5
Cykelvägar (bl.a Vassbotten)		2,0				2,0
Gc-väg mellan Önafors och Brinketorp	0,2					0,2
Gc-anlutningar och påhängsbro på jvg-bro				5,0	2,0	7,0
Gc-väg utmed Granåsv. mellan Stationsvägen och kyrkan					1,5	1,5
Gc-väg mellan Östra vägen och Marierovägen				1,6		1,6
Gc-väg Almgatan mellan Gropbrovägen och Olle Niclas väg					1,6	1,6
S:a Utgifter	2,6	2,0	1,5	6,6	5,6	18,3

Investerings- och exploateringsplan 2018-2022

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Verksamhet/Projekt, mkr	2018	2019	2020	2021	2022	S:a
Parkverksamhet						
Bryggor	2,0					2,0
Grönytor, lekplatser, parker m.m.	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	5,0
S:a Utgifter	3,0	1,0	1,0	1,0	1,0	7,0
VA-verksamhet						
Va-Vänerkusten, inkl. Nordkroken	10,0					10,0
Blåplan, Vänersnäs	20,0	15,0	15,0	30,0	20,0	100,0
Rörviks vattenverk	15,0	10,0				25,0
Ombyggn. på vatten o avloppssverken	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	15,0
Saneringar enligt blåplan	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	40,0
S:a Utgifter	56,0	36,0	26,0	41,0	31,0	190,0
Renhållningsverket						
Utrustning och inventarier	1,0	1,0	1,0	1,0		4,0
Fordon/maskiner	1,6	1,6	1,6	1,6		6,4
Kretsloppspark	12,0	10,0				22,0
S:a Utgifter	14,6	12,6	2,6	2,6	0,0	32,4
Gatuenheten/Tekniska						
Fordon och maskiner gatuenh/Tekn.	1,6	1,6	1,6	1,6		6,4
S:a Utgifter	1,6	1,6	1,6	1,6	0,0	6,4
Kostenheten						
Köksutrustning/kontorsmöbler	1,0	1,0	0,5			2,5
S:a Utgifter	1,0	1,0	0,5	0,0	0,0	2,5
Serviceenheten						
Maskiner, inventarier cafeteria	0,4	0,4	0,4	0,4		1,6
S:a Utgifter	0,4	0,4	0,4	0,4	0,0	1,6
Industri och hamnverksamhet						
Vargön Industriområde, ny hamn	0,3					0,3
S:a Utgifter	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3

Investerings- och exploateringsplan 2018-2022

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Verksamhet/Projekt, mkr	2018	2019	2020	2021	2022	S:a
Fastighetsinvesteringar totalt	272,4	265,5	135,6	27,6	115,5	816,6
- Barnomsorg och grundskola:						
Skolgårdar	2,0			2,0		4,0
Öxnerd skola inkl. idrottshall	38,5	135,0	75,0			248,5
Öxnerd skola 2017->2018	1,5					1,5
Idrottsgatan 7	36,0					36,0
Idrottsgatan 7, ej hyreshöjande		14,0				14,0
Idrottsgatan 7 2017->2018	8,0					8,0
Ny skola Holmängen inkl idrottshall			4,5	5,0	100,0	109,5
Ospecificerat komponentavskrivning	2,5			1,5	1,5	5,5
Förskolegårdar	3,0			2,0		5,0
Mulltorp skola 2017->2018	8,1					8,1
Mulltorp sk, VVS 2017->2018, ej hyreshöj	2,5					2,5
Mulltorp Förskola	6,5					6,5
Hönan fsk	30,0	10,0				40,0
Fridhem Fsk 2017 -> 2018	2,0					2,0
Fridhem Fsk, tillbygg. 2017->2018	8,0	4,0				12,0
Fridhem Fsk, ej hyreshöjande	13,5					13,5
Projektering ny fsk Skaven			0,5			0,5
Ospec, komponentavskrivning, fsk	2,5			1,5	1,5	5,5
Myndighetskrav samt ej hyreshöjande	21,8	20,5	6,6	4,6	5,5	59,0
S:a Utgifter	186,4	183,5	86,6	16,6	108,5	581,6
- Kultur- och fritidsfastigheter:						
Ishall omklädningsrum	7,0					7,0
Konstgräs Halleli	6,0					6,0
Sportcentrum			1,0			1,0
Fotbollens hus		7,0				7,0
Sportcentrum B-hus				7,0	7,0	14,0
S:a Utgifter	13,0	7,0	1,0	7,0	7,0	35,0
- Fastigheter socialförvaltningen, omsorg om funktionshindrade:						
Tegelbruksvägen 2017->2018	7,0					7,0
Tegelbruksvägen	5,0					5,0
Rapsvägen 2017->2018	1,0					1,0
Landeriet	2,0					2,0
Boendemoduler - IFO	0,5	0,5				1,0
Boendemoduler OoF		2,5				2,5
S:a Utgifter	15,5	3,0	0,0	0,0	0,0	18,5

Förklaring 2017->2018 = anslag som ej förbrukats under 2017

Investerings- och exploateringsplan 2018-2022

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Verksamhet/Projekt, mkr	2018	2019	2020	2021	2022	S:a
- Fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen:						
Onsjö GK - VA, Arrendehöjande	4,0					4,0
Fisktorget WC	1,0					1,0
Gaddis WC				1,0		1,0
Nordkroken WC	1,0					1,0
Norra Sanden - Servicehus				2,0		2,0
Idrottshall 40*20 meter	20,0	8,0				28,0
Villa Björkås	1,0	2,0	1,0	1,0		5,0
Kost -Idrottsgatan 7	3,0	10,0				13,0
-Multikök Torpa	2,0	30,0	33,0			65,0
-Mulltorp kök	5,0					5,0
-Förskola kv Hönan, kök	5,0					5,0
-Fridhem fsk	3,5					3,5
-Norra skolan		3,0				3,0
-Blåsut Fsk	5,5					5,5
-Skerruds skola		3,0				3,0
-Rånnum skola kök	3,5					3,5
-Onsjö skolan, kök	2,0	8,0	5,0			15,0
-Öxnered skolan, kök	1,0	8,0	9,0			18,0
S:a Utgifter	57,5	72,0	48,0	4,0	0,0	181,5

Summering Verksamhet/Projekt, mkr	2018	2019	2020	2021	2022	S:a
Summa utgifter gata och park	15,0	28,4	13,8	14,0	14,0	85,2
Summa utgifter VA	56,0	36,0	26,0	41,0	31,0	190,0
Summa utgifter renhållning	14,6	12,6	2,6	2,6	0,0	32,4
Summa utgifter fastighet	272,4	265,5	135,6	27,6	115,5	816,6
Summa utgifter övrigt	3,3	3,0	2,5	2,0	0,0	10,8
SUMMA	361,3	345,5	180,5	87,2	160,5	1 135,0

Investerings- och exploateringsplan 2018-2022

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Exploateringsbudget

Verksamhet/Projekt, mkr	2018	2019	2020	2021	2022	S:a
Öxnered norra bostäder etapp 1	4,5					4,5
Nordkroken bostäder, gata	5,0					5,0
Nordkroken, va	6,3					6,3
Holmängen bostäder, etapp 2	7,0					7,0
Holmängen gångtunnel under järnv.				15,0		15,0
Onsjö, bostäder	14,5					14,5
Onsjö, va	23,0					23,0
Öxnered norra bostäder etapp 2	8,0					8,0
Öxnered, va, etapp 2	4,5					4,5
Trestad center	10,0					10,0
Skaven, bostäder		4,0	4,0			8,0
Skaven, va		4,0	4,0			8,0
Katrinedal, Norra, va			10,0			10,0
Katrinedal Norra, gata			10,0			10,0
Dalbobergen			6,0			6,0
S:a Utgifter	82,8	8,0	34,0	15,0	0,0	139,8

SUMMA

Investerings- och exploateringsbudget	444,1	353,5	214,5	102,2	160,5	1 274,8
---------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	---------

§ 5

Ny skola på Holmängen

BUTN 2019/142

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner att samhällsbyggnadsnämnden startar projektering och verkställer byggnation av en ny skola på Holmängen i enlighet med rapporten "Lokalplanering Holmängenskolan".

Reservation

Anton Lidell (M) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Sammanfattning av ärendet

Skolsituationen i centrala Vänersborg har utretts under lång tid. Utredningar har visat att Norra skolan är olämplig för en utbyggnad, att de funktioner som behövs för en tvåparallellig skola inte kan rymmas på Norra skolan och att det är lämpligt att placera en ny skola på Holmängen. Förutsättningar för att bygga en ny skola på Holmängen finns på plats genom att detaljplan ändrats och investeringsmedel beviljats av kommunfullmäktige från och med 2020. Barn- och utbildningsförvaltningen har tillsammans med fastighet- och service under hösten 2019 gjort en lokalplanering för Holmängenskolan. Lokalplaneringen tydliggör dimensionering, placering, funktioner, tidplan, redovisar flexibilitet och koncernnytta samt preliminär hyreskostnad. Rapporten "Lokalplanering Holmängenskolan" ska utgöra underlag för projektering och byggnation av Holmängenskolan.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2019-12-05
- Lokalplanering Holmängenskolan

Barn- och utbildningsnämnden s behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordförande Mats Andersson (C) föreslår:

Barn- och utbildningsnämnden godkänner att samhällsbyggnadsnämnden startar projektering och verkställer byggnation av en ny skola på Holmängen i enlighet med rapporten "Lokalplanering Holmängenskolan".

Anton Lidell (M) föreslår:

Barn- och utbildningsnämnden godkänner att samhällsbyggnadsnämnden startar projektering av en ny skola på Holmängen i enlighet med rapporten "Lokalplanering Holmängenskolan".

2020-01-20

Beslutsgång

Ordförande frågar först om nämnden beslutat enligt ordförandes förslag, och finner att nämnden gör så.

Ordförande frågar sedan om barn- och utbildningsnämnden beslutar enligt Anton Lidells (M) förslag, och finner att nämnden avslår förslaget.

Omröstning begärs.

Ordförande fastställer följande propositionsordning:

De som röstar för ordförandes förslag röstar Ja.

De som röstar för Anton Lidells förslag röstar Nej.

Omröstningsresultat

Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Mats Andersson (C)		
Gunnar Henriksson (L)		
Christin Slättmyr (S)		
Gunnar Bäckman (KD)		
Göran Nilsson (SD)		
Stefan Kärving (V)		
Joakim Sjöling (S)		
	Anton Lidell (M)	
Jonathan Svensson (S)		
Jan A .Palmqvist (SD)		
Magnus Lilja (V)		

Ordförande konstaterar att nämnden beslutat enligt ordförandes förslag, med 10-Ja röster och 1 -Nej röst.

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden, FC, förvaltningsekonom, fastighetschef, lokalutredare, enhetschef projekt och förvaltning, enhetschef kostenheten, enhetschef lokalvård, fastighet och service SbF.

Ledningsgrupp, förvaltningsekonom, utredare, BoU

Enhetschef Arena fritid, kultur- och fritidsförvaltningen

Utdragsbestyrkande

2019-12-05

Dnr: BUTN 2019/142

Handläggare

Louise Edgren, Anna Högmark
louise.edgren@varnersborg.se
anna.hogmark@vanersborg.se

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Ny skola på Holmängen

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner att samhällsbyggnadsnämnden startar projektering och verkställer byggnation av en ny skola på Holmängen i enlighet med rapporten "Lokalplanering Holmängensskolan".

Sammanfattning av ärendet

Skolsituationen i centrala Vänersborg har utretts under lång tid. Utredningar har visat att Norra skolan är olämplig för en utbyggnad, att de funktioner som behövs för en tvåparallellig skola inte kan rymmas på Norra skolan och att det är lämpligt att placera en ny skola på Holmängen. Förutsättningar för att bygga en ny skola på Holmängen finns på plats genom att detaljplan ändrats och investeringsmedel beviljats av kommunfullmäktige från och med 2020. Barn- och utbildningsförvaltningen har tillsammans med fastighet- och service under hösten 2019 gjort en lokalplanering för Holmängensskolan. Lokalplaneringen tydliggör dimensionering, placering, funktioner, tidplan, redovisar flexibilitet och koncernnytta samt preliminär hyreskostnad. Rapporten "Lokalplanering Holmängensskolan" ska utgöra underlag för projektering och byggnation av Holmängensskolan.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Ärendet med en ny skola på Holmängen F-6 startade 2016 då byggnationen föreslogs i "Skolutredning av de centrala skolorna i Vänersborgs kommun". Barn- och utbildningsnämnden beslutade då att ställa sig bakom utredningen samt översända den till kommunfullmäktige för kännedom. Vidare beslutades bland annat att uppdra åt barn- och utbildningsförvaltningen att i samråd med samhällsbyggnadsförvaltningen utreda och analysera etapp 1 i skolutredningen med avseende på renovering och utbyggnad av Norra skolan (2016-02-22, §17).

Utredningen av Norra skolan resulterade i slutsatsen att en utbyggnad är olämplig ur flera aspekter. Istället föreslogs att möjligheten att tillskapa fler centrumnära platser genom en byggnation av Holmängensskolan, i enlighet med etapp 2 i skolutredningen, skulle utredas. Barn- och utbildningsnämnden beslutade att översända utredningen till kommunstyrelsen för kännedom. Samtidigt beslutades att i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen utreda om en ny skola kan byggas på Holmängen i enlighet med etapp 2 i skolutredningen samt vidare utreda en renovering av Norra skolan till att utgöra en två parallellig F-6 skola (2016-06-20, §72.)

Fastighetsenheten bedömde att de funktioner som barn- och utbildningsförvaltningen specificerat behövdes på en tvåparallellig skola inte kunde rymmas på Norra skolan. Utredningen angående lämpligheten att bygga en ny skola på Holmängen genomfördes av en förvaltningsövergripande grupp där miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, byggnadsförvaltningen, fastighetsenheten samt barn- och utbildningsförvaltningen var representerade. Gruppen bedömde att placeringen var lämplig ur flera aspekter men att det saknades en detaljplan som tillät skola. 2016-12-12 beslutade därför barn- och utbildningsnämnden att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ansöka om ändring av ”Detaljplan av del av Holmängen, Verksamheter m.m. Vänersborgs kommun” för att tillåta skola.

Byggnadsnämnden antog den ändrade detaljplanen ”Detaljplan för del av Holmängen 1:1, väster om Östra vägen” den 21 augusti 2018 och beslutet vann laga kraft den 18 september 2018.

Norra skolan, Tärnanskolan och Mariedalskolan har betydligt fler elever än vad de ursprungliga skolorna är dimensionerade för. För att klara behoven har tillfälliga lokaler och moduler hyrts in. Elevantalen i centrum har ökat kraftigt och prognostiseras att fortsätta öka under överskådlig tid. Norra skolan saknar möjlighet till utbyggnad, Mariedalskolan har ett redan för högt elevantal i förhållande till sina lokaler och Tärnanskolan likaså. Ingen av de befintliga skolorna kan ta emot fler elever och behovet av en ny central F-6 skola är akut och stort.

Mot denna bakgrund beslutade barn- och utbildningsnämnden att ansöka om investeringsmedel för en ny skola på Holmängen (2019-02-18, § 22). I Mål- och resursplan 2020–2022 antagen 2019-06-19 beviljade kommunfullmäktige samhällsbyggnadsnämnden totalt 260 mkr för byggnation av en ny skola på Holmängen inklusive idrottshall och kök. Med anledning av beslutet om investeringsmedel har barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med fastighetsenheten under hösten 2019 genomfört en lokalplanering för Holmängensskolan för att tydliggöra dimensionering, placering, funktion, tidplan, redovisa flexibilitet och koncernnytta samt redovisa preliminär hyreskostnad för den nya skolan. Lokalplaneringen sätter ramen för och utgör ett underlag för projektering och byggnation av Holmängensskolan.

Beredning

Lokalplanering Holmängensskolan har tagits fram i samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen, fastighet och service. Utredningen har inhämtat synpunkter från berörda enheter på barn- och utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

Underlag

Utredning, Skolutredning av de centrala grundskolorna i Vänersborgs kommun, dnr BUTN 2015/49 hid 2016.132

Sammanträdesprotokoll Barn- och utbildningsnämnden, Skolutredning av de centrala grundskolorna i Vänersborgs kommun, § 17 2016-02-22.

Utredning, Fördjupad utredning av etapp 1 i skolutredningen, dnr BUTN 2015/49 hid 2016.

Sammanträdesprotokoll Barn- och utbildningsnämnden, § 72 2016-06-20.

Utredning, Norra skolan och ny skola på Holmängen, dnr BUTN 2015/49 hid
2016.1373

Sammanträdesprotokoll Barn- och utbildningsnämnden, Utredning Norra skolan och ny
skola på Holmängen, §110 2016-12-12.

Sammanträdesprotokoll byggnadsnämnden, Detaljplan för del av Holmängen 1:1, väster
om Östra vägen Vänersborgs kommun, § 72 2018-08-21.

Behovsbeskrivning investeringsbudget MRP 2020, bilaga 2, dnr BUTN 2018/104. Hid
2019.290

Sammanträdesprotokoll Barn- och utbildningsnämnden, Budget 2020, Mål- och
resursplan 2020-2022: Fastighetsinvesteringar, § 22, 2019-02-18, dnr 2018/4

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Bilagor

Lokalplanering Holmängensskolan

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen
Förvaltningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen
Verksamhetschef förskola, F-6 och 7-9, barn- och utbildningsförvaltningen
Elevhälsochef, barn- och utbildningsförvaltningen
Fastighetschef, Fastighet och service
Enhetschef, kostenheten
Enhetschef projekt och förvaltning, fastighet och service
Enhetschef lokalvård, fastighet och service
Enhetschef arena fritid, kultur- och fritidsförvaltningen
Förvaltningsekonom, barn- och utbildningsförvaltningen
Förvaltningsekonom, samhällsbyggnadsförvaltningen
Utredare, barn- och utbildningsförvaltningen
Lokalutredare, fastighet och service

2019-12-05

Dnr: BUTN 2019/142

Handläggare

Louise Edgren, Anna Högmark
louise.edgren@vanersborg.se,
anna.hogmark@vanersborg.se
0521-72 10 29, 0521-72 25 27

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Lokalplanering Holmängenskolan

Sammanfattning av rapporten

Behovet av en ny skola i centrum beskrivs ibland andra ”Utredning av Norra skolan och ny skola på Holmängen” (dnr: BUN 2015/49). I den bedöms att en helt ny skola behövs i centrum på grund av att Norra skolan inte kan byggas ut för att täcka det prognostiserade behovet. I juni 2019 beslutade kommunfullmäktige, i samband med beslut om Mål- och resursplan 2020–2022, om medel för en ny skola på Holmängen inklusive idrottshall och kök. Totalt avsätts 260 miljoner kronor för investering i den nya skolan.

Denna utredning är lokalplanering för den nya skolan och syftar till att tydliggöra dimensionering, funktioner, placering och tidplan för Holmängens skolan. Utredningen har tagits fram under hösten 2019 i samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och fastighetsenheten. Synpunkter har inhämtats från berörda enheter på barn- och utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Barn- och utbildningsförvaltningen

Carl-Gustav Eriksson

Fastighetschef

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Innehållsförteckning

1	UPPDRAG	4
1.1	UPPDRAGSBESKRIVNING.....	4
1.2	MÅL OCH SYFTE.....	4
1.3	BERÖRDA PARTER/AKTÖRER.....	4
1.4	AVGRÄNSNING	4
1.5	UNDERLAG	4
1.6	METOD.....	4
2	UTREDNING	4
2.1	DIMENSIONERING AV HOLMÄNGENSKOLAN	4
2.2	PLACERING	5
2.3	FUNKTIONSPROGRAM.....	5
2.3.1	<i>Hemvist</i>	6
2.3.2	<i>Entréhall</i>	6
2.3.3	<i>Utomhusmiljö</i>	7
2.3.4	<i>Kök och matsal</i>	8
2.3.5	<i>Idrottslokal</i>	9
2.3.6	<i>Lokaler för elevhälsan</i>	10
2.3.7	<i>Generella funktioner</i>	10
2.4	TIDPLAN OCH EKONOMI	11
2.5	FLEXIBILITET OCH KONCERNNYTTA	12

1 Uppdrag

1.1 Uppdragsbeskrivning

Lokalplaneringen för Holmängenskolan ska tydliggöra dimensionering, funktioner, placering, tidplan, redovisa flexibilitet och koncernnytta samt redovisa preliminär hyreskostnad för Holmängenskolan. Utredningen har tagits fram under hösten 2019 i samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och fastighetsenheten. Synpunkter har inhämtats från verksamheter på barn- och utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

1.2 Mål och syfte

Syftet med lokalplaneringen för Holmängenskolan är att ge förutsättningar för att skapa ändamålsenliga, flexibla och hållbara lokaler över tid. Lokalplaneringen är ett underlag för projekteringen av den nya skolan.

1.3 Berörda parter/aktörer

Lokalplaneringen har tagits fram i samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen.

1.4 Avgränsning

Lokalplaneringen innehåller endast ett funktionsprogram med vilka funktioner skolan ska ha, det finns ingen specificering över hur salar och utrymmen ska vara utrustade. Denna specificering kommer istället att tas fram under nästa steg, i projekteringsarbetet.

1.5 Underlag

”Utredning av Norra skolan och ny skola på Holmängen” Dnr: BUN 2015/49.

”Reviderad förskole- och grundskoleplan – Lokalförsörjningsplan 2019–2027” Dnr: BUN 2015/54

”Norra skolan” dnr: SBN 2018/289

1.6 Metod

Underlaget för om- och tillbyggnationen av Öxnered skola har fungerat som en förebild för funktionsprogrammet. Inspiration har även hämtats från andra kommuners lokalplanering, framförallt funktionsprogrammet framtaget av Stockholm Stad. Därtill har avstämningar skett med och synpunkter inhämtats från kostenheten, fastighets- och serviceenheten, kultur- och fritidsförvaltningen samt elevhälsan.

2 Utredning

2.1 Dimensionering av Holmängenskolan

Behovet av en ny skola i centrum beskrivs i ”Utredning av Norra skolan och ny skola på Holmängen” dnr: BUN 2015/49. I den bedömdes att en helt ny skola behövdes i centrum på grund av att Norra skolan inte skulle kunna byggas ut för att täcka det prognostiserade behovet. Den senaste elevprognosen återfinns i ”Reviderad förskole- och grundskoleplan – Lokalförsörjningsplan 2019–2027” och visar att elevantalet för årskurs F-6 vid Mariedal, Tärnan och Norra beräknas uppgå till 1226 elever år 2027. Lokalerna vid Mariedalsskolan och Tärnan beräknas i lokalförsörjningsplanen maximalt kunna inrymma 817 elever utan

moduler eller andra tillfälliga lokaler. Detta ger ett behov av att tillskapa 409 elevplatser vid den nya skolan.

Norra skolan är inte medräknad i antalet platser på grund av omfattande fuktproblematik vilken inte beräknas kunna åtgärdas på grund av att investeringsmedel för renovering inte beviljades (dnr: SBN 2018/289). Nordisk byggskadetredning har genomfört flertalet utredningar av inomhusmiljön på Norra skolan och rekommenderar att stora delar av skolan inte nyttjas som försiktighetsåtgärd på grund av fuktproblematiken och avvikande lukter.

För att täcka behovet av de 409 platser som beräknas behövas i centrum år 2027 och för att få en effektiv och hållbar organisation ska Holmängens skolan dimensioneras för 21 klasser med totalt 525 elever. Enligt lokalförsörjningsplanen har Mariedalsskolan 15 klassrum, under hösten 2019 tillskapas fem klassrum till på Habiliteringen som hyrs av Hemsö. De 20 klassrummen gör att Mariedalsskolan blir bättre lämpad att ha det antal klasser de har idag, 21 stycken med mellan 19–25 elever i varje klass. Tärnan har 15 klassrum men 19 klasser vilket kan förklaras av att de har fyra klassrum i moduler. I och med att Holmängens skolan byggs beräknas dessa kunna avvecklas och Tärnans skolan blir då lämplig för att ha 14–15 klasser. De har idag mellan 16 och 22 elever i varje klass. Detta ger att nedanstående skolstruktur blir lämplig med hänsyn till dagens klasstorlekar.

Skolstruktur i centrum år 2027	Antal klasser	Antal elever i snitt	Totalt antal elever
Tärnan	14 klasser	22 elever	308
Mariedalsskolan	21 klasser	22 elever	462
Holmängen	21 klasser	22 elever	462

2.2 Placering

Mark för Holmängens skolan finns avsatt i Detaljplan för del av Holmängen 1:1, väster om Östra vägen (Dnr PLAN 2017.39), se bilaga 1. Denna placering bedömdes av miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, byggnadsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen sammantaget vara bäst lämpad för en ny skola årskurs F-6 i centrala Vänersborg. Barn- och utbildningsnämnden har begärt ändring av detaljplanen för att tillåta skola. Den nya detaljplanen vann laga kraft 18 september 2018.

2.3 Funktionsprogram

Skollokalerna behöver ge fysiska förutsättningar för trygghet och variation i arbetssätt. Lokalerna ska vara flexibla för att möta skolans olika behov, men de ska samtidigt vara yt-effektiva och hållbara över tid utifrån pedagogik, arbetssätt och förändringar i elevunderlaget. Funktionsprogrammet syftar till att säkerställa dessa kvaliteter och därmed skapa ändamålsenliga lokaler med goda och långsiktiga förutsättningar.

Skolans lokaler fördelas på hemvister och gemensamma lokalresurser. I elevens hemvist finns de lokaler eleven är i behov av under största delen av skoldagen. Gemensamma lokalresurser innefattar allt från specialsalar till expedition och matsal.

Skollokalerna är långsiktiga investeringar och nya skolor behöver klara såväl nuvarande som framtida organisatoriska och pedagogiska utmaningar. Lokalerna ska skapa ett maximalt utbyte mellan pedagoger och elever och stödja en skola organiserad i arbetslag. Lokalerna ska

även möjliggöra ett effektivt utnyttjande av ytor där alla lokaler används under hela dagen. Barnperspektivet ska genomsyra projekteringen av Holmängenskolan.

Om- och tillbyggnationen för Öxnered skolan har fungerat som en förebild för funktionsprogrammet. Inspiration har även hämtats från andra kommuners lokalplanering, framförallt funktionsprogrammet framtaget av Stockholm Stad.

Vänersborgs kommun strävar efter yteffektiva lokaler med god ändamålsenlighet. För att uppnå bägge dessa mål bör skolan sträva mot 10 kvadratmeter inomhus per elev exklusive idrottshall. För utemiljön ska Boverkets allmänna råd om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet (BFA 2015:1 FRI) följas. Vid utformningen av friytan ska även Boverkets vägledning "Gör plats för barn och unga" beaktas. I denna skrift anges att ett rimligt mått på friyta kan vara 40 kvadratmeter per barn i förskolan och 30 kvadratmeter per barn i grundskolan. Övriga mått att ta hänsyn till är exempelvis "Parkeringsnorm för Vänersborgs kommun" (Byggnadsnämnden, 1 mars 2016, § 20) men friyta har företräde. I övrigt ska nationella, regionala samt kommunala lagar, regler och riktlinjer följas.

2.3.1 Hemvist

Hemvisten är den plats där eleverna tillbringar största delen av sin tid i skolan. Det är i hemvisten eleven ska känna sin tillhörighet. Hemvisten innehåller lärosalar, allrum, gruppum, fritids, kappum, hygienutrymmen och personalarbetsplatser. För att skapa flexibilitet ska hemvister på markplan även kunna användas för förskola.

Hemvister ska vara likvärdiga och innehålla en variation av rum som ger förutsättningar att skapa olika lärmiljöer. Variationen ska stödja de olika moment som finns i en undervisningssituation och ge förutsättningar att fånga elevers olika behov samt utgöra ett stöd för elever med funktionsvariation eller behov av individuellt stöd.

Hemvisten ska ge förutsättningar för arbete såväl individuellt som i olika gruppstorlekar, både i tyst och mer öppen miljö. Lokalerna ska medge samling i 30-grupper för att möjliggöra flexibilitet. Den bästa beredskapen för att möta framtida behov är att bygga flexibelt och möjliggöra variation. Viktiga förutsättningar är att skolans alla lokaler är användbara som pedagogisk yta och att de är flexibla i den betydelsen att de tillåter olika organisationer och arbetssätt.

2.3.2 Entréhall

Entréhallen tillsammans med skolans gemensamma funktioner är skolans centralpunkt. Specialsalar placeras med ingång från skolans entréhall eller i anslutning till entréhallen, tillsammans med övriga gemensamma funktioner som reception, expedition, mediatek/bibliotek, konferensrum och matsal. Om det är möjligt förläggs även idrotten i anslutning till entréhallen. Entréhallen bör ha följande funktioner:

2.3.2.1 Trygghet

Funktion: En tydlig, överblickbar, trygg och välkomnande entré.

Funktion: Systemet ska kunna öppna/låsa samtliga utrymmen, sektioner eller enskilda celler oavsett tid.

2.3.2.2 Effektivitet

Funktion: Entrén utformas så att det förhindras att smuts dras in i skolan.

2.3.2.3 Flexibilitet

Funktion: Entrémiljöerna ska gå att anpassa till skolans olika behov och möjliggöra användning av skolans lokaler även efter skoltid.

2.3.3 Utomhusmiljö

Barns och ungas utemiljöer ska vara trivsamma, hälsosamma, trygga, stimulerande och inbjuda till lek och rörelse. En välplanerad utemiljö ökar elevens möjligheter till social, motorisk och fysisk utveckling. Zoner bör planeras för samutnyttjande och innehålla flera funktioner. Utemiljön ska inbjuda till pedagogisk verksamhet. Utomhusmiljön bör ha följande funktioner:

2.3.3.1 Trygghet

Funktion: Hämtning och lämning ska vara säkra.

Funktion: Varutransporter till verksamheten ska vara möjliga att utföra med hög säkerhet.

Funktion: Ljusmiljön ska bidra till en trygg utomhusmiljö.

Funktion: Skolgården ska skapa tillhörighet och påvisa att den tillhör skolan.

2.3.3.2 Rörelser

Funktion: Utomhusmiljön ska stimulera rörelser av olika slag.

Funktion: Rastverksamhet ska kunna pågå utan att störa undervisningen.

2.3.3.3 Effektivitet

Funktion: Skolgården ska locka alla elever till fysisk aktivitet och inbjuda till pedagogisk verksamhet.

Funktion: Möjlighet till effektiv skötsel och underhåll.

2.3.3.4 Flexibilitet

Funktion: Tillgång till säker förvaring.

Funktion: Möjlighet för skolans pedagogiska verksamhet att bedrivas utomhus.

2.3.3.5 Omställbarhet

Funktion: Skolfastigheten planeras för att klara elevantalsförändringar.

2.3.3.6 Rumslighet och variation

Funktion: Gårdens utemiljö ska delas upp i zoner för olika typer av aktivitet.

Funktion: Möjlighet för vila och avkoppling ska finnas.

Funktion: Den yttre miljön ska ge möjlighet att öva motorik.

2.3.3.7 Vegetation

Funktion: Bevara eller skapa grönska och olika terrängförhållanden.

Funktion: Möjligt att följa årstidsväxlingar.

Funktion: Skolgården ska vara en arena för idrott, lek och rörelse.

2.3.4 Kök och matsal

Skolmåltiden är en viktig och pedagogiskt integrerad del av skoldagen. Allsidig och hälsosam kost, samt möjlighet att äta i lugn och ro är centrala beståndsdelar i elevens skoldag. En grundläggande förutsättning för en god måltidsmiljö är funktionella och väl planerade lokaler, för såväl beredning som servering. Kök och matsalslokalerna ska bidra till en hög hygienisk hanterbarhet, samt en god arbetsmiljö för kökspersonalen. En annan viktig aspekt är flexibiliteten. Matsalen är en stor och ofta centralt placerad del av skolbyggnaden, varför det är viktigt att lokalerna planeras för att kunna utnyttjas till annat då servering ej pågår. Exempelvis kan skolan använda matsalen som samlings- eller undervisningslokal. Med möjlighet att förhindra tillträde till kök och andra delar av skolan kan matsalen även hyras ut till allmänheten. Kök och matsal bör ha följande funktioner:

2.3.4.1 Kök

2.3.4.1.1 Hygien

Funktion: Lokalerna ska bidra till säker och hygienisk livsmedelshantering i alla utrymmen.

Funktion: Möjlighet till säker hantering av medicinsk specialkost på en avskild plats.

Funktion: Smutsiga och rena zoner ska kunna skiljas åt

Funktion: Hög städbarhet i alla utrymmen.

Funktion: Möjlighet för personal och besökare att upprätthålla en god arbetshygien.

2.3.4.1.2 Arbetsmiljö

Funktion: Alla lokaler ska möjliggöra en säker och ergonomisk arbetsmiljö.

Funktion: Golven ska ha hög halksäkerhet.

Funktion: Åtskilda personalutrymmen för rast och arbete ska finnas i anslutning till kökslokalerna.

Funktion: Lokalerna ska bidra till en god ljud- och ljusmiljö.

2.3.4.1.3 Trygghet

Funktion: Godsmottagning och -utlämning kan ske på ett tryggt och säkert sätt.

2.3.4.1.4 Rörelser

Funktion: Golvytor ska utformas så att förflyttningar i och genom lokalerna underlättas.

Funktion: Lokalerna möjliggör funktionella och hygieniska flöden.

2.3.4.1.5 Effektivitet

Funktion: Tillagningskök ska vara utformade och utrustade så att 2 lunchrätter per dag kan tillagas, så att 5 sorters sallad kan produceras/beredas och så att frukost och mellanmål kan produceras.

Funktion: Lokalerna ska ha tillräckliga utrymmen för olika typer av förvaring.

2.3.4.1.6 Omställbarhet

Funktion: Kökets inplacering tar hänsyn till eventuella framtida elevantalsförändringar.

2.3.4.2 Matsal

2.3.4.2.1 Trygghet

Funktion: Lokalerna ska möjliggöra en god och säker arbetsmiljö.

Funktion: Lokalerna ska möjliggöra god hygienisk hanterbarhet.

Funktion: Hantering av specialkost ska vara säker.

Funktion: Lokalerna ska ha goda ljud- och ljusförhållanden.

2.3.4.2.2 Rörelser

Funktion: Matsalens och diskinlämningens utformning minimerar korsande flöden.

2.3.4.2.3 Effektivitet

Funktion: Matsalens och diskinlämningens utformning bidrar till att skapa effektiva flöden genom lokalerna.

2.3.4.2.4 Flexibilitet

Funktion: Lokalen ska kunna användas till annan verksamhet då den inte nyttjas som matsal.

Funktion: I matsalen ska det vara möjligt att skapa en lugnare miljö för elever i särskilt behov av lugn och ro.

2.3.4.2.5 Omställbarhet

Funktion: Matsalens inplacering tar hänsyn till eventuella framtida elevantalsförändringar.

2.3.5 Idrottslokal

Fysisk aktivitet och rörelse har visat sig ha positiv inverkan på skolresultaten. Lokaler för idrottsundervisning innefattar förutom själva idrottssalen även andra utrymmen som omklädningsrum, duschrum och förrådsytor. Lokalerna ska ge förutsättningar för modern undervisning och effektivt lokalutnyttjande. I dusch- och omklädningsrum är dessutom trygghet och integritet viktiga aspekter. För att säkerställa ett effektivt utnyttjande av lokalresurser ska idrottslokalen förberedas för uthyrning. Idrottslokaler bör ha följande funktioner:

2.3.5.1 Trygghet

Funktion: Hög integritet i omklädningsrum och hygienutrymmen.

Funktion: Möjlighet att byta om och duscha enskilt för den som behöver.

Funktion: God arbetsmiljö och hög säkerhet för de som vistas i lokalerna.

Funktion: Hög städbarhet i alla utrymmen.

Funktion: Möjlighet till säker förvaring av kläder och värdesaker.

2.3.5.2 Rörelser

Funktion: En tydlig och överblickbar entré, som möjliggör tillgång till idrottslokalerna även under kvällar och helger.

Funktion: Arbetsstationer för lärare för att minimera behovet av förflyttningar samt särskilda omklädnings- och duschrum för idrottslärare.

Funktion: Idrottslokalerna planeras med möjlighet till teoretisk undervisning.

2.3.5.3 Effektivitet

Funktion: Antalet omklädnings- och duschrum möjliggör effektivt utnyttjande av alla salsdelar.

Funktion: Lokalerna möjliggör säker och effektiv förvaring av redskap och utrustning.

Funktion: Idrottssalen är förberedd för den tekniska utrustning som behövs i verksamheten.

Funktion: Goda förutsättningar för uteidrott

2.3.5.4 Flexibilitet

Funktion: Idrottssalen ska vara i fullstor storlek (20x40 meter)

Funktion: Idrottssalen ska kunna hyras ut till föreningslivet.

Funktion: Idrottssalen ska kunna användas som samlingsal om andra möjligheter saknas.

2.3.5.5 Omställbarhet

Funktion: Idrottslokalernas inplacering tar hänsyn till eventuella framtida elevantalsförändringar och timplaneändringar.

2.3.6 Lokaler för elevhälsan

Elevhälsan ska främst verka förebyggande och hälsofrämjande, och arbeta för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan består av skolans samlade medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Eleverna ska enligt skollagen ha tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator, samt personal som kan tillgodose specialpedagogiska behov.

Elevhälsans lokaler ska stödja arbetet med att utveckla arbetssätt för samverkan mellan elevhälsans alla kompetenser, lärarna och arbetslagen. I det ingår att tvärprofessionellt analysera och beskriva elevers olika behov för att främja lärprocesser, utveckling och hälsa. Lokalerna ska också stödja det medicinska uppdraget i genomförandet av hälsobesöken som syftar till tidig upptäckt av hinder för inläring, utveckling, hälsa och vaccinationer som hälsofrämjande och förebyggande insatser på individnivå.

För elevhälsans personal finns specifika krav på rum för skolsköterskor. När det gäller psykolog, kurator, logoped och specialpedagoger (finns anställda av rektor) är det viktigt med utrymme för samtal, eventuella tester och kartläggningar. Viktigt med dörrar som är ”extra tjocka”, dvs skydd av sekretess.

Funktion: Elevhälsans lokaler planeras med balans mellan åtkomlighet och integritet för elever.

Funktion: De lokaler där elevhälsan bedriver verksamhet ska stödja god sekretess genom exempelvis ljudisolering och möjlighet till avskildhet.

Funktion: Elevhälsans lokaler planeras så att storleken på rummet tar hänsyn till behov av t.ex. syntavla, rinnande vatten, samtal, tester och kartläggningar m.m.

2.3.7 Generella funktioner

2.3.7.1 Trygghet

Funktion: Lokalerna ska vara överblickbara och lätta att orientera sig i.

Funktion: Hög integritet i omklädningsrum och hygienutrymmen.

Funktion: Hög städbarhet i alla utrymmen

Funktion: Lokalerna innehåller de delar och funktioner som behövs för att genomföra ett effektivt lokalvårdsarbete i en god arbetsmiljö.

Funktion: Glas kan användas för att skapa överblickbarhet eller ljusinsläpp, men bör användas sparsamt.

Funktion: Fastigheten ska utformas så att det ger elever och personal en känsla av tillhörighet och hemtrevnad.

2.3.7.2 Rörelser

Funktion: Lokalernas inplacering ska underlätta arbete för de som är verksamma på skolan och ge incitament för samverkan.

Funktion: Lokalerna ska färgsättas utifrån pedagogiska behov, och med hänsyn till tillgänglighet och orienterbarhet.

Funktion: Personal- och elevflöden ska kunna ske utan att det skapar friktion.

2.3.7.3 Effektivitet

Funktion: Specialsalar utformas för ett effektivt utnyttjande där även andra ämnen kan nyttja salen.

2.4 Tidplan och ekonomi

I Mål- och resursplanen 2020–2022 (Kommunfullmäktige 2019-06-19) framgår att 260 miljoner kronor avsätts för en ny skola på Holmängen. 4 miljoner kronor under år 2020, 118 miljoner kronor år 2021 och 138 miljoner kronor under år 2022. Fastighetsenheten har under hösten 2019 gjort bedömningen att det behövs ett år för projektering, under år 2020 och att det behövs 2 och ett halvt år för produktion. I samtal med barn- och utbildningsförvaltningen har man därför kommit fram till att Holmängenskolan ska kunna tas i bruk för undervisning höstterminen 2023. Barn- och utbildningsförvaltningen behöver ha tillgång till skolan för personal från och med 4 maj 2023 för att undervisningen ska kunna starta enligt tidplan. Detta ger följande tidsplan för Holmängenskolan:

Holmängenskolan	2020	2021	2022	2023
Projektering	Jan-dec			
Produktion		Jan-dec	Jan-dec	Jan-juli

Inför budget 2021 ämnar barn- och utbildningsnämnden att begära omflyttning av medel så att medel finns att tillgå även under år 2023.

Då projektering ännu inte är genomförd vet vi inte hur många kvadratmeter byggnaden kommer att bli och inte heller storleken på investeringen. Detta ger att uträkningen av den preliminära hyran bygger på ett antal antaganden vilka redovisar högsta möjliga investeringsbelopp och kvadratmeter. Antagandena som hyran bygger på är följande:

Total investering: 260 mkr

Avskrivningstid: 30 år

Ränta: 1,5 %

Yta: 8 300 kvm (12 kvm per elev * 525 elever samt 2000 kvm för idrottshall).

Kostnad för drift och underhåll: 450 kr/kvm.

Ovanstående förutsättningar ger en total preliminär maximal hyra om 16 301 667 kr, investeringen aktiveras år 2023. En lägre investeringssumma och mindre antal kvadratmeter ger alltså en lägre hyra än vad som redovisas här.

2.5 Flexibilitet och koncernnytta

Lokalplaneringen tillgodoser behovet av flexibilitet i projektet genom att alla utrymmen ska kunna användas i pedagogiskt syfte, tillåta olika organisationer samt arbetssätt. Hemvisterna i markplan kommer även att kunna användas för förskola vilket ger lokaler som kan förändras utefter eventuella svängningar i elevunderlaget. De utrymmen som kan begränsa en utökning av elevantalet planeras så att de kan byggas ut. Skolans utrymmen och då framförallt matsal samt idrottshall planeras så att de ska vara användbara för allmänheten efter skoltid.

2024-01-30

Dnr: BUTN 2024/8

Handläggare

Ann Nyqvist
Tomas Granat
Pernilla Dahlstrand
ann.nyqvist@vanersborg.se
tomas.granat@vanersborg.se
pernilla.dahlstrand@vanersborg.se

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Uppföljning av anmälningar om kränkande behandling, samt inkomna synpunkter och klagomål

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden noterar informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämndens hantering av kränkande behandling återfinns i skollagen (2010:800) 6 kap. Enligt §10 dito kapitel ska anmälningar av detta slag anmälas till huvudmannen, vilket också görs vid nämndens sammanträden.

I skollagen 4 kap 8§ finns reglerat hur huvudmannens klagomålshantering ska hanteras, skriftliga rutiner ska finnas vilka nämnden beslutat om 2022-09-19 §69.

Vid barn- och utbildningsnämndens sammanträde i februari redogör verksamhetscheferna Pernilla Dahlstrand, Ann Nyqvist och Tomas Granat för uppföljning av anmälningar om kränkande behandlingar samt inkomna synpunkter och klagomål för 2023.

Underlag

[Riktlinje för hantering av synpunkter och klagomål - Barn- och utbildningsförvaltningen.pdf \(vanersborg.se\)](#)

Sofia Bråberg
Förvaltningschef

Sändlista

FC BUF
VC BUF

2024-01-30

Dnr: BUTN 2023/129

Handläggare
Sofia Bråberg
sofia.braberg@vanersborg.se
0521-721396

Mottagare
Barn- och
utbildningsnämnden

Uppföljning av dialog om ”Roller, ansvar och samarbetsformer för politik och tjänsteorganisation”

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Som en del i utbildnings- och implementeringsprocessen i den av kommunfullmäktige 2023-06-21 §104 beslutade riktlinjen för Vänerns kommuns styrning och ledning, kallade kommunstyrelsen 2023-11-29 facknämndernas presidier, kommunfullmäktiges presidium, förvaltningschefer samt kommunens revisorer till utbildningen ”Roller, ansvar och samarbetsformer för politik och tjänsteorganisation”.

Vid barn- och utbildningsnämndens sammanträde 2024-01-22 återkopplade barn- och utbildningsnämndens presidium med förvaltningschef från den inledande utbildningsdagen, och dialog fördes i nämnden om de teman utbildningsdagen berörde.

Förvaltningschef Sofia Bråberg presenterar vid barn- och utbildningsnämndens sammanträdet i februari en sammanställning av vad som sades vid dialogtillfället 2024-01-22.

Sofia Bråberg
Förvaltningschef

Sändlista

Förvaltningschef BUF
Anna-Helena Wiechel utvecklingsledare kommunkansliet, för kännedom.

2024-01-24

Dnr: BUTN 2023/7

Handläggare

Jessica Kärnstedt
jessica.karnstedt@vanersborg.se
0521-72 11 04

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Redovisning av delegeringsbeslut

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner redovisning av delegeringsbeslut.

Sammanfattning av ärendet

Redovisning av delegeringsbeslut fattade med stöd av delegeringsordning för barn- och utbildningsnämnden antagen 2023-12-18, 102§, gällande från 2024-01-01.

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Bilagor

- Förteckning av delegeringsbeslut för barn- och utbildningsnämnden och inom barn- och elevhälsan för perioden 2024-01-11 till och med 2024-02-05.

Sändlista

Administratör BUF

2024-01-24

Dnr: BUTN 2023/8

Handläggare

Jessica Kärnstedt
jessica.karnstedt@vanersborg.se
0521-72 11 04

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Meddelanden till nämnd februari

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner redovisning av meddelanden i januari.

Sammanfattning av ärendet

Meddelanden om anmälningar om kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier, anmäls till barn- och utbildningsnämnden.

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Bilagor

- Meddelanden om anmälningar om kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier under januari.

Sändlista

Administratör BUF